ANDHRA Loyola COLLEGE

VIJAYAWADA

MARCH

1965

ANDHRA LOYOLA COLLEGE MAGAZINE

VIJAYAWADA

March 1965

Loyola

COLLEGE MAGAZINE
March 1965

Editorial Board :

Rev. Fr. B. J. Coyle, S. J.
Sri E. B. Satyam
Sri K. Viswanadha Rao
Dr. K. Rajaseshagiri Rao

Business Manager :

Rev. Br. Maria Michael, S. J.
College Office Staff.

Blocks :

Swatantra Enterprises.

Printers :

Vijaya Press,
Vijayawada-2

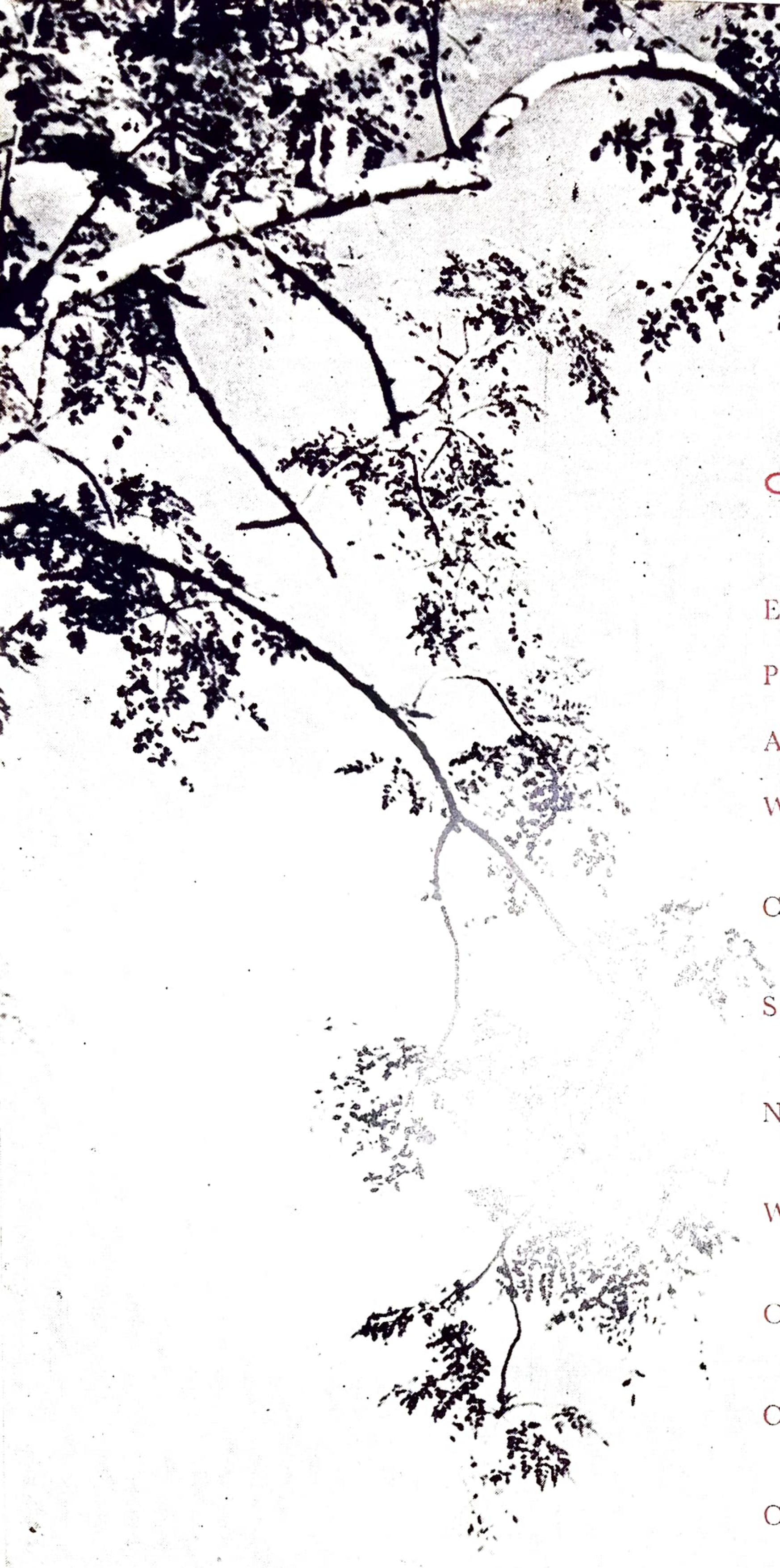

CONTENTS

	Page
Editorial	1
Principal's Report	4
Academic Prize Winners – 1964	12
Wordsworth and Nature Viswanadha Sreeramulu, II B. Sc.	15
Community Development Project R. Venkateswarlu, III B. A.	19
Shakespeare - The Man I. L. Narayana, M. A. (Litt.)	21
Nehru – The Jewel of India T. Subba Rao, I B. Sc.	25
Why This Failure ? G. Balaswamy, III B. Sc.	27
Outstanding World Events of 1964 A. Souri Babu, I B. A.	29
Camp Life at Nambur B. S. Ranade, P. U. C.	32
Camp Life at Marripalem T. Ravi Prasad, I B. Sc.	35

N. C. C. Air Wing Camp at Kompalli 37
P. Venkateswara Rao, II B. Sc.

Our Social Service Camp to Mopidevi 39
C. Vijayananda, II U. C.

What is common about the Common Cold? 41
S. N. Ramaswamy, B. Sc. (Hons.)

Battle of Beauty 44
A. K. Mathews, II B. A.

The Planets 46
N. Prabhakara Rao, II B. Sc.

The Place of Literature in Life 49
B. Satyanarayana, M. A. (Old Boy)

India and The Atom Bomb 51
A. S. Bose, II B. Sc.
K. Kesava Rao, P. U. C.

The Food Crisis 54
P. Suryamohana Rao, III B. A.

Marching Forward to Unity 56
E. S. Luyima, II B. Com.

My Impressions of the Eucharistic Congress 61
Y. Ramakrishna, II B. A.

College Association Reports 65

This portrait with his autograph was sent to us by the late Prime Minister for our first issue of the College Magazine, 1956.

EDITORIAL

DURING the Summer Vacation took place the untimely demise of our beloved leader, Pandit Jawaharlal Nehru, the Prime Minister of India. It is true to say that this death shook the world almost as much as did the death of President John F. Kennedy of the United States of America. Pandit Nehru was the idol of the Indian Nation and, one may add, a champion to many nations, both of the East and the West. All looked up to him for guidance and advice and never did he fail them. Like his master, Mahatma Gandhi, he has left an imprint on the minds and in the hearts of all, an imprint which will never be obliterated. Being a human being like all of us, he may have made mistakes, but such mistakes were made unwittingly for, above all else, Nehru was sincere. If we could but follow him in that one virtue, we should be doing a great service to our country. Sincerity is the badge of a great man, of a good man, of a patriot, of a hero. May his soul rest in peace with God.

* * * *

Early December saw another event, an event unprecedented in the history of any other country of the East. We refer of course to the visit of His Holiness Pope Pius VI to India on the occasion of the International Eucharistic Congress held in Bombay. Rumours of his visit had been floating around for months, but when rumour gave way to certainty, the hearts of all

were filled with extreme joy and gladness. His visit was a manifestation to the world at large of the love and affection of all people of all races, of all creeds, for the great peace-loving leader of the Catholic Church. The Indian Government did everything and more in their power to make the visit of the reigning Pontiff the success that it turned out to be. All India, nay, the whole world was focussed on Bombay, the venue of the Congress and the visit was a most resounding success in every way. The Pope himself was often moved to tears at the welcome given to him wherever he went. He was very much touched to see the President of India, Professor Radhakrishnan himself, coming all the way from Delhi to greet him, and the Prime Minister also, even though he was just about to leave for London. The Pope was enchanted to see the welcome given him by the local authorities and by the colourful masses of people who gathered at the Airport. During his stay the Pope endeared himself to all by his simplicity and evident sincerity wherever he went, chiefly when he took a simple breakfast with some poor orphan boys. On his return to Rome, he declared to those who had assembled at the airport to welcome him back home, "I have left my heart in India." That shows how much he appreciated India and the universal welcome given to him. God is never outdone in generosity. The generosity shown by all, Government and people, rich and poor will, be rewarded a hundred fold. The blessings of God will descend on this our country. Is there anyone who can doubt it ?

* * * *

During the month of October was held the usual Cultural Activities. This Cultural Week has now become an annual feature of the College. As Rev. Father Principal states in his report, the Cultural Week took on a special significance this year, being the tenth year since the College opened in June, 1954. One of the high lights of the week was the Arts' and Science Exhibition arranged and managed by the students themselves, which only showed what students can do if they are given the opportunity. The various laboratories were transformed over-night into real 'show-cases' where one could see the technicalities of science put into practical demonstration. Fire-breathing dragons, magic dolls, electric appliances, botanical specimens, animals both dead and alive and animal dissection, all were a source of attraction and admiration to the visitors. Such exhibitions give know-

ledge in a pleasing way and should be encouraged and, if possible made an annual event in all educational institutions. Congratulations to all who helped to make this great exhibition a success, chiefly to the volunteers who spent their time explaining over and over again the exhibits to visitors.

*   *   *   *

For the past few years, owing to circumstances beyond our control, no Dramatic Team had taken part in the Inter-collegiate Dramatic Competition held annually at the University Campus, Waltair. This year our students determined to take part in this competition. There were a number of students who had proved good actors at the various College Functions and it was decided to give them a chance of showing their capabilities. A team of nine actors under their Student Director, M. Chandrasekhara Rao, prepared a Drama entitled 'Arani'. They returned home with the much coveted Nataraja Trophy for the best produced play in the University. This kind of activity has its benefits beyond mere amusement and recreation. Acting encourages good public speaking and good pronounciation, both of which are of importance in the life of a student and perhaps much more in later life. This college has always encouraged such activities and will continue to do so. They are a welcome break to the long hours spent in the chalky atmosphere of the class-room and to the long hours spent in study in the Hostels. We congratulate all the actors and ask our future students not to lose this trophy, now that it is in our hands.

★

Principal's Report

Mr. President, Ladies and Gentlemen,*

IT is with great pleasure that I place before you this afternoon the Annual Report of Andhra Loyola College for the year 1964-65, the eleventh since its foundation.

Fortunately I have very few changes to record in the Teaching Staff, and among the Lecturers only of religious members. Fr. G. Francis, Head of the English Department, left us to become Principal of Loyola College, Madras. During his three years stay with us he endeared himself to the students in many ways. As Library Warden and Editor of the College Magazine, keenly interested in games, especially hockey and cricket, arranging for the fortnightly film shows, and giving his help generously for every extra-curricular activity, Fr. Francis made himself almost indispensable. While we miss him, we are glad he has been given a more responsible position in a great institution.

Our regret at Fr. Francis' departure was much assuaged by the return of Fr. Coyle to Andhra Loyola. As one of the Founding Fathers of the College he had helped it to

---

* *Dr. S. Govindarajulu, M. A., LL. B. (Cantab.), B. L.,*
Chairman, Southern Languages Book Trust;
Former Vice Chancellor, S. V. University, Tirupati.

weather the first five difficult years and now, after an absence of another five years, he assumed all his old charges with youthful vigour. We wish him many happy and useful years in the service of this institution.

Fr. Thomas Koyipuram left us as expected at the end of the year to complete his training. His place was filled much to our delight by Fr. Antony Theckemury, who had been with us just the previous year and had fitted in so well. Fr. Antony easily took up the reins where he had left them and added to his other responsibilities that of Minister of the Jesuit Community. His chief work, however, is with the juniors of the Gogineni Hostel who, I am sure, are very fond of their Assistant Warden.

A very welcome addition to our Religious Community and to the Chemistry Department was made in the person of Fr. J. Arakal who had already several years of experience to his credit in St. Xavier's College, Palamcottah. He has already acquired a working knowledge of Telugu which is an earnest of his love for Andhra Pradesh and his desire to spend his life in the service of the youth of this State.

The last addition to the religious staff is Br. Maria Michael who has replaced Br. Mariasoosay in the College Office. The latter, though technically superannuated for College administration, has by no means retired: he is now entrusted with the domestic affairs of the Fathers' Residence. It is too early to assess his valuable services to this College when they have not at all ended.

As usual a number of Tutors and Demonstrators left our service and were replaced. Should the plan of the University ever be fulfilled of substituting Tutors and Demonstrators by Lecturers, these recurring changes will be avoided. Meanwhile we bid a grateful farewell to those who left us and greet the newcomers with every wish for a fruitful term of service.

Although the results at the University Examinations are not as good as they were last year (which was altogether an exceptional year), they are up to our ordinary standard. In Part I of B. A., B. Sc., and B. Com. the overall percentage of passes was 76, the B. Sc. figure being the highest this time (80%), with 10 out of the 11 second classes in the College. In Part II the figures were decidedly better: 85% in B. A. with 3 second classes, 84% in B. Sc. with 30 first classes and 33 second classes, and 96% in B. Com. with 4 first classes and 12 seconds. These figures are anything from 30 to 50 per cent better than the University pass percentages in the same examinations.

The results of the Pre-University Examination were also as good as could be expected with 86.2% passes in contrast to the University percentage of 38.7. Our boys scored 171 first classes which constituted 37% of all the first classes in the University.

It is commonly supposed that the good results of Andhra Loyola College are merely the consequence of strict admissions. Since we are thought to admit only the cleverest students, it is not surprising that we get the best

results. While conceding the fact that I admit the clever students with alacrity, I regret to point out that not all our admissions are of that category. Unfortunately friends and benefactors of this institution are not always blessed with clever children; yet we accept these without hesitation, happy to be able to repay our debt of gratitude to their parents. Many of these apparently mediocre boys do quite well once they are taught how to study steadily and methodically. Indeed it is the hard, systematic work that is exacted of our students week by week, from the very beginning to the end of their course, that explains the good results. If these results are not better than they are, it is because no amount of help or pressure can make some boys study. One can lead a horse to the water, but one cannot make it drink.

For the first time, in 1964 the first year degree students also appeared for a University Examination which was to decide their promotion to the higher class. The results were appalling in the University area as a whole; even in this College as many as 13% failed to secure promotion. The subsequent student strike and its aftermath are a matter of common knowledge.

I think I have a right to say that I opposed from the beginning the surrender to the University of the College Promotion Examination at the end of the first year. I felt that the matter of promotion should be left to the discretion of the Principals of the Colleges, the University having enough to do with final examinations. But in the Academic Council, where I argued my case as strongly as I could, I found myself in a minority of one, The consequences of the University Promotion Examination have not led me to change my opinion. When we were strictest in this College we did not detain more than 3 or 4% of the students, keeping back only those who could not or would not study. As things are shaping now, it would seem there will soon be no detentions at all, a complete abdication of all standards and an invitation to indiscipline.

Activities outside the classroom began with the election of student officials : P. Janakiramaiah and K. Anil Kumar were chosen Chairman and Secretary of the Students' Society. Canvassing was kept to a minimum with a consequent saving of time and money. The Society was inaugurated on the 5th August by Dr. C. Devadanam, Senior Lecturer in History and Politics, Andhra Christian College, Guntur. The number of ordinary meetings of the various Associations has been low, for which the weekly N. C. C. parades and certain extraordinary activities are responsible, viz. work-cum-leadership camps, the Eucharistic Congress in Bombay in December, and a much more ambitious cultural festival this year to celebrate the completion of the first decade in the life of the College. On Independence Day the two hostels joined together to stage a Mock Session of the Legislative Assembly which was as educative as it was amusing.

Our students are very fond of Quiz Competitions and indulge their incli-

nation under the auspices of one or other College Association. This year they competed in an Inter-Collegiate General Quiz Contest conducted by Andhra Christian College, Guntur. Our College team, captained by P. S. Rama Krishna, brought back the shield, as everybody confidently expected they would.

The College branch of the A. I. C. U. F. under the dynamic leadership of its officers, P. Francis Choudary and N. Sundara Rao, raised funds by a benefit film-show and organised a work-cum-leadership camp during the September holidays in the village of Thurakapalem. Besides constructing a road with the cooperation of the villagers, the 25 campers followed a crowded programme of discussions on problems of Student Leadership and Personality. Daily entertainments and talks given to the villagers completed the tally. All were so enthusiastic about their experience that a second camp, abbreviated this time, was organised during the Deevali holidays in the College campus itself, when 55 students took part.

Certain important events in the outside world had their repercussions on our life. The first was the passing away of Pandit Nehru, the leader of the nation ever since independence, and the idol of the Indian people in general and of the youth in particular. His death occurred during the summer vacation, so we could have no meeting then. During Association Week a whole day was devoted to his memory when our students presented a symposium on Jawaharlal Nehru. The Guest Speaker on that occasion was Sri Banda Kanakalingeswara Rao who enthralled the audience with a talk on the art of acting.

Another event of international importance was the Shakespearean Centenary. We celebrated it with a Shakespearean day during Association Week. Members of the staff spoke on Shakespeare as Man, Poet and Dramatist, while the students enacted scenes from "Julius Caesar" and "The Merchant of Venice". The highlight of the evening, however, was a delightful talk by Rev. Fr. L. D. Murphy, S. J., the Guest Speaker of the evening, who explained with clarity and a wealth of illustration the secret of Shakespeare's universal appeal.

A third day in Association Week was devoted to Science. A much appreciated speech on "Religion and Science" was delivered by the Chief Guest, Sri Seshavatharam, on the staff of the Government College in Vijayawada. On two of these days a number of Telugu dramas were also enacted, to season the intellectual dishes with the spice of entertainment.

Association Week this year took on a special significance because both staff and students felt that the 10th anniversary of the College had to be celebrated. This was adequately done by arranging a Science and Arts Exhibition. Each Science Department set up a separate section in its own Laboratory, comprising natural curiosities, scientific phenomena, and interesting experiments. The Arts Section, consisting of drawings, paintings and photographs, one exhibit giving a complete history of the development of Andhra Loyola College, was taste-

fully displayed in the College Reading Room. The exhibition was visited not only by all our students but also by those from the neighbouring Colleges and Schools and by a large number of the public. The members of the staff and the student volunteers are to be congratulated on an excellent show which exceeded our modest expectations.

For the first time in many years we sent a dramatic troupe to Waltair to take part in the Inter-Collegiate Dramatic Competition. They returned yesterday, confident that they had done well, but still anxious about the result. This morning the following telegram was received: "Hearty congratulations. Arani awarded first prize for production. Play presented Nataraja Trophy". All credit to M. Chandrasekhara Rao, Secretary of the Dramatic Association and his hard-working companions, and to their director, Sri K. Rajeswara Rao of the English Department. I should like on this occasion to express our thanks to our Old Boys studying in Waltair who spared no pains to help and encourage their younger brothers.

The N. C. C. continues to occupy an important place in the regular curriculum. This year we have a third wing, the Navy Wing, under the command of Sub. Lt. B. Koteswara Rao, which gives this College a contingent of all the three services: Army, Navy and Air force, making quite a colourful display on parade. Three other members of the staff were also commissioned: 2/Lts. K. Chandra Mohan and K. Venkata Ramana for the Infantry and Plt. Officer K. Gangadhara Rao for the Air Wing. With the increase in Infantry Companies to eight, our unit has become a full blown battalion, with Lt. M. D. A. Ananda Rao as second in command.

The usual camps were conducted for the three units: Air Wing at Secunderabad, Navy at Visakhapatnam and Infantry at Nambur near Guntur. The last mentioned deserves special attention because it was commanded by Lt. Col. Lestourgeon, our practical and understanding Group Commander, who is very popular with the cadets. The material arrangements for the camp, and the amenities and training facilities provided, not to mention the good food, kept the 700 cadets busy and happy the whole day long. They came back from the camp tired but contented, which speaks volumes for the organisers of perhaps the bes N. C. C. camp we have known so far.

Our cadets had an opportunity of doing public service during the heavy floods in October which swelled the waters of the river Krishna to bursting point. Answering the appeal of the Collector, the Commandant sent 250 picked volunteers to villages along the threatened flood banks of the river to watch the bund day and night for three days. It was hard work, involving fatigue and discomfort, but our boys took it in their stride, proud to be called upon to do something for their country.

In this connection I wish to say that to make the N. C. C. scheme a success and save it from being considered a bore and a nuisance, tactful and imaginative local commanders are needed. We are very fortunate in

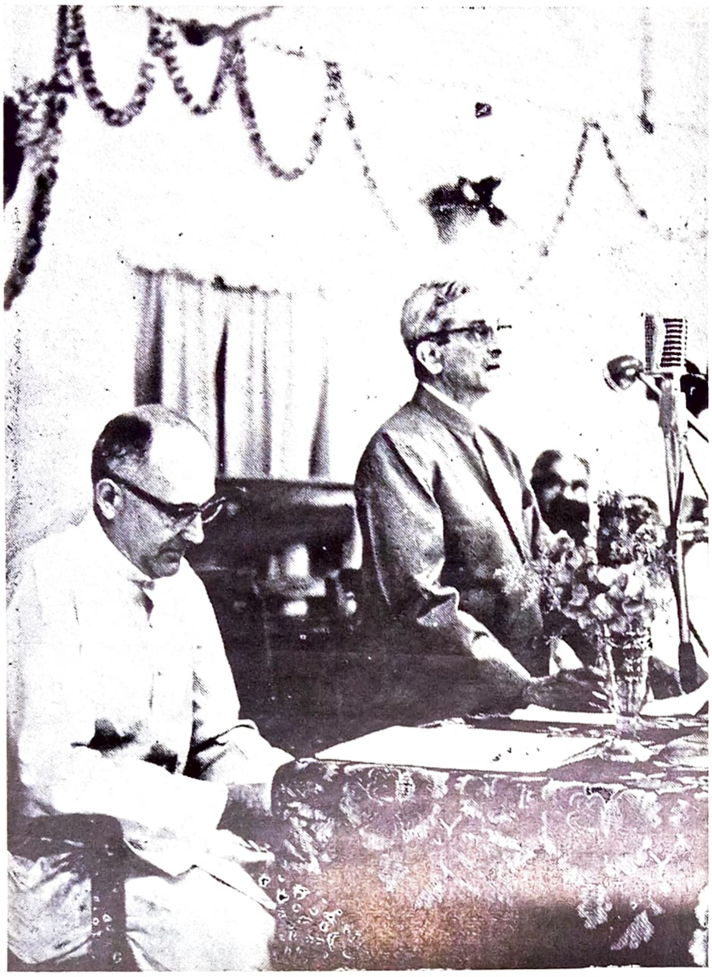

1

College Day

1. Dr. S. Govindarajulu (President)
2. Scene from "Alluri Sitarama Raju"

3 & 4. Scenes from "Patentu Mandu"

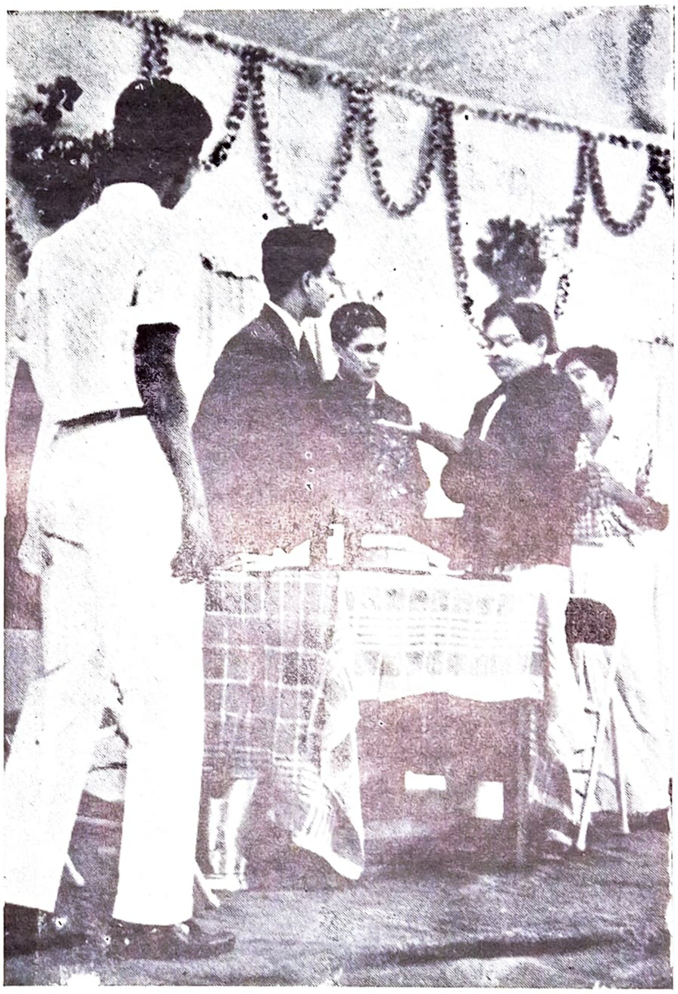

3

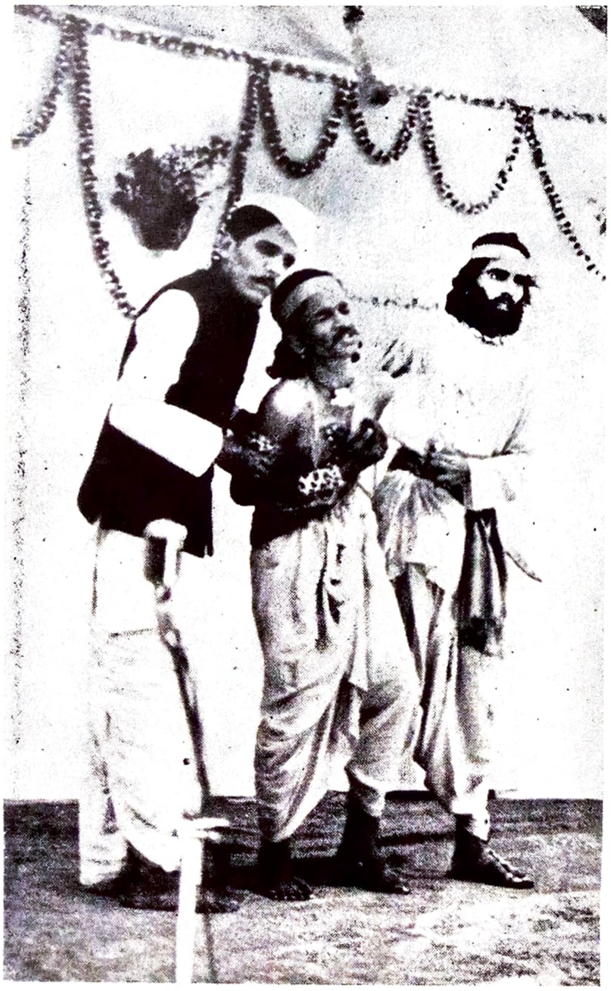

2

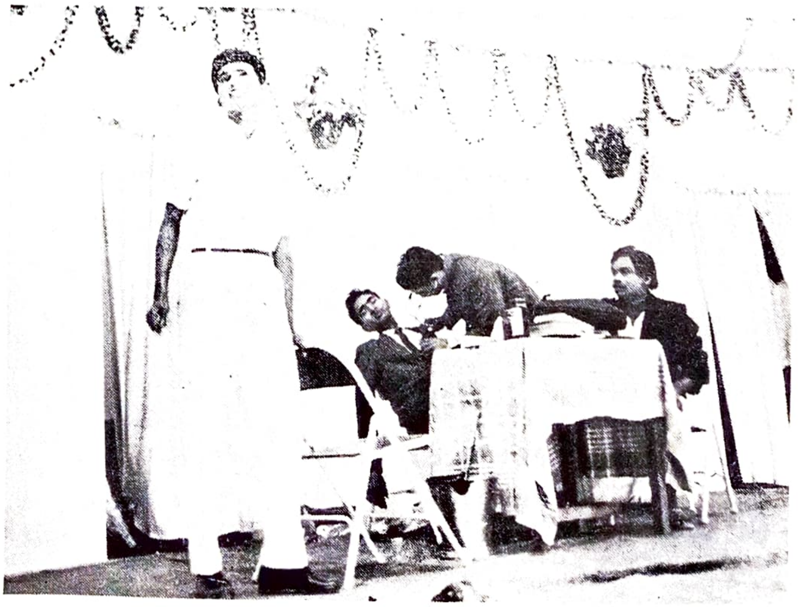

4

CULTURAL WEEK
CELEBRATION

1. Scene from "Sreyobhilashi"
2. Scene from "Arani"
3. Rev. Fr. L. D. Murphy, S.J. speaking on Shakespeare.
4. Sri Banda Kanakalingeswara Rao
5. Cast of scene from the Merchant of Venice.
6. Scene from Julius Ceasar.

Photos by P. S. Ramakrishna, III B.Sc.

1

2

3

4

5

6

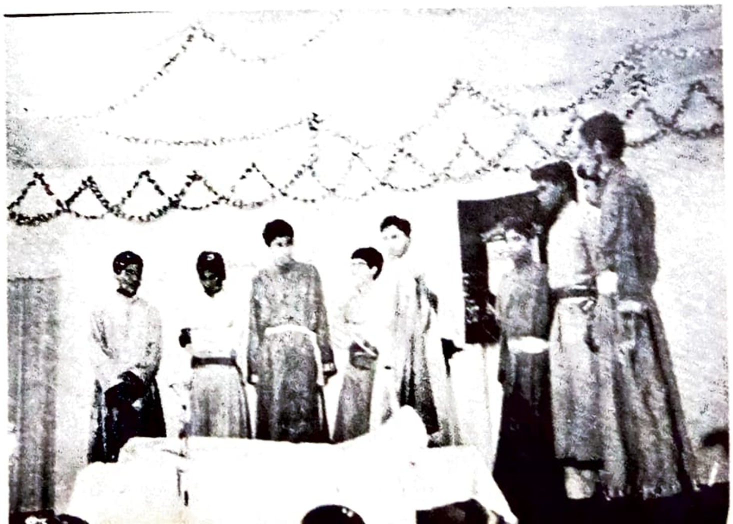

having one such in Lt. Col. Lesto-urgeon, to whom I am happy to pay tribute on this occasion.

A large batch of Biology students made the usual educational excursion to South India visiting Mandapam and Kodaikanal besides other places. The memorable feature of this tour is that, had they altered their round of visits, they would have been in the thick of the cyclone which ravaged Rameswaram, which they had left just two days earlier. Again, had they delayed their departure from Kodaikanal a few hours, they would have been involved in the derailment of the Trivandrum Express. We thank Divine Providence for looking after our boys and their teachers.

In last year's report I spoke of the new life given to the Old Boys Association under the energetic direction of Fr. Miranda. The good work has been continued this year and extended. The News Letter now reaches 600 subscribers; the places visited include Kakinada, Warangal, Anantapur and Kurnool, besides Waltair, in all of which a branch of the Association has been formed. Happiest event of all was a General Reunion on the 17th of January, attended by 180 Old Boys including ten of the very first batch, the Pioneers as we like to call them. A constitution was approved and office bearers were elected. After a sumptuous lunch, a festival cricket match, high tea, more serious volley ball and badminton matches, the Old Boys were bidden farewell with the ardent wish of many happy returns of a perfect day.

I must say a word about games and sports which manage to survive in spite of the demands made upon the students' time by so many competing claims. The usual practice matches were played both at home and away during the first and second term, as far as the weather allowed. Our Hockey team even went to Madras for a tour, but did not get many chances to play there. We are grateful to Fr. G. Francis for the trouble he took to arrange fixtures for us. This College was chosen as the venue for all the inter-Collegiate tournaments in our zone for the first time in its history and we went all out to make the games meet a success. Fr. Coyle, President of Games, and Mr. P. Rayanna, the Physical Director, deserve honourable mention for the smoothness and efficiency with which the zonal games were conducted without the least hitch. We emerged winners in cricket, hockey and table tennis and runners-up in tennis. The inter-divisional matches have still to be played. N. Venkat Rao, Cricket Captain, was selected as a member of the University Cricket team in which he holds the position of Vice-Captain.

A Principal's report would not be considered complete nowadays if it did not make some reference to discipline, at least to deplore student indiscipline so rampant nowadays. In this respect I have fortunately little to say. The behaviour of the students of this College is so good that people have almost begun to look upon it as freakish. Yet our boys are as lively, mischievous and boisterous as boys anywhere else. The difference lies in their good sense, that they know where to draw the line. They realise that

mass agitation in the educational field leads nowhere, that respectful representation of grievances and confidence in authority will solve all problems, as far as they are soluble.

In this connection I may venture a remark which I hope will not be considered trite. Young people will behave well in an educational institution, will respect and trust their teachers and superiors, in the measure in which their School and College plays the part of a home from home. Youth has a keen sense of justice, and reacts spontaneously against unfairness or partiality; it is sensitive and deeply appreciates love and understanding; finally it is idealistic and is ready for sacrifice if a worthy enough goal is held up for attainment. I have no doubt that most of the student unrest that we witness today arises from the fact that our young men and women are victims of a mechanical system, in which they are required to pay fees, study as best they can on their own, try to pass a public examination in as short time as possible, in order to earn a degree, which will help them to get a job. In their most formative years they lack guidance, sympathy, proper motivation. These cannot be bought with money or provided by commissions, conferences and resolutions. Nothing less than total devotion to the welfare of our boys and girls by those in charge of them will suffice, and they deserve nothing less of society.

One of the chief means of maintaining the tone of a College is to conduct a good hostel where those students who are obliged to leave home can find congenial surroundings for study. With that purpose in view we spare neither pains nor money to provide as good hostel accommodation and services as we can, and the results justify the effort. The second hostel is all but complete and the seniors now have a separate establishment to themselves, in particular their own dining room and kitchen. There are in all 850 students resident in the hostels, which is more than half the total strength of the College.

The next item on our building programme is a permanent Library with reading-rooms to replace the temporary arrangements we have been putting up with for the past 10 years. The University Grants Commission has been approached for help and, if the hopes I have been given by the concerned officials are not belied, we should be able to begin the project at once and complete it before the end of the next academic year.

A beginning has been made to provide our staff with living quarters. Since most of the teaching staff seem to be decently provided for at the moment, the first houses we have put up are for the lower paid College and hostel administrative staff. Twenty four houses have been planned, eighteen are either finished or almost so, and some have already been occupied. Each house cost us the fairly large sum of Rs. 5,000/-to build, not counting the price of the land, but cannot be rented for more than Rs. 20/- a month to clerks and others. It is not an economic proposition at all, but a social work and should be counted as part of the reward for

service to the institution. This will be even more so the case with smaller houses for the servants and lowest paid employees which will be taken up soon. The only major works after that will be an Auditorium and a College Church.

All that remains for me now, Sir, is to thank you for kindly accepting my invitation to preside over this function. I confess that your coming has fulfilled a desire I have long entertained of getting you to visit our College. Your long and close acquaintance with the Jesuit Fathers in Madras and their educational institutions there makes your appreciation of our effort in Andhra Pradesh all the more valuable. Apart from that it is a well known fact that you are one of the most seasoned educationists in South India, with long experience in the educational systems of two States, besides your association at the highest level with those responsible for University education in this country. It is a rare privilege for us to have such a distinguished and knowledgeable person to preside over our College Day. I am sure you have clear and trenchant views on our educational problems and can throw abundant light on their solutions. I thank you again for giving us the happiness and honour of having you in our midst today and I request you to address this gathering of staff, students and well-wishers of Andhra Loyola College, after you have distributed the prizes.

ACADEMIC PRIZE WINNERS - 1964

B. Sc. Degree Examination - March/April 1964.

Subject	Name of the candidate
First in Part II with Mathematics - 1, Mathematics - 2 and Physics	A. Venkata Rambal
First in Part II with Mathematics, Physics and Chemistry.	A. Govardhanchand
First in Part II with Chemistry, Botany and Zoology.	B. S. Nagi Reddy

B. A. Degree Examination

First in Part II with History, Economics and Politics.	K. Pandu Ranga Rao

B. Com. Degree Examination

First in Part II (Group A & B)	P. Lakshmana Rao

II U. C. University Examination

ENGLISH	P. S. Rama Krishna	First
	P. Bhaskara Reddy	Second
	S. Suryanarayana Murthy	Third
TELUGU	M. V. Ramana Murthy	First
	P. S. Rama Krishna	Second
	K. V. Bhaskara Reddy	Second
HINDI	N. V. A. Subrahmanyam	First
HINDI (B. Com.)	N. K. Gopalakrishnan	First
General Education		
B. A. & B. Com.	P. Madhusudhan	First
	D. Sankar	First
B. Sc.	B. Krishna Murthy	First
	K. Jawaharlal	Second
	N. R. Rajagopal	Third

I. U. C. University Examination

Languages (B. A., B. Sc., & B. Com.)

ENGLISH		
901	Mathews Keith Augustine	First
936	K. John Joseph	Second
1023	V. Aruna Kumar	Third
TELUGU		
2100	G. R. Koteswara Rao	First
2051	S. Umamaheswara Rao	Second
2110	V. Anthony Reddy	Third
HINDI		
2127	Prasanna Kumar Singh	First
HINDI (B. Com.)		
1173	Kantilal S. Jain	First
1172	Manilal Jain	First

Group

B. A. (H. E. P.)

923	G. Marianna	First
936	K. John Joseph	Second

B. Sc. (M. E. P.)

955	C. Nageswara Rao	First
945	C. V. Rama Mohan	Second

B. Sc. (M. P. C.)

1106	P. Satyanarayana Murthy	First
1041	P. Lakshminarayana	Second
1058	K. Madhusudhana Rao	Third

B. Sc. (C. B. Z.)

2100	G. R. Koteswara Rao	First
2048	V. Rama Mohan Rao	Second
2143	B. Koteswara Reddy	Third

B. Com

1173	Kantilal S. Jain	First
1160	P. V. Satyaprasad	Second

PRE-UNIVERSITY, 1964.

PART I - ENGLISH

212	Pereira, L. M.	First
165	V. Gopala Krishna	Second
563	Virender Kumar Khosla	Third

PART II - TELUGU

278	B. Sudhakar	First
290	V. Gopala Krishna Rao	Second

PART II - HINDI

46	U. Devindra Singh	First
225	Shaik Iqbal Ahamed	Second

PART III - M. P.

112	V. Subba Reddy	First
27	T. Koteswara Rao	Seccnd
231	G. Veerabhadra Vara Prasad	Third

PART III - B. P.

413	S. Ravindra Nath	First
661	T. Suryanarayana	Second
482	M. Venkateswara Rao	Second

PART III - E. I.

823	G. Koteswara Reddy	First
822	M. Ramaprasada Reddy	Second

PART III - E. A.

332	Surender Singh	First
863	D. Adisesha Reddy	Second

II U. C. COLLEGE EXAMINATIONS 1963-64.

B. A. (H. E. P.)

1534	D. M. Raja Rao	First
1539	P. Francis Choudary	Second

B. Sc. (M. M. P.)

1655	D. Appa Rao	First
1618	G. Radhakrishna Murthy	Second

B. Sc. (M. P. C.)

1685	P. Bhaskara Reddy	First
1724	N. V. A. Subrahmanian	Second
1718	A. Venugopala Reddy	Third

B. Sc. (C. B. Z.)

1850	P. Vema Rao	First
1912	D. D. Ananda Rao	Second
1870	H. Sivaji	Third

B. Com.

1994	P. Janakiramaiah	First
1973	N. K. Gopala Krishnan	Second

MORAL SCIENCE

II U. C.

M. E. P. H. E. P. M. M. P. B. Com.	P. S. Rama Krishna	First
M. P. C. - 1 M. P. C. - 2	V. Raghunadham	First
C. B. Z. - 1 C. B. Z. - 2	M. Nagaraju	First

I U. C.

M. E. P. H. E. P. M. M. P. B. Com.	C. V. Ram Mohan	First
M. P. C. - 1 M. P. C. - 2	N. Venkateswara Rao	First
C. B. Z. - 1 C. B. Z. - 2	G. Ramachandra	First

Pre - University

Section 1	G. P. Krishna Rao	First
Section 2	V. Subba Reddy	First
Section 3	D. Chandra Sekhar	First
Section 4	V. Gopala Krishna Rao	First
Section 5	M. Dasaradha Rami Reddy	First
Section 6	T. Ravi Prasad	First
Section 7	B. Narasimha Raju	First
Section 8	D. Divakar Reddy	First
Section 9 & 10	D. Adisesha Reddy	First

RELIGIOUS INSTRUCTION

P. U. C.	V. C. J. D'Souza	First
I. U. C.	A. K. Mathews	First
II. U. C	K. Joseph	First

WORDSWORTH and NATURE

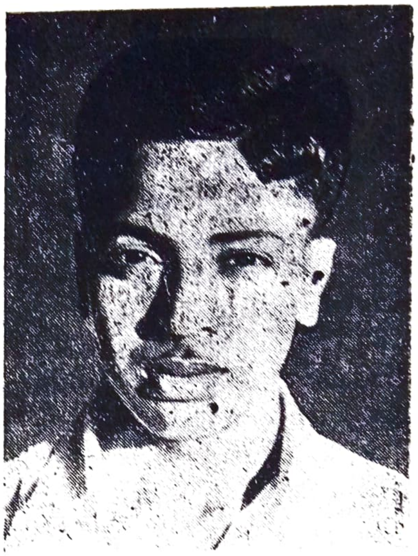

Viswanadha Sreeramulu,
II B. Sc. (M. M. P.)

THAT Wordsworth deserves a place in the galaxy of great poets is a long established fact. He is one of the chief glories of English Poetry; one of the "twin morning stars of the new century's song". This nursling of the mountains and rills, this dedicated spirit, leader of the Lake School, is aptly addressed as the "tyrannicide who slew Pope, and led the exodus of English Poets back to nature". He is a concrete instance of his own deft dictum: 'The child is father of the man'. The awakening of his love for nature is clearly and conspicuously discernible in his early years at Hawkshead, the years that were saturated with strong sensations directly derived from the magnificence and majesty of the splendid scenes that surrounded him. Around the activities of his boyhood there was spread the singular and solemn spectacle of Nature. His earlier intimacies were with the lakes, the rocks and the streams of his native district. In a letter to his sister, Wordsworth wrote 'I am a perfect enthusiast in my admiration of nature in all her various forms...The idea of parting from them oppresses me with a sadness similar to what I have always felt in quitting a beloved friend'. Thus we find that Wordsworth learned well the lofty lesson of nature - to be able to watch and note in her, that to which other earthly eyes were blind. The princely power of hills was on him, the melodious music of water was ever in his ears, light and darkness wove their inextricable spells over him. There was in Wordsworth's character a sort of inborn religious

serenity which developed an unique sensibility in him, to the sights and sounds of Nature. No wonder, therefore, prompted by his own native genius, Wordsworth rightly resolved in his youth to become an inspired interpreter of Nature.

Wordsworth's remark : 'Every great poet is a teacher; I wish either to be considered as a teacher or as nothing,' has since become an oft-quoted one. What Wordsworth has sought to teach us of Nature is to be found in its fullness in the first great poem of his : 'Lines Composed Near Tintern Abbey', which becomes in Plyer's words, the 'locus classicus' or 'the consecrated formulary of Wordsworthian faith'. Wordsworth's definition of the philosophy of Nature in this piece is the earliest and the best.

'For I have learned
To look on nature not as the hour
Of thoughtless youth; but hearing often times
The still, sad music of humanity,
Nor harsh nor grating, though of ample power
To chasten and subdue.........'

There are four distinct stages in the evolution of Wordsworth's attitude to Nature. Prof. Dowden suggests that we might name these periods as (i) that of the blood; (ii) of the senses; (iii) of the imagination and (iv) of the soul. The earliest period is Wordsworth's boyhood when he took an immense delight in Nature for its own sake, utterly untrammelled by thought. His pleasurable pastimes were hunting, stalking and rowing. When he beheld a rainbow, his heart leapt up; he was gay in the company of the daffodils:

'A poet could not but he gay
In such a jocund company'

These were purely physical pleasures –the coarser pleasures of the boyish days and their glad animal movements. In this stage his was the healthy boy's inherent desire and delight for the open countryside.

From this he slowly but steadily passed on to the 'dizzy raptures' of youth when Nature had been merely the reflection of his personal passion. 'The sounding cataract', he wrote, 'hunted me like a passion'.

In the next stage we find Wordsworth having no concrete nor conscious creed. He became mystical and spiritual to some extent. However, he held that the external objects were endowed with life and soul and that Nature had the same moods and feelings as men. He had passionate appetites and instinctive sympathies. His boyish wild ecstasies now became matured into a sober pleasure. He derived an aesthetic satisfaction, contentment and joy without the aid of any remoter association.

The final and the refined attitude to Nature is strongly spiritual. He became thoroughly convinced of 'the one spirit's stress' on the world of Nature. Nature is not dull and mechanical, but vital and essential. The universe is not dead but sparkling with life and animation and God is not remote but present in every visible external object. Nature is living personality to Him. In 'Lines Written in Early Spring', Wordsworth writes :

Budding Photographers

I

1. Resting by the wayside.
2. Tick - tack - toe Here I go...

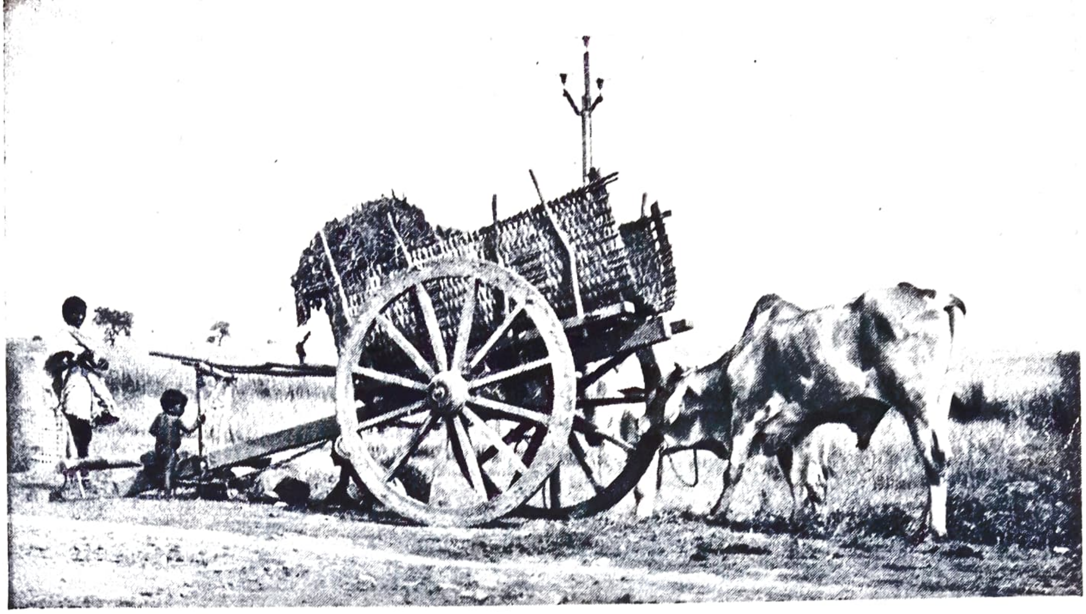

1

2

3

4

3. Leading the way home.
4. Fair visitors to our Science Exhibition.

1, 2 & 3 by Ganganna, III B Com.
4 by P. S. Rama Krishna, III B.Sc.

Budding Photographers

II

1. Vijayawada - Deepavali lights from Gunadala Hill.
2. Krishna Barrage by night.

1, 2 & 3 by
Balarama Krishna Murthy, P.U.C.

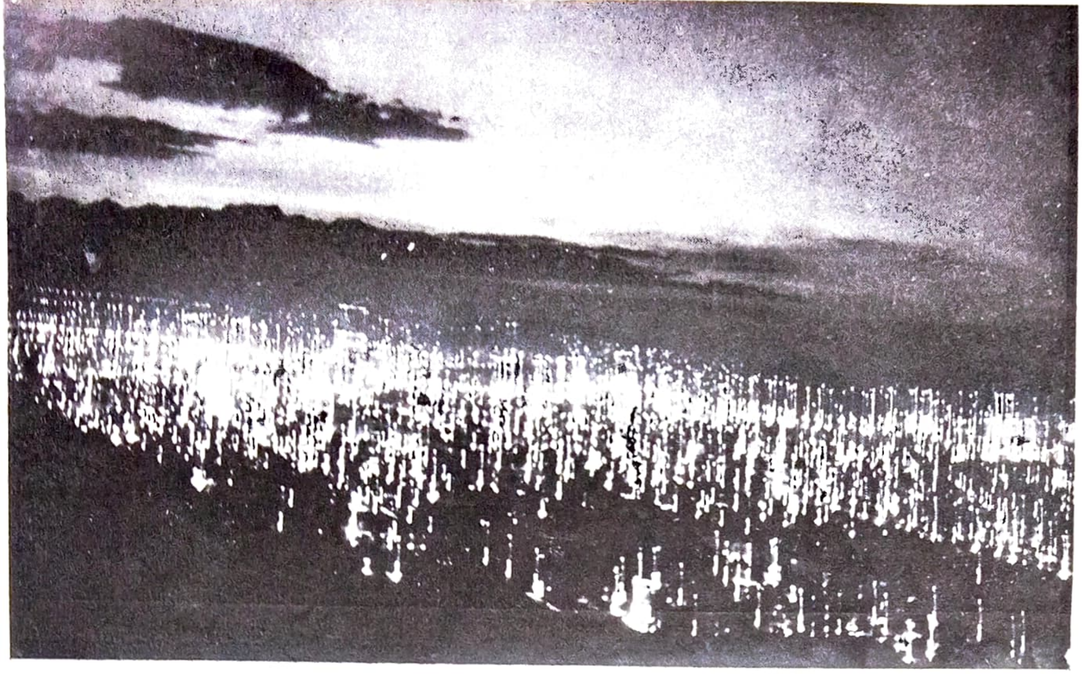

1

3. Shadows lengthen on the College Campus.

4. Pride of the Village

by
C. H. Duggi Reddy, II B. Sc.

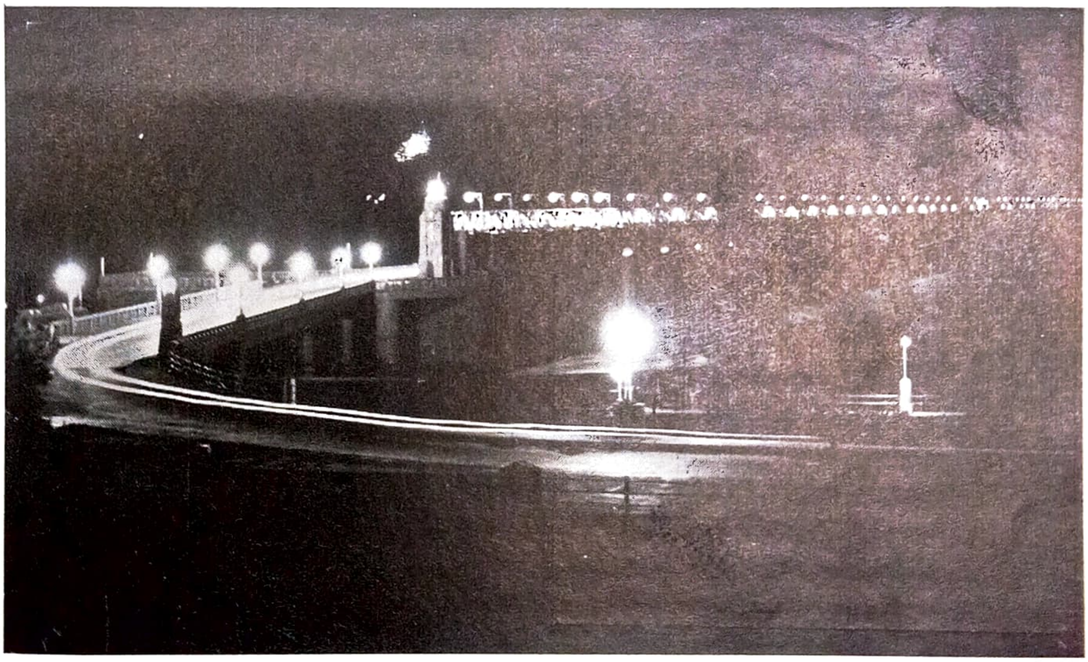

2

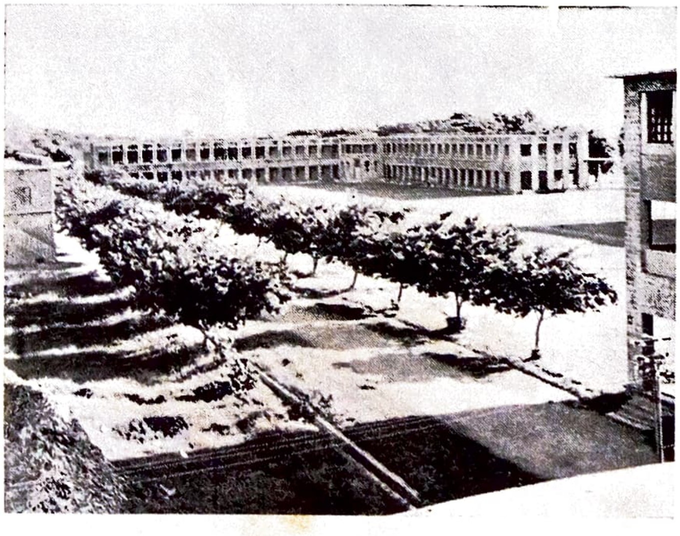

3

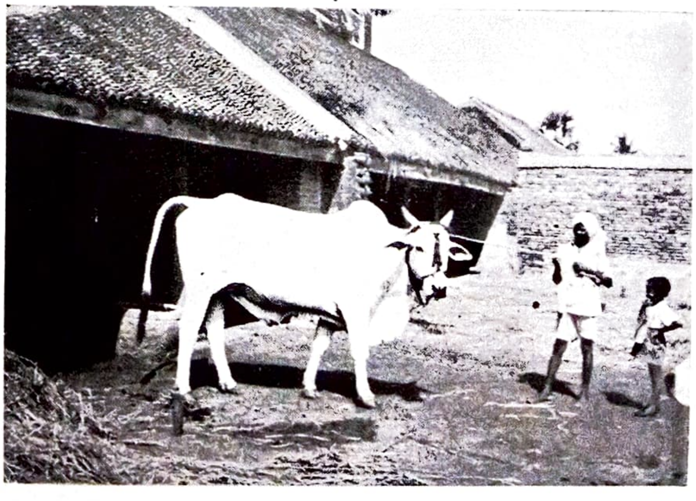

4

'And 'tis my faith that every flower
Enjoys the air it breathes'.

The universe is nothing short of an incarnation of God, the external natural objects are the manifold manifestations of the sparks of God. Wordsworth recognised the oneness of the spirit...which is otherwise known as pantheism. To him God is not an absolute being in relation to His universe. He is in Nature as well as in man. This is the mystic communion – not only the perceiving of the presence of an active principle in Nature, but transcending his own limitations of sense and thought, entering into its spirit, feeling himself one with it, thus realising a clear and perfect vision of all the 'burthen of mystery of the Universe'. In that serene and blessed mood he saw 'into the life of things'.

Wordsworth does not tolerate even a trifling tampering with Nature. In his view Nature does not permit an inventory to be made of her charms. She is treated as a mystic text to be understood rather than as an incentive to rambling imagination. We must approach her not in an analytical or speculative mood, but in reverential awe; 'wise passiveness', deep religious contemplation and with a fertile soul, a receptive mind and a heart 'that watches and receives'. 'The tables turned' Wordsworth writes:

"One impulse from a vernal wood
May teach you more of man
Of moral evil and of good
Than all the sages can.
Sweet is the lore which nature brings;
Our meddling intellect
Mis-shapes the beauteous forms of things :
We murder to dissect".

In Nature he found a perennial fount of pleasure, happiness and joy. She is not only a splendid and salutary source of delight but a superb source of inspiration and instruction as well.

'Let Nature be your teacher'.

It was a singular experience to him not to feel loneliness in her presence. In his words, she is the 'bliss of solitude'. He tenaciously held that 'Nature never did betray the heart that loved her'; she stayed near him to the end. Deeply distressed to discern the deafness and blindness of an average human being to the glories of the world around him, Wordsworth believed that even a superstitious worship of the forces of Nature was better than indolence born of the influence of material things :

.........Great God ! I'd rather be
A pagan suckled in a creed out-worn...'

It was a rare joy that Wordsworth felt in the commonest of things, which, in his sincere conviction, had some truth to communicate. In the concluding lines of the famous 'Ode on intimations of immortality' Wordsworth writes :

'To me the meanest flower that blows can give
Thoughts that do often lie too deep for tears'.

The human soul is linked to Nature

by an indissoluble tie; it is inextricably intertwined and interrelated to the external objects of the visible universe. Wordsworth's creed is thus a mystical pantheism. In short he feels that Nature is not a mere collection of phenomenal objects but that it imbues into her least approaches some sense of her mysterious whole.

In common with Byron and Shelley, Wordsworth had an intimate association with and consolation in Nature. Byron had no definite cult of Nature. His love of her may truly be called an escape from life.

With Shelley, however, Wordsworth differs widely. It was the privilege and prerogative of Wordsworth to describe the static scenes of Nature. Shelley's world is filled with dexterous descriptions of dynamic scenes.

In conclusion, we can positively assert that Wordsworth's staunch belief that his poems would 'co-operate with the benign tendencies in human nature and society' and would 'be efficacious in making men wiser, better and happier' is genuinely justified. He is destined, if any poet is, to be immortal. To understand him is to be impregnated with courage; to move with him is to experience the spells of a nobler atmosphere and the peace of an inaccessible sky. No other words can serve adequately the purpose of fitting tribute in summing up Wordsworth's genius than those of Cazamian. "He (Wordsworth) is the psychological poet 'par excellence'; and by consciously shifting the domain of art into the realm of the implicit he has prepared the way for the supreme enrichment of Modern Literature".

Byron being Byron, saw Nature to the tumult of revolt; Wordsworth being Wordsworth, found in Nature what he sought – the peace which was in his own soul.

COMMUNITY DEVELOPMENT PROJECTS

R. Venkateswarlu,
(B. A. Final)

COMMUNITY Projects and the National Extension Service which are in some ways the most significant development programme initiated during the First Five Year Plan, embody India's method of approach to the problems of improving rural life under conditions of Democratic Planning.

Administrative Set-Up

First, about the organisation set up by the community projects Ministry. It is a wholly new set up, which is intended to cover the whole rural area of India. Their service is strong, specially at two levels – the Block and the Village level. At the Block level we have senior extension officers attached to each Block Development Officer. In India as a whole, the Block Development Officer (B. D. O.) is being more and more recruited from the other development departments, besides the Revenue Department. The B. D. O. is the focal point of all Development and is expected to infuse other departments with a similar outlook. Extension Officers at the Block level are a new lot. There are far too few with the necessary technical qualifications and still fewer of the required social outlook; at present most of them being on the cadres of their technical departments. The Village Level Workers, the Social Education Organisers and the B. D. O.'s should be on the permanent cadre of the community project Department.

Co-ordination at various Levels.

Now about coordination. I think there is increasing official co-ordination from the State at the Block Level and there is tangible improvement which is not to be found elsewhere. The Food and Agricultural Ministry is now looking after the Community Project Department and has achieved considerable success. Many village industries have been started all over the country. Schools of all grades-Primary, Middle and High – are cropping up, but the quality of such schools is often of a very low standard. New and pucca buildings are being put up by villagers with a three-fourth contribution of the cost. Co-ordination at the district level seems to depend however on the personal qualities of the District Collector.

Role of Public Co-operation.

I am of the opinion that there is much more of willing public co-operation in rural areas, especially in villages, than in urban areas, especially in cities. Village contribution in cash, kind and labour for village works is remarkable indeed. I have already mentioned the hearty contributions for school buildings and the like.

More initiative should be infused into the villagers.

It must be confessed however that there is little initiative yet among villagers. Though the scheme of 'Democratic Decentralisation' has been consolidating the position of villages through Village Panchayats, Panchayat Samitis and Zilla Parishads which are at the Village, Block and District levels respectively, there is little training for leadership though village camps have just made a start. Still everywhere men and even women are now awake and are willing to learn new techniques and even adopt new ways of life.

Lastly, about the programme of the community-projects. These are fairly varied and as comprehensive as the needs for better living. I am confident that Agriculture, Animal Husbandry, Irrigation and Communications will make rapid progress all over the country especially in Andhra Pradesh. Health and rural Sanitation are doing well. Education is bound to grow rapidly under the pressures from the rural Public below.

The significance of Community Development Projects is so great that each citizen contribute in one way or another to its success.

YOUTH LEADERSHIP CAMP

15th to 17th October 1964

(1)

(2)

1. Dignity of Labour .
2. Group discussion
3. Manual work in progress.
4. Closing Ceremony : Campers take solemn pledge.

(4)

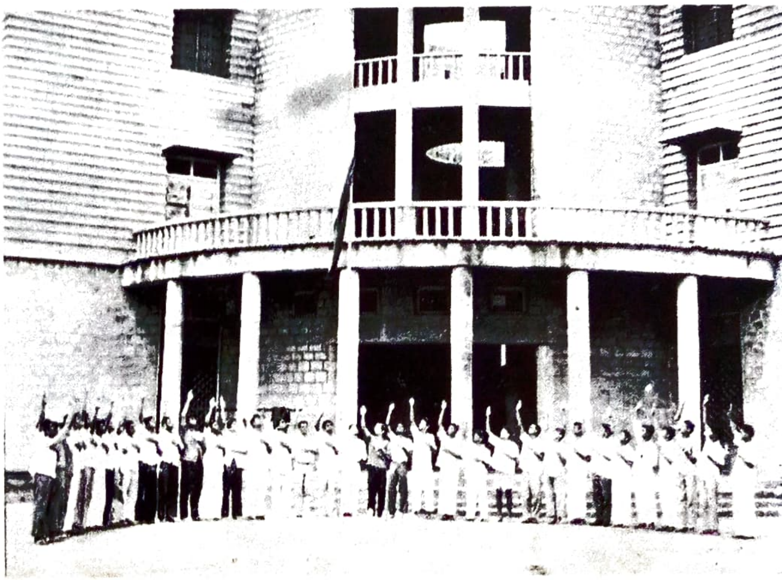

(3)

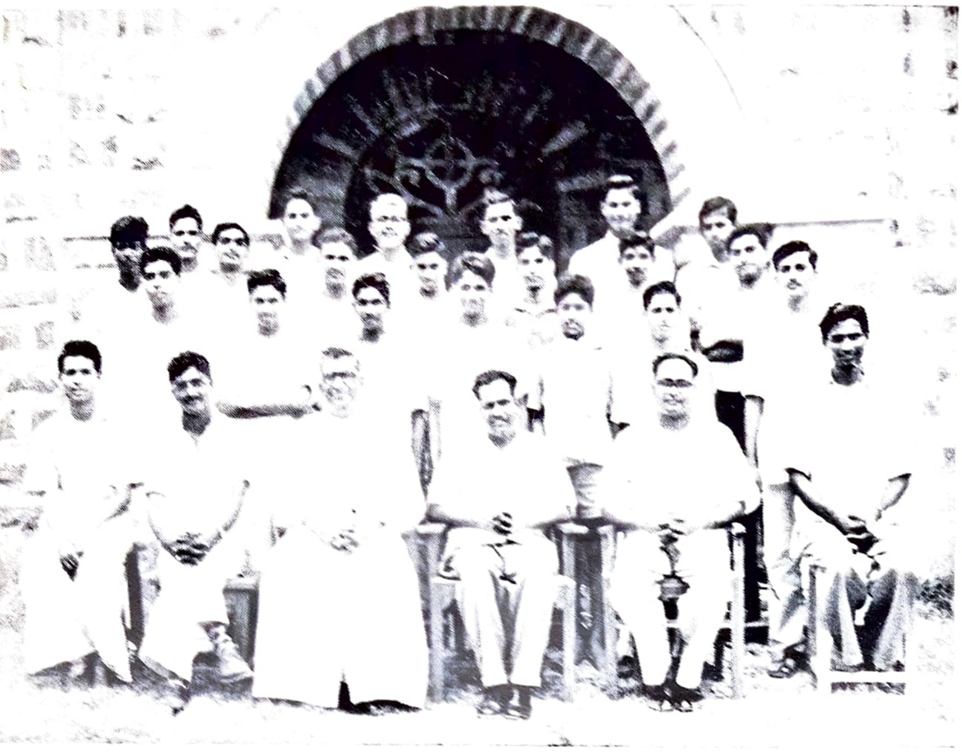

1. The Campers with the R. D. O. of Guntur District.

C. S. U.

WORK - CAMP AT THURAKAPALEM

2. At the road-building project

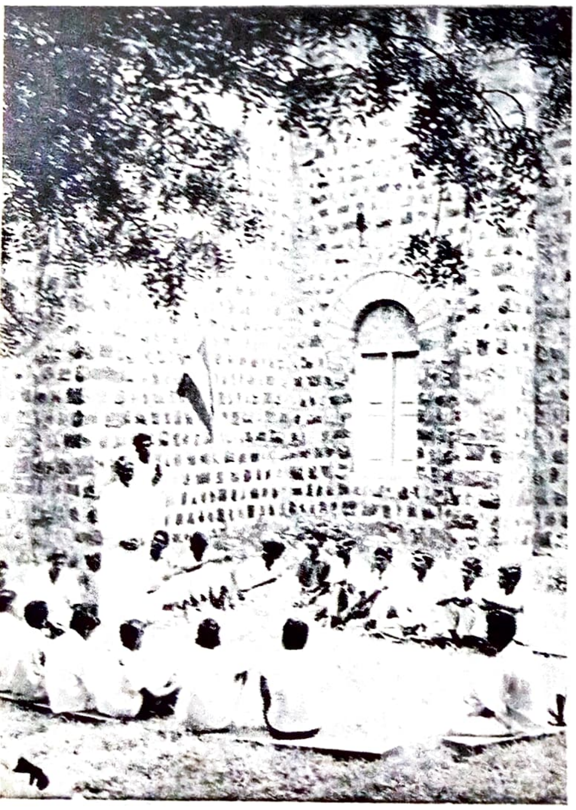

3. Fr. Mi[illegible]

SHAKESPEARE – THE MAN

I. L. Narayana, M. A.

THE essential facts of Shakespeare's life are well known. Most of the mysteries about him have been created by people who think that the life as well as the work of a man of genius should be mysterious. No authentic life of Shakespeare was written by any one of his contemporaries. The reason is, literary biography, as we know it, was not practised in those days. We know little of Edmund Spenser, the poets' poet, or of Webster, a compeer of Shakespeare in the art of tragedy. Let us see how great men reacted to his life, specially to the difficulty of knowing him. "Shakespeares's life is fine mystery" (Charles Dickens). "The exploration of Shakespeare mystery is one of the most fascinating detective stories" (Gilbert Slater). "The whole matter is a great perhaps" (George Saintsbury). The last word of difficulty in knowing the man has been uttered by W. T. Brewster: "the restoration of Shakespeare's personality is akin to the restoration of the trails, acts and person of the criminal from the quality of his cigar ashes". Why all this difficulty in knowing Shakespeare ? In the admirable words of Dover Wilson : "We have come to look at Shakespeare through the wrong end of the biographical telescope". Human nature abhors a vacuum and we ought to know him. What Voltaire said of God, "If He did not exist, it would be necessary to invent Him", is also true of Shakespeare ! Hunting for traces of his life in the existing records is very fascinating, rewarding and thrilling too. Scholars have made researches and published notable works on the dramatist's life. Some have claimed Bacon as the author of the Plays of Shakespeare. Similar claims were made for the Earls of Rutland, Derby and Oxford. But William Shakespeare of Stratford is universally accepted as the dramatist.

There are four classes of evidence to his life - tradition, official documents,

the books published under his name and allusions in contemporary records like More's "Palladis Tamia". The Shakespeares that are known to history, whether immediately related to the dramatist or not, were mostly artisans or workers. The origin of the name 'Shakespeare' is military and occupational and it means a spearman in the ranks, or probably, a court sentinel or functionary. John Shakespeare, the dramatist's father, came to Stratford before 1552. In 1552, he was fined for having a dung-hill before his house in Henley Street. It is clear from documents that by occupation he was a glover but sometimes sold barley, timber and wool. He held privileged positions like that of alderman and bailiff. But Aubrey says that the dramatist's father was a butcher ! Shakespeare's birth place is Stratford-upon-Avon, 'the Warwickshire market town about ninety miles west of London. Even now 'this literary shrine' is in a wonderful state of preservation. The house of Shakespeare's birth is in a modest locality at the extreme edge of Stratford, on a street which trails off into a village road leading to Henley-in-Arden. The house had three divisions, separate buildings, standing so close to one another as to make one big house. The dramatist was the third child and the eldest son of John Shakespeare and Mary Arden. He was baptised on the 26th April, 1564. Tradition has made 23rd April as the birth date. He studied in the local grammar school where he learnt the classical languages Latin and Greek. Elizabethan education though narrow by modern standards insisted upon discipline of mind and body. Competent scholars trained at Oxford managed the school. He studied, however, more the book of Nature. In reading his plays, we breathe the air of spacious Warwickshire, watered by a long flowing and leisurely river. At the age of 13 his father's fortune declined. There might have been undue prolongation of school life. Whatever his circunstances, they did not deter him at the age of 18 from the adventure of marriage. He married Anne Hathaway eight years older than himself. On the day of marriage in December, 1582, Anne was full twenty six years to her husband's eighteen. After six months, Susanna, a daughter was born. Early in 1585, the twins, Hamnet and Judith were born. After his twins' baptism nothing was heard of him, till 1592. He came away to London. Why ? Nicholas Rowe says: Shakespeare had, by misfortune common enough to young fellows got into bad company, and stole the deer of Sir Thomas Lucy, a rich man of the village. He tried to prosecute Shakespeare, so he ran away. However this story is not true. Records say that Sir Thomas had no deer park. Young men in those days were in the habit of snaring rabbits. These rabbits grew into deer with Shakespeare's reputation ! Miraculously, by 1592 he was so very popular as an actor and dramatist as to rouse the envy of Greene, the best known of professional writers. Greene calls him 'an upstart crow', who supposes that he is able to bombast out a blank verse. He reviled him as an absolute "Johannes Factotum" (i. e. Jack of all trades.)

In 1593, he published Venus and Adonis, a poem dedicated to the

young Earl of Southampton. It was a great success and was printed nine times in the next few years. In 1594, the 'Rape of Lucrece' was published. In London, he lived in Bishopgate near the two earliest playhouses, 'The Theatre' and 'The Curtain'. Later, he moved to the south of the Thames, to be near to 'The Swan' and 'The Globe' theatres, in which he had shares. He was an actor and took such roles as Adam in As You Like It, and the Ghost in Hamlet. He cultivated friendship with rich and influential men. His exceeding candour and good nature attracted many friends. People called him 'Gentle Shakespeare', 'friendly Shakespeare' and 'a very good company'. Heminge and Condell called him "so worthy a friend". Beginning with remodelling old plays for the stage, he soon entered the domain of writing dramas. In 1596, he had bought 'New Place', a large house in the centre of Stratford and obtained a Coat of Arms from the Heralds, which was official recognition that he and his family were gentle folk. By 1598 he was so popular that his plays were printed in pirated or stolen versions. For a long time he was an actor in Lord Chamberlain's Company and later in the King's Men under the patronage of King James I. In 1602, he purchased 107 acres of arable land for three hundred and twenty pounds in the parish of Old Stratford. Strangely enough at that same time he was writing Hamlet, wherein Hamlet muses over a skull on the theme of the futility of human possessions.

"This fellow might be in his time a good buyer of land...is this the fine of fines...to have his fine pate full of fine dirt".

He wrote the great tragedies of Hamlet, King Lear, Othello and Macbeth. The tragic sense is bitter when there is wastage of goodness. No fate broods over the actions of men, the only fatality is the fatality of character. A man may be extraordinarily good, but he suffers a reversal due to 'a tragic flaw' as ambition or jealousy. Retiring to Stratford, or even before, a change of outlook on life had captured his mind. He still thought of the deeper issues of life, its trials and tests. He thought of the wrongs man inflicts on man. But his temper did not demand a tragic issue. Should hatred end in hatred ? He emphasised the qualities of mercy, reconciliation and pardon. Plays like the Tempest and Cymbeline are "moral and religious visions". He exemplifies forgiveness and reunion between enemies as the universal panacea to all the ills of mankind. He lived a life of contentment crowned with universal glory. Shakespeare died on April 23rd, 1616, at the age of fifty two. He was buried in the chancel of Holy Trinity Church. Heminge and Condell published a volume of 36 Plays, the famous First Folio, as a tribute to their departed friend. In this comparatively short life he created in his 37 plays over 1200 characters, who speak over 1,06,000 lines. The reality of Shakespeare's characters is what has made them last hundreds of years. The cardboard figure and the manufactured joke do not last even a short time. He is beyond the barriers of time and space. It would be a barren, bloodless world indeed which ever felt it had

outgrown his wisdom and infinite understanding.

What did Shakespeare look like? From the engraving in the First Folio, we have an idea. There is the high intellectual forehead and, beneath thin eyebrows, the small but penetrating hazel eyes, the straight aristocratic nose, and a firm and determined mouth. He looks detached and enigmatic, a monument and a man.

No other poet in English can hope to reach his universality. Shakespeare's humanity is of all times and all conditions. There is world wide interest in the celebrations to mark the 400 th anniversary of the birth of the dramatist. Through centuries, Shakespeare has evoked individual responses. Critics, poets, and leaders have joined in a chorus of encomiums to this world-dramatist. Coleridge called him "Our myriad minded Shakespeare". In 1840, Carlyle in his lecture on "Heroes" thundered to his audience: "Will you give up your Indian empire or your Shakespeare...Indian empire or no Indian empire...we cannot do without Shakespeare". The best tribute came from his contemporary the great Ben Jonson, the literary dictator of the age, "He was not for an age, but for all time".

But still he is elusive. Why? He possessed the most baffling of self-defences, "humour". Just when we think, we have caught hold of him, he eludes us. And we hear only a distant, ironical laughter. He cannot be cheated of his privacy. As Keats said: "Shakespeare led a life of allegory, his works are the comments on it". Our humble effort should be, in the words of Dr. Hotson to secure "the priceless gain of increased understanding of the poetry Shakespeare wrote in terms of life".

He was fascinated by the infinite faculties of man:

"What a piece of work is man! How noble in reason. How infinite in faculty. In form and moving how express and admirable. In action how like an angel. In apprehension how like a God. The beauty of the world."

The heroines in his plays are marvellous examples of the spirit of sacrifice and suffering. Imogen, Perdita and Miranda experience even in life's darkest extremities, the innate joy of living and they never forget the claims of love or sacrifice. The best we can learn from Shakespeare is to see life unflinchingly and with ever growing faith in God.

Budding Photographers

III

Photos by D. Ravi Prasad, I B. Com.

1. Winnowing at dusk.
2. Every cloud has a silver lining.
3. Hibiscus
4. With sail full set
5. Launching their craft.

1

2

3

4

5

V. Siva Prasad, P. U. C.

V. Siva Prasad, P. U. C.

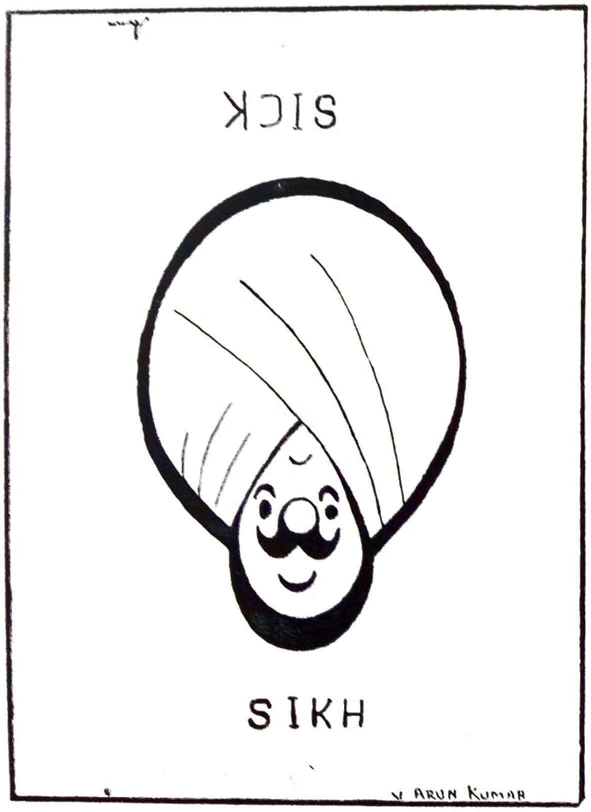

V. Arun Kumar

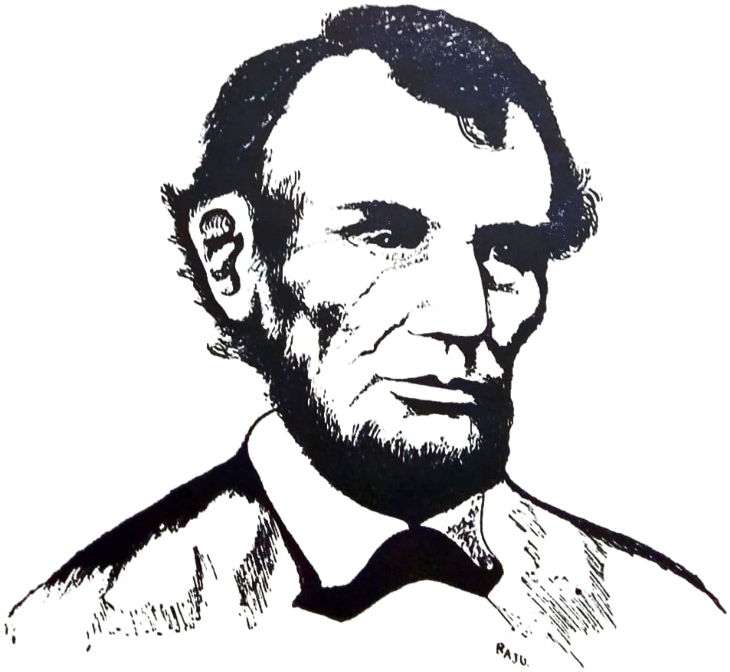

S. A. N. Raju, P. U. C.

NEHRU

The Jewel of India

AT the Wardha session of the A. I. C. C. in 1942, Mahatma Gandhi declared "when I am gone, he will speak my language". The person referred to was Pandit Jawaharlal Nehru, the immortal leader of immortal India. The Mahatma's prophecy has been amply fulfilled by Sri Nehru's foreign policy. Even his worst critics admit that his foreign policy has twice warded off a shooting war in recent years when the world was 'on the brink'.

BY *T. Subba Rao,*
I B. Sc. (M. P. C.)

To speak about Jawaharlal Nehru is to recite the history of India during the last forty years and more. It is very difficult to do justice to such a subject in a short essay. Dr.Rajendra Prasad, the late President of India, in one of his speeches called him 'the greater son of a great father'. Motilal Nehru was great in many ways in his own days. He was great as a lawyer and great as a patriot. When the call of the country came he gave up every thing and joined the young 'Swarajya movement', started by Mahatma Gandhi. He was great as a leader of the Congress too. But Dr. Rajendra Prasad observed that he was really great in giving us a greater son, Pandit Jawaharlal Nehru.

At the time of the Lahore Congress over which Jawaharlal was going to preside, Pandit Motilal Nehru who had been President of the previous session had to hand over charge to his son. Then he recited a Persian couplet

which said 'what the father fails to accomplish the son achieves'. This prophecy came true because some years after, Jawaharlal Nehru succeeded in his great effort, namely the attainment of complete freedom for India. Soon after Independence was attained, he was placed at the helm of affairs as the first Prime Minister of India.

Since then, we all know how heroically he fought against all the numerous difficulties including the Chinese aggression on our borders. When the time comes for writing the history of the period, his name will occupy a place and space which will be second only to that of Mahatma Gandhi. Thus said Dr. Rajendra Prasad in one of his famous speeches on Nehru. It was not without reason that the Mahatma named him as his successor. He could see the greatness of Nehru. I am sure I am not exaggerating when I say that in international affairs Nehru has raised the status of this young country to a position which other countries have taken years and years to reach.

What drew Nehru to the Mahatma? It was the rebel in Gandhiji, the man who hated injustice and cruelty. Nehru was drawn to Gandhiji by his insistence on action. He followed the Mahatma, though a gulf separated the two men in their economic, political and social ideas. Nehru was true to himself and true to India's progress and welfare, as he conceived it. India understood the man and took him to her heart. Nehru was a selfless man.

He was however human and fallible enough to make mistakes and his mistakes have perhaps been magnified beyond proportion. They are nothing but the faint stars in the light of the moon. Jawaharlal may have committed some mistakes, as every human being is wont to err. History will have to assess those mistakes.

When this great leader left us on May 27th, 1964, the whole world mourned his death. Sir Alec Douglas Home, who was then the British Premier, described Nehru as the architect of modern India. President Radhakrishnan said that an epoch had come to an end.

In the hearts and minds of his countrymen Nehru has an imperishable place. Paying tribute to the Mahatma, after his assassination, Nehru said "He entered into the very stuff of our minds and spirits and changed them and moulded them". The same words can now aptly be applied to Nehru. Nehru is the Jewel of India indeed.

In character, in manners, in style, in all things the supreme excellence is simplicity.
(Longfellow)

They never taste who always drink,
They always talk who never think.
(Matthew Prior)

WHY THIS FAILURE ?

G. Balaswamy, III B. Sc.

WHEN the Industrial Revolution was ushered in, it was thought that its wonderful benefits would transform our miserable world into a veritable paradise, that the poverty of men would be replaced by abundance. However this industrial revolution which brought in material abundance also gave birth to egoistic capitalism and a merciless exploitation of the poor. This iniquitous system went on expanding till its further development became the ruin not only of itself but also of the whole human society.

After the middle ages with the discovery of the new worlds by the so called civilized European nations, there was the possibility of bringing the different peoples of the world together and effecting international understanding. Friendly co-operation among the progressive nations would have promoted their own prosperity and the gradual progress of the newly discovered nations. Yet in reality the discovery of new lands only revealed new possibilities of exploitation. This selfish attitude towards the new lands brought about jealousy and rivalry among those progressive nations and irreconcilable antagonism between peoples. What could have been a source of prosperity and security actually led only to national and racial conflicts.

With the spread of literacy man had at his disposal another powerful means of inculcating true values of life and of strengthening his ideas. Today from the technical and scientific point of view, education is more efficient and organised than ever before. It is sad to say our education has converted the majority of people merely into machines. Instead of deepening the true values of life, modern education has made men only too materialistic.

Consider for a while the recent scientific achievements of man. He has succeeded in eradicating malignant diseases. Hospitals and sanitary works, the discovery of hidden sources of

energy and so on, seemed to open up possibilities of an easy and comfortable life, and yet man's scientific progress has only contributed to make life immeasurably more difficult and full of new dangers.

One of the finest examples of man's mastery over physical nature is the invention of television and the cinema. The cinema and television can be at once a healthy form of recreation and a very efficacious means of instruction. But this wonderful technical triumph has become an instrument for demoralizing human society, a means of disseminating an attitude to life summed up in the word "Hollywood".

We might continue this list almost indefinitely. Suffice it to say that man has tried to make this world his heaven; man has tried to build up a civilization and a way of life, but he has failed miserably. To what are we to ascribe this constant failure to achieve happiness ? Is it because man can never succeed in making himself happy ? Or has he made some mistakes in his way of procedure ?

Man has been created by God and is destined to be eternally happy with God. God, who created him, has put into his nature an insatiable thirst for happiness. God will therefore satisfy this natural craving of human nature to be happy. In man's efforts to be happy, man will therefore be helped by Almighty God Himself. Hence without any fear of exaggerating, we can say that human endeavour is bound to succeed only if based on the supernatural. This statement however should be properly understood. By human endeavour we are to understand the efforts man makes according to his own nature. Man is essentially a creature. A creature necessarily depends upon its creator. Its activities should be determined by the laws and intentions of its maker.

Has modern man been conscious of God ? In his efforts to make this world a better place to live in, in his endeavours to convert our vale of tears into a true paradise, has man taken care to work according to the laws his maker has put into his nature ? It should be admitted that the characteristic of modern man is that he ignores God. He is not a militant atheist; he does not go about opposing God in every thing, but he does live and work as if God does not exist. In man's way of thinking and in man's every day activity God has no place. Now can a man, whose existence and activity depend upon the merciful providence of God, do any thing successfully independently of Him ? Can the world that has been created and is constantly preserved in existence by the Almighty, be led to progress and perfection by one who ignores Him ?

If therefore failure is not to greet us wherever we turn, if our efforts are not to turn out to be the cause of our own destruction, the foundation of our thinking and activity should be the fact that man and the world in which he lives are both made by God and depend entirely upon His Providence. "Without me, you can do nothing".

OUTSTANDING WORLD

EVENTS

OF

1964

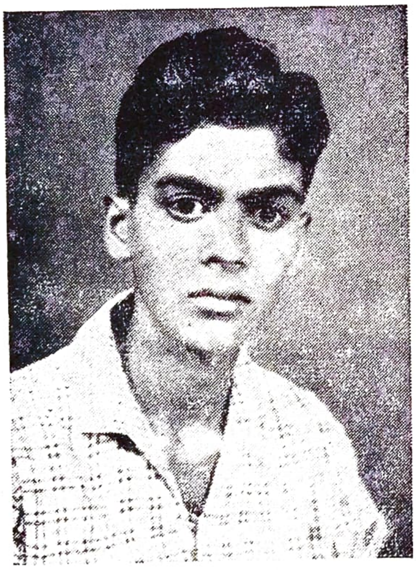

Collected by

A. Souri Babu, I U. C.

January :

1. The Central African Federation is dissolved.
4. Pope Paul arrives in Jerusalem on pilgrimage.
15. An Arab Summit meeting in Cairo decides to set up a joint military command to prevent Israel from diverting river waters flowing through Syria and Lebanon.
27. France recognises communist China.

February :

11. The United States House of Representatives passes a strong civil rights bill giving Negroes better public accommodation and employment opportunities.
12. Malaysia and the Philippines agree to resume diplomatic relations broken off on the formation of Malaysia.
18. Mr. Chou-En-Lai arrives in Karachi on an Official visit to Pakistan.

March :

4. The foreign Ministers' conference of the Maphilindo countries in Bangkok breaks down.
10. Malaysia starts conscription as threat of invasion from Indonesia increases.

April :

20. The United States and Russia simultaneously announce cuts in the production of nuclear explosive materials.

22. President Johnson inaugurates the Rs. 500 crores New York World Fair dedicated to "peace through understanding".

23. Tanganyika and Zanzibar become "one Sovereign State" under the name of Tanzan.

May :

4. King Mahendra of Nepal lays the foundation stone of the Gandak Barrage to be built with India's help.

June :

6. United States agrees to continue military aid to India in the form of grants and to provide immediate credit for buying defence equipment.

17. A severe earthquake in Japan's north coast city of Nigata, sends up the entire city in flames.

18. The United Nations' Security Council appoints an expert committee to undertake a technical and practical study of the South African Government's apartheid policy.

July :

4. King Mahendra of Nepal dismisses Mr. Rishi Kesh Shah chairman of the Raj Sabha.

6. Mr. Moise Tshombe became Congo's Prime Minister.

8. The Commonwealth Prime Ministers' conference opens in London.

12. Mr. Chou-En-Lai concludes a friendly visit to Rangoon.

15. Mr. Anastas Mikoyan becomes President of the Soviet Union.

31. America's Ranger space craft-slams into the moon right on target after sending back close-up pictures of the Moon's surface.

August :

5. U. S. planes bomb North Vietnamese torpedo boat bases in the Gulf of Tonkin on President Johnson's orders.

9. Cyprus seeks foreign help as Turkish jets pound villages with napalm bombs and gunfire.

16. South Vietnam's Premier, General Nguyen Khanh, becomes President of his country, displacing General Duong Van Minh.

30. China rejects Soviet invitation to a preliminary conference to prepare groundwork for a world Communist Conference.

September :

10. Arab Heads of States meeting in Alexandria recognise the organisation for 'liberating Palestine' and decide to support it fully.

13. Another bloodless coup by the Catholic Generals in South Vietnam overthrows the Troika Government of Generals.

18. Miss Fatima Jinnah, sister of the Founder of Pakistan, accepts nomination as opposition candidate for Presidentship.

October :

5. The 58 non - aligned nations, 'Summit' conference opens in Cairo.

6 Prime Minister Moise Tshombe of Congo who arrived in Cairo to gatecrash into the non-aligned Summit Conference is put into diplomatic quarantine.

10. The 18th Olympic Games open in Tokyo.

12. The Soviet Union puts three men into orbit in one space-ship.

15. Mr. Khrushchev is ousted from the leadership of the Soviet Communist party and from the Government, Mr. Alexei Kosygin succeeding him as Premier and Mr. Leonid Brezhnev as First Secretary of the Party.

16. China explodes her first nuclear bomb. In Great Britain the Labour Party gets into power with the smallest majority in modern history.

25. Prime Minister Hayto Ikeda of Japan decides to resign owing to illness.

November :

3. King Saud of Saudi Arabia is dethroned and the Prime Minister and Crown Prince, Prince Feisal, becomes King.

4. President Lyndon Johnson is re-elected President of the United States.

December :

3. Ceylon's House of Representatives vote the Bandaranaike Government out of Office, 13 members of the Ruling Party voting with the opposition.

16. Britain draws up plans for a wide Atlantic Nuclear Force.

22. Britain abolishes the death penalty.

23. Johnson announces his decision to build a sea-level canal in Central America in place of the outdated and much disputed Panama Canal.

★

Culture is to know the best that has been said and thought in this world.
(Matthew Arnold)

* * * *

Beauty is God's handwriting......a wayside sacrament. (Milton)

* * * *

How far that little candle throws its beams, so shines a good deed in a naughty world.
(William Shakespeare)

* * * *

Never make a defence or apology before you be accused. (Anon)

* * * *

Success often goes to those who dare and act, but it seldom goes to the timid.
(Pandit Jawaharlal Nehru)

CAMP LIFE AT NAMBUR

B. S. Ranade, P. U. C.

MOST of the cadets welcomed the approach of the camp. A few cowards childishly sought exemptions by means of lame excuses and avoided our sight lest we should rebuke them. We were enjoying sweet dreams of the previous night's movie, when we were awakened early in the morning - the first day of the camp. About 550 cadets assembled in front of the N.C.C. Office at 8-00 A.M. Our transport, to take us to the Railway Station, arrived with the usual punctuality. We went to Nambur by Passenger Train. The journey was marvelous (20 miles - 3 hours) ! The sun was at its zenith when we reached the camp-site.

We were now perfect military jawans as everything was done with the utmost punctuality. The whole Battalion consisting of eight companies was grouped into four parties - Alpha, Bravo, Charlie and Delta. I belonged to Charlie. In the evening the Colonel exhorted us on camp-life and camp-discipline. He warned us that every place except the campus was out of bounds. Owing to the absence of electricity and being in tents we felt as if we were enjoying real country life. That day we slept quickly with little hopes of lenience from then on.

We had a fairly strict routine to follow. It was difficult to get up at 5–00 A.M. in those icy–cold mornings. Before breakfast, which was at 8–00 A. M., we had 90 minutes of Physical Training. This was very refreshing in those chilly mornings. Before lunch, which was at 1–00 P M., we had four hours of drill. This was the hardest period, as during the day it was very hot. We had to march continuously for half an hour to earn five minutes' rest. Anyhow this developed our capacity to withstand hardship. We had only an hour's rest after lunch. Drill was then repeated for two hours. This period was more interesting as it consisted mainly of theory classes. We had light refreshments at 5-00 P. M. after which a large majority of the

N. C. C. Camp at Nambur

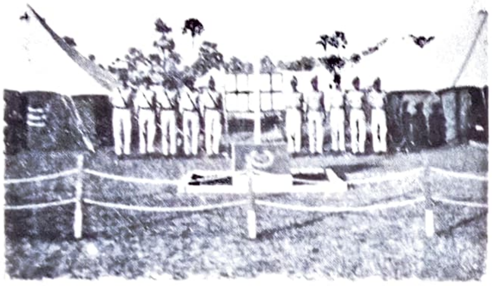

At the Quarter Guard

General view of the Camp

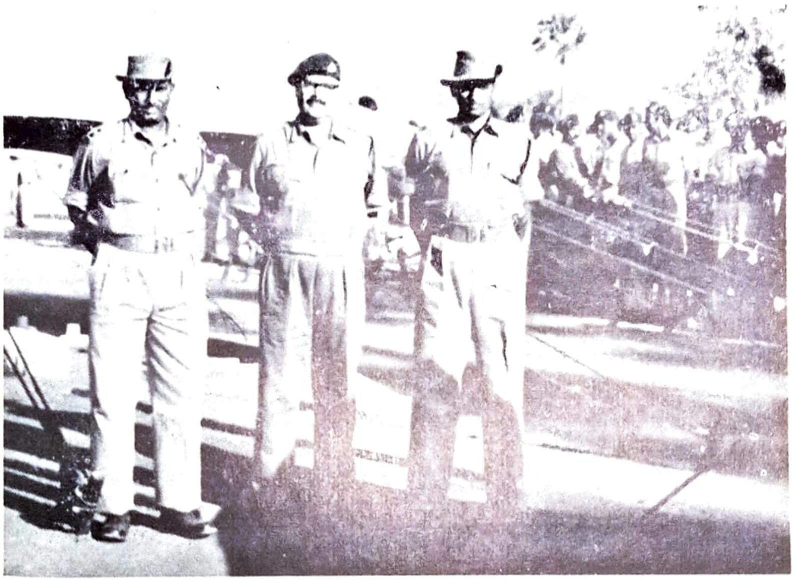

The Commandant & his Assistants

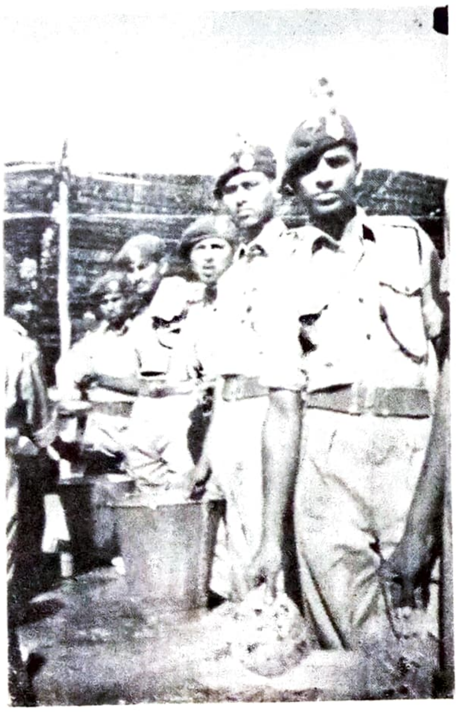

Lunch queue

Church Parade for Catholics

Battle Manoeuvres on N. C. C. Day

24th Feb. 1965

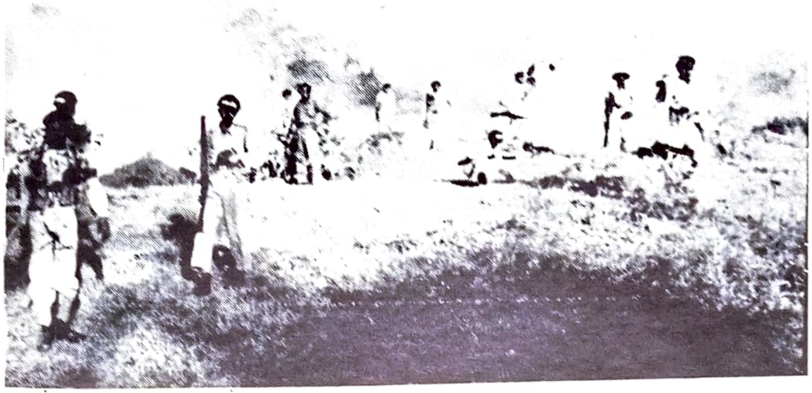

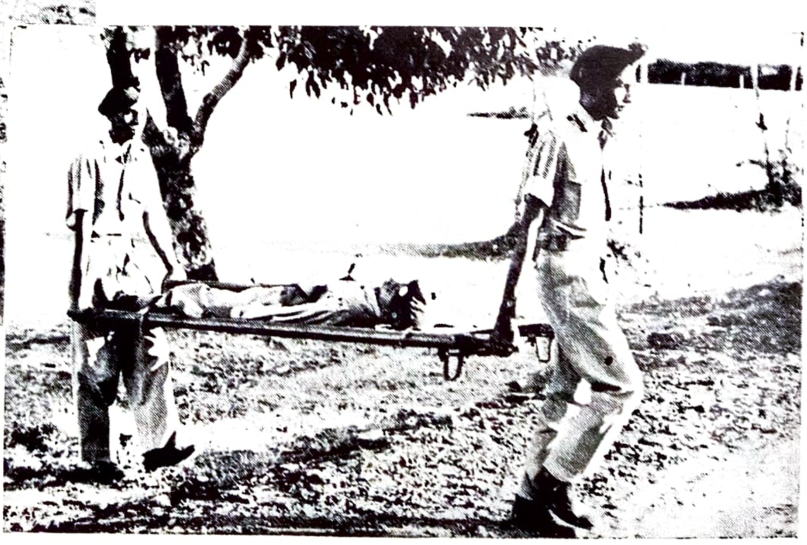

"Patamata forces" storm and capture "Gunadala."

cadets left for the bathing ghat. At 7-00 P. M. we had a roll-call parade. Here the articles that had been lost or found were distributed. Letters and money orders received during the day were also announced. Supper was at 7-30 P M. Then to recreate our tired bodies we had a short but good variety entertainment programme, but only on alternate days, at 8-30 P. M. As soon as the programme came to an end all the cadets rushed off to sleep till the bugle call the next morning.

All looked forward to the theory classes with great expectation as the lecturers were entertaining and at the same time informative. We were taught many battle tactics, employed in the forward areas. The Jawans should seek a very favourable position. They should be able to get a good view of their enemies from their hide-out, but should be able to conceal their own presence. The enemy should be within their firing range. They should be able to move comfortably in their hideout. There should be pin-drop silence, as the slightest noise would betray their presence. The colour of their garments should be the same as that of the surroundings. Their buckles, badges and shoes should be rubbed with mud lest their glitter betray their presence. We were also told about section formation and types of fire and so on. We were told of the many kinds of messages - Top-secret, secret, confidential.........The urgency of the message also differs.

Flash is to be used only by the army Chief of staff. This is but an epitome of the numerous lectures that were given to us.

Daily, each company had to detail twenty of their cadets for the miscellaneous duties. The quarter guard duty was the most dignified of all. Six cadets were selected from each company for that duty. They had to be very alert and brisk in their movements. When any dignitary passed by the quarter guard, they had to give him the full honour, i. e. "Salami Sajj". The next duty was police duty. Their work was to see to the order and discipline of the cadets. They had to see that none of the cadets went out of bounds or used the given amenities carelessly. The hardest duty perhaps was that of the working party. They had to work invariably on tent cleaning, tent pitching and the like.

All the cadets were in good spirits, since route march was approaching, and that for two reasons. They wanted to experience both the hardships and pleasures of the route march; and also they wanted to step out of the campus, which they had not done for the past week. That day we trekked about twenty miles. We went to the village of Chinnakakani. Our march was very interesting because we saw and enjoyed real country life. We had to fall flat on the ground, irrespective of its condition, into a firing position as soon as we heard the whistle. About noon we had a nutritious lunch of Chapathi and tamarind rice. We returned to our camp at 4-30 P. M. We were all tired but happy and were also sorry, as our long awaited route-march had finally come and gone.

The prize distribution day was the "red letter day" of the camp. As the day dawned the whole area bustled

with activity. Many platforms, shamianas and stages had been erected. Obstacle course, foot drill, rifle drill, quick dressing were some of the many competitions that were held. Col. Doraiswamy was the Chief Guest. There was a big gathering of many V. I. P.s and other invitees. The Chief Guest praised the cadets for their good behaviour and sense of duty. All the invitees had tea later with the camp commandant. There was next a display of bayonet fighting and a mock battle. Then came the main attraction of the evening–the Prize Distribution itself. The Best Company shield was bagged by Bravo Company. The most satisfied cadet was U.O.P.S. Ramakrishna, as he got the prize for the best cadet N. C. O. There was a grand variety of entertainments till late in the evening. S. Jagannadha Rao and K. A. Mathews, both of 'Charlie' company, got the first and second prizes respectively. M. Babu Rao of Bravo Company got a special prize for his extraordinary talent in singing. The entertainment officer, 2nd Lt. Balashouraiah, was praised for the fine items that he put up. The invitees then attended a dinner as guests of the Colonel.

On the 21st December, 1964, the ten days N. C. C. training camp at Namburu was declared closed by the Camp Commandant, Col. Lestourgeon. In a fine speech he expressed touching sentiments and was sorry that the camp had come to an end so quickly. The same day I left for Waltair to spend the rest of the vacation in the company of my parents and friends. My heart was brimming over with joy as I had enjoyed the hardships and pleasures of camp life.

The camp was very well organised. The main aspect that appealed to the visitors was the discipline, sense of duty and punctuality of the cadets. All the cadets were well treated and due respect was given to the officers. Last but not least, the food that was given was very good. There was no complaint whatever about the food. This was an ideal camp and I can say without doubt that if camps are organised in this manner the number of cadets attending them will increase, since most of the students try not to join the N. C. C. because of baseless fears regarding camp-life.

To say what is not in thy heart is deceit, and to say all which is in thy heart is folly. (Juliana of Norwich)

Speak to me, O God, that I may know,
Your Will as to which way I go.
Alone I most defenceless am,
But at Thy word I have a plan
And so may progress day by day,
Forever following in Thy way. (Doris A. Findley)

CAMP LIFE

At Marripalem

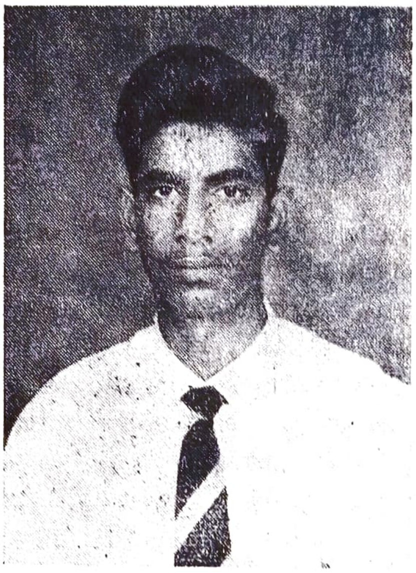

T. Ravi Prasad, I B. Sc.

THIS camp for the Naval Wing of the N. C. C. was held during the Christmas Vacation. We all assembled at the Vijayawada Railway Station at five in the evening of 21st of December. Accommodation had been provided in the Madras Express but not every one was able to get sleeping accommodation. The strongest among us succeeded in getting the upper berths and we thought we had now the right to a good night's sleep. That was not to be. Those who were seated down below us began singing and cheering so that any sleep was out of the question. Still this helped us to pass the night cheerfully and we reached Visakhapatnam at 11-00 a. m. on the 22nd. From the Railway Station we were transported to the Camp Site in Military trucks. After having been shown our quarters, real camp life began in right earnest. The first thing we had to learn was the names of the different parts of a ship. Our Officer being an expert in that line explained eveything in a very lucid and interesting manner. All day we were hard at work till the evening at 4 p. m. but even then there was a restriction as we were not allowed to leave the camp area. The camp area was bounded by a barbed-wire fence and this was an effective barrier to our trying to escape from the area.

The first two days were hard, but after that we settled down and were quite happy. One very busy day of the camp was the day we were taken to the shooting range. We had been very anxious to be able to use real rifles but our enthusiasm dwindled when we knew that we had to carry them for a long distance. They seemed to be very heavy and to get heavier the more we carried them. Another day we had kit inspection, but I forget now who got the prize. We all deserved a prize as the kit of each and every cadet was perfect. On the 29th evening, the Chief of Navy Staff, Vice-admiral B.S. Soman, visited the camp and exhorted the cadets to be ready for any sacrifice that our Motherland would demand from us.

On the 30th we went to learn boat-pulling in the Circars. After that we went to visit the new Indian Survey Ship, "Darshak". This was a wonderful opportunity for us cadets to see all the parts of a real ship. Up to that visit our knowledge of a ship and its parts had been only theoretical. The whole ship was air-conditioned. The ship possesses a helicopter and two jeeps. On that same day there was a minor accident. At night a strong wind suddenly arose and blew down some of the tents. We had to make for the verandahs of some buildings where we spent the rest of the night.

Another interesting event was the route march to Simhachalam. We marched along the road laid by the ancient kings of the place. On the 31st of December we went at midnight to wish a happy New Year to our Commanding Officer. On New Year's Day we were taken in a tug called 'Ranapratap' into the ocean for a distance of five or six miles. It was my first ride ever on the surging waves, and I enjoyed it very much. On the last day of the camp we had to pack everything ready to leave for home. We were sorry to leave the camp as we had learnt many things there. We learnt the dignity of labour, fraternity, good discipline and a host of other virtues all so necessary in our life. Such camps must be encouraged and repeated as often as possible.

Like bees our faculties come and go ceaselessly, settling and feeding upon any object that presents itself to them. These objects are good, but they are not the ultimate good. They are from God, but they are not God. They lead us to Him; they make us think of Him, but they do not replace Him.

(Anon)

Sorrow is a condition of time; but joy is the condition of eternity. To have done one's duty is the sole thing which cannot produce regrets.

(St. Augustine)

N. C. C. AIR WING CAMP AT KOMPALLI

P. Venkateswara Rao,
II B. Sc.

THE N. C. C. camp of the Air Squadron was held at Kompalli. six miles away from Secunderabad. The camp was started on 20th December.

The cadets of N. C. C. Air wing left Vijayawada for the camp at Kompalli on 19th December. As soon as the cadets reached Secunderabad transport was arranged for the cadets to reach the camp area. After reaching the camp area breakfast was served. After finishing the breakfast, the cadets started erecting the tents, to spend their fifteen days of camp life. At about 13-00 hours we had lunch. After that the cadets took rest in their tents. The cadets were assembled at 18-00 hours for roll call parade and to receive camp instructions. At 19-30 hours supper was taken.

The regular camp time table was followed by the cadets from 21st December. The camp was commanded by Wing Commander Nallaiah of Hyderabad.

The cadets rose at 05.30 hours and had to finish their toilet by 06.00 hrs. At 06-00 hrs. all cadets fell in for P.T. parade. In the P. T. parade the cadets were obliged to run, and to do exercises in order to warm themselves up. Till 07.10 hours, cadets had to do tent cleaning and personal cleaning. At 07.15 hours all went for breakfast in neat uniform. At 08.00 hours, they had their regular parade. The parade was conducted up to 10.00 hours after which, there was a slight break till 10.30 hours. At 10-30 hours there was a lecture class. Lectures were given up to 12-30 hours. At 13.00 hours, lunch was supplied. Thus the daily programme was carried out. At 18-00 hours there was roll-call parade. At 19-30 hours all had supper, and at 20-30 hours there was an enter-

tainment programme. That was the daily programme in the camp.

On 25th December, we went to Hakimpet to witness the passing-out parade of the newly commissioned Pilot Officers. That parade consisted of 188 officer cadets. That was the biggest Officers' parade ever held in the Indian Air Force. The chief guests were the Union Defence Minister Y. B. Chavan and Air Marshall Arjun Singh. On that day all the officer cadets were commissioned. It was really a magnificent and unforgettable parade. On 29th and 30th December, B and C certificate examinations were held. The board of examiners was presided over by Squadron Leader Soni of Hakimpet.

On 30th and 31st December, there was a route march of six miles to and fro. On 1st January, 1965, New Year Day, the cadets spent their time joyfully. On that day cadets were taken in buses to see the town. We visited Osmania University, Charminar, the Public Gardens, the Zoological Park, the Medical Exhibition and many other important places like Golkonda for instance.

On the last night was held our campfire which was probably the happiest night of the camp. A long entertainment programme was gone through. It was most interesting. After the entertainment, prizes were distributed. The Vijayawada Air Squadron got two prizes out of three After that we had a good 'Badakhana'

On the 2nd the camp area was visited by the Deputy Director General of the N C C., Air Commodore Sitaram. That same evening we left Kompalli for Vijayawada and reached home on the 3rd.

The success of the camp was due to the efforts of two officers of 3 (A), Air Squadron namely, Pilot Officer K. Gopala Rao and Pilot Officer K. Gangadhara Rao, and to the cooperation of the 140 cadets. The camp trained the cadets in leadership so necessary in our country today.

Jai Hind !

We must congratulate ourselves on the results of technical enterprise, and seek the means of applying them to the benefit of all humanity.

(Pope Pius VI)

Unless you strive after the virtues and practise them, you will never grow to be more than dwarfs.

(Teresa of Avila)

OUR SOCIAL SERVICE CAMP TO MOPIDEVI

C. Vijayananda Raju,
II U. C.

IT was on Saturday, October 2nd 1964, when we were taking our dinner about noon that our Hostel Warden suddenly announced that the Government of Andhra Pradesh wanted the help of N. C. C. Cadets in Flood Relief Work. Since that day was a holiday, only the cadets remaining in the hostel and a few rank holders from the town were available. Two hundred and fifty cadets in all were chosen. These 250 cadets were divided into five groups each containing 50 cadets. Each group was assigned one officer, two N. C. O.'s and one instructor. The group to which I belonged was sent to the village of Mopidevi, which is at a distance of 55 miles from Vijayawada along the Bandar Road.

We left Vijayawada for Mopidevi only at 4-30 P. M. We took nothing with us except our N.C.C. Uniform. We reached Challapalli at about 7-45 P. M. The Raja of Challapalli had very kindly arranged for our meal there. We left Challapalli for Mopidevi at 9-00 P. M. and reached that village at 9-30 P. M. Even though our journey had not been very comfortable, we were all in good spirits. In Mopidevi we slept in a Choultry that night, as it was too late to organise any relief work at that late hour.

On 3rd morning after breakfast we were organised for our work. This was about 7-30 A. M. Two groups were organised each containing 20 cadets. The remaining ten cadets were reserved as sentries and messengers. The two groups were sent in two opposite directions. Each group was again subdivided into two further groups of ten cadets each. The work assigned was to watch the flood

banks and inform the officials if any breach was found. We were sent to the right bank in the morning. One group of ten cadets walked for ten miles and on returning stopped after five miles, where the second group had remained. Then the second group went forward while the first group stopped there till the second group returned to the place. This patrolling of the bank continued all day long On that day Rev. Fr. D. Gordon, S.J., our Principal, and Rev. Fr. Miranda S. J., our Warden, came to see us and issued us bread and bananas. Since it was the first day and owing to lack of some commodities, we got our meals only at 2-30 P. M. Again we resumed work at 3-00 P M. and returned to base at 7-00 P. M. We all felt tired and our muscles were paining with our prolonged marching We were given shelter in a rice mill for the night. The water level by this time was decreasing and immediate danger was removed.

On the 4th morning after breakfast, we resumed the same work. The water level had now decreased every where, and so our burden was lightened. This place, Mopidevi, was surrounded by natural beauty and the village was full of simple people. You may be surprised when I tell you even some policemen saluted us. The people themselves were very respectful towards us.

On 5th we had no work to do as the water level was down to normal. After meals we left Mopidevi by lorry. On the way home, a tyre burst and it was only with great care and difficulty that we reached Vijayawada at 5-00 P. M. On our return trip, for relaxation we sang many songs in English, Telugu and in Tamil also. At 6- 0 P.M. there was a reception for us, at which Colonel E. C. Lestourgeon and Rev. Fr. Gordon, S. J., thanked us for what we had done. This outing was a very good exercise for us.

FATHER'S ADVICE TO SON

Lend thy ears to my words, O beloved son !
Some advice there is, indispensable to everyone :,
I say to thee that good character is the ornament to thy mind :
A good tongue is thy good friend :
Good education is all thy riches :
Good Friendship is thy success :
Good behaviour is thy beauty .
Good service is thy strength.
Thy cheerful face at all times is the key to thy health :
Thy good habits are thy wealth :
So, hear my aphorisms with all thy heart,
And thou shalt lead a virtuous and worthy life, O son !

N. C. C.
Relief Work
DURING KRISHNA FLOODS

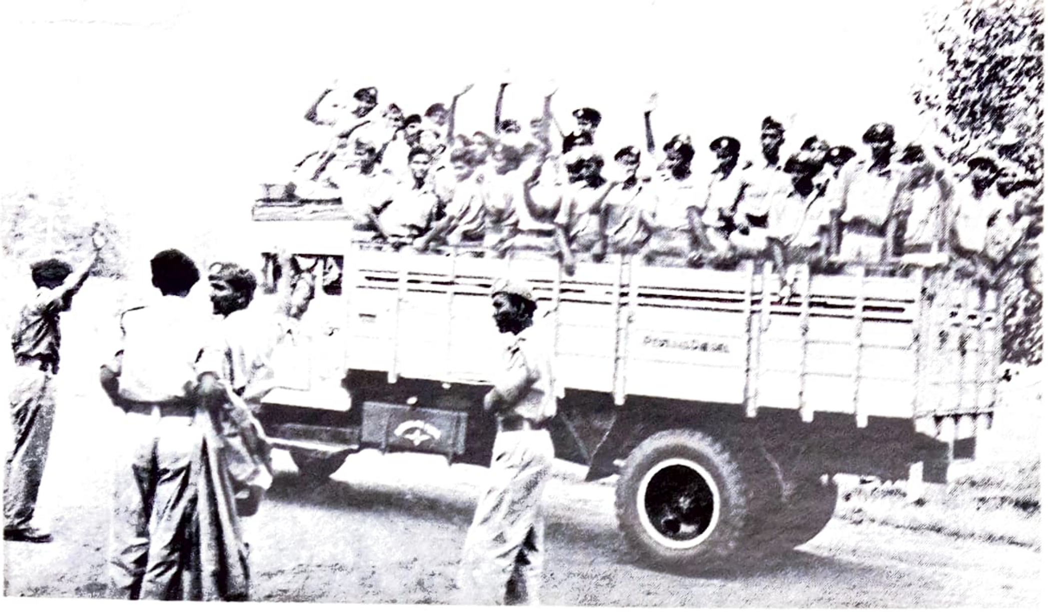

1. Setting out with enthusiasm

2. Evacuating refugees from the floods

3. Returning tired but content

4. Watching over the flood banks

(Photos by Balaramakrishnamurthy, P. U. C.)

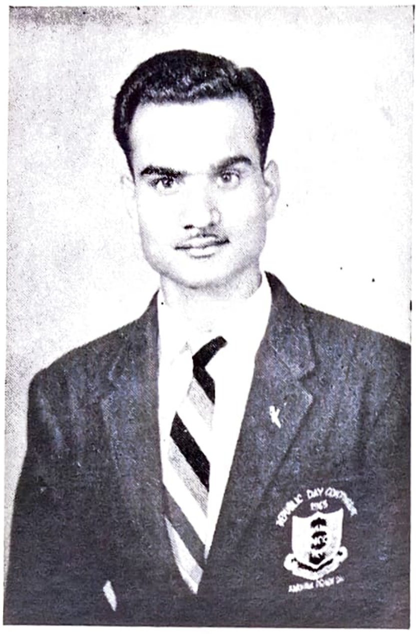

1

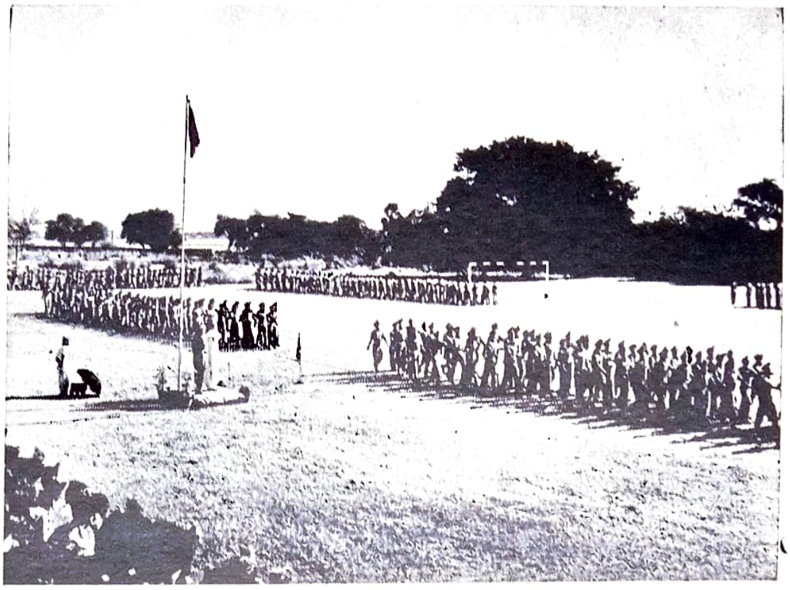

2

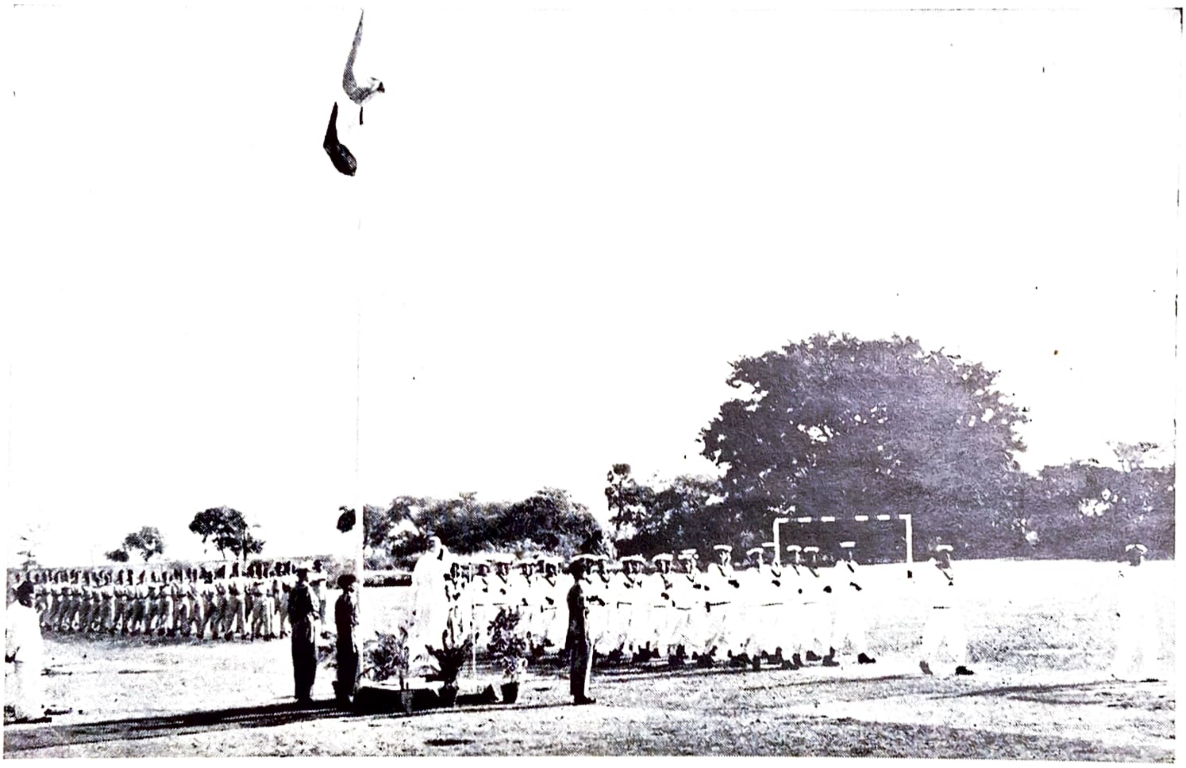

3

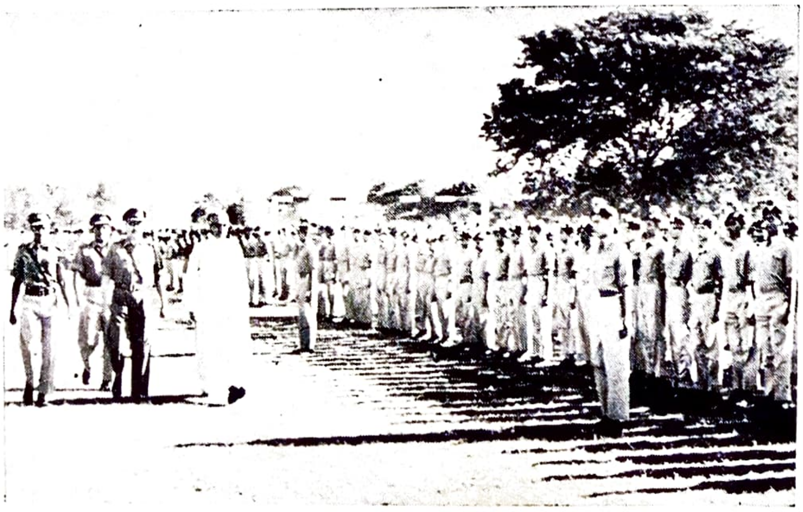

4

N. C. C. on Parade

1. H. S. Ansari Babu
   Member of Republic Day Contingent, New Delhi.
2. Taking the salute
3. The Navy marches past
4. Reviewing the troops.

What is Common about the Common Cold

S. N. Ramaswami,
B. Sc. (Hons.)

THE agony of suffering a cold was known to even such great men as Emperor Asoka and Alexander the great. Who can say that Asoka was not nursing a cold when he decided to stop the war in Kalinga and embrace the peaceful path of the Buddha ?

Unfortunately this ailment which is prevalent among human beings only, is referred to as the 'Common Cold'. The behaviour of the disease is such, it had better be known as the 'Uncommon Cold'. By no means does the ailment kill its victims like small-pox and cholera. There are no positive cure or cures for eradicating it. Common cold patients keep away from work from two days to a week. Loss of working days attributed to cold alone in a country may turn out to be considerable. In Great Britain the loss is put at nearly forty million days annually. Cold is a single cause that leads to considerable dislocation of work in the world.

A patient weakened by an attack of cold easily falls a victim to more dangerous throat and lung infections like bronchitis, influenza, pneumonia etc. Research on the disease has progressed well during the past few decades.

Cold is caused by a virus infection Pathogens referred to as viruses are strange bodies. The presence of a virus in an organism is detected only when the host suffers from a disease. To prove that cold is a virus complaint nasal secretions were obtained from a cold victim and passed through fine filters to eliminate all bacterial cells. The bacteria-free liquid was then dropped into the nostrils of healthy volunteers. They

readily developed nasty colds. With such a technique the disease can be transmitted many times. The pathogen which induces the cold cannot be seen even with the most powerful optical microscope.

The first glimpse of the cold virus was obtained in 1954. Viewed under an electron microscope the virus particles turned out to be ultramicroscopic "billiard balls" roughly three millionths of an inch in diameter.

Apart from man, chimpanzees are the only animals which catch a cold. Such specificity of its victims narrows down the choice of experimental animals that can be used for any research work on the disease. Chimpanzees being costly there is no other alternative but to requisition the services of human volunteers to act as 'guinea pigs'.

Appeals put out by the press and radio brought over 500 volunteers to participate in a research plan conducted by the Harvard Hospital, Salisbury, England. Twentyfour people participating in any particular experiment were checked medically to ensure that they were free from cold. Pairs of them were alloted flats in huts built in an isolated area. Throughout their period of stay lasting for a fortnight volunteers were prohibited from contact with outsiders. A doctor and a nurse paid them daily visits. Food was left thrice at the door of the huts.

The volunteers received a dose of one of three possible solutions. Some were given nasal discharges containing the cold virus. The second batch got a harmless salt solution, and the third received an experimental solution being tested for colds. Volunteers as well as the doctors who handled them were totally in the dark about the type of solution being administered to a particular volunteer. The dose was repeated for ten days. After fifteen days the entire list of "human guinea pigs" returned to their places in society having contributed their small mite to the study of science.

An unusual fact became evident from these experiments. Roughly half the number of volunteers infected with cold virus actually developed colds. The other half showed signs of a cold and they shook them off in a couple of days. Protective mechanism in the body which helps to shake off the infection is not yet clearly understood. Antibodies are formed in the blood due to the presence of the virus. Their effect wears out very quickly. Natural immunity to the virus is ephemeral.

Exposure of the body to chill weather is considered to be a common cause for the onset of the disease. Any change in climate leads to a rich crop of cold victims. Volunteers working in Salisbury were given hot baths and were then left to stand in cold passages. They got drenched outdoors in pouring rain and sat about in wet clothes. In spite of many such exposures to chill environment the volunteers failed to develop colds as long as they were isolated from a source of infection.

There is no drug that can be used with certainty against the disease

when once the infection has taken root. Hundreds of remedies are sold in the market. They vary from region to region and often from person to person. Everyone has at least one cure to offer. These magic cures only relieve the uneasy effects of a cold but they are ineffective against the virus. Here is one of the suggested remedies. "When you suspect a gally cold retire to bed. Make yourself comfortable on an old-fashioned four-poster bed and hang a hat on one of the posters. Take with you a couple of bottles of good whisky and drink until you see two hats in the place of one". Even if this remedy is successful, we in India cannot adopt it with our prohibition policy, dry law, drunkenness and police courts etc.

The virus spreads itself through droplets discharged while sneezing. Such droplets may be inhaled and the virus reaches the respiratory tracts. Virus from dried droplets may get mixed with dust particles. Any amount of precaution can hardly protect a person from virus infection throughout the twentyfour hours of the day.

When the volunteers are isolated from human society for a few days the disease disappears with surprising quickness. Arctic and Himalayan explorers are always free from attacks of cold and they get reinfected as soon as they enter civilised country. Salisbury volunteers were marooned in an island near the Scottish coast for two and a half months. They were totally free from cold. During the experimental period a party of six persons deliberately infected with laboratory virus went to the island and mixed freely with the volunteers. No ill effects followed,

Then a labourer nursing a 'natural' cold was introduced into the island and several of the volunteers developed colds. Probably the natural virus was more potent than the virus processed in the laboratory. Unusual behaviour of the cold virus poses several problems to the researcher. Common cold refuses to yield to common sense.

Our hopes in taming the virus lie in one direction at present. Nearly 50% of the people infected by the virus shake it off quickly. This check may be due to antibody production in the blood. In many the virus acts faster and gains an upper hand before the antibodies of the blood reach the respiratory passages. If specific antibodies are formed it must be possible to develop a vaccine that can stimulate the preventive mechanism in blood. An effective method will be to introduce the vaccine directly into the respiratory system in the form of snuff. The 1970s, let us hope, will place before us such a medicated snuff. Stuffy heads, running noses, blocked nostrils and parched throats and the great loss of working time will then become events of the past. Common cold requires an uncommon and unusual treatment indeed.

Battle of Beauty

A. K. Matheus, II B. A.

I am intrigued and troubled
At the many splendoured sunrise ;
For the heart of the poet in me
Is pent by the pen of the child.

I have watched the infant sun
Through all its moods ;
The flush of the labouring mother-heaven
While bringing forth her mighty first-born.

The hour before the dawn is split
In half ; a civil war
Of loveliness is waged between
The queenly moon and the imperial sun.

The queen controls the west before
The sun can subjugate the east.
The banners of both shimmer
In the colours of
Their chosen leaders.
The moon is blue and beautiful,
But the clouds of the sun
Are breath-taking.
The battle field of heaven
Has been badly swept :
Dusty threads of clouds
Still streak the blue
Some gray, some golden-red.
And then the new-born king emerges

Rosy, from the womb of the earth.
The clouds wave and ripple from
The shore of the sky,
Welcoming the King to his motherland.

The reign of the moon is over
And now the sun takes charge
The band of blue above the earth
Is pale at the outcome of the struggle ;
But the sky is deep at the centre,
And the white rocks jut out
Of the placid deep.
More and more clouds
Change colour now.
More and more armies
Desert to join the sun,
Which rises now, full-blooded, magnificent.
The turn-coat clouds blush
At their own inconstancy
The headquarters of the sun
Keep moving over onwards
In the wake of his conquering clouds.
The Moon is further paling with her
Fast-fading prowess :
Beaten but beautiful, she retreats
Behind a peak,
Regal and defiant to the end.
The sun is ashamed and like a man,
In shame he grows more cruel ;
In cruelty more glorious ;
In glory more magnificent.
He chases away his body-guards,
Who, pale with fear,
Step back and let the sun
Assume his throne.
Emperor unchallenged,
He gains more glory in his ascendancy,
His power is too awesome, his subjects, too weak
To raise their heads from obeisance,
Now turn away.
The war of beauty is over. It is now
The tyranny of the dynasty
Of the unbearable Day.

THE PLANETS

N. Prabhakara Rao,
II B. Sc.

EVERY one knows that our Earth is a planet and that there are other planets like our Earth, namely Mercury, Venus, Mars, Jupiter, Saturn, Uranus, Neptune and Pluto. All these plnnets have their orbits around the sun. Many scientists have thought in their own ways about the planetary system. The more recent theories state that, when a star as massive as the sun approaches the sun, a huge mountain of gas is given off, which being unstable begins to condense and finally forms what we now call a planet.

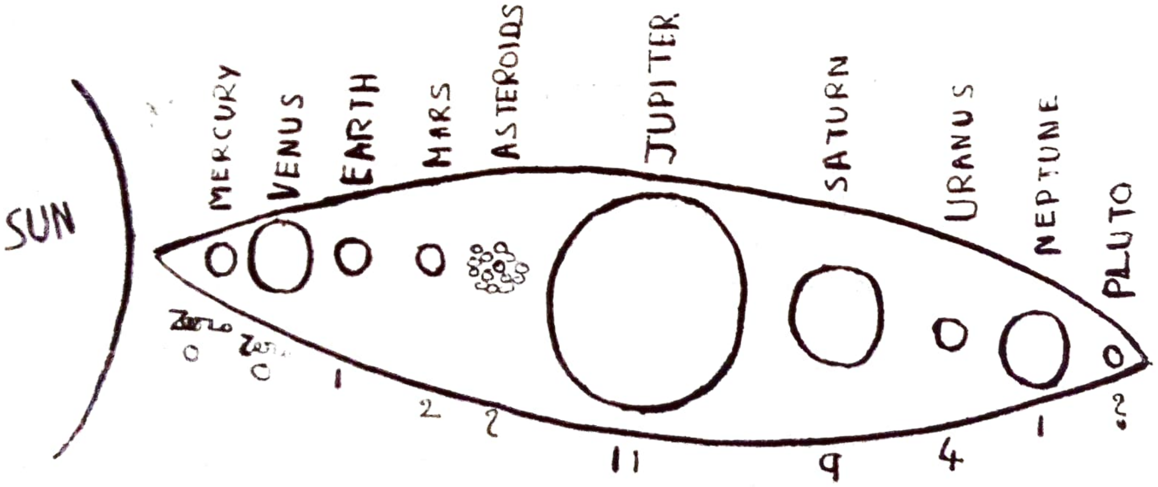

Fig 1

Let us arrange these planets according to their orbits around the sun. In figure 1 the planets are shown comparing their sizes to that of the sun. The numbers under the planets indicate the satellites of that planet.

Let us follow this short introduction with an account of the physical conditions, the structure and other information about the planets.

First we have Mercury, the nearest to the sun, the hottest of all the

planets and also the least massive. Just as the moon, which always presents the same face towards Earth, Mercury also presents the same face towards the sun. Thus, on one hemisphere of Mercury there is a perpetual and very hot day and on the other side, a perpetual night. At the point directly under the sun, the temperature is found to be about 650° F. where both lead and tin become liquids. It is still doubtful whether Mercury has an atmosphere or not. Under the present conditions it would retain oxygen and heavier gases, but when it became very hot, it would give off all the gases into space except the heaviest.

After Mercury comes Venus. This resembles the planet Earth in many respects. If we could observe the earth from Venus, we would see white clouds covering half of the earth's surface. The gaps in the clouds would reveal the permanent features such as the seas, deserts and so on; but if we examine Venus from the earth, we cannot discover any such permanent feature, but only a continuous cloud-like atmosphere.

On earth the amount of oxygen is greater than the amount of carbondioxide. The reverse is the case on Venus. If we spread all the oxygen of earth, as a layer all-round it, it would be about a mile in thickness. while carbondioxide would form a layer of only a very few feet. For the upper atmosphere of Venus, the corresponding thickness would be less than three feet of oxygen and about half a mile of carbondioxide. The free oxygen in the atmosphere of the earth is often attributed to the vegetation on the earth's surface, which breaks up compounds of oxygen; free oxygen is lacking in Venus. The reason may be a deficiency of vegetation or of water vapour or of both. The temperature on Venus varies from 80°C to 130°C. The atmospheric pressure is less than at the surface of the earth. We may imagine Venus as a hot dry surface, devoid of any sort of life, surrounded by an atmosphere made up of a large amount of carbondioxide, an unknown amount of nitrogen, and a small amount of water vapour and oxygen.

After the earth, we come across planets which are colder than the earth, of which Mars comes first. The temperature on Mars varies from + 10°C to − 76°C. It has an atmosphere from 50 to 60 miles high. Spectroscopic analysis so far has found no definite evidence of oxygen, carbondioxide or water vapour. The want of oxygen and carbondioxide in the atmosphere of Mars suggests that, this planet, like Venus, does not possess any vegetation. It has been suggested that the surface of Mars consists of volcanic ash and lava, like that of the Moon.

The degree of flattening of a rotating body depends on two factors. First, the period of rotation of the body, and secondly the way in which its mass is distributed in its interior. Now take Jupiter and Saturn. It is found that Jupiter makes a complete rotation in 10 hours, and Saturn in 10½ hours. It has been concluded that both the planets have their masses concentrated in their cen-

tres, unlike the earth. Scientists consider that both the planets chiefly consist of an inner core of rock coated by a thick layer of ice, the whole being enveloped by very deep atmosphere as shown in figure 2.

On both these planets the gravitational force is greater than that on the surface of earth. The temperature of Jupiter is - 138°C and of Saturn is -153° C.

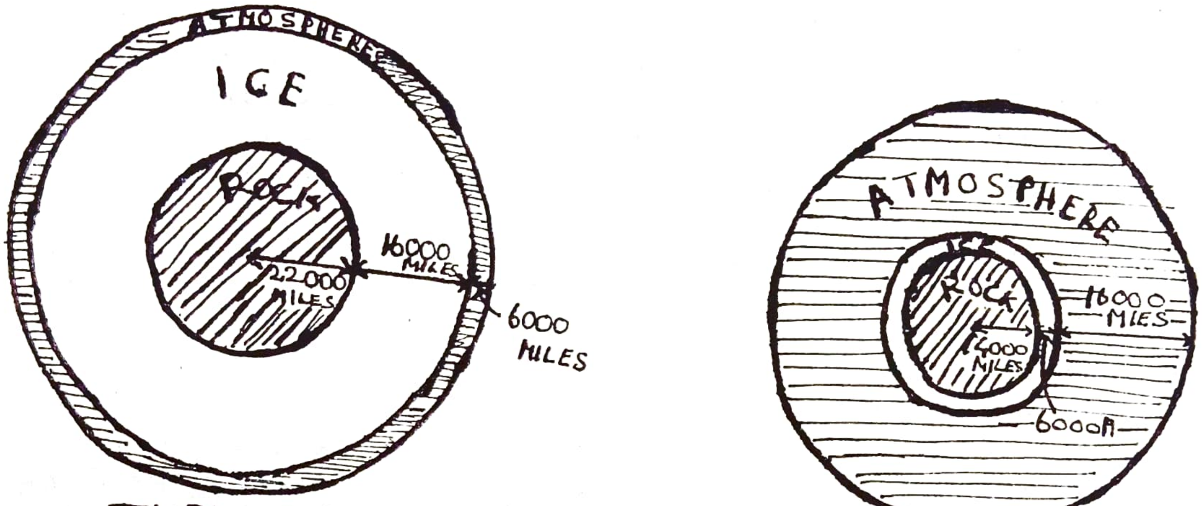

JUPITER

SATURN

Fig. 2

Next we come to Uranus and Neptune which have a very close resemblance to Jupiter and Saturn. The temperature of Uranus must be less than 183°C and that of Neptune probably about -210°C. The outer atmosphere of Uranus may have a depth of 3000 miles, while in the case of Neptune it is about 2000 miles. The spectra of these two planets is the same as those of the previously mentioned planets, showing a great abundance of methane but no ammonia.

Pluto, the last planet, is too remote for any spectroscopic analysis of its light.

Now we come to our planet, viz. Earth. It has a great amount of oxygen and water vapour in its atmosphere. This is probably a consequence of its clothing of vegetation. The earth is at the right distance from the sun, to be able to carry life. This is the reason for saying: earth is the planet of life. It had taken hundreds of millions of years for life to develop on earth. In due course life may appear on Venus which however is not at a favourable distance from the sun, though it has a close resemblance to the earth.

K. Anil Kumar, II B. Com.,
General Secretary,
Students' Society.

P. Janakiramaiah, III B. Com.,
Chairman,
Students' Society.

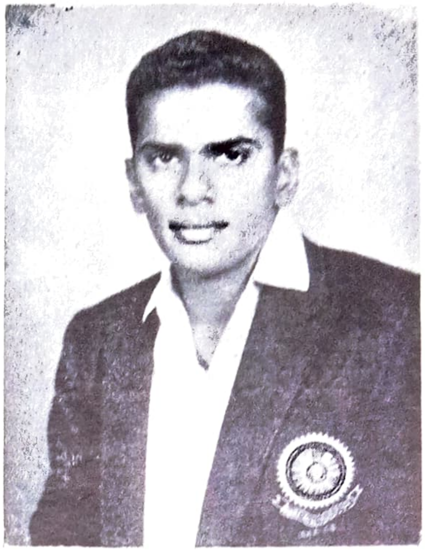

N. Venkata Rao, P. U. C.,
College Cricket Captain,
University Vice-Captain.

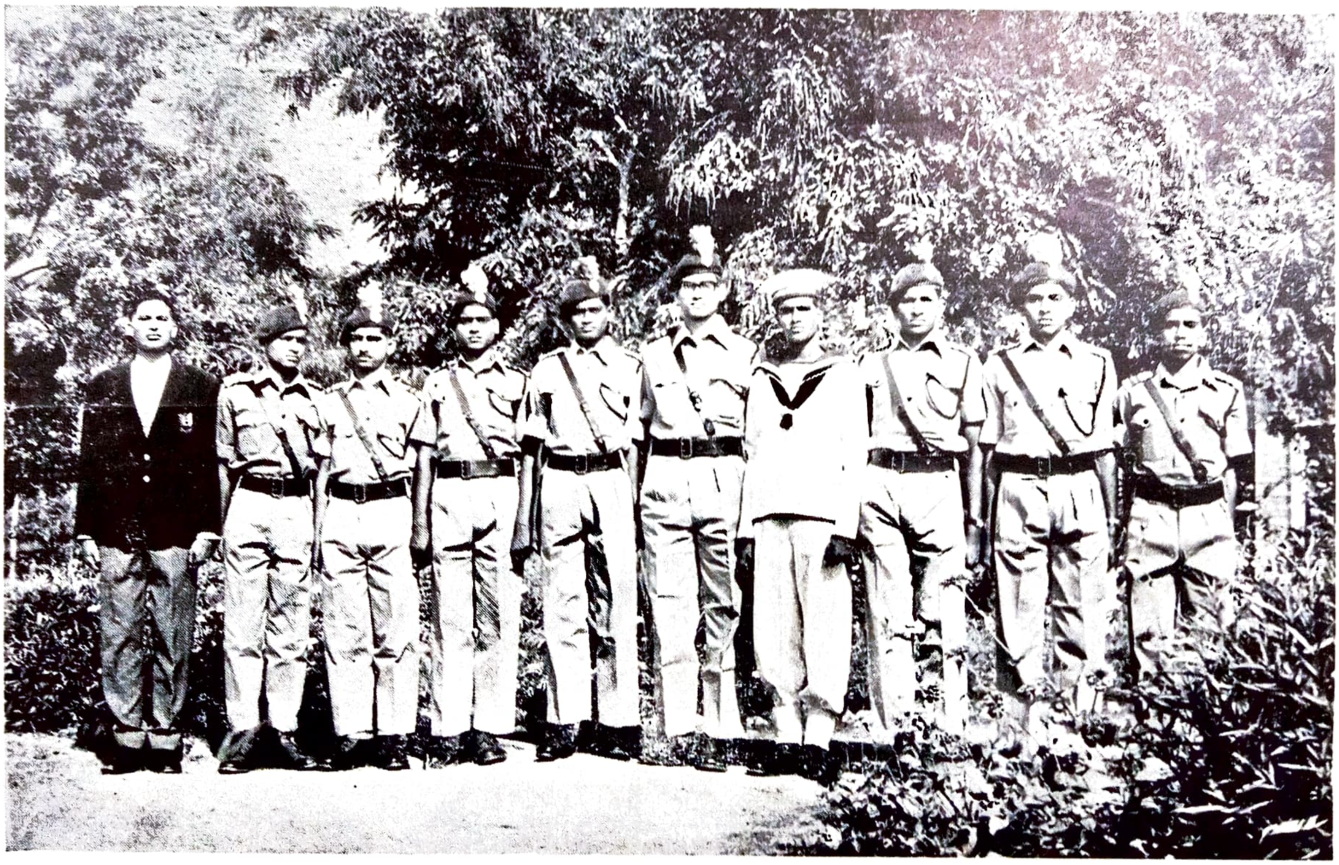

N. C. C. Under Officers - all three wings.

KODAIKANAL : Lake & Boat-house

Snaps taken by the BIOLOGICAL EXCURSIONISTS

On the beach at Pamban

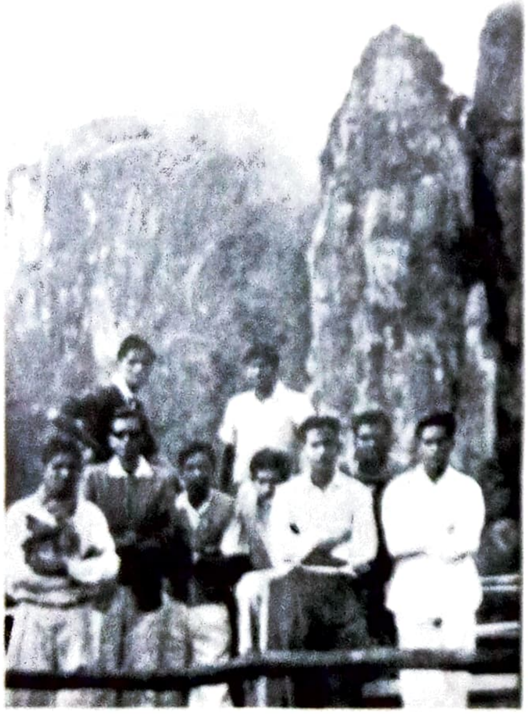

at Pillar Rocks

Terraced cultivation

Hunting for Specimens

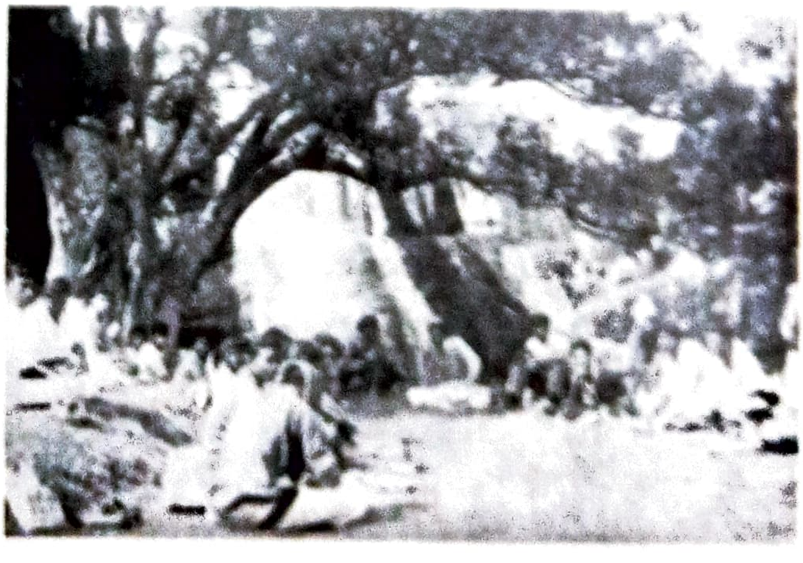

A snack at Silver Cascade

THE PLACE OF LITERATURE IN LIFE

B. Satyanarayana, M. A.
(Old Boy) Hindi-Pracharak,
Sabroom, Tripura.

THE basis of literature is life. On this very foundation stand the walls of literature, and on these walls are erected its upper storeys, its minarets, and its domes, but the foundation lies buried under the ground. The mind does not even like to look at it. Life is the creation of God and is, therefore, infinite, incomprehensible beyond our knowledge. Literature is the product of man and is, therefore, comprehensible, easy and limited. As all life is responsible to God for its actions, so also literature is responsible to man. It cannot transgress man's laws.

The very aim of life is happiness. Men throughout life are engaged in the pursuit of happiness. Some find it in jewels and precious stones, some in a large and self-supporting family; some in a spacious house and others in mundane prosperity. The happiness derived from literature is higher and more pure than all this, its basis being truth and beauty. In fact, real happiness is derived only from truth and beauty. To supply that real happiness to man is the aim of literature. There is sickness and satiety hidden in the pleasure of the senses and in mere material prosperity. They can induce even aversion, and remorse; but the pleasure which we derive from the contemplation of beauty is inviolable and everlasting.

Literature is said to have nine aesthetic sentiments. The question arises whether even the sentiment of disgust has an element of happiness in it. Well, if it had been devoid of this element, how could it have been included among the aesthetic sentiments? Yes, it does contain the element of joy. Beauty and truth are present in the sentiment of disgust. Even though it is repulsive, it is beautiful, because it is calculated to intensify the joy we derive from the celestial scene which forms its sequel. Literature seeks beauty in every place - in a royal palace, in a pauper's hut; on the peak of a mountain, in dirty gutters, in the redness of dawn, in the dark nights of the rainy season.

It is surprising that beauty is not so easily evident in royal palaces as in poor men's huts. In palaces, indeed, it is scarcely perceptible even after careful scrutiny Joy lives where men are in their original, real and unsophisticated form. It runs miles away from artificiality and ostentation. What has truth to do with the artificial? We think, therefore, that there is only one sentiment in litera-

ture, and that is the sentiment of love in beauty.

From the literary point of view no sentiment is an aesthetic sentiment, if it is devoid of love and beauty, nor can its creation be included among works of literature. The work in which mere desire is prominent, whose aim is only to arouse our low passions, and which is related only to gross external world is not literature. A detective novel appeals to our sentiment of surprise, but we characterise it as a literary work, only when it has an admixture of beauty in it, when it reveals a perpetual endeavour to trace the murderer, when it shows a series of calamities encountered with a view to uphold the ideal of law and justice. It is these things which convert the sentiment of surprise into that of beauty.

The soul is related to truth in three ways, the way of curiosity, the way of utility, and the way of bliss. Curiosity concerns philosophy, utility concerns science, and bliss concerns literature. Whenever truth becomes the source of joy, it becomes literature. Curiosity is related to reflection, utility to the selfish understanding and joy to feelings of mind. Literature evolves through sentiments and feelings alone. We may look at a phenomenon or an event from these different points of view. For instance the sight of the morning light falling upon a snow-clad mountain is a thing of profound thought for the philosopher, of investigation or reseerch for the scientist, and of ecstasy for the man of letters. Ecstasy is a kind of self-surrender. We have no experience of separation in it. High and low, good and evil lose their distinctions. In this connecfion I would like to give one example from the Maha Bharatha. Why did Krishna regard the common-place vegetable cooked and brought to him by Vidura as more delicious than a whole variety of dainty viands? Because they had effaced all sense of separateness. Their soul was great and had room enough to accommodate the whole world. Their soul had become one with the souls of others. The greater the soul, the greater the man, for instance Pandit Nehru.

Let me see what is life. Life does not consist in mere existing, in mere eating, sleeping and dying. Such a life is the life of brutes. All these propensities are, of course, inherent in human life too, for man also is an animal. However there is in him something else too which transcends all these propensities. There are in him some propensities which prove obstacles in the way of his identification with nature, but there are other tendencies which prove helpful. These tendencies which are conducive to our union with nature, are desirable. while those which are detrimental are objectionable. Pride, anger or malice are obstructive tendencies of our mind. It we allow them free play without let or hindrance, they will undoubtedly lead us to disaster and death. That is why we have to pull in their reins, keep control over them, so that they may not go beyond their limits. The severer the control we keep over them, the happier our life.

—x—

INDIA
AND
THE ATOM BOMB

A. S. Bose, II B. Sc.
K. Kesava Rao, P. U. C.

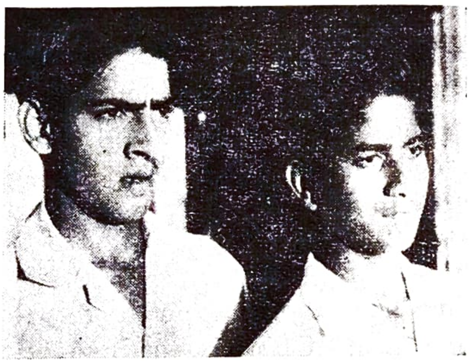

THE recent explosion of a Nuclear device by China, practically at India's doorstep, has caused a heavy jolt to the peace loving people in India. The new war potential in the hands of China is of greater direct consequence to India than to any other country in Asia. Mao Tse-Tung has been quoted as having once said that he was not alarmed by the prospect of a nuclear war even if it costs 300 million Chinese lives. The Atom bomb in China's possession is thus a grave threat to peace rather than a deterrent which she is trying to make it appear to be.

It is a near certainty that China will exploit her newly acquired strength to pressurise and bully the world, especially her close neighbours. As far as India is concerned, Peking will now get tougher, and will not agree to talk on any terms with India's leaders except on her own terms.

Should India then try to become the sixth member of the nuclear club, now that China has acquired her top table? If India desires so, has it the means to achieve the goal ? Will its economy permit such an undertaking ? And will that be consistent with India's professed policy of peaceful inter co-operation ?

As Dr. Homi Bhabha, chairman of the Atomic Energy Commission, dis-

closed recently, progress in the field of atomic energy has increasingly been made with the help of indigenous talent. In fact, India is today in a position to develop the atomic bomb within the short period of 18 months. But so is the case with West Germany, The U. A. R., Sweden, Israel, Canada and Japan who have also got the technical know—how at their disposal. Therefore, the question naturally arises why should India refrain from making bombs? Apart from this, India has to face an important technical problem. Where will it test its nuclear bomb? India is so thickly populated, that a nuclear explosion in any part of the country will surely affect the entire population.

Nuclear warfare is of two types — strategic and tactical. Strategic nuclear weapons destroy vast tracts of territories while tactical nuclear weapon like atomic shells destroy small targets. But all the same, the cost of production of nuclear weapons — strategic or tactical—is fantastically high. As Dr. Bhabha stated, a stock pile of 50 atomic bombs would cost as much as 21 million dollars (Rs. 10 crores). The luxury of an atomic bomb would certainly be a heavy drain on our economy and would seriously affect planning in every direction. Our people might die of poverty and get destroyed even before destruction is inflicted by a Chinese bomb. An advanced country like England herself is finding it very difficult to be prepared for nuclear warfare.

India knew that the Chinese were trying to manufacture nuclear bombs, and yet, it signed at Moscow a year and a half ago a treaty for banning nuclear explosions. The late Prime Minister made a commitment that India would not go in for the manufacture of nuclear weapons for destructive purposes. Her capacity to make such weapons would be diverted to peaceful uses of atomic energy. This commitment has been honoured all along and Mr. Nehru's successor has rededicated himself to this resolve.

No doubt, once India declares her intention to go ahead with the manufacture of bombs, her position among the non-aligned nations would become embarassing. It would be a direct blow to the Test Ban Treaty. Further it would be contrary to all her past professions. Nobody will have any more trust in her forward policies.

As some one wisely said, "should we succumb to the temptation of making the atom-bomb with a view of ensuring physical safety of India, we will destroy in the process, the soul of the Nation."

The fear about a possible nuclear attack from China is justified. It is our own bitter experience that yesterday's friends are today's enemies. To risk the lives of millions of people in the pious hope that China would be persuaded not to use the bomb is disastrous as our experiences of the last two wars show. But this new threat can and should be met by India without making the bomb.

How could this be done? Should India align herself with the Western world? Or, are there other means of defending herself against a possible Chinese nuclear attack?

It is however, easy for India to make the Western countries align with herself. She would, no doubt, be able then to have her defences intact to meet the forthcoming peril. But then, what would be the reaction of the Soviet Union and other East European countries who are providing us with valuable economic assistance in addition to a good bit of military help ? Could India afford to lose that ? The answer is certainly negative. India in her present stage of economy, needs the Russian and East European assistance as much as that of the western world. Further, with the signs of Russia drawing closer to China, for India to enter the Western alliance at once would be to hasten the union between Moscow and Peking.

The only alternative for India is to defend herself without jeopardising her relations with either the Western bloc or the Soviet bloc. This could be done by extending invitation to all the nuclear powers to give a guarantee of protection against nuclear attack and then closing ranks with whoever is willing to give such a guarantee. Even if the Soviet Union does not agree to give a guarantee, that would not in any way strain India's relations with her. Besides, India could enter into regional alliances with countries like Japan, Malaysia, Australia, Canada and other countries which might have direct bearing on the great powers.

At the same time, India should maintain contact with other non-nuclear nations for building up and strengthening the struggle against the nuclear peril. As a precautionary measure it would be well for India to get its personal trained in using nuclear devices. Meanwhile, the Prime Minister should proceed boldly in the matter, without bowing his head either to the protagonists or antagonists of the atomic bomb.

THE FOOD CRISIS

P. Suryamohana Rao,
III B. A.

ON 26th December, 1964, the Prime Minister of India, Mr. Sastry, gave an important speech at Varanasi about the food scarcity problem and its main cause. He said that hundreds of crores of rupees of black money was the main cause of the food crisis. The big traders were buying and holding large stocks of food grains with this unaccounted money and the terrible food scarcity was the result. Mr. Lal Bahadur Sastry said the Government was very seriously considering how to unearth such black money.

From this, we can understand the present seriousness of the most important problems facing the country today. By the Prime Minister's speech, we understand that the present scarcity of food is more artificial than real. This can be proved by Food Production figures. In 1962-63 the total production of food grains was 78.5 million tons; in 1963-64 the total production was 79.3 millions. Last year the import of wheat was 4.6 million tons; this year it is 6 million tons. Therefore the total food grains available in 1963-64 is 2.5%, greater than in 1962-63. This information is according to the Central Food Minister, Mr. Subramanyam. In this period the estimated increase of population was 2 to 2.5%. So according to these statistics there need not be any crisis in the food market, and yet we experienced this year one of the worst crises ever.

Except for a very few, most people today are unable to get their required quantity of food grains at a fair price. We read in the newspapers that 'unending queues' in all parts of the country, are the order of the day. There was an instance of a woman giving birth to a baby in a food queue in Rajastan; there was stabbing incident in a Hyderabad food queue; fire was opened in Guntakal and Markapur on food-marchers. These incidents prove the seriousness of the situation. In Vijayawada itself, we witnessed the worst food scarcity, though it is in Krishna District, called the granary of Andhra Pradesh.

Not only was there a scarcity of food but the price of the available food grains increased to heights never reached before. Taking 1952–53 as base, the price of food articles increased from 100 to 132.7 in 1963; and to 158.3 in July 1964. In Vijayawada the price of rice (Akkullu) increased from Rs. 55 to 70 a bag, and the finer varieties like Number 20, and Krishna Katukalu rose even to Rs. 80 a bag.

What is the cause of this abnormal rise of prices? Is it due to a fall in production? Is our area a deficit area? No! All of us know that sufficient quantities are available in the black market. If one is prepared to pay the black–market price, any amount is available, so the scarcity and the rise of prices are mainly the result of black marketing and hoarding. In the harvest season, the small producer will sell his produce in haste. The trader and the mill-owner buy the food grains at low prices, stock them in good quantities. After a few months they sell them at higher prices to the consumer. Therefore the rise of prices is mainly due to the middle man and his profits.

The banks advance large loans to the trader and mill-owner against food grains. Thus the Banks are helping the middleman in his hoarding and in the rise of prices. As our Prime Minister has said black money also serves the same purpose. According to one estimation there are Rs. 3,000 crores of black money in our country.

Unless the black money and bank money are taken away from the hands of big business men, this rise in prices cannot be stopped. There can be no solution to the artificial scarcity.

The production of food grains must be increased. This will be possible only when all the cultivable waste land is brought under the plough. That must be done at once. The cultivable waste land is estimated to be 20 lakhs of acres in Andhra Pradesh alone.

Next, production of more fertilisers, prevention of fragmentation of land, scientific methods of cultivation, the use of insecticides are other steps which can help in the increase of food grains.

The Government should buy stocks of food grains, giving a good price to the producer and sell such grains at a fair price to the consumer. We all hope and pray that the State Food Trading Corporation recently established, will serve this purpose and put an end to such an artificially created scarcity.

Marching Forward to Unity

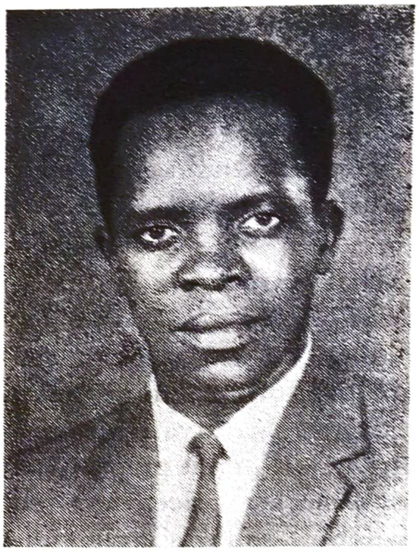

E. S. Luyima,
II B. Com.

ONE of the burning issues on which the minds of the African leaders are focused is unity. This urge towards unity is a fundamental characteristic of the African Revolution. To have a clear understanding of this unity one needs to know the general background of the colonization of the continent and the freedom struggle of the indigenous people. The coming of the European colonialists to the continent dates back as far as five hundred years ago when the Portuguese, later on followed by the Dutch, English and French, came and traded along the West Coast. Forts and trading posts were established along the coast and these served as spring boards for penetration into the interior. It was in these coastal settlements that the African social and cultural systems began to disintegrate under the impact of western intrusion. Colonialism came to its climax in the latter part of the nineteenth century when the whole continent was carved up, countries chopped and partitioned, common people divided and set against each other, putting the whole continent into a hopeless mess.

The aim of the colonialists, as is well-known, was not to build an independent and balanced national economy, but to extract the maximum amount of natural and universal wealth and drain away the profits.

The last phase of colonialism was the coming of the administrators (called commissioners), backed by armed forces of the usurping powers. These

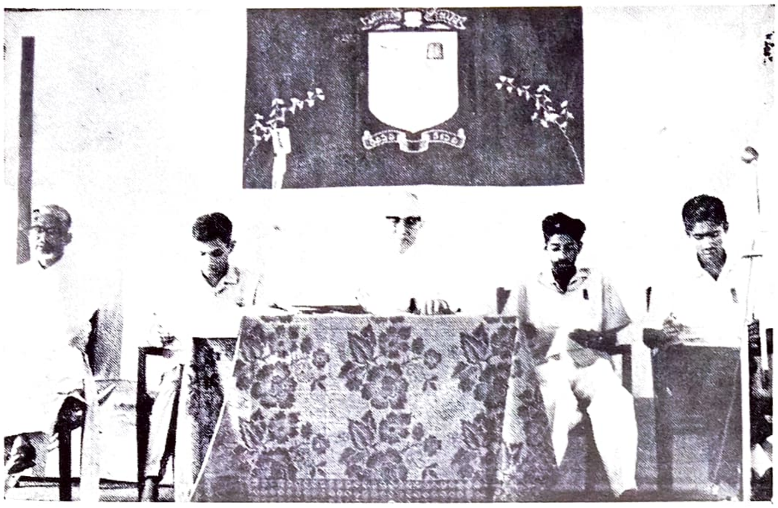

FIRST ANNUAL REUNION OF THE OLD BOYS OF ANDHRA LOYOLA

1. Office bearers : from L to R :
Rev. Fr. A. Miranda (Director)
Mr. V. B. Prasad (Vice-President - Local)
Rev. Fr. D. Gordon (President)
Mr. Y. M. Prasad (Vice-President)
Mr. E. S. R. K. Prasad (Gen. Secretary)

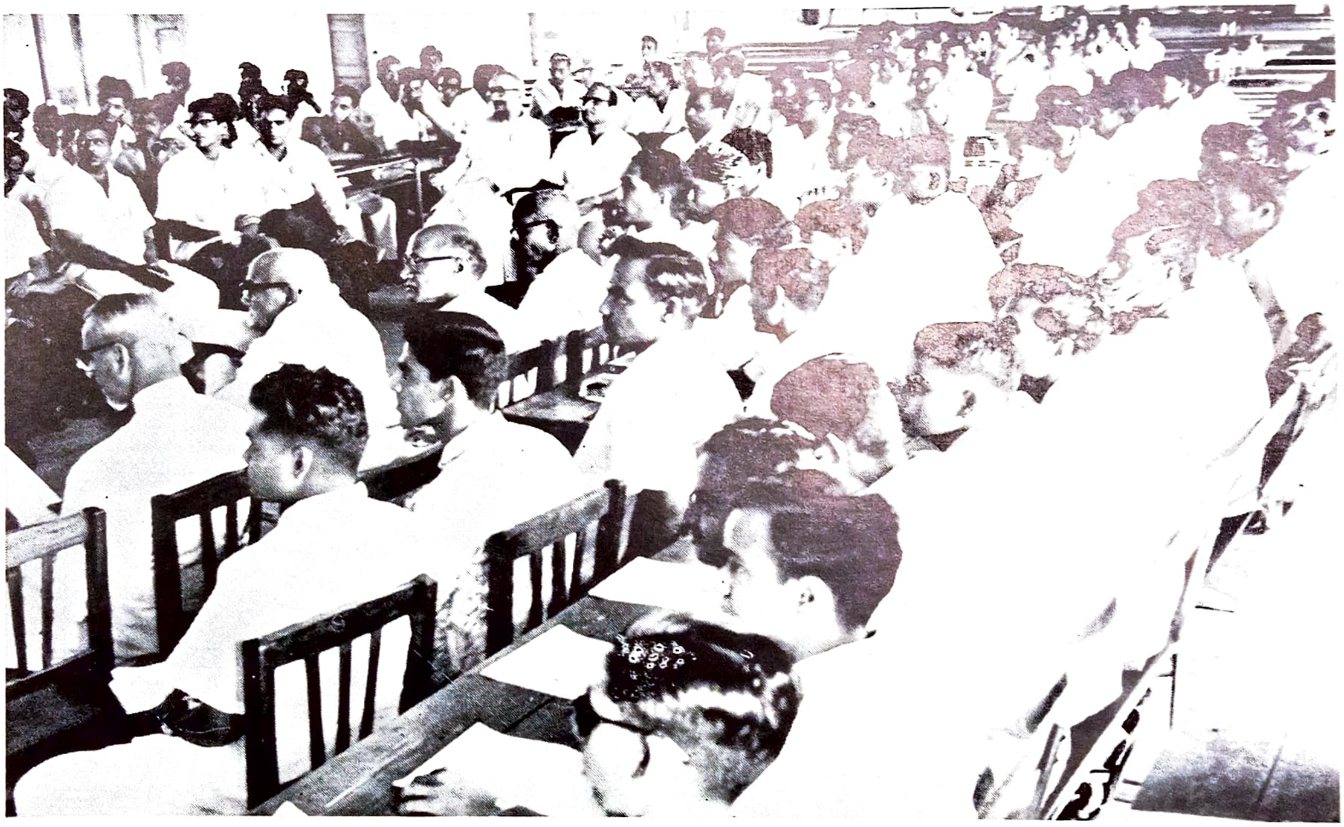

2 & 3 : Views of the General Meeting

(Photos by P. S. Ramakrishna, III B.Sc.)

Group photo taken on the occasion of the Old Boys Reunion - 17-1-1965

came to dispossess the African of his most important and traditional belonging - the land. The African having surrendered his possessions became naturally dependent on the colonizer.

The Industrial Revolution in Europe played a great part in the rivalry of the western countries for raw materials and new markets for manufactured goods. This was the rebirth of the Imperialist philosophy, and European rivials distinguished themselves by "avarice, treachery, hypocrisy and brutality". King Leopold II of Belgium, who "created and personally owned" the Congo, and Bismarck of Germany were the most outstanding of all, not to mention the British, Germans, Italians and French.

Although Capitalism and Colonialism were rampant in the continent, they never really succeeded in stifling the African consciousness. Deep, deep inside the womb of African society, lay the feeling of brotherhood and, although imperialism divided the African people, it would never destroy these ancestral bonds. It would be highly unimaginative to think that Africa was a vacuum when the colonial settlement started. The indigenous people did not simply accept the uninvited European intrusion. Many times the African with only a spear found himself facing a cannon. There was incalculable loss of blood and human life, but he was always aware of the high price of freedom. When all efforts failed, fighting was the only solution for defending freedom. Suppression of such uprisings inevitably encouraged more settlers and so began the white settlers rule – rule by conquest which meant rule without the consent of the governed.

Where and when did the African sentiments of freedom begin to appear on an organized basis ? The question is too elaborate to be answered conclusively, but the impetus can be said to have originated from the West Coast. As far back as 1902 feelings of anti-imperialism had begun to manifest themselves and found expression especially in J.A. Hobson's "Imperialism". In 1909 the uncompromising enemy of white imperialism and father of Pan-Africanism, Dr. William Du Bois, founded the National Association for the Advancement of Coloured peoples, and it was he who wrote later "Most men in the world are coloured". "A belief in humanity means belief in coloured men. The future world will in all reasonable possibility be what coloured men make it." He got support in person of an Afro–Jamaican Marcus Aurelius Garvey, who lifted up his call of "Wake up, Africa" and started his "Universal Negro Improvement and African Communities League" campaign.

Most of the techniques currently used to seek politics-economic changes, constitutional agitations, petitions and delegations, appeals to international bodies, strikes and boycotts, riots and terrorism were not familiar to early colonial rule. These are in fact post-war innovations. However, associations like labour Unions and political parties have provided convenient media for seeking civil liberties and socio–economic changes. Such media have provided valuable experience in European diplomacy, informal training in

leadership, development of African nationalism, diffusion of ideas and framing of common policies. With the spread of ideas the traditional rulers became informed with political ideas, thus putting an end to the rivalry which existed between the chiefs and intellectuals. This constituted a formidable resistance to the colonizer, since formerly, chiefs had been used as tools in oppressing the African.

African nationalism has always written into the political programmes demands for socio-economics improvements. Before World War II the legal, industrial and political atmosphere hardly permitted demands of such groups - be they labourers, traders or entrepreneurs.

The growth of economy brought increasing economic differentiation and hence resulted in dissatisfaction against the colonial powers. Most notable of these in national activity and agitation were the two Farmers' Unions: Syndicate Agricole African in Ivory Coast and The Uganda African Farmers Union. The discrimination against African labourers in jobs which were within their technical ability often sparked off widespread agitation.

The stimulant of African Nationalism began to gather momentum with the outbreak of the First World War. It brought the African to play a part in the salvation of Europe. Many an African fought side by side with the allied forces. Here he fully recognized the economic and man power importance of the continent. Many came back with wide experiences and new ideas of their place in the world. Apart from the human side, the economy of all the colonies of the belligerents was put on a war footing. Africans assumed a degree of responsibility in the running of local affairs and some management of the economic systems.

After the war the colonial mentality had undergone some changes. With the return of the soldiers and women who had served in the Red Cross from the war, the metropolitan powers in recognition of their service gave them settlement privileges, compensations and places of rehabilitation. Although this was not done satisfactorily, at least the Africans recognized their claim to a better sharing of the benefits of the land and country.

Pan-Africanism :

The spread of the idea of Pan-Africanism is attributed to Dr. William E. Du Bois, but its inception is credited to an intellectual, Henry Sylvester Williams of Trinidad. He took the initiative of convening the First Pan-African Conference in London in 1900, as a 'forum of protest against the aggression of the white colonizers''. It was at this time that the Pan-African Congress unanimously adopted a petition requesting the allied powers to place the former German African colonies of Togoland, Cameroons, South West Africa and Tanganyika under international trusteeship, pending their independence.

If the First World War made Africans realize the economic and man power importance of Africa, the Second World War transformed their whole attitude vis a vis the imperial powers.

Because of the rapid advance in science and technology, World War II came when the African continent became strategic, not only from the military angle, but also from the point of view of the type of strategic minerals which were then needed by the allies. Again, since part of the war was fought on African soil, Africa was directly involved in the conflict. The colonizers' desperate need for supplies and realization that Africa could not be left outside a world conflict, swept away in a moment the imperialist "go slow" attitude. Now there was a constructive approach to African questions and the practicability of the notion of African independence began to appear on the horizon.

Accra Conference.

By 1957, Ghana, Libya, Morocco, the Sudan and Tunisia had become independent states and the Pan-African movement had gained fresh momentum. As more countries became independent the leaders endeavoured to build up a strong bulwark to protect the hard won independence. Independence did not mean everything. It was subject to external subversion and the threat of neo-colonialist pressures. These dangers could frustrate their efforts and wreck their mission of decolonizing the continent. This situation posed a real challenge to the leaders. Only unity could enable Africa to assert its own distinctive entity and develop according to its own customs, traditions and cultures.

The year 1955 marked the first moment in history when Africans spoke as equal participants in an international forum on cardinal issues concerning the continent and the world at large. The site was Bandung where more than 2/3 of the world population banded together and, since they had all experienced imperialism, they not only condemned it, but also sought some way of gluing together the independent states.

The spirit born at Bandung took concrete shape at Accra, when for the first time the representatives of sovereign states met on governmental level and directed their energy to the problem of common responsibility towards their people and the world at large. Emphasis was laid on Africa and its relation with the world, and also on the fact that freedom and independence could only be guaranteed when dependent African states would be liberated. Emphasis was also laid on an economic cooperation programe and a unity of outlook on foreign policy.

The Addis Ababa Conference, 1960.

The Pan-African movement that was set in motion at the Accra Conference was given a new impetus at Addis Ababa in June 1960, following the invitation of the Ethiopian Government. It was there that the leaders met to carry out the serious business of planning Africa's future on a top governmental level.

In this conference emphasis was laid on the implementation of the resolutions reached at the Accra Conference. At the time of this conference a great many things had taken place in the continent during the two intervening years which gave hope to the Africans. But there were problems

too which had defied solution e. g. apartheid and racial discrimination in South Africa, brutal murders in Angola and Algeria, French atomic tests in Sahara, etc. Many other conferences took place, but it is not possible to mention all of them.

The African Summit at Addis Ababa in May 1963 had had several antecedents, but none of them had been as impressive numerically or in scope. All the sovereign states which were then 34 in number were accredited. Observer delegation representing freedom fighters from Rhodesia, South Africa, Angola and Mozambique had a place in the conference. This was the most remarkable concrete move towards continental unity. It was in this conference that the Organization of African Unity was born, having a membership of 34 sovereign states with the Charter drawn up and signed by the member states. The organization is entrusted with the task of wiping out all the vestiges of colonialism, besides dealing with the political, social and economic problems which affect the continent.

Last year in July, 33 heads of independent states gathered in Cairo to "tighten the pressure further on the remnants of imperialism in the continent until the last vestiges of colonial darkness are ousted from Africa." Among the many things they dealt with were the endorsement of the continuance of the nine-nation Liberation committee. While the organization since its inception has done tremendous work, it faces many problems which are unsolved. Its aim is to have a continent completely free from colonialism and also the realisation of the United States of Africa.

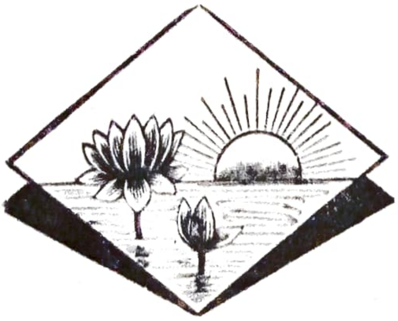

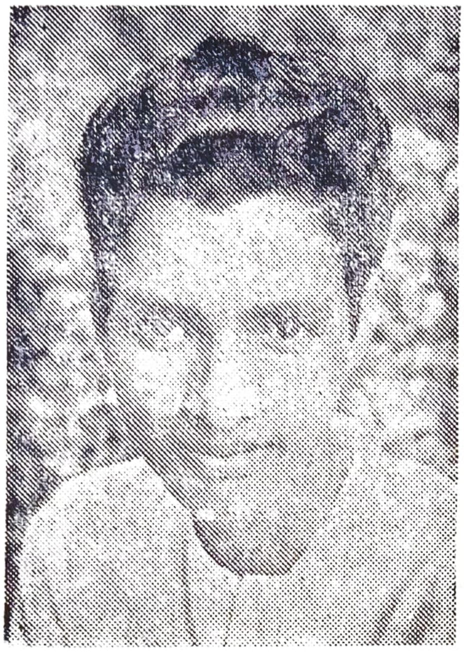

Y. Ramakrishna, II B. A

MY IMPRESSIONS OF THE EUCHARISTIC CONGRESS

THE whistle blew and the train chugged out merrily. leaving our friends on the receding platform still waving farewell and shouting "God be with you!". It was indeed a Special Train, reserved all for ourselves by the railway; and we young pilgrims made most of this rare opportunity. The railway staff which accompanied us were the soul of courtesy. They went out of their way to make our journey comfortable, and even consulted us as to where and how long the train had to stop ! Such a wonderful beginning augured well for the days ahead of us.

In the train we settled down to entertain ourselves with a variety of useful things — quiz competition, discussion, singing, mimicry and what not — in which the girl delegates of Maris Stella and Eluru also joined. When the time of evening and morning prayer came, the entire train was transformed into a prayer hall, the recitation of the Rosary and hymns raising curious glances from the people who watched us along the route.

Hyderabad, Wadi, Sholapur, Poona came and disappeared in rapid succession. Then came Lonavla, the beautiful hill-station perched on the edge of the western ghats, nestling amidst delighful gardens, the chorus of koels making plaintive music in the green forests around. Then all too soon, midnight struck and we had the queer feeling of the train speeding through the dark tunnels of the ghats. Finally

we landed in the bustle and noise of Victoria Terminus. The guides arranged by the AICUF under the personal direction of Fr. Ceyrac whisked us away to our lodging near the Congress site.

The next day we made our way to the Oval maidan, the venue of the religious ceremonies of the Congress. The sight can be described by one word – stunning !. The immaculate white altar rising a hundred and fifty feet in the sky was a classic of magnificent simplicity. It was all the more breath-taking because it was set up in the midst of an ocean of chairs, hundreds of thousands of them, a thing unseen in any public function in our country. This vast seating arena when empty seemed sufficient to accommodate the teeming millions of India; yet when the services were on the gigantic Oval seemed to shrink with the mighty waves of humanity that swamped it. A million worshippers drawn from the various corners of the globe dressed in their colourful costumes, the thousands of Cardinals, bishops, priests and nuns arrayed in their conspicuous habits, and in the midst of this sea of splendour rose the Eucharistic Altar like a pearly rock of ages – an image that can never be captured by the imagination of man.

It was truly an "international" gathering – men and women pouring in by land, sea and air from every country and culture of the world. But in spite of the great multiplicity of the gathering, it looked like a family reunion, children of God's family scattered around the world, all gathered together with one heart and purpose. For me the wonder was not the vastness and variety of the multitude, but its unique behaviour. All seemed to be carrying the family-secret of the Eucharistic mystery enshrined in their hearts. That is why there was the sign of mutual recognition and love, all saluted one another in the streets as only family members do, all trusted and helped each other so lovingly. Just one instance to prove what I mean: during one of my strolls through the city with my friends, we happened to meet a small group of foreigners. There was nothing of the usual snobbishness and superiority-complex of the foreign tourists about them. They were really entranced with India, they said, and they expressed this sentiment in their behaviour. Miss Elia Devlin and her companions were indeed very gay and charming; and in a few moments we developed a close friendship which was full of sincerity aud trust. When they learned that we knew photography but had no camera to take snaps of the Congress, they entrusted their cameras, including a costly Contaflex with all its accessories, and loaded with colour films, to us ! They didn't even bother to inquire where we lived; they just passed on to us the address and phone number of the hotel where they lived! Who would ever think of such an act of trust except the closest friends ?

The same was our experience while dealing with the citizens of Bombay, whether shop-keepers, taxi-wallas, bus conductors, hotel-keepers, or pedestrians on the road. All were courteous and considerate to us in an unbelievable manner. An atmosphere of fair-mindedness and cordiality seem-

Our Participation in the

XXXVIII INTERNATIONAL EUCHARISTIC CONGRESS

BOMBAY, 27th Nov. to 6th Dec. 1964.

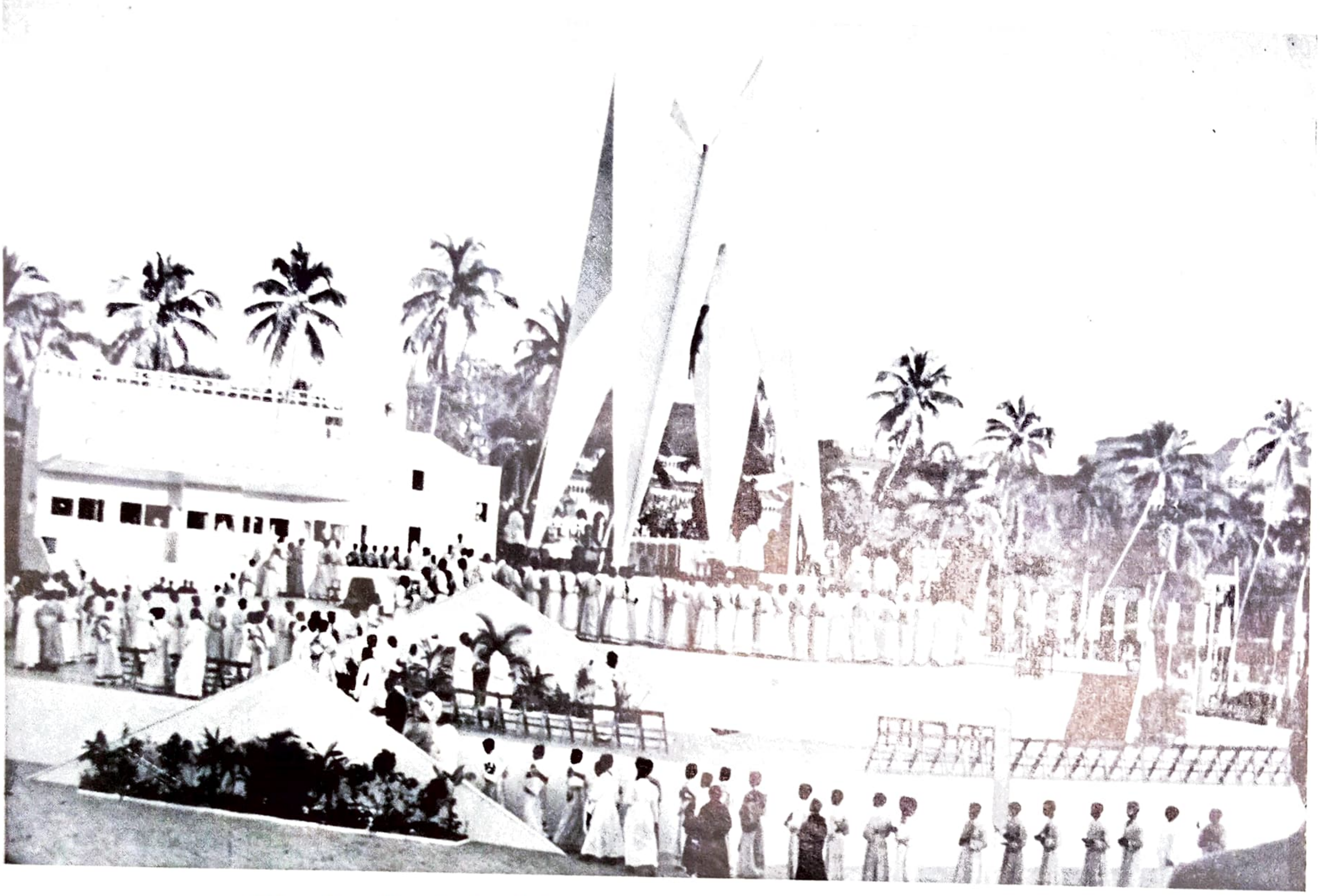

The Eucharistic Altar during the Ordination Service

Andhra Loyola Delegates at the Youth Rally

All Roads Lead to the Oval

on POPE PAUL'S arrival in Bombay

The Pope meets students at a mammoth Rally on 4th Dec. 1964.

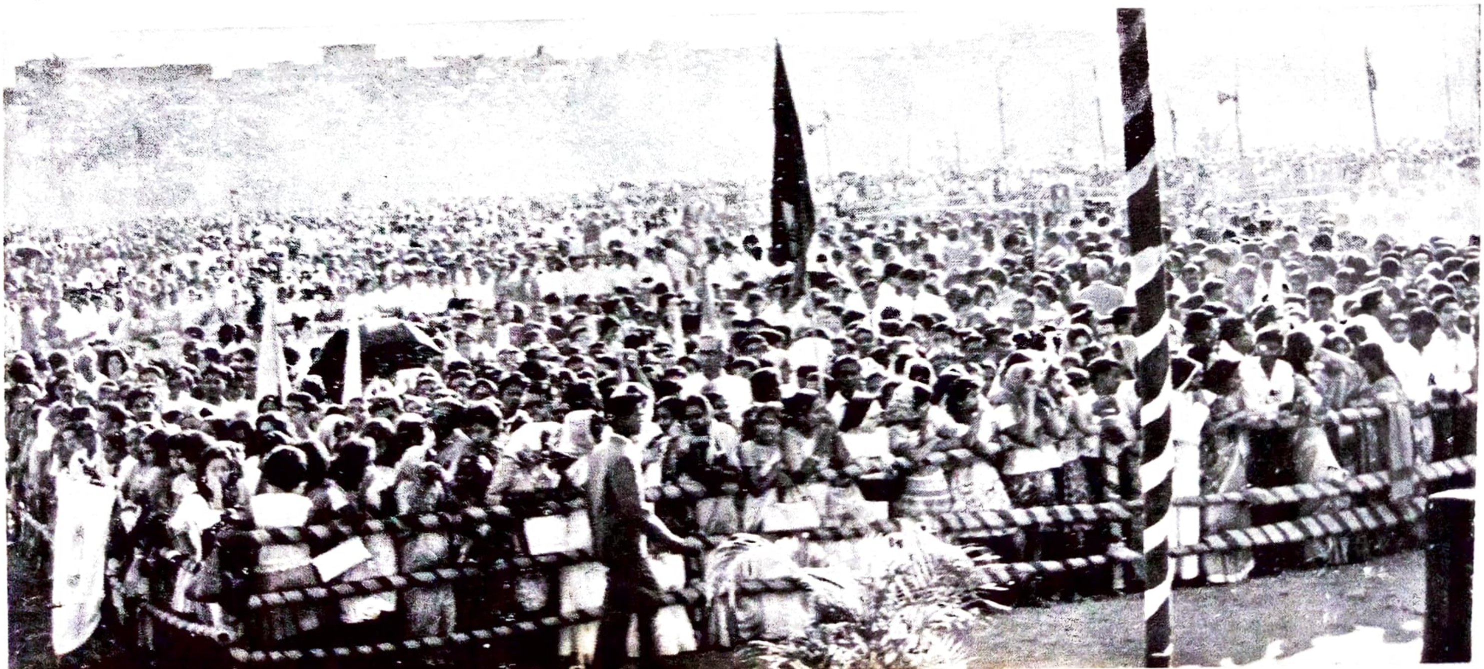

ed to have pervaded the place; no fight, no disputes, no case of cheating or pick-pocketing was ever reported. No beggar was sighted anywhere in Bombay.

Equally wonderful was the orderliness and regularity that prevailed in and around the Oval. Within the Oval the order and silence arose as the natural fruit of Catholic faith and piety. On the street the city traffic authorities worked a miracle of efficiency. For with the pouring in of millions of outsiders. many of them mere rustics from the countryside, the streets could have been one mass of traffic jams and accidents; but, no ! Foreigners stood and watched with amazement the traffic regulation, especially because it was mostly conducted by school children, some of them tiny boys and girls under the age of ten, who had been trained for this magnificent task for two long years !

The greatest event of the Congress for me was the visit of the Pope. I expected a Head of State who was also an austere ascetic. But the man whom I met in Bombay was entirely different. Pope Paul was a humble man, a pilgrim of Christ, who seemed impatient to mingle with the mass of people and to make himself one with them in spite of the rigorous protocol of his high office. It is to the everlasting credit of India that she accorded such a splendid welcome to this splendid man, a welcome and ovation unequalled in the history of Indian hospitality. People in their anxiety to have a good look at the man of God and receive his blessing swarmed towards him in millions. Parents held up their little children above their shoulders so that they might be the proud witnesses in future of this historic event. I was choked with emotion at the sight of my warm-hearted countrymen, casting aside the differences of religion and caste, catch up and fling to the sky, the thunderous salute of "Viva il Papa !". Nor shall I ever forget the scene when, facing a vast ocean of humanity in the Oval, the holy Father joined his hands in the Indian fashion of salute and cried out. "Jai Hind !"; and the people took up the salute with a thunderous roar of "Jai Hind, Holy Father !"

We students were privileged to have the close company of the Pope at a special audience granted exclusively to students at Don Bosco. We were over a hundred thousand students gathered round him in a spectacular rally, and he spoke to us as a loving father speaks to his children. His tenderness towards the Indian youth welled up in him and we could see it in the tears standing in his eyes as he embraced and kissed our student representatives.

Even though the material splendour of the Congress was breath-taking, the religious side outdid it. It was a revelation to me how the Catholic religion could evoke such intense faith and piety among men. I watched hundreds of thousands of men, women and children filling the vast Oval morning and evening, day after day and taking an active part in the religious worship there. But what was more astounding was the all-night vigil and walking-pilgrimage from Bombay to Bandra Marian-shrine, a distance of

20 miles, undertaken by 50,000 people which included Cardinals, bishops, priests and nuns along with lay people; many little children under ten years of age too took part in this great manifestation faith.

Because I was the only Hindu among the Loyola student party, I was naturally feeling out of place. I was going to take part in a massive ceremony of another religion. But when I got to Bombay I was touched and taken up by the spirit of the Congress. It was not a narrow sectarian affair clothed In the garb of western culture, as misrepresented by some fanatics of my religion. The dominant spirit of the Congress was love and sympathy for all men, respect for all that is good in every religion and culture, an intense love for God who is the Father of all. That is why Christian faith and worship was expressed through the medium of many languages and cultures including our own national culture during the Congress. It was "Catholic" in the true sense of being universal, meant for all men; it breathed the fragrance of a religion which transcends the barriers of clime and culture binding man to his fellow man, and all men to God.

POPE SPEAKS TO STUDENTS

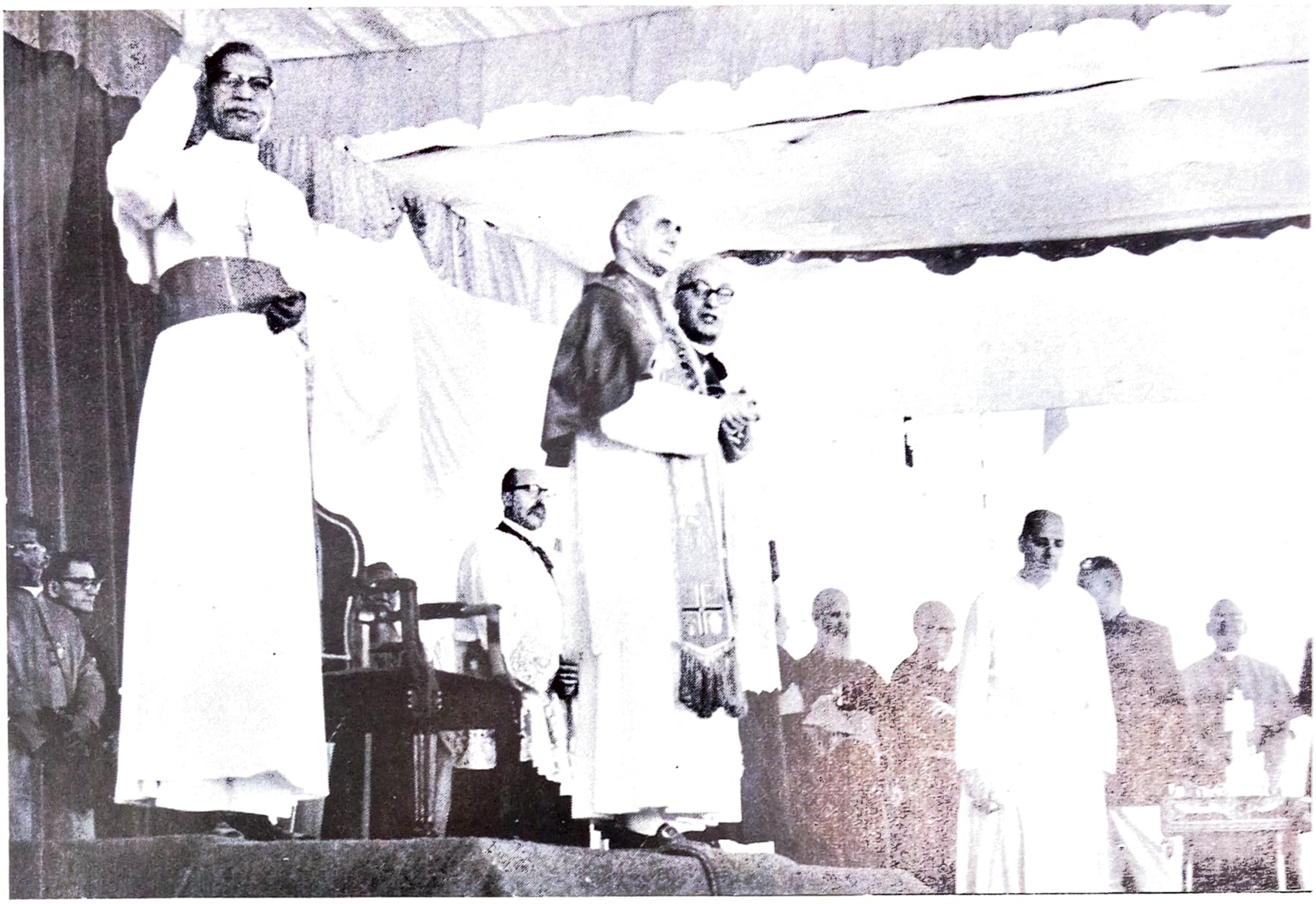

Ecumenical Meeting on
Feast of Christ the King

C. S. U. FUNCTIONS

C. S. U. Actors
G. Mariadas, III B.A. & Azit
Kumar present "Parivarthana"
at the Adult Education Centre,
Gunadala.

MYSTERY PLAY:
The parable of Dives and
Lazarus.

College Associations' Reports

ANNUAL REPORT

OF

THE STUDENTS' SOCIETY

THIS year, P. Janaki Ramaiah of III B. Com. and K. Anil Kumar of II B. Com., were elected as the Chairman and General Secretary of the Students' Society respectively. The office bearers of the other associations were nominated by Rev. Fr. Principal.

The activities of the Students' Society were inaugurated by Dr. Devadanam, Senior Lecturer in Politics and History, Andhra Christian College, Guntur, on 5th August 1964. He captivated the audience by narrating his memorable experiences in the United States, and stressed the need for developing character and discipline in the youth of a free and democratic society.

On 9th October, 1964, an exciting debate was held under the auspices of the Students' Society. The subject for debate was "Leaders, more than any body else, are responsible for the present woes in our country". A large number of students took part in the debate. The discussions were lively, thoughtful and created unusual interest among the audience.

The Associations' Week was celebrated on 12th, 13th and 14th of November, 1964. The highlight of the celebrations was the programme organised in connection with the Quartercentenary of Shakespeare on 12th November, 1964. Sri V. Kodanda Ram gave a fine talk on "Shakespeare the Man"; Sri I. L. Narayana spoke on "Shakespeare the Poet"; and Sri E. B, Satyam spoke on "Shakespeare the Dramatist". Rev. Fr. L. D. Murphy gave a most interesting talk on the secret of Shakespeare's universal appeal. He pointed out how Shakespeare is unparalleled in handling the common human emotions, love, greed, revenge etc.

The Second day's function was conducted under the auspices of the Mathematics and Science Associations. Sri E. V. Seshavataram, Lecturer in S.R.R. & C.V.R. Government College, delivered an eloquent speech on "Science and Religion". The science quiz, ably conducted by Sri T. V. Sastry as the quiz master, alerted the minds of all during a thrilling half-hour.

The third day's function was devoted to the memory of Sri Pandit Nehru. In the 'Symposium on Nehru' four of our students participated. They dealt with Nehru under four aspects, as a man, a writer, a politician and an economist. Sri Banda Kanakalingeswara Rao, the chief guest enthralled the audience by his absorbing speech on Dramatic Art.

At the beginning of this year, our College completed ten years of fruitful service for the cause of education in the Andhra Country. To mark this historic occasion, a science and arts exhibition was conducted during the Associations' week. The exhibition was grand, visited by many and widely appreciated.

The College day was celebrated on 1st February, 1965. The distinguished Guest was the former Vice-Chancellor of Sri Venkateswara University, Dr. S. Govindarajulu Naidu. Dr. Naidu during the course of his speech observed that politicians should not use the student body as an instrument to realise their selfish ends. He also said that the chief aim of higher education should be the training of the students in the Art of self-help.

We thank Rev. Fr. Principal and all those students and members of the staff who helped us in organising the various activities of the society.

P. Janaki Ramaiah, III B. Com.
(Chairman).
K. Anil Kumar, II B. Com.
(Secretary).

ASSOCIATION PRIZE WINNERS - 1964-65

Telugu Essay Competition :

I Prize — M. Venkateswara Reddy, III B. Sc.,
II Prize — A. Narasimhacharyulu, I B. Sc.

Telugu Elocution Contest :

I Prize — A. Narasimhacharyulu, I B. Sc.,
II Prize — K. Kesava Rao, P. U. C.

Hindi Essay Competition :

I Prize — M. Durga Nageswara Rao, P. U. C.,
II Prize — S. Rama Rao, I. B. Sc.

Hindi Elocution Contest :

I Prize — M. Durga Nageswara Rao, P. U. C.
II Prize — R. V. Subrahmanyam, P. U. C.

Science Quiz :

I Prize — C. Lokeswara Rao & Team.
II Prize — P. S. Rama Krishna & Team.

Mathematics and Science Essay Competition :

I Prize — P. S. Rama Krishna, I B. Sc.,
II Prize — J. V. Subrahmanyam, I B. Sc.

Mathematics and Science Elocution Contest :

I Prize — H. Devarajan, P. U. C.,
II Prize — P. V. R. Koteswara Rao, III B. Sc.

Economics, Politics, History and Commerce Quiz Competition :

I Prize — A. S. Bose, II B. Sc.,
II Prize — R. R. Babu, I B. A.,

Economics, Politics, History and Commerce Quiz Competition :

I Prize — Y. Rama Krishna and Team,
II Prize — { K. J. D. Prasada Rao & Team,
R. Ramesh Babu & Team.

Dramas — English Dramas :

Shakespeare — "Julius Caesar" I Prize — M. S. Bhat, P. U. C.

— "Merchant of Venice" I Prize — A. K. Mathews, II B. A.

Telugu Dramas :

"Alluri Sitarama Raju" I Prize — G. Anjaiah, I B. Com.,
II Prize — J. Sundara Rao, III B. Sc.

"Patentu Mandu" I Prize — P. L. S. Baba, I B. Com.,
II Prize — Y. Harshavardhana Rao, I B. Sc.

"Sreyobhilashulu' I Prize — K. Gangadhara Rao, I B. Sc.
II Prize — Y. Harshavardhana Rao, I B. Sc.

"Arani" I Prize — K. V. Ramana, III B. Com.
II Prize — M. Chandrasekhara Rao, III B. Sc.

"Appu Patram" I Prize — G. Bhavani Prasad, P. U. C.
II Prize — P. V. R. Koteswara Rao, III B. Sc.

Art Exhibition :

Photographs I Prize — M. Ganganna, III B. Com.,
II Prize — K. Bala Rama Krishna Murthy, P. U. C.

Drawing — A. H. N. Sarma, III B. Sc.

PLANNING FORUM

Essay Competition :

Telugu I Prize — A. Narasimhacharyulu. I B. Sc.,
II Prize — N. Prabhakara Rao, II B. Sc.

English — P. V. Ch. S. Prasad, II B. Com.

Elocution Contest :

Telugu I Prize — T. Subba Rao, I B. Sc.,
II Prize — A. Narasimhacharyulu, I B. Sc..
III Prize — V. Mohan Kumar, I B. Sc.

English I Prize — V. Raghunathan, III B. Sc.,
II Prize — H. Devarajan, P. U. C.

HISTORY, ECONOMICS COMMERCE AND POLITICS ASSOCIATION 1964-65

THE History, Economics, Commerce and Politics Association started functioning in the month of August, 1964, with the nomination of Mr. M. V. Ravindra, IIIrd B. Com., and Mr. P.L.N. Sastry, IInd B. Com., as Secretary and Joint Secretary respectively. Sri K. Basaveswara Rao agreed to be the Chairman of the Association.

The inaugural meeting took place on 19th August, 1964, with Rev. Fr. Gordon, Principal, as the president and Sri V. Chidambaram. I. A. S., Appellate Asst. Commissioner of Income Tax as the guest speaker. He spoke about India's Five Year Plans and stressed the role of academic bodies in their successful working.

The next notable event was the illustrative talk on American elections by Mr. Donald E. Mathews, Director, American Cultural Centre, Hyderabad, on 23rd August, 1964. The speech was followed by a film showing how an election to Congress is conducted. Both the speech and the film show were well appreciated by the audience.

This year the annual Association Week was celebrated on 12, 13, 14 of November, 1964. The Arts Day was celebrated on 14th November, 1964, as "Nehru Day" under the auspices of our Association. The high lights of the day were the presentation of a symposium on Nehru by the students, and a lively and illuminating talk on drama by the Chief Guest, Sri Banda Kanakalingeswara Rao. Both were much liked.

The usual Quiz and Essay Competition programmes were conducted in the month of January, 1965. Prizes were awarded to the following :-

Quiz :—

Ist Prize — Y. Ramskrishna & team.

IInd Prize — i. K.U.D. Prasad & team & ii. P. Ramesh & team.

Essay Writing :—

Ist Prize — A. S. Bose.

IInd Prize — R. R. Babu.

The association could not function satisfactorily because of competing attractions, notably the N. C. C., and lack of interest on the part of the members. If the Association is to render useful service to the student body it has to be taken more seriously and its activities are to be well planned. We beg pardon for any deficiencies on our part.

We are very thankful to Father Principal, members of the Staff and the students who helped us in organising the activities of the Association.

M. V. Ravindra, III B. Com.
Secretary.

P. L. N. Sastry, II B. Com.
Joint Secretary.

ఆంధ్రభాషాసమితి నివేదిక 1964-65

1964-'65 విద్యావత్సరమునకు కళాశాల ఆంధ్ర భాషాసమితి కార్యదర్శిగా నేను — జె. దుర్గాప్రసాద్ - నియమింపబడితిని.

మా ఆంధ్ర భాషాసమితి ప్రధానాశయములలో సుప్రసిద్ధులగు పండితులచే వివిధ విషయములఁ గూర్చి ఉపన్యాసము లిప్పించుట, వ్యాస రచనయందును, వక్తృత్వము నందును పోటీల నేర్పాటు చేసియు, రచనలు చేయఁగలిగినవారిని ప్రోత్సహించియు కళాశాల విద్యార్థులలో సాహిత్యాభిలాష పెంపొందించుట ముఖ్యములు.

1964, సెప్టెంబరు 18వ తేదీన ప్రఖ్యాత రచయిత, సాహిత్య విమర్శకులును అయిన డాక్టర్ జి. వి. కృష్ణారావుగారిచే ఆంధ్ర భాషాసమితికి ప్రారంభోత్సవము కావింపఁబడినది. నాటి సమావేశమునకు కళాశాల తెనుఁగు ప్రధానాధ్యాపకులు శ్రీ కోటగిరి విశ్వనాథరావుగారు అధ్యక్షపీఠమలంకరించిరి. శ్రీ నాగళ్ళ గురుప్రసాదరావుగారు ఉపన్యాసకులను సదస్యులకు పరిచయముచేసిరి. శ్రీ కృష్ణారావుగారు 'సాహిత్యము - దాని భవితవ్యము -' అను అంశముపై నుపన్యసించిరి. కార్యదర్శి వందనసమర్పణముతో నాటి సమావేశము ముగిసినది.

(కళాశాల సాంస్కృతికోత్సవములలో నొకనాడు ప్రసిద్ధనటులు శ్రీ బందా కనకలింగేశ్వరరావుగారు 'తెలుగు నాటకరంగము'ను గూర్చి ప్రసంగించి సదస్యుల దెలుఁగు మాధురీస్రవంతిన నోలలాడించిరి.)

ఇక్కడ ఒక్క విషయమును చెప్పక తప్పదు. ఈ విద్యా వర్షాంధ్ర భాషాసమితికి తగిన ప్రోత్సాహోత్సాహాలు కరవగుటవలన సమితి కార్యక్రమ నిర్వహణ కుంటువడినది. ఇందుకు జత ఎన్.సి.సి. ఇం కొకటి.

కళాశాలయందలి వివిధ సమితుల వార్షికోత్సవము సందర్భముగా నాంధ్ర భాషా సమితిచే 'వ్యాసరచన' వక్తృత్వ పోటీల నేర్పాటు చేయబడినవి. 'మన జాతీయ భాష' లేక 'సాహిత్యము మానవాభ్యుదయమున కెట్లుపకరించును ? అను విషయమై జరిగిన (నిర్వహింపబడిన) వ్యాసరచన పోటియందు మిత్రులు ఎం. వెంకటేశ్వరరెడ్డి, ఏ. నరసింహాచార్యులకు ప్రథమ ద్వితీయ బహుమతులు లభించినవి. 'భారతదేశము అణ్వాయుధములు నిర్మింపవలయును' అను అంశములపై జరిగిన వక్తృత్వపు పోటీయందు మిత్రులు ఏ. నరసింహాచార్యులు, కె. కేశవరావులు ప్రథమ ద్వితీయస్థానములాక్రమించిరి.

ఈ సంవత్సరపు ఆంధ్ర భాషాసమితి కార్యక్రమములు ఇంతటితో సమాప్తమైనవి—

సమితి కార్యక్రమ నిర్వహణలో తమ అమూల్యములైన సలహాలను, సహకారమును అందజేసిన అధ్యాపకవర్గమునకును, మే మర్థించినంతనే యంగీకరించి, సమావేశములకు విచ్చేసి, విద్యార్థులకు తమ అమూల్య సందేశముల నందజేసిన ఉపన్యాసకవరులకును, మా కార్యక్రమ నిర్వహణలో సహకరించిన సోదర విద్యార్థులకును మా కృతజ్ఞతాంజలులు.

జె. దుర్గాప్రసాద్, II బి. ఏ,
సెక్రటరీ.

HINDI LITERARY ASSOCIATION

We held our first meeting, a purely business meeting, on 22nd July, 1964, to elect the office bearers for the year. The following were duly elected: Secretary-D. R. Mehta, II B.Sc. Joint Secretary - P. K. Singh, II B.Sc.

On 21-8-64 the inaugural address was delivered by Sri Ram Gopal Sharma, M. A., Sahitya Ratna, Headmaster, Rajasthani Hindi Vidyalaya, Vijayawada, while Sri K. Rajaseshagiri Rao, M. A., Sahitya Ratna, presided. Sri Sharma recited some poems in Hindi written by him and thus made the meeting very interesting.

On 11-11-64 a debate in Hindi was held, the subject being "Science and World Peace". On 28-11-64 a symposium on the Hindi novel "Jindagi Ki Rah" was arranged.

On 19-1-65 an essay contest was held and the following were adjudged winners:

I Prize - M. Durganageswara Rao — Pre-University.
II Prize - S. Rama Rao - I U. C.

My thanks are due to Sri B. Lakshmayya Chetty, M. A., of the local Government College for acting as judge and valuing the answer books.

On 21-1-65 an Elocution Contest was held in Hindi. The following were adjudged winners:

I Prize - M. Durganageswara Rao — Pre-University.
II Prize - R. V. Subrahmanyam — P. U. C.

Sri U. S. Rama Krishnaiah, M. A., B. Ed., and K. T. Panikker, B. A., Sahitya Ratna, acted as judges. My thanks are due to them.

I specially thank the President of the Association Sri K. Rajaseshagiri Rao, for his kind cooperation in conducting the meetings. I thank all the students who participated in the activities of the Association.

D. R. Mehta, II B Sc.
Secretary.

MATHEMATICS AND SCIENCE ASSOCIATION

THE activities of the Mathematics and Science Association started for the academic year, 1964-65, with the election of Mr. K. Seshagiri Rao of Final B. Sc., class as Secretary and Mr. A. S. Bose, II U. C., as Joint Secretary. Sri K. V. Ramanayya, M. Sc., Head of the Mathematics Department, agreed to be the President of the association.

The inaugural meeting of the assocation was held on 19th August, 1964. The Chief Guest of the day was Sri M. K. Row, B. E., Director of All India Radio, Vijayawada. Rev. Fr. D. Gordon, S. J., Principal, presided over the meeting.

On 9th October, the association conducted a very interesting debate

in which several staff members and students took part. Rev. Fr. B. J. Coyle, S. J. was in the chair. In the voting that followed the proposition, "Scientists are more needed than anybody else for our country to-day", was defeated by a narrow majority. Mr. H. Deva Rajan, P. U. C. and P. V. R. Koteswara Rao, III U. C., were adjudged the best debaters. Sri V. V. Krishna Rao, M. Sc., Professor of Physics and Sri K. Basaveswara Rao, M. A., Head of the History Department, acted as Judges.

During the "Cultural Week Celebrations" a day was allotted to the Science Association. Sri E.V. Seshavatharam, B. Sc. (Hons.), Lecturer in Chemistry, S. R. R. and C. V. R. Government College, Vijayawada, presided. He gave a very learned and interesting talk on "Science and Religion". Sri T. V. Sastry, M. Sc., Head of the Chemistry Department, conducted an interesting Quiz programme in which C. Lokeswara Rao and his party came out as winners.

On the occasion of the 10th anniversary of our College, a science exhibition was got up by all the science departments which attracted many visitors from the neighbouring educational institutions and from the general public. This exhibition was made possible thanks to the co-operation of all the departments.

We also organised a condolence meeting on the sad demise of Prof. J. B. S. Haldane, a learned and well known scientist. Rev. Fr. D. Gordon S. J. presided over the meeting. Sri S. N. Ramaswamy, B. Sc. (Hons.), Head of the Biology Department spoke on Prof. Haldane as a geneticist.

Under the auspices of the association an essay competition was held on 29th January, '65. The topic was "Science and Human Progress".

We are very thankful to the staff and students who helped us to make the activities of the association a success, though we cannot say we have fully realised our expectations. Let us hope that next year the assocation will work better and reach the zenith of its activity.

K. Seshagiri Rao, III B. Sc.
A. S. Bose, II B. Sc.

COLLEGE DRAMATIC ASSOCIATION 1964-65

THE Dramatic Association started its work for the year with the election of Mr. M. Chandra Sekhara Rao, III B. Sc., as Secretary and Mr. K. V. Ramana, III B. Com., as Joint Secretary.

The regular activities of our Association began in the Second term. The Association's Cultural Week Celebrations fell on 12th, 13th and 14th of November, 1964. The first day's activities were celebrated in honour of Shakespeare's Quarter-centenary under the auspices of the Students' Society. The Chief guest of the day was Rev. Fr. L. D. Murphy.

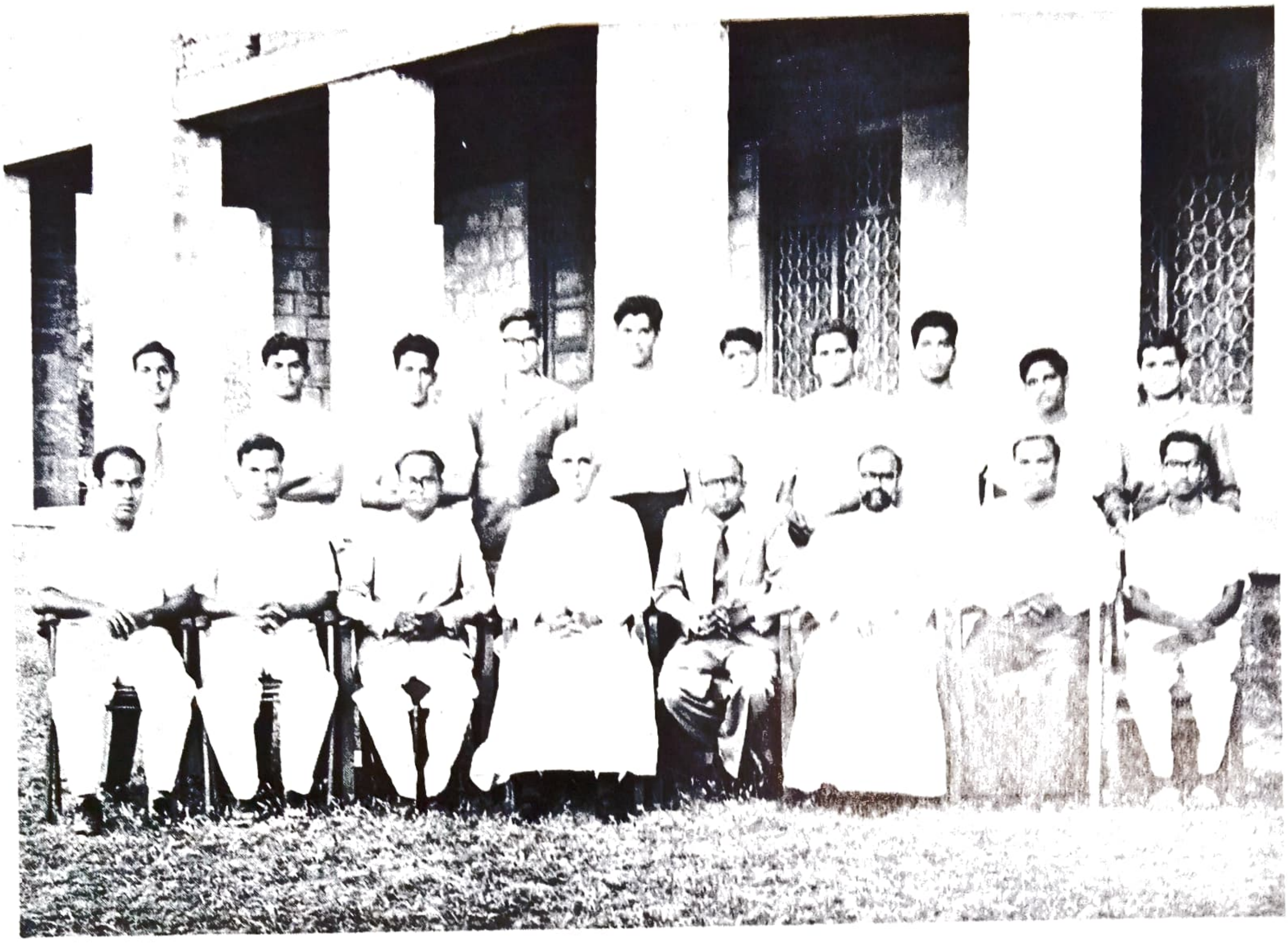

Presidents & Secretaries of College Associations

Captains and Vice-Captains of College Teams

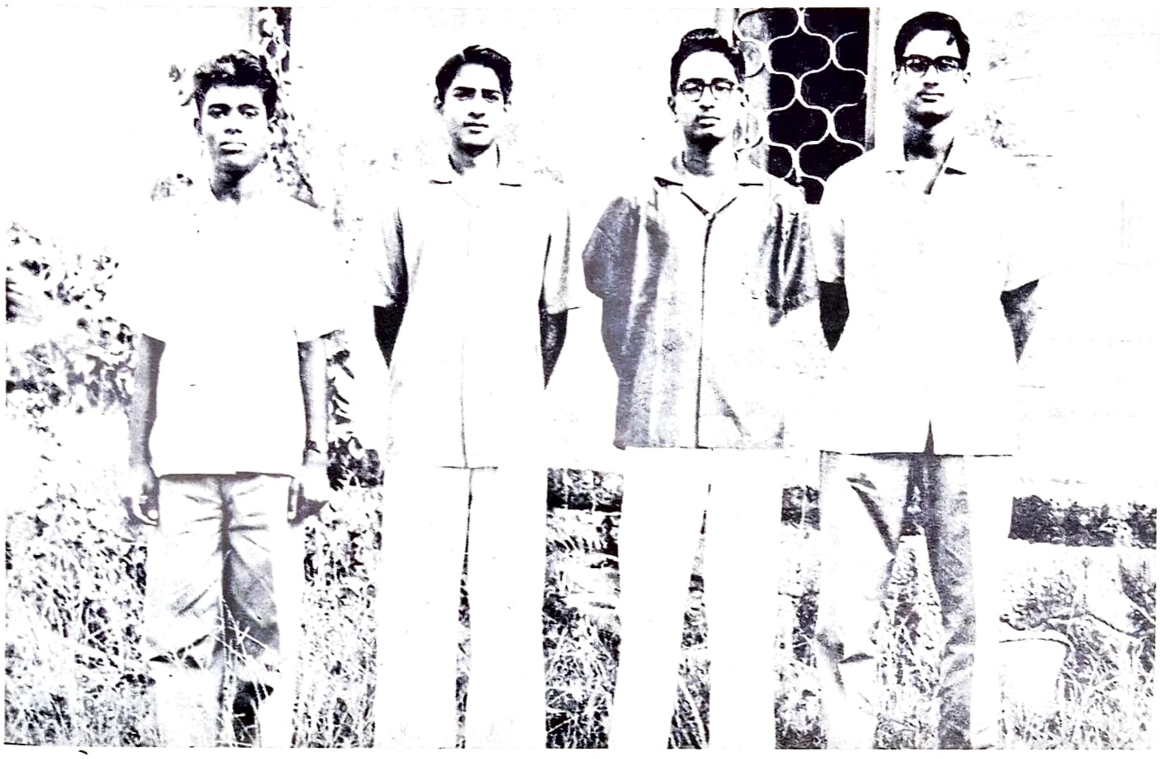

Our Star Debaters : Winners at the Rotary Club Inter-Collegiate Competition.

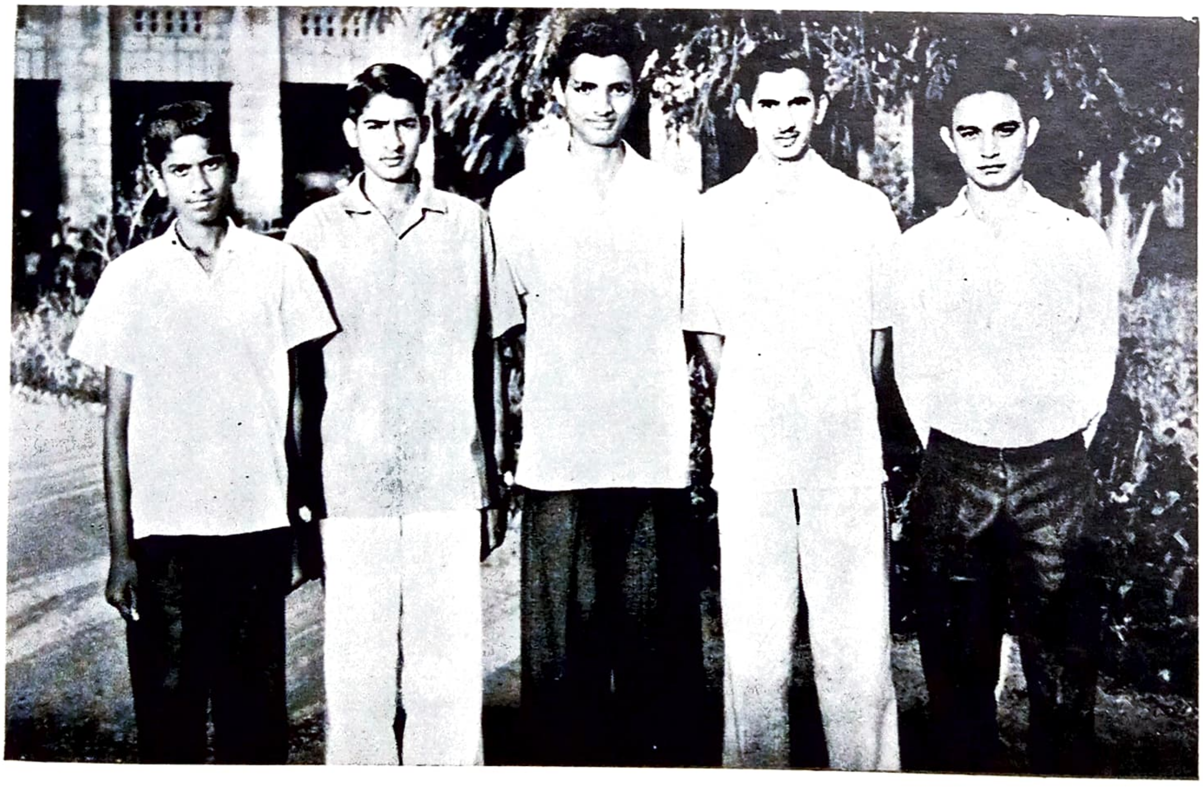

College Quiz Team : Winners at the Inter-Collegiate Competition at A. C. College, Guntur.

After an instructive series of talks on various aspects of the great dramatist, some scenes from his better known plays were enacted. The Forum scene from "Julius Ceasar" and the Trial scene from "The Merchant of Venice" directed by Fr. Coyle, S.J., and Mr. Chandra Mohan, M. A., respectively were staged. On the second day "Appupatram", a Telugu social playlet written by Sri M. V. Krishna Sharma, directed by Sri P. Subbaramaiah, B A., and another drama "Sreyobhilashi" written by Kavyasri and directed by Sri V. Narayana Rao, B. Com., (Hons.), were enacted. Mr. G. Bhavani Prasad, P. U. C., and Mr. P. V. R. Koteswara Rao, III B. Sc., won the first and the second Prizes in "Appupatram". Mr. K. Gangadhara Rao, I B. Sc., and Mr. Y. Harshavardhana Rao, I B. Sc., were awarded the first and the second prizes respectively for their performance in Sreyobhilashi. The two plays were immensely appreciated by the audience. A beautiful suspense-filled Telugu drama "Arani" written by N. R Nandi and directed by Sri K. Rajeswara Rao, M. A., was staged on the last day. Mr. K. V. Ramana and Mr. M. Chandra Sekhara Rao won prizes for the best comedian and the best supporting actor respectively. We were sorry to note that the performance was not up to the expected standard. This experience inspired us to make serious efforts in further training the actors. We staged the same play at the Inter-collegiate Dramatic Competitions held at Vizag. The play was immensely appreciated by the audience. The good team work, co-operative spirit and inventiveness of our student participants in that drama, made it possible for us to win the "Nataraja Trophy" for the best drama. In all humility, we may mention that it was the first time in the history of the college that the Association took part in Inter-collegiate competitions at Vizag and thus brought credit to the College by winning the prize for the best drama.

Our College Day celebrations took place on 1st February, 1965. "Alluri Sitaramaraju," a historical drama written by Sri A. Subrahmanyam and "Patentu Mandu," a Telugu comedy written by Sri Bhamidipati Radhakrishna were successfully staged. The shadow play, a new departure by Fr. A. Miranda S.J., was an exceptionally good item and was uproariously applauded. Mr. M. G. Anjaiah, I B. Com., and Mr. J. Sundara Rao, III B. Sc., were awarded prizes for the best actor and the best supporting actor respectively in "Sitaramaraju". Mr. P. L. S. Baba, I B. Com., and Mr. Y. Harshavardhana Rao, I B. Sc., won prizes for the best actor and best supporting actor respectively in "Patentu Mandu".

With the College Day Celebrations our activities for this academic year came to an end.

Before closing this report, we sincerely wish to thank our President, Rev. Fr. B. J. Coyle S. J., and Sri V. Narayana Rao, B. Com., (Hons.), Sri Basaveswara Rao, M. A., and Sri N. Guruprasada Rao, M. A., for their wise guidance. We also express our heart-felt gratitude to Mr. K. Rajeswara Rao, M. A., for the invaluable help and guidance he has given us.

Our thanks are due to all the authors of the above mentioned plays for kindly permitting us to stage them.

We thank all the participants of the various cultural activities of the Association.

M. Chandra Sekhara Rao, III B. Sc.
Secretary.
K. V. Ramanna, III B. Com.
Joint Secretary.

C. S. U. ACTIVITIES, 1964-'65

THIS year's CSU activities started with the election of the office-bearers. Mr. P. Francis Chawdhary, Mr. N. Sundara Rao and Mr. D. Abraham were elected as president, secretary and treasurer respectively. Soon afterwards at a regional meeting of the delegates from all the colleges of Andhra State a Regional Committee was elected and a common plan of CSU activities for the year adopted.

Meetings :

We conducted meetings every week during the first term at which group-study, talk, debate, competition, etc. were held in rotation and the students evinced keen interest at these meetings. In the second and third terms the number of meetings was fewer.

Loyola Day :

As usual Loyola Day was celebrated by the CSU with a High Mass community breakfast, academy, drama and variety entertainment.

Camps :

One of the lasting services which we were able to undertake this year was the social service camp conducted at Thurukapalem, in Guntur District. Our party of 30 students, comprising Catholics and Hindus, led by Rev. Fr. A. Miranda S. J., took the little village by storm, so great was the enthusiasm and spirit of cooperation created among the villagers by the presence and activities of the campers. The entire village turned out for the work project, meetings and variety entertainment.

The signal success of the work-camp induced our student leaders to conduct a similar camp in the college campus during the Dasara holidays. Fifty boys (all non-Catholics) attended this camp and greatly profited by it.

Christian Ecumenical Convention :

On the feast of Christ the King an academy was organised here in which nearly 200 Christian staff and students (drawn from Andhra Loyola, Maris Stella, Guntur, Eluru and Narasaraopet Colleges) participated. Rev. Fr. Gordon S. J., Rev. Roger Cann, Mr. E. B. Satyam addressed the gathering. A symposium on Christ the King was presented by the students of Andhra Loyola and Maris Stella. Hymns and items of variety entertainment were contributed by the various CSU units who participated in the convention. The Sisters

of St. Ann's Hospital sang a Swiss melody.

Regional CSU Day :

This was convened at Andhra Loyola on the last Sunday of October. 175 boys and girls from the various units of the State participated. The day started with a High Mass. There were 2 sessions of interesting group discussion and study on "The Eucharist and our Daily Life", each group consisting of 15 members. The General Session in the evening sparked with great enthusiasm on the question of daily Mass. The entire gathering favoured daily Mass as an essential part of the student life and they adopted a unanimous resolution to that effect. The day came to an end with the Benediction of the Blessed Sacrament.

International Eucharistic Congress:

We were able to send thirty two students (including two Protestants and two Hindus) to Bombay. In the CSU Rally and meetings held in Bombay our delegates took a prominent part. It was a privilege that so many of us were able to attend this historical event. What we saw, heard and experienced during the Congress will be cherished by us all through our lives.

Conclusion :

As the name suggests, CSU is meant to render Catholic Service in the University, to diffuse Catholic principles of life among staff and students and to solve their problems by these principles. This is done primarily by the radiating example of a fervent Catholic life and thereby making the Church present to the student milieu. We have achieved something of this ideal but much remains to be done.

N. Sundara Rao, III B. Sc.
Secretary.

REPORT OF THE ACTIVITIES OF THE PLANNING FORUM AND SOCIAL SERVICE LEAGUE FOR THE YEAR 1964-65

THE Andhra Loyola College Planning Forum and Social Service League commenced their activities for the year with the nomination of new office-bearers. P.S. Rama Krishna III B. Sc., and P. V. Ch. S. Prasad, II B. Com., became secretary and joint secretary respectively of the Planning Forum, and J. S. Bose, III B. Sc., and H.S. Ansar Babu, III B.Sc., secretary and joint secretary respectively of the Social Service League.

The inaugural meeting of the Planning Forum was held on August 11th 1964, when Sri K. Chakravarti, I.A.S., sub-collector, Vijayawada, who was the chief speaker of the day, explained the role of the Five Year Plan in the economic development of the country. Before detailing other activities of the Planning Forum, we wish to point out that much of the programme of practical work which we had planned for the year did not materialise. The

activities of the Forum during the year were mostly academic in character.

The Planning Forum duly celebrated the National Plan Week in November. A quiz programme and an elocution contest were held in this connection. Six teams participated in the quiz with Mr. Narayana Rao, M.Com., as quiz master. P. S. Rama Krishna, III B.Sc., A. S. Bose, II B.Sc., T. Subba Rao, I B. Sc., and H. Devarajan, P. U. C., were the winners of the day. V. Raghunathan, III B. Sc., and H. Devarajan, P. U. C., stood first and second in the elocution contest.

On Feb. 3, 1965, the Planning Forum held a special meeting in connection with the Small Savings Campaign. Sri S. Gopalan, Asst. Regional Director, National Savings, Vijayawada, addressed the students on the importance of Small Savings and explained the various schemes of savings feasible for students. On Feb. 5th, 1965, the Forum organised essay competitions in English and Telugu. A. Narasimhacharyulu, I B. Sc., and N. Prabhakar, II B. Sc., won the first and second prizes for the best Telugu essays. The prize for the best English essay went to P.V.Ch. S. Prasad, II B.Com. On the following day there was an elocution contest in Telugu, in which many students took part. The winners of the day were T. Subba Rao, A. Narasimhacharyulu and V. Mohan Kumar, all of the I B. Sc. class. In the essay writing competition on National Savings Publicity, organised at district level, V. Jagdish, P. U. C., won the first prize.

Not all our activities were of an academic nature. Under the Social Service League an Adult Education centre was started in Gunadala village last November. We are happy to report that the Centre is functioning well. The credit for starting the centre and running it successfully goes to Mr. U. Munuswamy, M. A., of the History Dept. and to Ch. Nageswara Rao, I B. A., and S. Jaganadha Rao, III B. A. We wish to express our thanks to Mr. Punnaiah, President of Gunadala Panchayat, for his help and co-operation in running the centre.

Throughout the year members of the Planning Forum and Social Service League were doing manual work more or less regularly in the College campus. They did useful service in laying new roads and repairing existing ones, etc.

Before concluding this report we wish to thank Mr. Basaveswara Rao, M.A., Mr. V. Narayana Rao, M.Com., and all the other members of the staff for their help and guidance during the year.

P. S. Ramakrishna, *III B. Sc.*
Secretary.

P. V. Ch. S. Prasad, *II B. Com.*
Joint Secretary.

N. C. C. INFANTRY ANNUAL REPORT 1964-65

IN the Academic year 1963–'64, we had one Infantry Company, five Rifle Companies and one Air-wing unit. After the reorganisation of the N. C. C., all the previous Infantry and Rifle Units were regrouped under Infantry and, during the year 1964-'65, we had one Battalion of Infantry, the 15th Bn. N. C. C., under nine Infantry Officers. In addition to the Infantry, we have also an Air-wing and a Navy-wing unit. The later was raised only this year. Nearly 1,350 cadets were recruited to these different Wings in early July, 1964. The entire College strength, except for those Final Year students who had already completed three years of service and those who were medically disqualified, were enrolled in the N. C. C. Four members of the Staff, 2/Lt. K. Chandra Mohan and 2/Lt. K. V. Ramana for the Infantry, Pilot Officer K. Gangadhara Rao for the Air-wing, and Sub/Lt. B. Koteswara Rao for the Navy, successfully completed their pre-commission training and joined their respective units in the College at the beginning of the academic year.

In the month of October, at the request of the Krishna District Collector, Our Group Commander selected 250 of our cadets under the command of five N. C. C. Officers assisted by the Regular Army, and all these Officers and men went to Mopidevi, Srikakulam and Gunturpalle to patrol the Krishna Bund during the floods. They were given a hero's-welcome on their return after 3 days to the College by the Principal and by the Group Commander.

The Annual Training Camp for the Infantry, Senior Division. was conducted from 12th to the 21st of December at the A. C. C. Quarry Grounds, Nambur, Guntur District. 631 Cadets and six Officers attended the Camp. The Camp was under the over-all command of the Vijayawada Group Commander, Lt. Col. Lestourgeon himself. It was the best camp ever conducted during the past many years. Our thanks are due to the Officer Commanding, Lt. Col. Lestourgeon, who took immense pains to lay out and run the Camp. Though a series of camps had been already run on the same spot for nearly three months, battalion, after battalion, the camp site was neat and trim. The siting of the Camp, the lay-out of the tents and the clean arrangements at the Cook- house were appreciated by all who visited the Camp. It is not an exaggeration to say that the Camp was a Model camp.

The Cadets were given excellent training. An obstacle Course and an Assault Course were set up just like in the Regular Army training. Both Officers and men were very happy at all the arrangements made for them. It is no wonder that the cadets called their Camp Commander the 'Father of the Camp'. During the camp many competitions were held: foot drill, guard mounting, obstacle and assault courses were conducted. Many of the cadets, divided into four companies, took part in these competitions. The 'Bravo' Company under

the command of 2/Lt/Rayanna was adjudged the best company and it captured the rolling shield presented by the Camp Commandant.

We had Ceremonial Parades on the College Parade Grounds on Independence Day, on Solidarity Day (Oct. 20th), on N. C. C. Day (Nov. 15th) and our final Parade on Republic Day. Six companies of Infantry, one company each of the Navy and the Air-wing took part in the March Past under the command of Lt. M. D. A. Ananda Rao, Second-in-command of the 15th Battalion. All the spectators appreciated the smart turn-out of the cadets and the precision of their marching.

Lt. Col. Lestourgeon, Group Commander of Vijayawada and Commander of our 15th (A) Battallion, took charge in July, '64. All the units of the College are doing their best under his guidance and command. His visits to the Parade Ground have immensely encouraged and pleased both officers and cadets. The keen interest of the cadets and their smartness are entirely due to the untiring efforts of the Colonel. The units under his command won the First Prize in shooting and the second prize in bayonet fighting at the Inter-group Headquarters Competition conducted at Secunderabad. One of our cadets, Sgt. Major Ansari, was selected for the Republic Day Celebrations at Delhi. All this shows how much interest our commander takes in his work,

We welcome also Major Sreemanarayanan as our new Administrative Officer. We were sorry to lose Lt. M. D. Muthu, the officer commanding the Naval Unit who was transferred to 'Udip'. In his place we welcome 2Lt/ Chandran who assumed charge as O. C. of the Navy Unit on 23rd of December.

We finally thank most sincerely all the Army personnel and Instructional Staff who have taken such a keen interest in imparting training to our students. Much of the success of our Cadets is due to their tireless efforts. We hope to do much better in the coming year.

Lt. M. D. A. Ananda Rao.

N. C. C. AIR WING

ANNUAL REPORT FOR THE YEAR 1964-65

THIS year, our N. C. C. activities began with the 'B' & 'C' Certificate Examinations on 3rd July 1964. SQN. LDR. Gill, from Begumpet Air Force Station, was the Presiding Officer. FLT. LT. Sondhi accompanied him to Pilot the special Dakota Air Craft which landed at Gannavaram. Thirty Cadets appeared for the 'B' Certificate and 10 for the 'C' Certificate examination. The Cadets appeared for the examination at the short notice of just one day. Out of the ten cadets who appeared for the 'C' Certificate, 7 passed and out of 30 who appeared for the 'B Certificate, 16 passed.

The Vijayawada N. C. C. Headquarters has been redesignated as the N. C. C. Group Headquarters. LT.

COL. E. C. Lestourgeon has been in-charge of the Group Headquarters from July onwards. We were very much benefited by his able guidance and encouragement. The re-organisation of the N. C. C. Units has left the Air Wing Unit almost unchanged.

As usual this year too there was a great rush of students to join in the N.C.C. Air Wing. Of the 200 Cadets enrolled, 80 were either in the second or the third year of training, and the rest in the first year. The Training programme was carried out according to the syllabus. Officer Cadet Mr. K. Gangadhara Rao successfully completed his pre-commission training on 4th July at Pallavaram, Madras. and joined the unit in place of Flag. Officer B. Subba Reddy who had left the College.

The Combined Annual Training Camp of 1 (Andhra) & 3 (Andhra) Air Squadrons was conducted at Kompally, Secunderabad, from 20th Dec. 1964 to 2nd Jan. '65. Wing Commander Nallayya was the Camp Commandant. 135 of our Cadets attended the Camp. A passing out parade of about 200 Officer Cadets of the Indian Air Force was conducted on 25th Dec. '64 at Hakimpet. It was the biggest passing out parade conducted in the history of the Indian Air Force. All the camping cadets witnessed the parade An aeromodelling display also was conducted at the parade. At the 'B' & 'C' Certificate examinations conducted at the camp, 45 of our Cadets appeared for the 'B' Certificate Examination and 6 for 'C' Certificate. All these Cadets passed the examinations and their certificates are awaited. Our Squadron secured two prizes out of three awarded at the Camp. Cadet Victor Paul was adjudged the best cadet in cultural activities. Range firing practice was conducted on 21-2-1965 and all the Senior Cadets of the Unit participated in it.

I have specially to thank our Principal Rev. Fr. Gordon S. J. for his valuable advice and kind help in organising the Unit. I have also to thank the wardens of the College Hostels, Rev. Fr. Miranda and Rev. Fr. Kuriakose for the kind co-operation they gave us by releasing the students whenever wanted.

W. O. P. Krishnamurthy was transferred from this place and W. O. Kar replaced him. Recently Sgt. Kulakarni, Fit. I., has been posted to this Unit. I have to thank them for their co-operation. Cadet Sgt. K. Hayagreevaswamy and Cadet Sgt. M. Purnachandra Rao attended the Advanced Leadership Course at Seeliepur, Coimbatore Dt. Cadet Col. V. S. R. Anjaneyulu attended the All India Summer Training Camp at Jabbalpore.

I am glad to announce that the following Cadets were adjudged fit to receive the prizes mentioned against their names.

1. CUO. H. Shivaji: Best Cadet
2. C. Sgt. V. S. R. Anjaneyulu: Best Shot
3. CSUO. M. V. Chalapathi Rao: Best Hero-modeller.

K. Gopala Rao,
Pilot Officer.

ANNUAL REPORT OF THE N. C. C. NAVAL WING

IT is my proud privilege to be the first officer in charge of the newly formed Naval Wing of our College. With the raising of the Naval Unit, the N.C.C. organisation in our College has reached its zenith. We have now all the three N. C. C. units representative of the Indian Defence Forces.

The activities of our unit started on the 20th July, 1964. Lt. Muthu, then Commanding Officer of the 5th Andhra Naval Unit, assumed the burden of recruiting the pioneers. We are greatly indebted to him for his efforts in stabilizing our unit in its infancy. On the 10th August, 1964, S/Lt. B. Koteswara Rao took over charge of the unit, which immediately joined the other N. C. C. units in the College in all the ceremonial functions and other important activities.

On August 15th, 1964, Independence Day, our cadets with their neat white uniform added colour and glamour to the entire programme. We also had the privilege of serving the grief stricken people during the flood relief activities in the month of September, 1964. S/Lt. Koteswara Rao commanded a relief party at Iluru and Valluru. Lt. Col. Lestourgeon, our respected Station Commander, was cxtremely solicitous about our well-being in the remote areas and did all he could to alleviate any discomfort. Under his generous guidance and paternal care we have been in a position to tone up our organisation and stabilize our administration.

Our cadets along with other cadets of the Army and Air Wing took part in the parade on National Solidarity Day and took the oath to serve their country wholeheartedly and faithfully. Our unit also participated on N. C. C. Day with the other units of our College in a route march through the town.

Lt. Muthu, the Commanding Officer, left our unit for Mangalore on 5th December, 1964, on transfer. We are thankful for all the guidance given and helpful suggestions made by him. We miss him badly. His place was temporarily filled by Major Srinivasa Rao, who officiated for a short period. S/Lt, Chandran took over charge on 23rd December, 1964. We are happy to welcome him in our midst and are grateful for the encouragement he has already given us.

Our cadets attended the annual training camp from 21st December, 1964, to 3rd January, 1965, at Marripalem near Visakhapatnam. During the camp we had the opportunity of attending the commissioning ceremony of the survey ship "I. N. S. DARSHAK". Our cadets took part in various activities of camp life such as boat-pulling and a cruise on the Tug, I. N. S. "RANA PRATAP". During the camp we also had the privilege of meeting Vice Admiral B. S. Soman, who paid us a visit.

On 26th January, 1965, Republic Day, we provided a contingent of 45 cadets for the parade and march past. Their smart turn-out was the cynosure of all eyes. We celebrated N. C. C. Day on 24th February, 1964, with Rev. Fr. Principal in the chair.

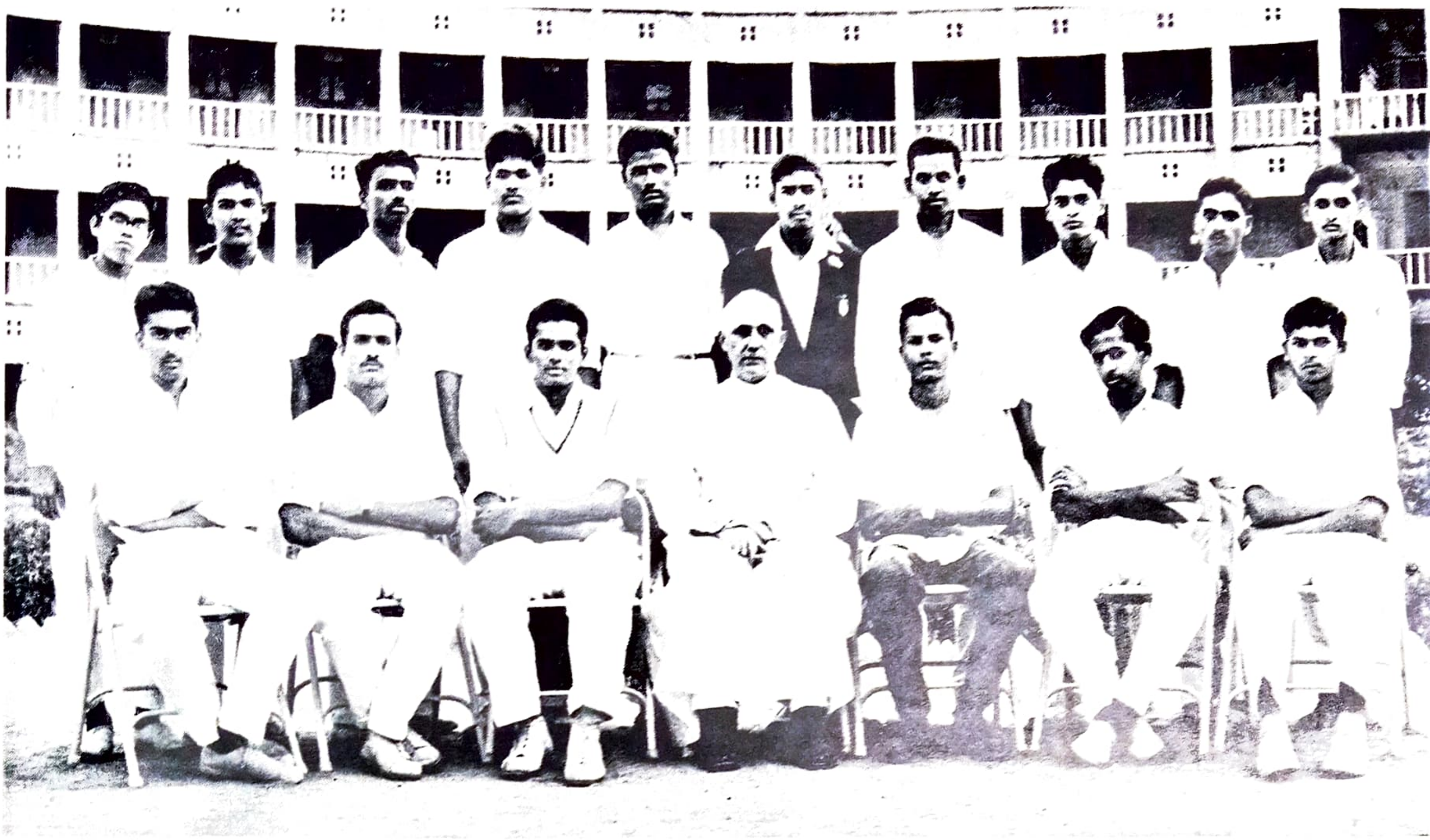

College Cricket Eleven - Winners of 'C' Zone Tournament

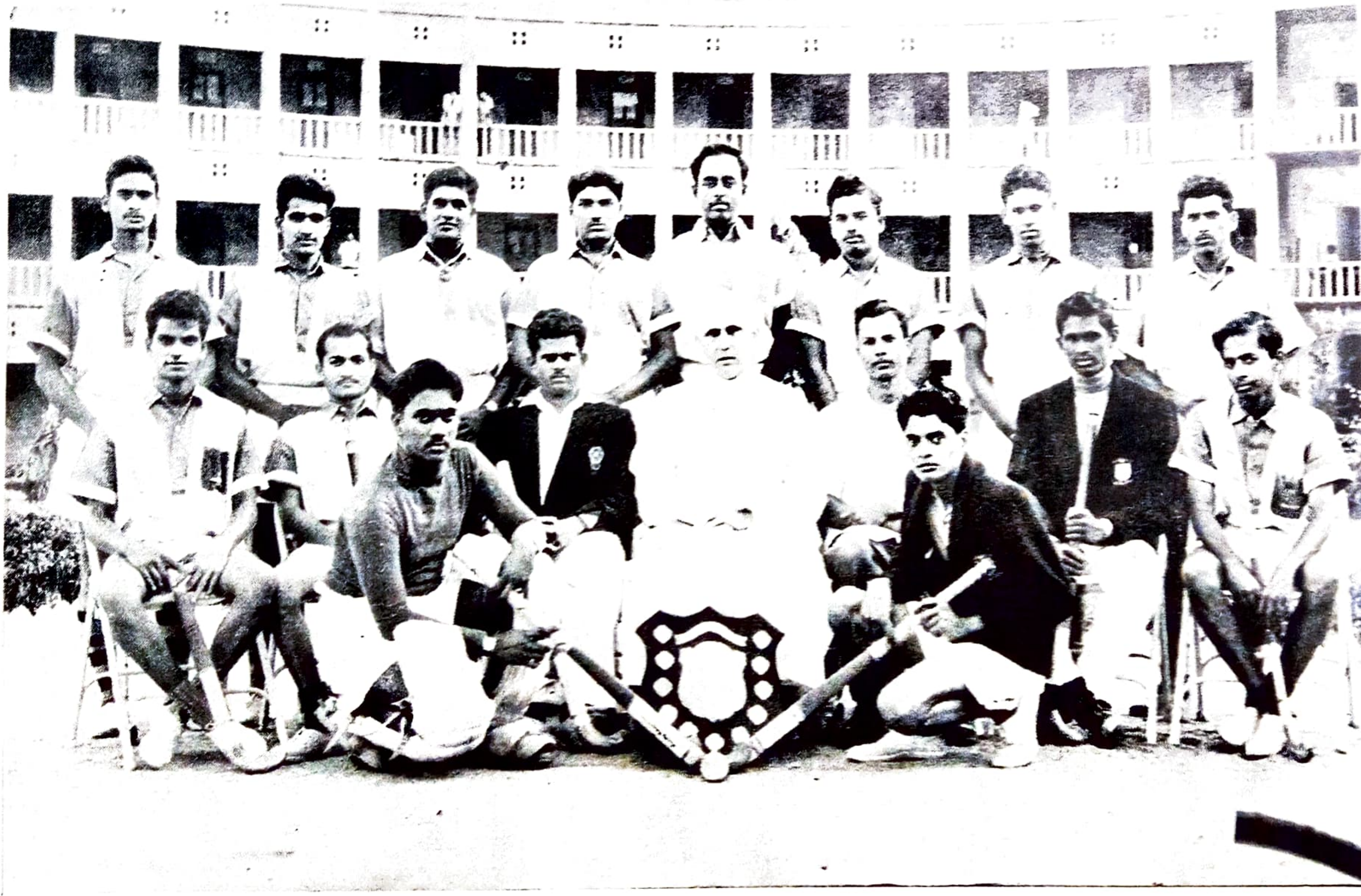

College Hockey Team – University Champions

Senior Cadets of No. 3 Andhra Air Squadron, N. C. C.

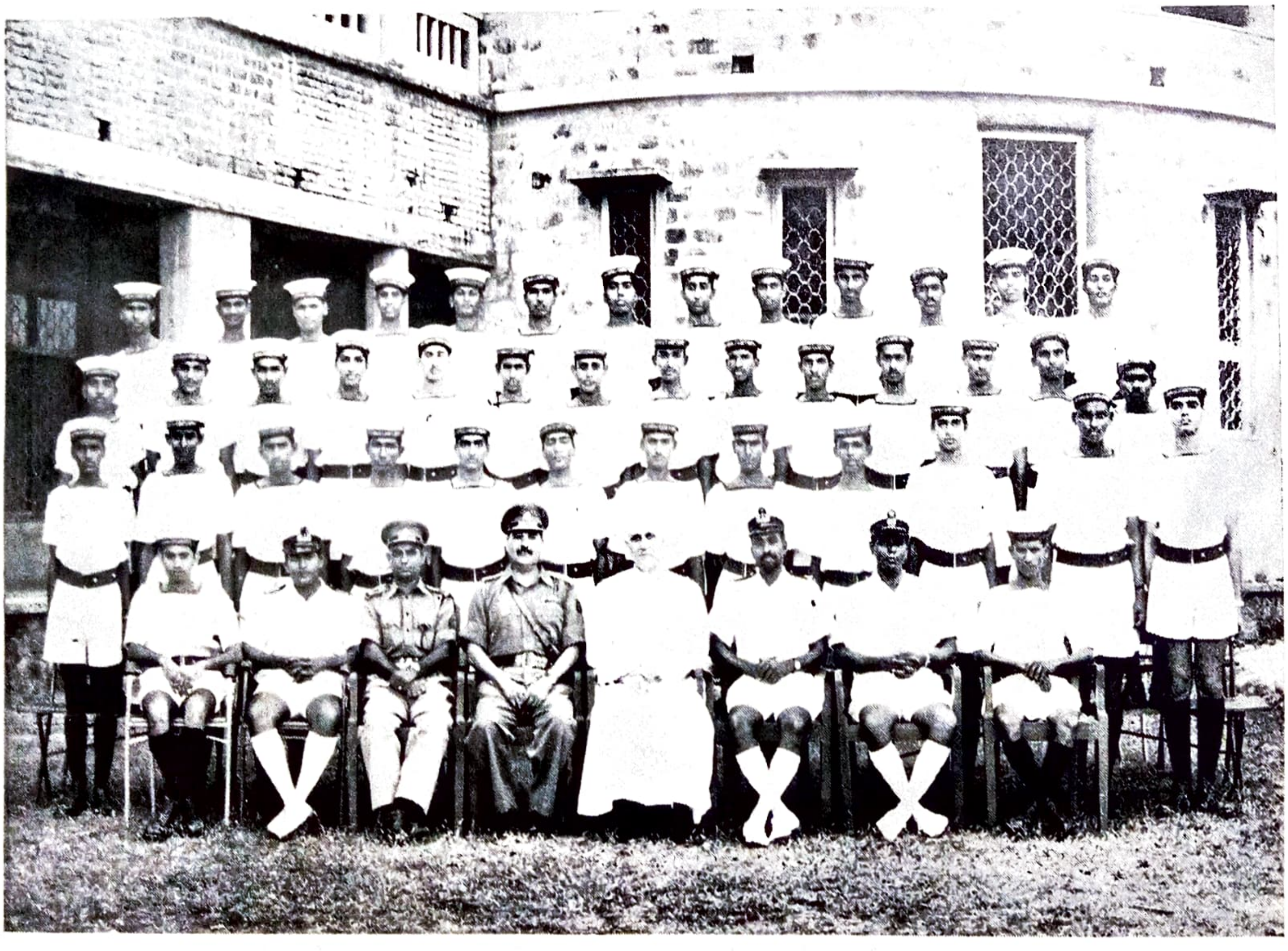

Cadets of No. 5 Andhra Naval Wing Unit, N. C. C.

Our thanks are due to the Management in general and Rev. Fr. Principal in particular for providing us with an office room and other special facilities. We thank the Wardens of both Hostels for allowing the cadets to attend the parades whenever necessary and arranging for their tiffin and meals even at odd hours.

S/Lt. B. Koteswara Rao.

DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION

OUR Physical Education activities started on 7th July, 1964. Rev. Fr. B. J. Coyle, S. J., was appointed President of Games. Fr. Coyle, who comes to us after his long association with the Games Department of Loyola College, Madras, helped us considerably with his valuable advice, suggestions and encouragement.

This year we played a number of Cricket, Hockey, Volley-ball, Football and Basket-ball matches with local teams and teams from outside. Our first Hockey match was played on 26-7-64 against Eluru Town Team and we won the match, the score being 3 : 1. Our team played in all, 8 Hockey matches, of which we won 4 matches, two were drawn and we lost the other two. In Cricket we played 7 matches, of which we won 3, two were drawn and we lost two.

The following students were nominated as Captains and Vice-Captains for the year 1964-65 :-

GAME	CAPTAIN	VICE-CAPTAIN
1. Cricket	N. Venkata Rao	V. Raghunathan
2. Hockey	B. C. Manohar	P. K. Singh
3. Football	N. Subba Reddy	I. Pitchi Reddy
4. Basket-ball	D. Viswanatha Raju	M. Nagi Reddy
5. Volley-ball	K. Venkata Narayana	A. Sambasiva Rao
6. Badminton	L. Viswanatham	V. Sobhanadri
7. Kho-Kho	G. Koteswara Reddy	K. Seshagiri Rao
8. Athletics	K. Bhavani Sankara Rao	
9. Tennis	S. Madhusudana Reddy	
10. Table-Tennis	D. N. Kamath	

K. Bhavani Sankara Rao of III B. Sc. Class was elected General Captain for the year 1964-65.

During the September holidays our Hockey team went on a five days tour to Madras. We are deeply thankful to Rev. Fr. C. Francis, S. J., the Principal of Loyola College, Madras, and our former Prefect of Games, for all the arrangements and fixtures made for our players. Unfortunately owing to

bad weather we could play only two out of the five matches arranged. One of the matches played at Madras was against the Mount Rangers who had 4 State Players and two National Players in their team. We gained a lot of experience in that match watching their beautitul short passes and nimble stick work.

This year our College was entrusted with the task of conducting the Andhra University Inter-Collegiate tournaments in all the games for 'C' Zone from 25th November to 1st December, 1964. Thanks to the guidance and invaluable assistance given by Rev. Fr. Principal and Rev. Fr. B. J. Coyle, S. J., everything went off smoothly to the satisfaction of all. In cricket, hockey and table-tennis we emerged winners and in tennis doubles runners-up.

The 10th annual sports meet of Andhra Loyola College was conducted from 27th January to 1st February, 1965. Since most of the students were busy with N. C. C. Parades till the 26th January, our students could not find time to practise. Anyhow, their performance was good. I. Pitchi Reddy of the II B. Sc. Class broke the existing College record in the 5000 metres race. His timing was 19 minutes 25 seconds, while the previous record was 20 minutes 1.6 seconds.

K. Bhavani Sankara Rao won the Senior Championship, D. Manikya Rao won the Junior Championship and K. Mangapathi won the Sub-Junior Championship.

We participated in the Andhra University Inter-Zonal matches conducted at Medical College, Guntur. After defeating M/s. A. V. N. College, Visakhapatnam, in the semi-finals in Hockey, we met A.C. College, Guntur, in the finals. Throughout the match the ball was under our control and we won the match by two goals to nil. In Cricket we were given a walk-over in the semi-finals and played the final match against the Andhra University Colleges, Waltair. We were handsomely beaten by an innings. In Table-Tennis doubles after winning the earlier rounds we lost in the finals against the Hindu College, Guntur. N. Venkata Rao was selected for the Andhra University Cricket Team for the year 1964-65, and held the position of Vice-Captain.

The following are the results of the Intra-Mural Tournaments conducted this year.

	GAME	WINNERS	RUNNERS UP
1.	Hockey	S. Madhusudhana Reddy & team	B. Vincent David Prabhakar & team
2.	Basket-ball	K. L. Shouraiah & team	K. L. Joseph & team
3.	Volley-ball	A. Sambasiva Rao & team	N. V. Prasada Rao & team
4.	Badminton	N. Ramachandra Rao & team	B. Venkateswara Rao & team
5.	Cricket	N. Bose Babu & team	N. Venkata Rao & team

6.	Kho-Kho	G. Koteswara Reddy & team	G. George & team
7.	Table-Tennis (Singles)	H. Deva Rajan	Ananda Raj
8.	Table-Tennis (Doubles)	B. Venkateswaran & Azit Kumar	S. S. Narasimha Rao & Hanumantha Rao

I thank Rev. Fr. Principal and Rev. Fr. B. J. Coyle, S. J., for their kind guidance, help and encouragement to this Deparment from the beginning of the year till now. I thank all the Captains, Vice-Captains and players for their kind co-operation and team spirit in all the games during the year.

GENERAL CAPTAIN.

The following is the list of prize winners at the Annual College Sports :

SENIORS

Event	1st Place	2nd Place
100 Mts. Race	V. Raghunathan	K. Bhavani Sankara Rao
200 Mts. Race	K. Bhavani Sankara Rao	K. Sambasiva Reddy
400 Mts. Race	K. Bhavani Sankara Rao	I. Pitchi Reddy
800 Mts. Race	M. Anthony	B. Rama Mohana Ras
1500 Mts. Race	I. Pitchi Reddy	M. Anthony
5000 Mts. Race	I. Pitchi Reddy	A. V. S. Choudary D. Krishna Murthy-3rd Place
110 Mts. Hurdles	K. Bhavani Sankara Rao	M. Anthony
400 Mts. Hurdles	K, Bhavani Sankara Rao	N. Subba Reddy
Long Jump	K. Bhavani Sankara Rao	V. Raghunathan
Hop Step & Jump	T. L. Prakasa Rao	V. Raghunathan
High Jump	K. Bhavani Sankara Rao	V. Raghunathan
Pole Vault	K. Bhavani Sankara Rao	B. C. Manohar
Shot Put	B. C. Manohar	C. Bala Mohan Reddy
Javelin	C. Bala Mohan Reddy	P. Bhimeswara Rao
Discus	B. C. Manohar	P. Madhukar
Hammer	N. Subba Reddy	B. C. Manohar.
4 × 100 Mts. Relay	K. Bhavani Sankara Rao & Team	V. Raghunathan & Team
4 × 400 Mts. Relay	K. Bhavani Sankara Rao & Team	V. Raghunathan & Team
4 × 100 Mts. Open Relay	S. R. R. & C. V. R. Govt College, Vijayawada.	Andhra Loyola College.

Senior Champion : K. BHAVANI SANKARA RAO

JUNIORS

Event	1st Place	2nd Place
100 Mts. Race	M. V. Rama Rao	J. Mastan Rao
200 Mts. Race	M. V. Rama Rao	D. Manikya Rao
400 Mts. Race	M. V. Rama Rao	J. Mastan Rao
110 Mts. Hurdles	D. Manikya Rao	M. V. Rama Rao
Long Jump	D. Manikya Rao	B. Krupanandam
High Jump	D. Manikya Rao	L. George Peter & Y. W. Francis Shoury
Pole Vault	J. Mastan Rao	K. Prasada Rao
Shot Put	G. Ambe Rao	B. Krupanandam
4 × 100 Mts. Relay	G. Ambe Rao & Team	M. V. Rama Rao & Team

Junior Champion : D. MANIKYA RAO

SUB-JUNIORS

Event	1st Place	2nd Place
100 Mts. Race	M. Mohana Rao	G. Rama Bhadra Rao
Long Jump	K. Mangapati	M. Mohana Rao
Sack Race	V. Venkateswara Rao	M. Mohana Rao
Three Legged Race	K. Mangapati & G. Rama Bhadra Rao	M. Mohana Rao & K. Kamalakara Rao
Cricket Ball Throw	K. Mangapati	G. Rama Bhadra Rao
4 × 50 Mts. Shuttle Relay	K. Kamalakara Rao & Team	A. Appa Rao & Team

Sub-Junior Champion : K. MANGAPATI

STAFF GAMES

Event	1st Place	2nd Place
100 Mts. Race	Sri G. Bullaiah	Sri K. Negeswara Rao
Slow Cycling	E. S. R. Prasad	Sri K. Subbaiah

COMMON EVENTS

Event	1st Place	2nd Place
Tug of war	Principal's Team	Students Team
Obstacle Race	N. Subba Reddy	B. Adinarayana
Sack Fight	M. Chinnapa Reddy	P. Subba Rao
Musical Chairs (Guests)	P. Chalapati Rao	Ramachandra Rao
Musical Chairs (Students)	P. Narasimha Rao	P. Satyanarayana
Fancy Dress	J. Sundara Rao & C. V. S. Narasimha Raju	S. B. S. Kumar
100 Mts. Race (Old Boys)	Ch. Rama Rao	A. Bhavani Prasad
100 Mts. Race (College attenders)	B. Joji	K. Rama Rao
100 Mts. Race (Hostel attenders)	Appalakonda	N. C. Francis
100 Mts. Race (Building workers)	Subba Rao	P. Kutumba Rao

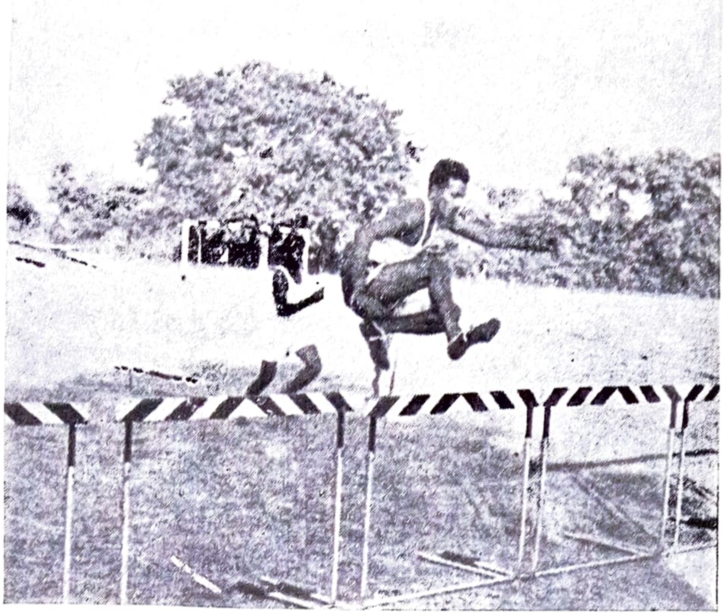

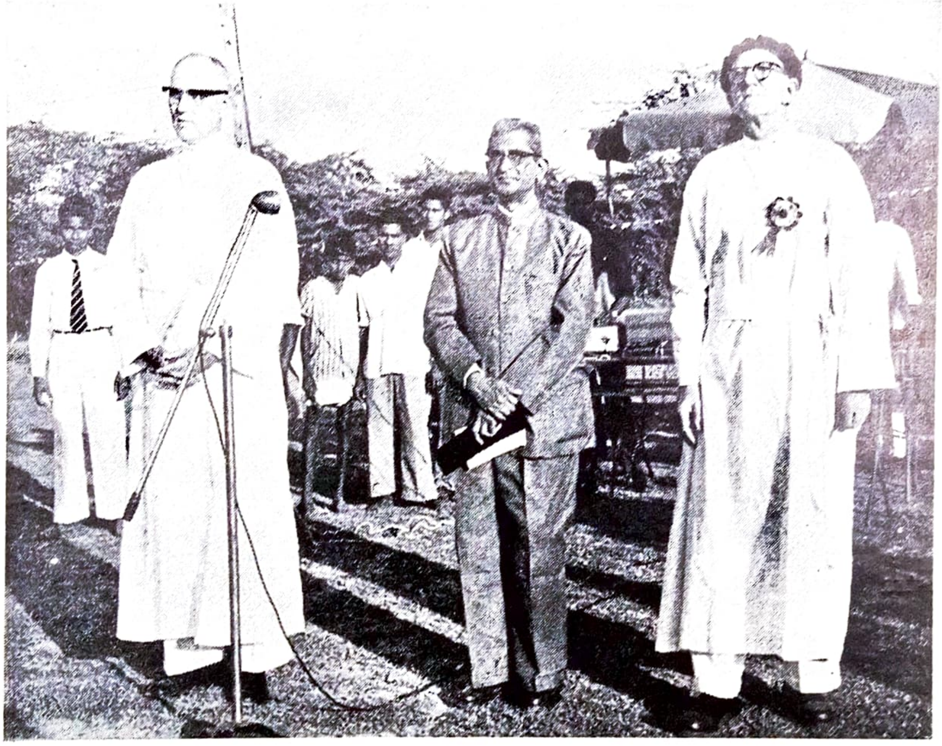

Annual Sports 1965

The President, Dr. S. Govindarajulu, declares the Sports Meet closed.

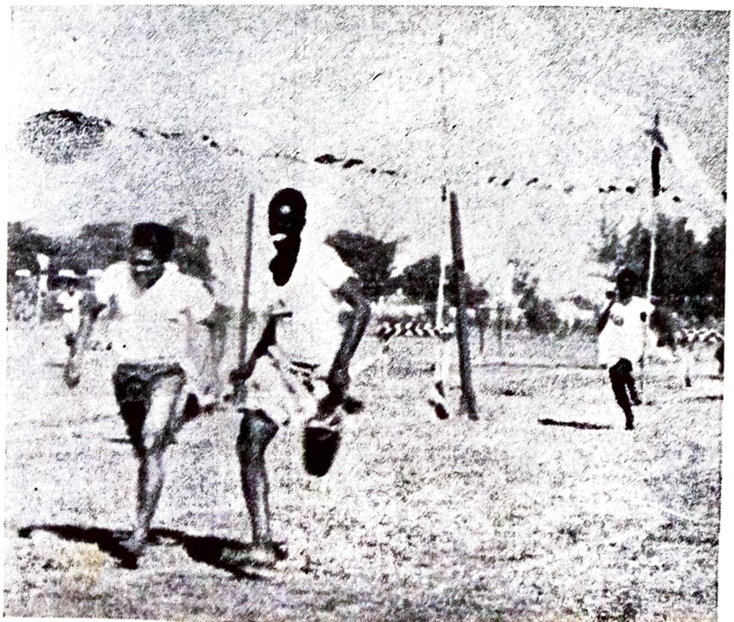

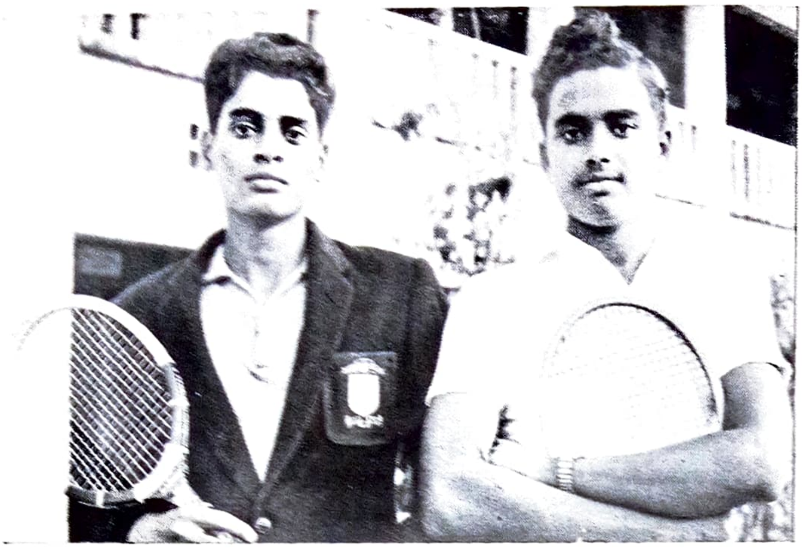

S. Madhusudhana Reddy & P. Madhukar
Tennis Finalists - "C" Zone

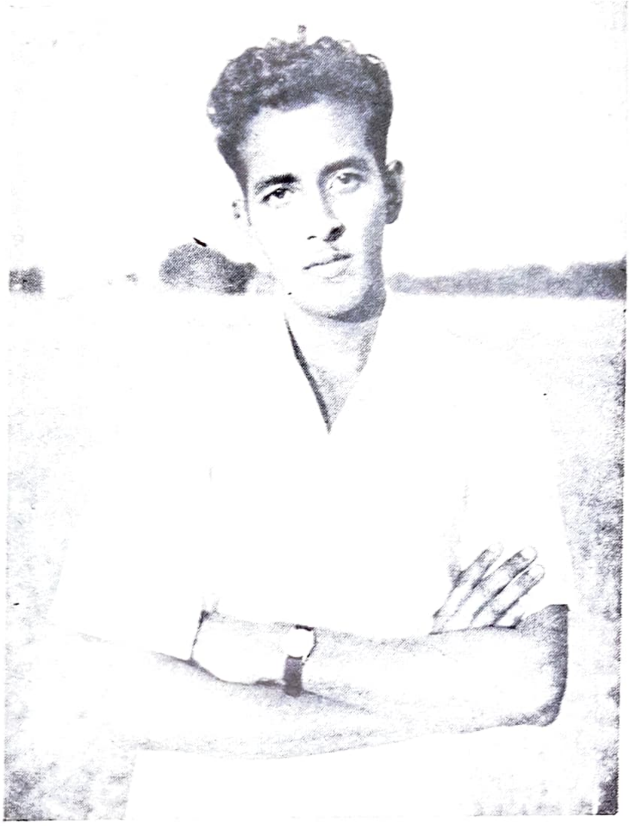

K. Bhavani Sankar, III B. Sc.
College General Captain and Athletic Champion.

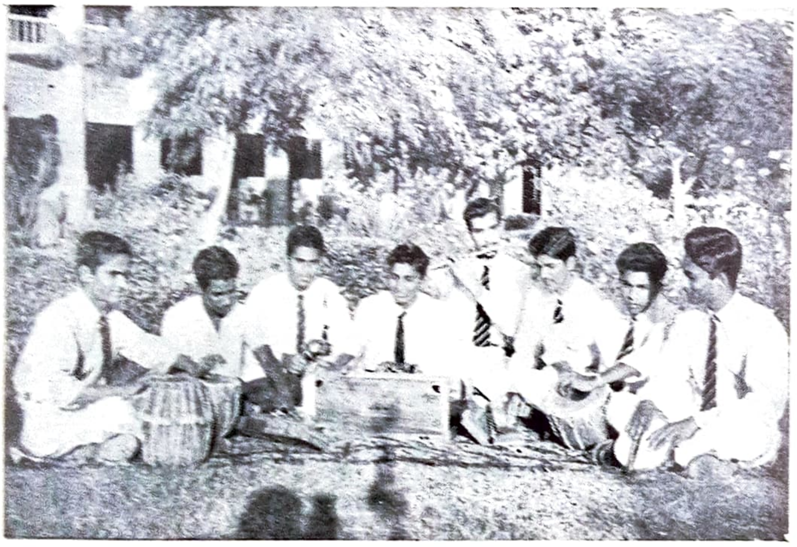

College Orchestra

COLLEGE CELEBRITIES

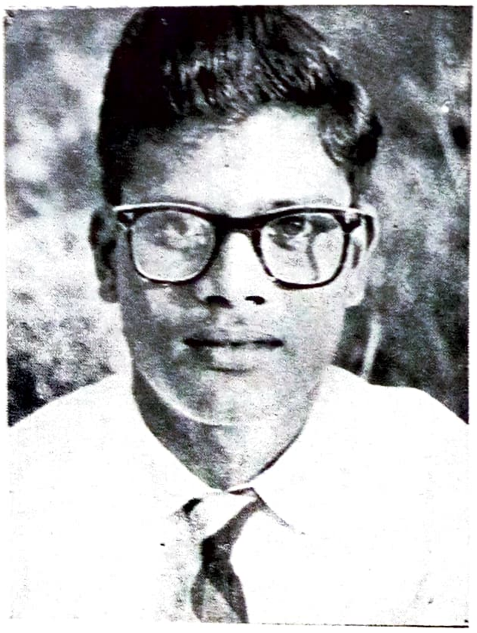

D. Manikya Rao
College Junior Champion

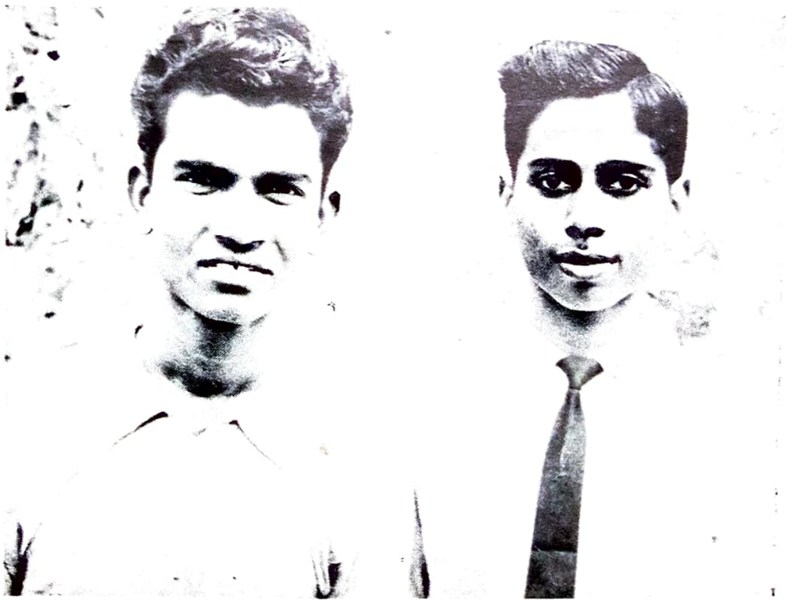

M. A. Sekhar & D. N. Kamat
Inter Collegiate Table Tennis Finalists - Andhra University.

TELUGU SECTION

CONTENTS

			Page
ఆనంద డిండిమము	—	K. Purnachandra Rao, B. A., B. O. L., (Telugu Dept.)	1
శ్రీ పదములు	—	V. Sriramamoorthy, B. A., (Telugu Dept.)	4
అక్షరాంజలి	—	V. Narayana Reddy, P. U. C.	6
ఉత్తిష్ఠ ! నరశార్దూల !	—	V. Prabhakara Choudary, II B.Sc.	7
అగ్నికీల	—	T. Bhaskara Rao, I B. Sc.	8
"మన ప్రాచీన విద్యాసంస్థలు"	—	G. Sooryaprakasa Rao, II B.Sc.	10
పరిస్థితులు	—	V. Siva Prasad, P. U. C.	13
ఎండిన బ్రతుకు	—	T. Bhaskara Rao, I B. Sc.	20
దేశం కోసం	—	A. Sarath Babu, II B. Sc.	26
"విషవలయం"	—	A. V. B., III B. Sc.	29
అమరప్రేమ	—	T. Subba Rao, I B. Sc.	35
भारत की जवाहर ज्योति	—	A. Rama Krishna Rao, I B. Sc.	1
श्रृंगनादम	—	N. Sreenivasacharyulu, II B. Sc.	2
हमारा भारत	—	P. L. N. Sastry, II B. Com.	3
गजल	—	Dhanapath Raj Mehta, II B. Sc.	4
चिडियाँ	—	K. Hanumantha Rao, I B. Sc.	5
हमारा देश	—	M. Siva Rama Krishna, P. U. C.	6
विश्व शाँति	—	V. Arun Kumar, II B Sc.	7
भारत के जवाहर	—	B. S. Ranade, P. U. C.	9

CONTENTS

		Page
ఆనంద డిండిమము	— K. Purnachandra Rao, B. A., B. O. L., (Telugu Dept.)	1
శ్రీ పదములు	— V. Sriramamoorthy, B. A., (Telugu Dept.)	4
అక్షరాంజలి	— V. Narayana Reddy, P. U. C.	6
ఉత్తిష్ఠ ! నరశార్దూల !	— V. Prabhakara Choudary, II B.Sc.	7
అగ్నికీల	— T. Bhaskara Rao, I B. Sc.	8
"మన ప్రాచీన విద్యాసంస్థలు"	— G. Sooryaprakasa Rao, II B.Sc.	10
పరిస్థితులు	— V. Siva Prasad, P. U. C.	13
ఎండిన బ్రతుకు	— T. Bhaskara Rao, I B. Sc.	20
దేశం కోసం	— A. Sarath Babu, II B. Sc.	26
"విషవలయం"	— A. V. B., III B. Sc.	29
అమరప్రేమ	— T. Subba Rao, I B. Sc.	35

भारत की जवाहर ज्योति	— A. Rama Krishna Rao, I B. Sc.	1
श्रृंगनादम	— N. Sreenivasacharyulu, II B. Sc.	2
हमारा भारत	— P. L. N. Sastry, II B. Com.	3
गजल	— Dhanapath Raj Mehta, II B. Sc.	4
चिडियाँ	— K. Hanumantha Rao, I B. Sc.	5
हमारा देश	— M. Siva Rama Krishna, P. U. C.	6
विश्व शाँति	— V. Arun Kumar, II B Sc.	7
भारत के जवाहर	— B. S. Ranade, P. U. C.	9

ఆనంద డిండిమము

శ్రీ కాపూరి పూర్ణచంద్రరావు
(ఆంధ్రశాఖ)

శాస్త్రములు విపినంబులు శబ్దజాల
మైంద్రజాలంబు మతి విభ్రమాకరంబు
తన్ను దాఁ జూచుకొనఁగ శాస్త్రములఁ జేరఁ
దికమకలు గాక ఎటు కడతేరగలఁడు?

నరుని నజ్ఞాన సర్పంబు కఱచెనేని
తత్వ విజ్ఞానమను నౌషధంబు దక్క
నయముసేయఁగలేవు మంత్రములు, వేద
శాస్త్రసంచయం బౌషధ సంచయంబు!

భవము నొందుట జరాభరము నొందుట పరా
        భవము నొందుటయుఁ దప్పనివి యగుట
బలవంత మగుటయు బక్కచిక్కుటయు, స
        మ్మానంబు వడయుట మ్లానపడుట
కులములో నెచ్చుతగ్గులకు లోనగుటయు
        శైశవాదులతోడ సాగుటయును
వివిధ రోగంబుల కవసథంబగుటయు
        మరణంబు తుదకు సంప్రాప్తమగుట
తెలియు మిట్టివెల్ల దేహస్వభావంబు
శై శరీరమంద యవతరించి
మధ్యలోన మనల మరపించి మరపించి
అంతరించు దేహ మంతరింప!

నాది నేననుటకుఁ బాదైన దేహంబు
మజ్జతోడ నస్థి మాంసములను
చర్మ రక్త ధాతు సమ్మిశ్రమునఁ జేసి
యవయవములతోడ నవతరించె.

గగన మగ్ని భూమి గాలియు నుదకంబు
పంచభూతములనఁ బఱగుచుండు
ధాతుసప్తకంబు భూతపంచకమును
కలిసి దేహమనఁగ వెలయుచుండు.

పంచభూతములను బరమాణువులు జేరి
మనము కష్టసుఖము లనుభవింపఁ
జాలునట్టి అయిదు జ్ఞానేంద్రియంబులై
తెలియ మనకు సూక్ష్మదేహమయ్యె !

స్థూల మొకటి యంచు సూక్ష్మం బొకండంచు
తెలియఁజేసినట్టి దేహములను
వెదకి వెదకి తుదకు విసివియున్నాడను
వీనిలోన మనము లేనె లేము !

తెలివిమాలియుంట దేహమే తానంచు
భ్రమసి మదియుఁ దగులబడుచునుంట
లోకమందు గాంచి చీకాకుపడి తానె
తగులఁబడునటంచుఁ దలచు నరుఁడు.

నిక్కము వచింతు నమ్ము మైంద్రియపదార్థ
విషము కృష్ణసర్పంబుల విషముకంటె
దారుణము; కాటుచే చంపఁదగు నొకండు;
కనినమాత్రన చంపంగఁగల దొకండు !

తేనెపూసిన కత్తి తెలియ మోహంబన్న
          మృత్యుదేవతచేత మెఱయునద్ది
మెఱసినంతనె కనుల్ మిఱుమిట్లు గొల్పును
          మిఱుమిట్లలోఁ దన్నుమఱచు నరుఁడు
మరచినంతనె లోకమర్యాద పాటించి
          తనదు నస్తిత్వమే తలఁపఁబోఁడు
తలపకున్నను గల్పిత ప్రపంచంబును
          నిజమని భావించు నెమ్మనమున
దేహ దార సుతాదుల ధీరుఁడైనఁ
బందితుండైన మోహంబు పాయలేఁడు
పాయకుండిన బంధంబు పాయఁబోదు
పాయఁగల్గిన ముని విష్ణుపదమునందు.

దేహంబులోనుంటఁ దెలియకుంటిమిగాని
          రక్తంబు నోటితోఁ ద్రావఁగలమె ?
కనిపింపకుంటచే, తనివి యబ్బెనుగాని
          తనుపఁగల్గునె మాంసధారణంబు !
తనువంటియుంటచే తల్లడిల్లముగాని
          పుట్టెఁజూచిన భీతి పొందమొక్కొ ?
తనువులో నుంటచే కనిపింపదేగాని
          అస్థిమాలిక లెవ్వఁ దనుమతించు
కావున శరీర మెట్లు నిల్కడవహించు
ఘనత వహియించు నీ వివేకంబు ముందు
జనుఁడు నింద్యపదార్థ పుంజంబునెల్ల
తానెయంచును వాక్రుచ్చు నానలేక !

("వివేకచూడామణి" అనువాదమునుండి)

★

శ్రీ ప ద ము లు

శ్రీ వాడ్రేవు శ్రీరామమూర్తి
(ఆంధ్రశాఖ)

శ్రీకరు పాదధ్వనియన
నాకతి భయమయ్యేనాడు నమ్మిక లేమిన్
కాకుండిన నీ నాటికి
లోకాతీతాత్మ నన్ను లో గొనకున్నె.

భగవంతుని పరమాత్ముని
తెగనాడుచు వచ్చినట్టి తెంపఱినగుటన్
భగవానుని సేవకులకు
పగవాడ నటంచు దోచె పరికింపంగాన్.

పసిపాపల ఎద లందున
వసియించును మోదమంచు వసరితి నదియున్
విసుగు జనింపగఁ జేసెను
విసుగులు నొక దాదిచేతి విసుగులె యగుటన్.

అన్నియు నను వీ డెనటం
చెన్నేడు నను వీడకుండె నింకేమిటికో
పన్నిదము సరచినట్టుల
వెన్నంటుచు వచ్చుచుండె విభుని పదంబుల్.

అంతలోపల నే నాగి యతనిగాంచి
''వింత వింతల రంగుల వేయుకొఱకు
చెంత నుండెడి కొమ్మను చేతగాల్చు
పంతగాడ''వటంచును పల్కె నతడు.

''చింత నందకు మోయి నా చిన్న కుఱ్ఱ
పంతగాడను నౌదు నీవంతదీర్ప
రంతు నేయకు మైహిక సంతతికిని
అంత కంతకు మించు నా చెంత గాంచు''.

అంచునాతడ పల్కె నానంద మంది
మించు మనమున నాతని నించు కొంటి
పరమునందగ నాతని పదయుగంబు
కరములను నించుకొందు నా కలిమి యదియ.

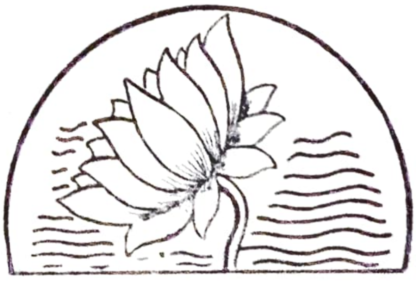

అక్షరాంజలి

వి. నారాయణరెడ్డి, P. U. C.

జాతిపితరుని అడుగులజాడ నడిచి
సకల భోగ భాగ్యమ్ములు జారవిడచి
శాంత్యహింసల పాటించి శక్తిమెరయ
భరతజాతికి స్వాతంత్ర్యఫలము నిడితి.

శాంతి ! శాంతి ! యనుచు సకల విశ్వమ్మున
సంచరించి తీవు శాంతిదూత !
పరగ పంచశీల పరమార్థసారమ్ము
జగతి చాటి కీర్తి నెగడితయ్యా !

అట్టి మహనీయ చరితుండవైన నీవు
మమ్ము విడనాడి యేదిక్కు మఱుగుపడితి
దిక్కుమాలిన మము చేరదీసి యింక
కాచి రక్షించువారలు కలరె భువిని.

విమలమౌ నీ కీర్తి అమరలోకముఁదాకి
వెలుగుబాటలు దీర్చె ప్రేమమూర్తి !
సకల విశ్వము నీదు సార్థకనామంబు
స్మరియించు, తరియించు శాంతివీర !
సర్వ భారతజాతి సంస్కృతి చిహ్నమై
వర్ధిల్లినావు పో ! స్వార్థరహిత ?
నీ యాశయములను నెఱనమ్మి లోకమ్ము
గౌరవించును నీతిసారసీల !
ప్రాణ ధన మానముల దేశభక్తినొడ్డి
శత్రువీరుల చండాడి శౌర్యమొప్ప
నీవుపెట్టిన దీపంపు నిండువెలుగు
కాచికొందుము నీయాన కార్యశూర !

పండిత జవహరు నెహ్రూ !
దండిగ మా వందనములు దయగైకొమ్మా
పండిన నీ యనుభవమే
అండగ మా యెదల నిలిపి ఆదృతి గనుమా.

ఉత్తిష్ఠ నరశార్దూల!

వి. ప్రభాకర చౌదరి
II nd B. Sc., C. B. Z. 1734

ఓ పవిత్ర భారత వీరకుమారా!
చూడవోయీ ఒకసారి వెనుదిరిగి,
కాంచవోయీ దుష్టుల దురాక్రమణ నీ మాతృభూమిపై,
ఆపవోయీ ఆ అత్యాచారమును వేగిరముగ,
అంత మొందింపుమోయీ దురాశా పరుల రాజ్యరక్త పిపాసాజ్వాలలను,
పవిత్ర భారత వీరనారి నీ నుదుట వీరరుధిర తిలకమును
దిద్దితీర్చగ, మానవస్వేచ్ఛను, మాతృ స్వాతంత్ర్యమును
రక్షించంగ, దృఢ దీక్షా నిరతుడవు కమ్మోయీ,
అణగద్రొక్కుమోయీ, యీ కలియుగపు టధర్మమును,
నడిపించవోయీ ధర్మదేవతను నాల్గు పాదములపై,
నిల్పుమోయీ, నీ మాతృభూమిని సుమంగళిగ,
అపుడేనోయీ, నీ జన్మ ధన్యతగాంచునది,
అనుసరింపుమోయీ మన ఆదర్శవీర శిఖామణుల
పవిత్రపుటడుగుజాడల వెల్గులను,
అందుకొనుమోయీ నీ మాతృభూమి శుభాశీస్సులను,
తీర్చుకొనుమోయీ నీ తల్లి ఋణమును,
ఏర్పరుచుమోయీ వెల్గు బాటలను నీ సహోదరులకు,
పూరించుమోయీ విజయశంఖమును,
మ్రోగించుమోయీ జయభేరిని,
రక్షింపుమోయీ నీ మాతృభూమి స్వాతంత్ర్యమును–
ఓ పవిత్ర భారతవీర కుమారా ॥ రక్షింపుమోయీ ॥

అగ్నికీల

టి. భాస్కరరావు
I. B. Sc. (C. B. Z.) D. No. 1272

పసిడిగిన్నెలో - పాల
బువ్వ కలిపి - మదీయ
తిరస్కృతి పాటిసేయక;
గీతిక లెన్నియో - నాలపించి,

అల చందమామ చెంత
చేరెదమంచు - మది
కవ్వించెడి కథలు - తెలపి;
నా హృదికి గిలిగింత సలిపి;

చిరునవ్వు చిందు - బోసినోట;
కొసరి, కొసరి, తినిపించె
మురిపెముతో - ప్రేమమయి
జన్మప్రసాదిని - మాతృదేవి.
అట్టి తల్లిని—?

విస్మృత: దురహంకారమతినై
ప్రేమశృంఖలముల ద్రెంచి - నెవ్వతో
చూపిన కామలీలలకు-లోలుడనై;
కర్ణకఠోర వాక్కులాడి - కాలతన్నితిన్.

పితృ దేవుడు; కష్టస్వేదముల నేలరాల్చి
సకల సంపదల నాకై గూర్చిపెట్టిన ధన
రాశు లద్దాని; పాద కైంకర్యమున
వెచ్చించి; విలాసినికి – దాసుడైతి

"మాకు లేకున్న – మేము వగువము;
నీ భవిష్యత్ సన్మార్గపథ నిర్మాణ
మునకు దాచుకొమ్ము; భోగముల్
శాశ్వతమా –! కీర్తివిశిష్టతలకన్న– ?"

– అన్న నా తల్లిదండ్రులను ?

అరుణ నేత్రములదాల్చి;– కంపించి
"మీరా–! నాకు బుద్ధిగరపుట– ?" యని
కించపరచి కాలదన్ని; వీధిన్ నెట్టితి
తద్విలాపములు చెవినివినక

భగవాన్ ! నాగతి ఎట్లున్నది–?

దుర్వార, దుర్గంధ– నికృష్ట కష్టుడనైతి
కసరి కొరకొరజూచు – జనులగంటి
హృదిలో నగ్నికీలలు – ప్రజ్వాలింప
నాగతి నెవరికెరిగించి – వేదనతీర్చుకొందు.

ఇప్పుడు–!

ప్రేమతో కబల మిడు తల్లి ఏది–?
లోకజ్ఞానమిచ్చు జనకుడేడి–?
అఖిలలోకములందు – కరుణచూపెడి
మాతాపితరులకన్న మెండగు దైవమేడి–?

"మన ప్రాచీన విద్యాసంస్థలు"

గొడవర్తి సూర్యప్రకాశరావు, II బి. యస్. సి.

మన పూర్వపు విద్యాపద్ధతి ఇప్పటి విద్యాపద్ధతి కంటె నుత్తమమైనది. కవివతంసులును, మత సంస్కర్తలును, విజ్ఞానశాస్త్రవేత్తలును, బహువిధ కళాప్రపూర్ణులును విలసిల్లుటకు కారణభూతమై, జాతీయాభ్యుదయమునకును, వాఙ్మయవికాసమునకును, దేశీయ పురోభివృద్ధికిని దోడ్పడి, భారతీయ విజ్ఞాన కాంతికిరణములను నలుదెసల ప్రసరింపచేసి, మన కఖండగౌరవ ప్రతిష్ఠలను సముపార్జించిపెట్టిన దగుటచేత నది సంస్తుతిపాత్రమును, చిరస్మరణీయార్హమును గాకపోదు. మన పూర్వకాలపు విద్య, మన దేశచరిత్రను బౌద్ధయుగమున అరంభమైనది. బౌద్ధయుగమునకు పూర్వపు విద్యాసంస్థలనుగురించి మనకు బాగుగ తెలియదు. కాని వేదకాలమున పరిషత్తు లుండెడివనియు బహు శాస్త్రవేత్తలు, వేద వేదాంగవిదులు సంఘమున నుత్తములుగా పరిగణింపబడెడివా రనియు తెలిసికొనుటకు కొలది నిదర్శనములు లేకపోలేదు. గురువు నేర్పినదానిని శిష్యుడు కంఠస్థము చేసెడివాడు. అదియునుంగాక ద్విజులుమాత్రమే ఆ కాలమున వేదవిద్య నభ్యసించుట కర్హమైనవారు.

బౌద్ధయుగము :

సర్వ వర్ణములవారికి అందుబాటులో నుండని యీ విద్యాపద్ధతికి బౌద్ధయుగమున గొంత మార్పు కలిగెను. ఈవర్ణ మావర్ణ మనక యెల్ల వర్ణముల వారును బౌద్ధమతమున చేరుట కవకాశము కలిగినట్లే బౌద్ధవిద్యా పీఠములలో విద్యా సముపార్జనమునకు గూడ మంచి అవకాశము లేర్పడినవి. ఈ కాలముననే గొప్పగొప్ప విద్యాపీఠములు వెలసినవి. ఆ విద్యాపీఠములలో భరతఖండమునందలి వారే కాక దేశాంతరవాసులుకూడవచ్చి విద్య నభ్యసింపజొచ్చిరి. ఉత్తరహిందూస్థానమున తక్షశిల, నలంద మున్నగు గొప్ప విద్యాపీఠములు ఈ బౌద్ధయుగమున విరాజిల్లినవి.

దక్షిణాపథమునగూడ బౌద్ధయుగమే సమస్త కళలకు నుత్తేజన మిచ్చినకాలము. అజంతాగుహలలోని చిత్తరువులు, అమరావతి, జగ్గయ్యాపేట, నాగార్జున కొండలందలి స్థూపనిర్మాణములు, శిల్ప ప్రకృతులు దక్షిణాపథమున బౌద్ధకాలపు కళాభిరుచిని దెలుపు గొప్ప యుదాహరణములుగా నిలచియున్నవి. కాంచీపురము, శ్రీశైలము యీ కాలమున పేరొందిన విద్యాపీఠములు. ధాన్యకటకము ప్రతిష్ఠ యంతయు బౌద్ధయుగమునాటిదే. అది బౌద్ధసంఘారామములతో విలసిల్లుచు బౌద్ధులకు క్రీస్తుశకము మొదటి శతాబ్దులందు పవిత్రమైన మతపీఠముగ నుండెను. బౌద్ధమతస్థులు రెండవ బుద్ధునిగ పరిగణించు ఆర్యనాగార్జునుని కాలమున ఈ ధాన్యకటకము విద్యాపీఠమై మిగుల ప్రసిద్ధికెక్కెను. ఇది బౌద్ధవిద్యకు నిలయమై యుండెడిది. రెండు వేల బౌద్ధభిక్షువులతోను, ఆరు కళాశాలలతోను అలరారిన విశ్వవిద్యాలయముతో విలసిల్లు "లాసా" నగరము ఈ ధాన్యకటక సంఘారామము నాదర్శముగ గైకొనియే నిర్మింపబడినదని టిబెట్టు చరిత్రకారులు తెలిపిరి. ఇట్లే వేంగికూడ బౌద్ధయుగమున గొప్ప సంఘారామముతో విరాజిల్లి ఉన్నత విద్యాపీఠముగ బ్రసిద్ధి కెక్కినది. ఈ వేంగి విద్యాపీఠమునకు శ్రీ దిఙ్నాగాచార్యులవారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. ఈ కాలముననే దక్షిణాపథమున విలసిల్లిన మరియొక విద్యాపీఠము కాంచీపురము. ఇది వేద బౌద్ధవిద్యలు రెంటికి నిలయముగ నుండెను. పెక్కు సంఘారామములతో

శోభిల్లిన యీ నగరరాజము బౌద్ధమతము క్షీణించిన పిదపగూడ వైదికమతమునకు పట్టుగొమ్మయై కీర్తి వహించినది. కాంచీపురము రాజధానిగ పరిపాలించిన పల్లవరాజులు విద్యలను, కళలనుగూడ పోషించి శిల్పుల నెక్కువగ నాదరించియున్నారు. బౌద్ధయుగమునను, పల్లవరాజుల పరిపాలనమునను కాంచీపురమున విద్యలు చక్కగ వర్ధిల్లినట్లు మన కనేక నిదర్శనములవలన తెలియుచున్నది. వైదిక మతము పునరుద్ధరింపబడిన కాలమునగూడ కాంచీపురము గొప్ప విద్యాపీఠముగ నుండి ఘటికాస్థానమని పేర్వడసెను. బౌద్ధయుగమునందలి గొప్ప సంఘారామములలో శ్రీపర్వత మొకటి. ఇదియే నాగార్జున కొండ. ధాన్యకటక సంఘారామము పేరు ప్రతిష్ఠలు తగ్గినపిదప ఇక్ష్వాకువంశ నృపతుల యాదరాభిమానముల పొంది యిది కీర్తిగాంచినది. శ్రీపర్వత సంఘారామము పెద్ద పుస్తక భాండాగారముతో విలసిల్లిన గొప్ప విద్యాపీఠము. బౌద్ధయుగమున సంఘారామములు విద్యానిలయములుగ నుండినట్లు మనకు బోధపడును. బౌద్ధసన్యాసులీ సంఘారామములందు నివసించుచు విద్యాపిపాసువులకు విజ్ఞానప్రదానము గావించుచుండెడివారు.

హిందూయుగము :

బౌద్ధయుగానంతర హిందూయుగమున మనకు గొప్ప మార్పు గోచరమగును. తక్షశిల, నలందాల వంటి విశ్వవిద్యాలయములు మనకు గాన్పింపవు. విద్య యంతయు బౌద్ధయుగమున బౌద్ధభిక్షువుల యధీనమునం దున్నట్లుగనే యీ యుగమున బ్రాహ్మణుల యధీనమునం దుండెను. బౌద్ధమతమునందలి సర్వమత సమాదరణీయములైన సిద్ధాంతములను, సర్వజనాదర పాత్రములైన యాకర్షణము లన్నిటిని దమమతమున పొందుపరచి దానికి జనరంజకతను, నూతనత్వమును నాపాదించి బ్రాహ్మణుడు మరల దేశమున కొక క్రొత్తతేజము కల్గించెను. హిందూసంఘమున కంతకు మతగురువే కాక విద్యాగురువునై యాచార్యత్వము వహించెను.

గురుకులములు :

వేదవేదాంగవిదులైన బ్రాహ్మణుల వద్దకు విద్యార్థులు వెళ్ళి గురుకులవాసముచేసి విద్య నార్జించెడివారు. గురువు శిష్యుని కుమారునిగ భావించి యాదరించువాడు. శిష్యుడు తన వినయ విధేయతచేతను, భక్తిశ్రద్ధలచేతను, సపర్యలచేతను గురువును మెప్పించి అతని మన్ననలకు పాత్రుడయ్యెడివాడు. గురుజనపూజనము, శాస్త్రాధ్యయనము, పరమేశ్వర సమారాధనము తక్క అతనికి వేరు చింతలు లేవు. ఈ విధమున తల్లిదండ్రులను వదలి గురుకులవాసముచేసి విద్యపరిపూర్ణముగ నేర్వవలయునన్న, పండ్రెండేండ్లు మొదలు నలువది యెనిమిదేండ్లు పట్టుచుండెడిది. కొందరు కులపతులయొద్ద విద్యాభ్యాసము పదునారేండ్లలోనే ముగించెడివారు. విద్య పూర్తిఅయినవారికి కులపతి సదుపదేశముచేసి వారిని దీవించి స్వగృహమునకు బంపువాడు. విద్య పూర్తియగునంతవరకు వారు బ్రహ్మచర్య వ్రతమును బరిపాలించు చుండెడివారు. ఈపూర్వపు విద్యాపద్ధతి యంతయు మారిపోయినను, గురుకులవాస శ్రమకాని, కులపతి సంపూజన బాధకాని యిప్పుడు తప్పిపోయినను తుదకు వేదాధ్యయనమే ఆకాశపుష్పమగుచున్నది. బ్రాహ్మణ సంఘమున వివాహకాలమున స్నాతకము, కాశీప్రయాణము, వరుని బ్రతిమాలి తోడ్కొనివచ్చి కన్య నొసంగి పెండ్లిసేయుట అను నీయాచారములు మాత్రము పూర్వపు విద్యాపద్ధతిని జ్ఞాపకముచేయు పరిశిష్టాంశములై నిలచి యున్నవి.

వైదికవిద్య :

బౌద్ధయుగానంతరము వర్ధిల్లిన విద్యయంతయు వైదికవిద్య అనగా కేవలము వేద శాస్త్రములకు సంబంధించినవిద్య. చతుర్దశవిద్యలు: ఋగ్యజుస్సామాథర్వణము లనియెడు నాలుగు వేదములు, శిక్ష, వ్యాకరణ, కల్ప, నిరుక్త, జ్యోతిశ్శాస్త్ర,

ఛందశ్శాస్త్రము లనబడు నాఱు వేదాంగములు, మీ మాంస, న్యాయము అను దర్శనములు, పురాణములు, ధర్మశాస్త్రములు - ఇవి విద్యార్థియై చదువవలసిన విద్యలు - పదునాలుగు విద్యలెన్ని యను విషయమున కొన్ని మతభేదములు కలవు. అయినను చతుష్షష్టికళలు వేరు. వేదవేదాంగాది విద్యలు వేఱు- అను విభాగ మాత్రమంతరింపలేదు. ఈ విధముగ వైదికవిద్య ముఖ్యముగ ఘటికాస్థానములు, అగ్రహారములు, దేవాలయములు, మఠములు అను నాలుగు విధములగు సంస్థలలో పెరిగి పెంపు గాంచినది.

ఘటికాస్థానములు :

ఘటికాస్థానములనే విద్యాపీఠములందురు. వీటి గురించిన వివరములు తెలియవచ్చుటలేదు. ఘటికాస్థానములు ముఖ్యముగా దక్షిణాపథమునందలి శాసనములందు మాత్రమే పేర్కొనబడినవి. కాంచీపురము నేలిన నరసింహవర్మయను పల్లవరాజు బ్రాహ్మణుల ఘటికాస్థానములను నిర్మించెనను శాసనముగలదు. ఘటికాస్థానమనగా విద్యకును, ధర్మమునకును ఆలవాలమైన విద్యాపీఠమనియు, నది రాజపోషణమున వర్ధిల్లుటచేత భోగముల కాకర మనియు నూహింప వీలగును.

అగ్రహారములు :

ఘటికాస్థానములమాట యెటులున్నను అగ్రహారము పూర్వకాలమున సుప్రసిద్ధమైన విద్యాసంస్థగ నుండెను. మానసారమను సుప్రసిద్ధ పురాతన శిల్పశాస్త్రమున విన్యాసరీతుల ననుసరించి పండ్రెండు విధములైన గ్రామభేదములు పేర్కొనబడినవి. అందు అగ్రహార మనునది యొకటి. అది విద్వాంసులైన విప్రవరులకు స్థానము. కన్నడదేశమునను, ఆంధ్రదేశమునను, అగ్రహార మగ్రహారమే కాని ద్రవిడదేశమున దానికి మంగలమనియు చతుర్వేది మంగలమనియు పేర్లు గలవు. అగ్రహారము లన్నియు వైదికవిద్య వ్యాపింపచేయుటకై తద్విద్యాభిమానులైన రాజులు, నాయకులు, జమీందారులు మొదలగువారు బ్రాహ్మణుల కొసంగినవే. అగ్రహారమువలన వచ్చు రాబడి ననుభవించుచు, విద్యార్థులై వచ్చిన బాలురకు విద్యాప్రదానము గావించుచు, జీవనోపాధి నిమిత్తము వేరు చింతలు లేక బ్రాహ్మణులు ఆధ్యాత్మికముగా కాలము గడుపువారు. కొన్ని కొన్ని యగ్రహారములందు ప్రత్యేక మిట్టిట్టి విద్యలు నేర్పు నధ్యాపకుల కిన్నిన్ని వృత్తులనికూడ నేర్పాటు లుండెడివి. అగ్రహారముల నొకవిధముగ విద్యా పీఠములని నుడువవచ్చును. అగ్రహారములు సాధారణముగ ఏకభోగములుగను, బహుభోగములుగను ఉండెడివి. ఈరీతిగ నగ్రహారములన్నియు విద్యానిలయములుగ ప్రసిద్ధివహించినట్లును, మన ప్రాచీన సంస్థలలో అగ్రహార మగ్రగణ్యముగ నున్నట్లును తెలియును.

దేవాలయములు :

అగ్రహారములకు పిదప పరిగణింపదగిన ప్రాచీన విద్యాసంస్థ దేవాలయము. పూర్వకాలమున దేవాలయముతో సరిపోల్చదగిన మహాసంస్థ యించుమించుగ లేదు. అది మతధర్మముల నుద్బోధించు గురుపీఠము. వేదచోదిత విద్యాప్రదానము గావించు విద్యానిలయము. మతబోధకు లుపన్యసించు నుపన్యాస వేదిక. శాస్త్రజ్ఞులు వాక్యార్థము గావించు సభాభవనము. పౌరాణికు లితిహాసములు వినిపించు సత్రశాల. భాగవతోత్తములు పరమేశ్వరారాధనము గావించు పూజామండపము. అట్టిది పూర్వకాలపు దేవాలయము. దేవాలయము గొప్ప విద్యాసంస్థయై వైదికవిద్యకు గొప్పయాలంబముగ నుండినట్లు, దక్షిణాపథమునందలి ప్రాచీన శాసనముల ననుసరించి తెలియుచున్నది. ఆకాలము వేరు. ఈకాలము వేరు. కాని యిదికూడ ఆ గతకాలపు పరిణామమే యగుట నేటి నూతన విద్యావిధానమునందును ఉన్నతి నాశింతము.

పరిస్థితులు

V. Siva Prasad,
P. U. C.

అది రాత్రి. చలిగాలి హోరున వీస్తున్నది. ఎముకలు కొరుకుతున్న ట్లనిపిస్తున్నది. బ్రిడ్జిమీద లారీలు, కార్లు అప్పుడప్పుడు మాత్రమే తిరుగుతున్నవి. రోడ్డుమీద ఇద్దరు వ్యక్తులు నడుస్తున్నారు. ఇద్దరూ నిశ్శబ్దంగానే ఉన్నారు. కడుపులో కాలిపోతున్నది. నిదుర తూగిపోతున్నది. వారుకూడ జోగుతున్నారు.

ఎంతసేపని ఇలా? ఇక ఉండబట్టలేక "ఏరా భీమన్నా! ఇంతవరకు ఎవడూ కనపడ్డేం? తెల్లారి లేచి ఎవడిమొహం చూశామోగాని యింతవరకు బోణీ కాలేద"న్నా డొకవ్యక్తి. "ఏంజేస్తాం రామన్నా! మన ఖర్మ. ఆకలిరాముడు ఆవురుమంటున్నాడు. అలా బ్రిడ్జీకేసి పోదాం పద, ఎవడేనా దొరకచ్చు" అన్నాడు రెండవవాడు.

ఇద్దరూ మంచి బలశాలులు. కండలు పెరిగి, కొమ్ములు తిరిగినవారు. అవసరమనిపిస్తే ఎంత పనికైనా వెనుదీయరు. పెద్ద పెద్ద బుర్రమీసాలు, గళ్ళలుంగీలు, తలకి చుట్టుకున్న గుడ్డలు, పగలు చూస్తే రాత్రి కలలోకి వచ్చేటట్లున్నారు. ఇక ఎవరేనా చిన్నపిల్లలు ఆ సమయంలో వీళ్ళను చూస్తే జడుసుకుని కెవ్వున కేక పెట్టాలిసిందే.

కాళ్ళీడ్చుకుంటూ బ్రిడ్జికేసి బయల్దేరారు. బ్రిడ్జికి అటువేపునుంచి ఎవరో వ్యక్తి వస్తున్నాడు. అతన్ని చూడగానే వీళ్ళకి కొంచెం ధైర్యం చిక్కింది. దగ్గరకు రానిచ్చి పట్టుకున్నారు. భీమన్న కత్తి తీశాడు. "ఏయ్! మర్యాదగా జేబులలో ఉన్న వస్తువులన్నీ మాకివ్వు. లేకుంటే చంపేసి, లాక్కుని, నీళ్ళలో పారేసి పోతాం" అన్నాడు రామన్న. ఆ వ్యక్తిచొక్కా గట్టిగా పట్టుకుంటూ. ఎలాంటివారికైనా ఆ సమయంలో వణుకు పుట్టాలిసిందే. అందులో ఆ వచ్చినవ్యక్తి చీపురుపుల్లతాతలా వున్నాడు. ఆ మాటలు వినేసరికి, కత్తి చూసేసరికి ముచ్చెమటలు పోసి, కళ్ళు

తిరిగి, కొమ్ములుగల మనుషులు కనిపిస్తున్నట్లనిపించింది. స్పృహ ఉన్నదో లేదో తెలియదుకాని వారిపనికి ఎదురు చెప్పలేదు. వారు జేబులో వెతుకగా ఒక పర్సు, కొన్ని కాగితాలు కనిపించాయి. పర్సులో డబ్బు లెక్కపెడుతుండగా క్రిందపడిన వాడు లేచి మెల్లగా జారుకున్నాడు. పర్సులో ఆరు పదులనోట్లు, అయిదు విడికాగితాలు, చిల్లర ఉన్నవి.

పరవాలేదనుకున్నారు. గబగబా దగ్గరలో ఉన్న హోటల్‌కి దారితీశారు. ఉన్నవి తెప్పించుకుని తిన్నన్ని తిన్నారు. (వేలి కండేంతవరకు తిన్నారు) బిల్లు చెల్లించి బయటపడ్డారు.

ఆత్మారాముడు, ఆకలిరాముడు శాంతించగానే నిద్రాదేవత విజృంభించింది. "ఓరే భీమన్నా! నిద్ర ముంచుకొస్తుందిరా. కాస్త కునుకుతీద్దాం, ఆ అరుగుమీదకి పోదామా?" అన్నాడు రామన్న. సరే పదమని వెళ్ళి అరుగుమీద పడుకున్నారు.

కునుకు పట్టబోతోంది. దగ్గర్లో పోలీస్ విజిల్ వాళ్ళకి మేలుకొలుపు పాడింది. త్రుళ్ళిపడి లేచి అటూ ఇటూ చూశారు. ఒక పోలీస్ ఆదిక్కుగా పరుగెత్తుకురావడం చూశారు. ప్రక్కనే ఉన్న ఒక సందులోకి పరుగెత్తారు. పోలీసు వీళ్ళనుచూసి అనుమానపడి వెంట పరుగెత్తాడు. వాళ్ళు ఇంకా లోనికి పరుగెత్తారు, రోడ్లు చేరుకుని దారిపడదామని. అప్పుడు తెలిసింది ఆ సందుకు మరొకదారి లేదని. బోనులోపడ్డ ఎలకల్లాగయ్యారు. తప్పించుకోడానికి మరో దారిలేదు. చెత్తకుండ ప్రక్కన నక్కారు. పోలీసు బ్యాటరీ వెలిగించి వెదకసాగాడు. తైలసంస్కారంలేని వారి జుట్టు ఆ కుండీలో నిండుగా ఉన్న చెత్తలో కలిసిపోయింది. ఈ ఊసరవెల్లులను కనిపెట్టడానికి పోలీసు యింకొంచెం ముందుకెళ్ళాడు. అదను కనిపెట్టి భీమన్న మీదకు దూకి చేతిమీద కొట్టాడు. చెయ్యి విరిగినంతపనయి బాటరీ క్రిందపడి అద్దం పగిలింది. రామన్న పోలీసును తన బాహుపంజరంలో బంధించి మెలిపెట్టి క్రింద పడదోశాడు. భీమన్న కత్తి తీశాడు. క్రిందపడిన బ్యాటరీ వెలుగులో పోలీసు కళ్ళుచెదరేలా కత్తి మెరసింది. కత్తికి రక్తదాహం తీరింది. డ్రెయినేజి మూత తెరచి అందులోకి ఈడ్చేశారు. బ్యాటరీనికూడా విసరేసి మూత మూశారు. చెమటలుపట్టిన ముఖాల్ని తుడుచుకుంటూ సందు దాటారు. మళ్ళీ నిద్ర చెడగొట్టే దోమలు లేని ప్రదేశంలో నిద్ర కుపక్రమించారు. తీవ్రమైన శ్వాసక్రియ మందగించగానే నిద్రాదేవి వారికి మత్తుమందు పెట్టింది.

మర్నాడంతా సురాశాలవద్ద సురలోకసౌఖ్యం లభించింది. నేటి ఖుషీలో వారు రేపటిగురించి ఆలోచించనేలేదు. వచ్చిన లక్ష్మి వచ్చినట్లే జారుకుంది. జూదరులవద్దకు, పానశాల యజమానుల వద్దకు, వారివద్దా నిలువదని వారికీ తెలియదు. "నేడే నీదోయ్ సుఖించవోయ్" అన్న సూక్తి వీరికి ఆదర్శము. జేబులు ఖాళీ అయినదాకా వారు ఈ లోకంలో లేరు. ఆపైన మామూలే.

పగలు ఊరువెంట తిరిగితే వీరికి పని జరుగదు. పగలంతా దాక్కొని రాత్రుళ్ళు వేటాడే అడవిలోని క్రూరజంతువుల బంధువులు, రాబందులు. వీరికి రేచుక్కలవంటి పోలీసులంటే పడదు. వీలయితే తప్పించుకోవడము, వీలు లేకపోతే బలమెరిగి చంపడము. మరొకటి వీరి బుర్ర కింతవరకు తట్టలేదు. నిషావదిలినదాకా, చీకటి పడినదాకా ఆ పానశాల వెనుక గడిపారు. ఆపైన ఆత్మారాముడిగోల, మళ్ళీ వేట ప్రారంభం. ఆ ఊరి చివరిభాగంలో వీళ్ళ వల కేది చిక్కలేదు. అక్కడ పడుకోడానికి అరుగులు లేవు. ఈ తడవ చెట్లు ఎక్కి పడుకున్నారు. ఆ దోవనపోతున్న పోలీసు జీపు హెడ్‌లైట్ల కాంతి వీరికి మేలుకొలుపు పాడింది. చెట్లమీదనుంచిదూకి చీకట్లోకి పరుగెత్తారు. పోలీసులు అనుమానించి వెంబడించారు. ఆ దారి జీపు నడకకు అనువుగాలేదు. పోలీసులు జీపుదిగి వెంబడించారు. వారు తప్పించుకోవడానికి

శక్తికొద్దీ పరుగులు వేస్తున్నారు. పోలీసులు మరింత సమీపిస్తున్నారు. బూట్ల, విజిళ్ళచప్పుడు దగ్గరై ఎక్కువయింది. బ్యాటరీల కాంతులు వీరిపై తిరుగుతున్నవి. గభాలున ఓ మలుపుతిరిగి చెరొకపొదలో దూరారు. ఆ ప్రక్కనేఉన్న పొలంలోని ఇద్దరు వ్యక్తులు పోలీసులనుచూచి నిలబడ్డారు. పొదలోని ముళ్ళు, కడుపులో ఆకలి, గుండెల్లోభయం, కంటిమీద చాలని నిద్ర వీరిని బాధిస్తున్నవి. పోలీసులు వారినిచూచి వీరే అనుకుని అటు పరుగెత్తారు.

గుండెలు కుదటపడ్డవి. వారు నిజం తెలుసుకునేలోపుగా తప్పించుకోవాలి. చప్పుడు లేకుండా, పొదలమాటున నక్కుతూ ఓ గుడిసె చేరుకున్నారు. తలుపుతీసి లోపలికి ప్రవేశించారు. రామన్న తలుపు గడియపెట్టాడు. తలుపుసందులో నుంచి బయటకు చూశారు. పోలీసులు వెళ్ళిపోయారు.

కళ్ళు అప్పుడే సర్దుకుంటున్నవి. శ్వాస స్వేచ్ఛగా పీల్చుకుంటూ గుడిసె నొకసారి తేరిపారచూశారు. ఒక ఆజానుబాహుడైన యువకుడు అప్పుడే భోజనానికి ఉపక్రమించబోయి వీరిని చూచి లేచి నిల్చున్నాడు. గంభీరమైనకళ్ళు వారి చూపులను ఆకట్టుకున్నవి. ఉంగరాలు తిరిగిన ముంగురులు ముఖంమీద నృత్యం చేస్తున్నవి. పచ్చటి శరీరం అతని లేత యౌవనాన్ని తెలుపుతున్నట్లున్నది. కొనదేరినముక్కు హుందాకి పీఠంలా ఉన్నది. ఆతనిని చూచిన వీరు ఒకరినొకరు చూచుకున్నారు. అతను వీరి పరిస్థితిని గ్రహించాడు. చిరునవ్వు నవ్వుతూ "భయమేమి లేదు. ప్రమాదం తప్పింది. ముఖాలు పీక్కుపోయినవి, భోంచేశారా ?" అని అడిగాడు. భోజన మనగానే ప్రాణం లేచివచ్చినట్లయింది. లేదన్నట్లు తలలు ఊపారు. కుండలోని అన్నమంతా రెండు కంచాలలో వాళ్ళిద్దరికి పెట్టాడు. వాళ్ళు అతనివైపు చూశారు. "మీరు భోంచెయ్యండి"అని తాను పాత్రలోనిపాలు గ్లాసులో వంచుకొని త్రాగాడు. వాళ్ళని ఆకలి మరేమీ మాట్లాడనివ్వలేదు. ఆ అంతుశపుపోట్లు భరించలేక ఆవు రావురుమంటూ చివరి మెతుకులవరకు తిని నీళ్ళు త్రాగారు. పొట్టలు సర్దుకుంటూ త్రేవ్ మని త్రేన్చారు.

అతను వారికొక పెద్దచాపవేసి తను బొంత పరచుకున్నాడు. "ఇక పడుకోండి. మిగిలినవి తెల్లారి చూసుకోవచ్చు" అని బొంత కప్పుకొని వత్తిగిల్లాడు. వారు అలసిన శరీరాలను శయనింపజేశారు. కొద్దిసేపటిలోనే వారికి నిద్ర గాఢంగా పట్టింది.

* * *

రాత్రంతా వారికి మెలకువలేదు. తెల్లవారుఝామున రామన్నకు మెలకువ వచ్చింది. భీమన్నను లేపాడు. ఆవలిస్తూ చిటికలేస్తూ లేవబోయాడు. రామన్న చప్పుడు చెయ్యవద్దన్నట్టు సైగచేశాడు. ఇద్దరూ అతనివైపు చూశారు. ప్రశాంతంగా నిదురపోతున్నాడు. ముఖంపై ముంగురులు దోబూచులాడుతున్నవి. భీమన్నకు కత్తివద్దకు చెయ్యి ఆడలేదు. మెల్లిగా ఇద్దరూలేచి పెట్టె వెతికారు. బట్టల అడుగున చిన్నపెట్టెలో వారికి కావలసినంత లక్ష్మి దొరికింది. సంతృప్తిపడి తలుపుతీసి జారుకున్నారు. అతను రాత్రి ఆశ్రయమిచ్చి ఆకలి తీర్చాడన్నది వారికి గుర్తు లేదు.

ఫలహారంకోసం ఒక హోటల్లో అడుగు పెట్టారు. అక్కడ ఇద్దరు పోలీసులున్నారు. వీరు అక్కడనుంచి చల్లగా జారుకుని మరొక హోటల్ కి దారితీశారు. వీరికి అక్కడకూడా ఎర్రటోపీ ఎదురయింది. ఒక కాలువ వంతెనక్రింద తాత్కాలికంగా మకాం పెట్టారు. ఆ వంతెనక్రింద పడుకోడానికి వీలుగా అరుగులాటిస్థలం ఉంది. రామన్న వెళ్ళి ఏదో చిన్న హోటల్ లో ఇడ్లీలు పొట్లాలు కట్టించుకొచ్చాడు. అన్నీ తినబోయారు. మధ్యాహ్నానికి కావాలనే సంగతి తట్టింది. భవిష్యత్తును గురించి ఆలోచించడం వాళ్ళకు ఇదే మొదటి

పారి, సగం తిని సగం దాచుకున్నారు. పోలీసులు వీళ్ళకోసం గాలిస్తున్నట్లపించింది. సుర దొరకే సూచనలు లేకపోవడంవల్ల అంత మత్తుని కలిగించే నిద్ర వారికి వచ్చింది. కాళ్ళు పారచాపుకుని పడ కేశారు. సోమరితనానికి నిద్ర మిత్రుడు.

చీకటి పడినతరువాత ఆకలిరాముని మేలుకొలు పుతో నిద్ర లేచారు. వేటకు బయల్దేరారు. కొంచెపు సంపాదన వారికి వెగటయింది. పెద్ద మొత్తం సమకూర్చుకొని ఆ ప్రదేశం వదలి పారి పోదా మనుకున్నారు. ఎత్తుకు ఊతనిస్తున్నట్లు వీధిలోని ఒక మేడ వారిని ఆకర్షించింది. ఆహ్వానా న్నందుకొని, పిట్టగోడ నధిరోహించి నీళ్ళగొట్టం సహాయంతో పైకి చేరుకున్నారు. వంటగది వాస నలు పసిగట్టి బొగ్గులబస్తాల వెనుక మాటువేశారు. సద్దుమణిగింది. అందరు నిద్రపోతున్నారు. వీళ్ళు మెల్లగా వంటగది ప్రవేశించి మిగిలిన వంటకాలను పాలు పెరుగులను స్వాహాచేశారు. పిదప ఒక గది తలుపువద్దకు చేరారు. అది శేఠ్‌గారి గది కాదని వారికి తెలియదు. తలుపులు కొట్టారు. భీమన్న కత్తిని చేతికి పరంచేశాడు. తలుపులు తెరచుకున్నవి. భీమన్న గభాల్న లోనికిదూకి "కాలు కదిపారంటే కాలునివద్దకు పంపిస్తా" నన్నాడు. ఆ లోపల ఉన్న నవదంపతులు ఆ హఠాత్సంఘటనకు అదరి పోయారు. "ఇనప్పెట్టి ఎక్కడ?" అని గద్దిం చాడు రామన్న. వాళ్ళు నిలువెల్ల వణికిపోయి ఒకరి కొకరు అతుక్కుపోయారు. 'ఏం పలకరేం?' అని కత్తి ఝుళిపించాడు భీమన్న. వాళ్ళకి ముచ్చె మటలు పోశాయి. భయంభయంగా ప్రక్క గది వైపు వేలు చూపారు, దుప్పటి చీల్చి వాళ్ళను కట్టేసి నోట్లో గుడ్డలు కుక్కి ప్రక్కగదికి దారి తీశారు. తలుపు కొట్టారు, జవాబులేదు. తలుపులు విరక్కొట్టి లోపలికి ప్రవేశించారు. పడుకున్న శేఠ్ కంగారుగా లేచి గోడవైపు పరు పరుగెత్తబోయాడు. రామన్న అతన్ని బంధిం చాడు. భీమన్న తాళాలు వెదకి ఇనప్పెట్టి తెరి చాడు. రామన్న శేఠ్‌ను క్రిందపడేశాడు. ఇన ప్పెట్టెముందు దుప్పటిపరచారు. పెట్టిలోని నగా నట్రా దుప్పటిలో మూటగడుతున్నారు. శేఠ్ మెల్లగా లేచి గోడనున్న తుపాకిని అందుకోబో యాడు. భీమన్న ఇది కనిపెట్టి మీదకు దూకాడు. రామన్న తుపాకి లాక్కుని పారేశాడు. భీమన్న తన కత్తికి పనిచెప్పాడు.

డబ్బుమూటతో గొట్టం దిగుతున్నారు. ఆ వీధిని పోతున్న పోలీస్ వీళ్ళను చూశాడు. వారు మూట పారేసి పారిపోతున్నారు. విజిల్ వేస్తూ వెంటబడ్డాడు పోలీసు. దొడ్డిదోవన పారిపోతున్నా రిద్దరూ. విజిల్ విని మరికొందరు పోలీసులు వెంట బడ్డారు. వీరు ఊరి చివరివైపుగా పారిపోతు న్నారు. ఎన్నో సందులు వీధులు తిరిగారు. పోలీ సులు కొంచెం దూరమయ్యారు. ఈలోపుగా దాక్కుంటే తప్పించుకోవచ్చును. వెంటనే కన బడిన ఒక గుడిసెలో ప్రవేశించి తలుపు గడియ పెట్టారు.

తలుపు సందులోనుంచి చూశారు. పోలీసులు మరొక దిక్కుగా వెళ్ళిపోయారు. గుండెలు కుదుటపడ్డయ్. వెనక్కు తిరిగారు అతడే! గంభీ రంగా ఉన్నాడు. అతని ముఖంలో కోపంలేదు. "నన్నడిగితే నేను ఇచ్చేవాణ్ణి. తొందరపడ్డారు. మీ మీద నాకు కోపం లేదు. మీవంటివాళ్ళను బాగుచెయ్యగలిగితేచాలు. నాకేం జరిగినా బాధ పడను" అన్నాడు. వారికి ఏంచెయ్యడానికి తోచ లేదు. అతని లాల్చిలోనుంచి కొంతడబ్బు తొంగి చూస్తున్నది. భీమన్నకు కత్తిమీదగా చేతులు జార లేదు. అతని చూపులు అది కనిపెట్టాయి. "ఇంకా మీకు డబ్బుమీదఆశ తీరలేదన్నమాట సరే ఇదీ తీసుకొండి" అంటూ ఆ డబ్బును వారిపై విస రేశాడు. వాళ్ళకు చేతులు వణికాయి. కళ్లు బైర్లు కమ్మాయి. తలలు వాల్చేశారు. పాదాలమీద పడి పోయినంతపని చేశారు.

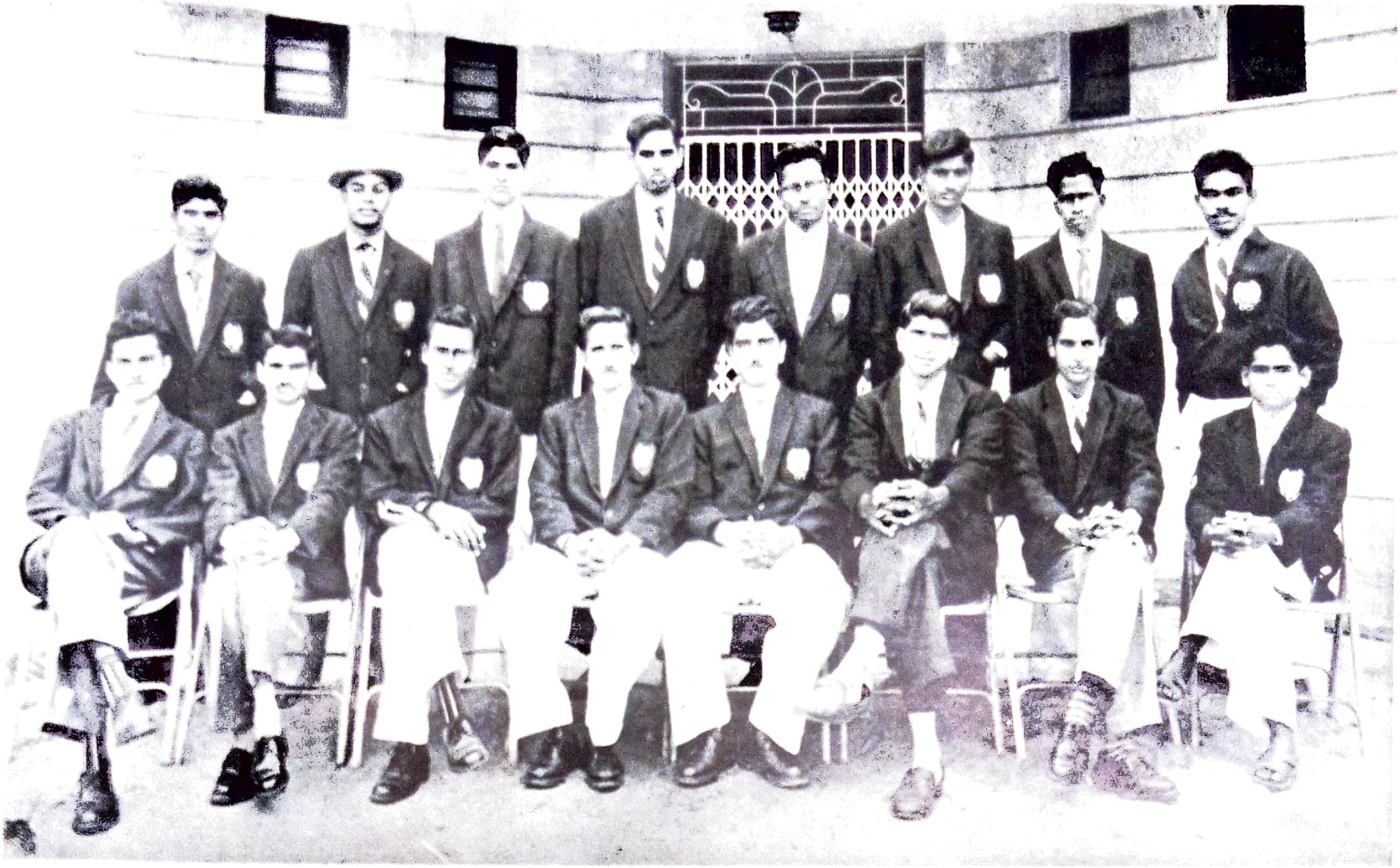

Old Boys at Agricultural College, Bapatla - Final Year.

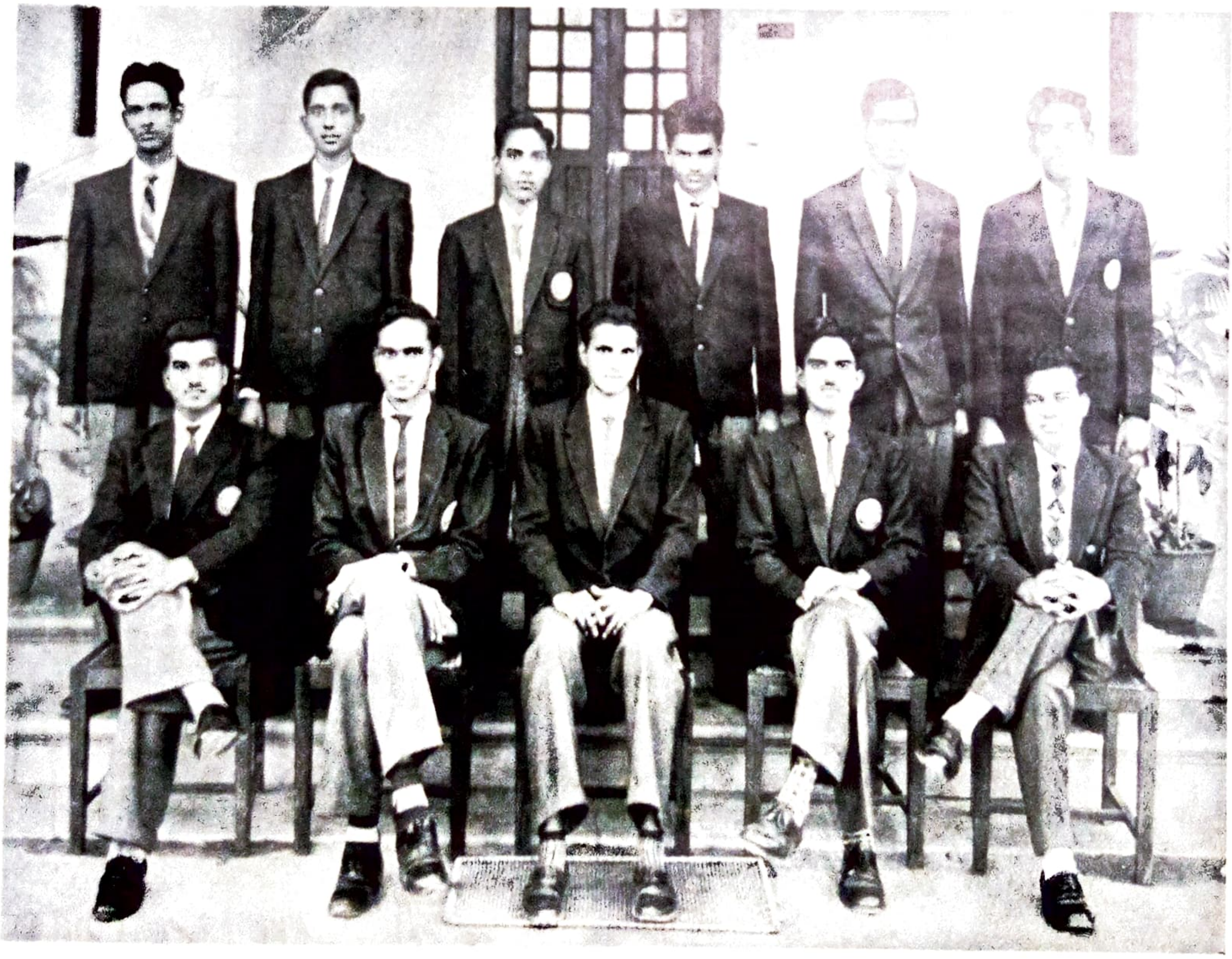

Old Boys at Birla Institute of Technology and Science, Pilani.

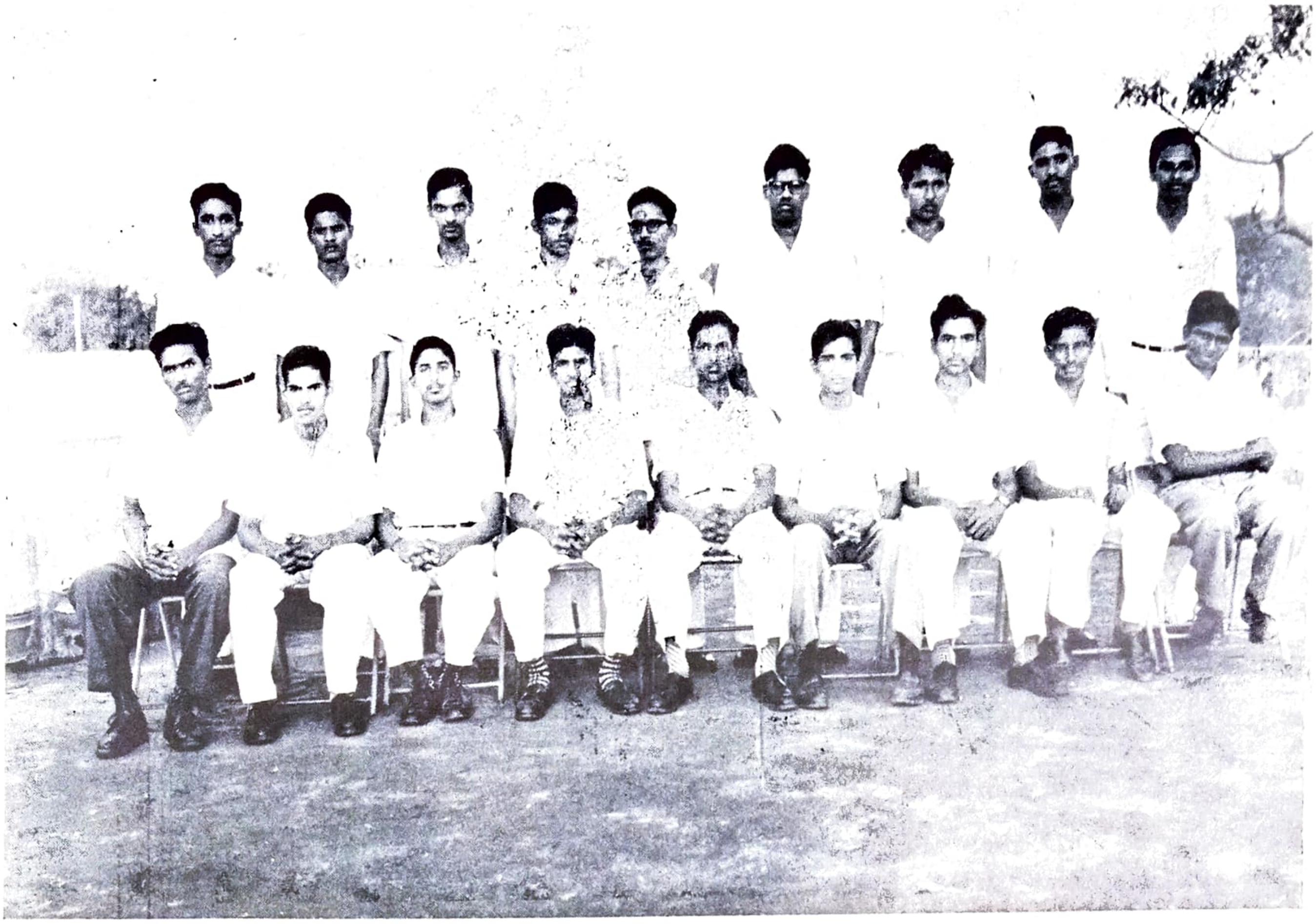

Old Boys at Medical College, Guntur - First Year

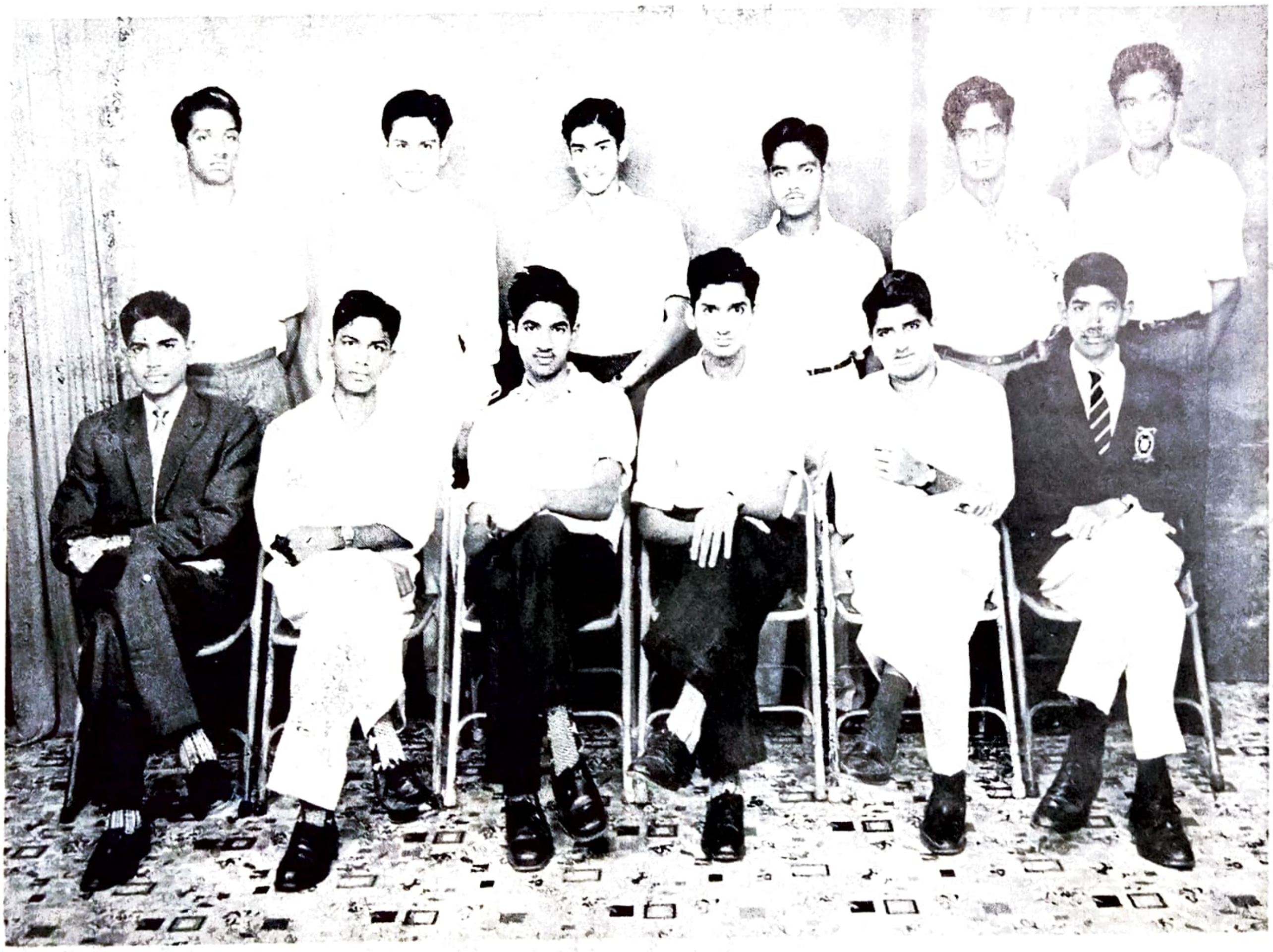

Old Boys at the Engineering College, Kakinada
(I Year, 3-Year B. E. Course)

వాళ్ళపరిస్థితి అతనికి అర్థమయింది. వారికొక మంచిమార్గం చూపించాలి. వారిని మంచివారిగా చేయాలి. వారి కనుకొలుకులలో నీళ్ళు నిలచినవి. అతను వారికి అభయమిస్తున్నట్లు వీపులు తట్టాడు. వారికీ దుఃఖం ఆగలేదు. తమ కథని అతనికి చెప్పు కున్నారు. "పశ్చాత్తాపమే మిమ్మల్ని రక్షిస్తుంది. ఇకనుంచి దొంగతనాలు, హత్యలు తలపెట్టకూడదు. ఇతరులకు బాధకలుగని విధంగా మంచిగా నడచు కోవాలి. అలాగని ప్రమాణాలుచేస్తే మిమ్మల్ని నాతోనే ఉంచుకుంటాను. నేను సంపాదించిన సొమ్ముతో మన ముగ్గురం బ్రతకవచ్చు. ఏ నాడయినా చేసిన ప్రమాణాలు మీరితే నా దగ్గర మీకికస్థానం ఉండదు" అన్నాడతను. సమ్మతమే నన్నట్లు తల లూపారు. దేవుని ఎదుట ప్రమాణాలు చేశారు.

"ఆ కత్తితీసి అక్కడ పెట్టండి. ఇక అది క్రూర కర్మలకు తప్ప ముట్టుకోరాదు. ఆ గడ్డాలు మీసాలు తీసేయ్యాలి. స్నానాలు చెయ్యండి. నాదుస్తు లిస్తాను" అన్నాడతను.

తెల్లవారుఝామునసే వాళ్లులేచి తమమీసాలు, గడ్డాలు తీసివేశారు. హాయిగా స్నానం చేశారు. అతనిచ్చిన పంచెలు లాల్చీలు కట్టు కున్నారు. "ఇప్పుడు బావున్నారు. రోజు ఇలాగే ఉండాలి. ఇక నేను మిల్లుకు వెళతాను, ఇల్లు జాగ్రత్త!" అని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు.

అద్దాలలో తమ క్రొత్తవేషాలను చూచు కున్నారు. ఈ వేషంలో ఏదో గంభీర్యం, గొప్ప తనం కనిపించాయి. రాత్రి విసిరేసిన డబ్బు ఇంకా అక్కడే పడిఉంది. రామన్న ఆ డబ్బును తీశాడు. ఇద్దరు ముఖాలు చూచుకున్నారు. ఆ డబ్బును పెట్టెలో బట్టల అడుగున పెట్టారు.

సోమరిగా కూర్చోవడం వారికి నచ్చలేదు. ఇంట్లోఉన్న వస్తువులతో వంట ప్రారంభించారు. అతడు మిల్లునుండి తిరిగి వచ్చేసరికి వంటలు పూర్తి యినవి. వీరి ప్రవర్తన మారుతుందని అతను సంతో షించాడు. భోజనాలు ముగించారు.

"మీకు కావలసిన సామాన్లు తెచ్చాను. సాయంత్రం గుడికివెళదాం. తయారై ఉండండి" అన్నాడతను. తల లూపారు.

సాయంత్రానికి క్రొత్తవేషాలతో గుడికివెళ్లారు. వారికి అంతవరకు క్యూలో నిలబడవలసిన అవసరం కలగలేదు. కలిగితే తోసుకొని వెళ్ళిపోయేవారు. నేడు అలా చెయ్యబుద్ధి కాలేదు. అతనితోబాటు క్యూలో నిలబడి దైవదర్శనం చేసుకున్నారు. దారి లోని బిచ్చగాళ్ళకు కొబ్బరిముక్కలు వేశారు. వారి కారోజు ఎంతో ఆనందంగా వున్నది.

ఎదురుగా ఒక పోలీసు వస్తున్నాడు. వీళ్ళు పారిపోజూచారు. అతను వీరిని పోనివ్వలేదు. బెరుకుగానే ముందుకు నడిచారు. పోలీసు వీరిని పట్టించుకోలేదు. ఒకవేళ ఇదివరకు చూసివున్నా ఇప్పుడు గుర్తుపట్టలేదు. తనదారిని తాను వెళ్ళి పోయాడు.

"మీరు ఇదివరకటివారు కారు. యిప్పుడు మారిపోయారు. మీకిది పునర్జన్మ. ఇంక మీరు భయపడనక్కరలేదు... పూర్వజన్మస్మృతులు అనవ సరం" అన్నాడతను.

చలికాలం పోయింది. పాత ఆకులు రాలిపో యాయి. క్రొత్తఆకులు చిగురుస్తున్నవి. వారిలో పూర్తిగా మార్పు వచ్చింది. పూర్వపు లక్షణాలు కంచుకాగడాకి కూడా కనిపించడంలేదు. వీరి పూర్వచరిత్ర ఎవరికైనా చెప్పితే ఎవరూ నమ్మరు.

వీరిప్పుడు అతను చేస్తున్న మిల్లులోనే పనిచేస్తు న్నారు. క్రమం తప్పక గుడికివెళ్ళి భగవంతుని దర్శనం చేసుకుంటున్నారు. సోమరితనాన్ని మరచి నలుగురితో పనిచెయ్యడంలో గల ఆనందాన్ని వారు గ్రహించారు. ఆ రోజులు వాళ్ళకి సుఖవం తంగా కనిపించినవి.

అతను వీరిని చూచినప్పుడల్లా ఎంతో సంతోష పడుతున్నాడు. ఏ మనిషి జన్మతహా చెడ్డవాడు కాడు. పరిస్థితుల ప్రాబల్యమే వారిని మార్చి వేస్తుంది. ఆ చెడు అనే తెర తొలగిస్తే వారిలో మంచి అనే జ్యోతి వెలుగుతుంది. అతనిని వీరు భక్తితో పూజిస్తారు. అతనియెదుట వీరికి నాలుకలు లేవు. అతనిమాటకు ఎదురుతిరిగే అణువులే వీరిలో లేవు. వీరివలె తిరిగి వారందరు ఇలా బాగు చెయ్యబడితే యిక ప్రపంచంలో దౌర్జన్యాలు, దోపిడీలు ఉండవని అతననుకొన్నాడు. యిలా కొంతకాలం సుఖంగానే గడిచింది.

ఆ గుడిసెలున్న స్థలాలు నిజానికి వారుకొన్నవి కావు. ఊరుచివరి ప్రదేశాలు. బీదా బిక్కి తల దాచుకోవడానికి వేసుకున్న గుడిసెలు. కొన్ని తరాలుగా వారాచోటు కదలి ఎరుగరు. కదలవలసిన అవసరం రాలేదు.

నేడు వచ్చింది. ఆ స్థలాలను ఒక సేఠ్ కొన్నాడు. అందర్నీ ఖాళీ చెయ్యమని చెప్పాడు. వారిప్పుడు కష్టజీవులు. అక్కడినుండి వారిని తరిమితే వారికి మరి నీడలేదు. వారు శేఠ్‌ని ఆమాటే అడిగారు. అతనికిదంతా అరణ్యరోదన. తను కొన్న స్థలం మొత్తంలో వీరిస్థలం కొద్ది భాగం మాత్రమేనని తలచలేదు. వారిపై జాలితలచలేదు. రేపటిలోగా ఖాళీ చెయ్యకపోతే పోలీసులను పిలిపించి బలవంతాన ఖాళీ చేయిస్తానని బెదిరించి వెళ్ళిపోయాడు. ఆ చోటు విడిచిపోతే వీరికి చెట్టు పుట్టలే గతి. ఆ నీడనుండికూడ మరొకరు తరుమరని ఖాయమేమీలేదు. వారంతా కలిసి, చదువుకున్నవాడు, సంగతి తెలిసినవాడని "అతన్ని" అడిగారు. "మీరు నిశ్చింతగా ఉండండి. ఎలా ఖాళీ చేయిస్తాడో నేనూ చూస్తా" నన్నాడు.

శేఠ్ అన్నంతపని చేశాడు. పోలీసులతోసహా తెల్లవారే వచ్చి దిగాడు. వారు వీరి గుడిసెలన్నీ పీకేశారు. సామాన్లు విసిరేశారు. మట్టిగోడలు పడగొట్టేశారు. అందరిని యివతలకు నెట్టి స్థలం చూట్టూ కంచె కట్టేశారు. కంచె సమీపంలో చేరినవారిని లాఠీదెబ్బలు కొట్టారు. ఆ బాధను తట్టుకోలేని ఒక ముసలి చనిపోయాడు. నీడపోయిన పేదజీవుల ఆక్రందన మేడలపై మేడలు కట్టించవూనిన శేఠ్‌కు అర్థంకాలేదు. వినిపించుకోలేదు.

అతను ఆలోచిస్తున్నాడు దీనికి ప్రతీకారం ఏమిటని. అంతుబట్టలేదు. బుర్ర వేడెక్కింది. మెతుకు ముట్టలేదు. కళ్ళు చింతనిప్పులయ్యాయి. అంతా సద్దుమణిగింది. ఏడ్చినజీవులు అలసి నిద్రించారు. వెన్నెల పిండారబోసినట్లుంది. రామన్న భీమన్నలకు నిద్ర ఆవహించింది. అతనికి నిద్దరాలేదు. ప్రతీకారజ్వాల అతనిగుండె మండిస్తోంది. లేచి నుంచున్నాడు. విసిరేసిన పెట్టెలోనుంచి బాకు తొంగిచూస్తున్నది. అది వెన్నెలలో తళుక్కున మెరిసింది. కత్తి తీసుకుని బయల్దేరాడు.

కాళ్లుతగిలి రామన్న, భీమన్నలు, నిద్రలేచారు. అతని ఉగ్రరూపాన్ని వెన్నెల్లో చూశారు. గంభీరంగా ఉండే అతని ముఖంలో రౌద్రం తాండవిస్తోంది. ఔదార్యం మెరిసేకళ్లు చింతనిప్పు లయాయి. చంద్రుని మబ్బులు కప్పుతున్నవి. అతని ఉద్దేశం అర్థమయింది. ఏదో చెప్పాలనుకున్నారు, నోరు పెగల్లేదు. మౌనంగా అతన్ని అనుసరించారు.

అతను చకచకా అడుగులేస్తున్నాడు. చలి విపరీతంగా ఉంది. అయినా అంత చలిలోనూ అతనికి వళ్ళంతా చెమట ముద్దయింది. తాను చేయబోయే పనిని గురించిన విచక్షణాజ్ఞానం అతనిలో ఆక్షణం నశించింది. వారు యిద్దరు గాభరాగా అతనివెనకే వస్తున్నారు. వర్షంవచ్చే సూచనలు కనిపిస్తున్నవి.

ఆ శేఠ్ మేడ చేరుకున్నారు. అతడు వారినక్కడే ఆపి లోనికి ప్రవేశించాడు. వారికి గుం

డెలు వేగంగా కొట్టుకుంటున్నవి. అతను నీళ్ళ గొట్టంమీద ప్రాకుతూ ఉండటం వీరు మెరుపు వెలుగులో చూచారు. క్షణమొక యుగంగా గడుస్తోంది. చలి విపరీతమయింది. గాలి హోరున వీస్తోంది. ఉరుములు, మెరుపులు బెదరిస్తున్నవి. జడివాన ప్రారంభమయింది. వాతావరణం తుఫానులాగా తయారయింది. ఆకాశం చిల్లులుపడినట్లు వర్షం కురుస్తోంది.

పెద్దమెరుపు మెరిసింది. అతను తిరిగివచ్చాడు. బట్టలు రక్తసిక్తంగా ఉన్నవి. పెదవులు వణుకుతున్నవి. కత్తిమీది రక్తధారలు వర్షపుచుక్కలకు కరగి కారుతున్నవి. మరొక చేతిలో మూట ఉన్నది. మెరపు మెరసింది. అతని బట్టలు అప్పటికే తడిసివున్నయ్. వారికి నిలువుగుడ్లు పడ్డయ్.

కొంతసేపటికి అతనే, "ఇంతవరకు సుఖంగా జరిగింది. ఇక మీ జీవనం మీరే చూసుకోవాలి. ఈ మూటలో కావలసినంత ధనం ఉంది. వీటితో మీరు ఎక్కడికైనా పారిపోయి సుఖంగా జీవించండి".

మూట వారిచేతుల్లో పెట్టాడు. కత్తి చేతిలో అలాగే ఉంది. వీధిమలుపు తిరిగాడు. వీధిమలుపు వరకు వెంబడించారు. ఆపైన అడుగు పడలేదు. అతను పోలీస్ స్టేషన్ వైపుగా నడక సాగించాడు. వారి శరీరాలలో చైతన్యం లేదు. కనుకొలుకులలో నీరు నిలచింది. అది వర్షపునీరుతో కలవలేదు. పెద్దగా ఉరిమింది. దూరంగా ఎక్కడో పిడుగు పడింది.

ఎండిన బ్రతుకు

టి. భాస్కరరావు,
I B. Sc. (C. B. Z.)

చైత్రమాసం. ఆకాశం రంగులు మార్చుకుంటోంది. ఎవరో ఎంగిలివిస్తరి వీధిలోకి విసిరారు. అంతవరకు ఆకలితో అంగలారుస్తున్న కుక్క తోకాడించుకుంటూ వచ్చి విస్తర్లోని రెండు మెతుకులూ గతికి వెళ్ళిపోయింది. ఆ కుక్కను చంపివేయాలన్నంత కోపం వచ్చింది నారాయణరావుకి. "పాడుకుక్క వీధిలో పడేసిన ఎంగిలాకులు ఇదే గతికేస్తుంది; దీని ఆకలి పాడుగాను!" అని చిన్నగా దీవించాడు ఈర్ష్యతో, కంటికి దూరమవుతున్న కుక్కను చూస్తూ; మరోసారి తల పంకించి చుట్టూ చూచాడు. చెత్తతొట్టిలో అరటి ఆకులు నముల్తూ తనకేసి చూస్తున్న గేదె కనిపించింది. "నాకంటే నీవే వెయ్యిరెట్లు మేలు - !" అని గాఢంగా నిట్టూర్చి, మండుతుండే పొట్టను తడువుకున్నాడు; మాసిన తల; పెరిగిన గడ్డం; లోతుకళ్ళు; చింకిపేలికలు; కలిగిన నారాయణరావు, ఈ జానెడు పొట్టకోసం అతడు అభిమానాన్ని చంపుకొని భిక్షాటన చేయవలసివచ్చింది. దేవుని ధర్మమా - ! అని మునిసిపాలిటీ కొళాయి పంపునీళ్ళు చాలా సహాయపడ్డాయి అతడు బ్రతికేందుకు. పోతే సిటీమార్కెట్ లో కుళ్ళుకాయలు; దుంపలు; పండ్లు; కడుపుమంటను కొంతకాలం చల్లార్చాయి. ఐశ్వర్యవంతమని చరిత్రప్రసిద్ధివహించిన ఈ దేశంలో నారాయణరావులాంటి అష్టదరిద్రులు శతకోటిమంది పుట్టుకరావడంవలన దొరికే కుళ్ళుకాయలకు కూడా గిరాకి వచ్చిపడింది. కానీ ఇంతపెద్ద సిటీలో పంపులు నీటిసప్లయి చేయడానికి కూడా టైమంటూ నిర్ణయించడంవలన అనుకున్న సమయాల్లో గొంతు తడుపుకోడం ఒక క్లిష్ట సమస్యగా తయారయింది నారాయణరావుకు. ఇంటింటికి తిరిగి "భిక్షాం దేహి" అని ఘోష పెట్టినా అతని మట్టిమూకుడు అన్నంతో నిండేది కాదు. పైగా గృహిణులు కర్ణకఠోరంగా పెట్టే శాపాలు మాత్రం అతని చెవికి తగిలి బాధ కలిగించేవి.

"ధరలు ఆకాశానికి అంటుతుంటే ఎంత దానపరులైనా ఎలా దానం చేస్తారు-? తనలాంటి నిరుపేదల ఆకలి తీర్చేందుకు కనీసం కాశిలో ఒక అన్నపూర్ణ ఉద్భవింపకూడదూ - ! పోనీ ఉద్యోగం చేద్దామంటే తన క్వాలిఫికేషను బి. ఏ. నిరు

ద్యోగుల జాబితాను దాటిపోలేకపోయింది. కనీసం తానొక మినిష్టరుకు బంధువుగా పుట్టివుంటే ఉద్యోగంకోసం పెనుగులాట ఆ పాటి అవసరం కలుగకుండా పోయివుండవచ్చు" అని అనుకోకపోలేదు నారాయణరావు. అతని దురదృష్టానికి తోడుగా భారతీయ వనితామణుల ఉద్యోగాలపోటీ ఎక్కువైంది. ఇంటర్వ్యూలో వనితలకు ఉద్యోగాలివ్వని ఆఫీస రెవ్వరు - ? కాని మానవుడివెంట నడిచే ఆశాపాశానికి లోబడి అప్లికేషన్లు పంపినందుకే ఉన్న డబ్బు ఖర్చుచేసుకున్నాడు నారాయణరావు. ఆశకు గమ్యం; తృప్తికి నిలుకడ అంటూలేదు. ఈ రెండు అవస్థలమధ్య బ్రతకలేక చావలేక జీవితాన్ని ఈడ్చుకొస్తున్నాడు నారాయణరావు.

నిజజీవితంలో ఆశించినవి లభ్యం కానప్పుడు; పగటికలలే మానవుడికి ఆనందం కలిగిస్తాయి. కాబట్టి నారాయణరావు జీవితం అలలమధ్య తేలే నావలా, కలలమధ్య గడుపుకొస్తున్నాడు. అతని కాళ్లు చర్చివైపు అప్రయత్నంగా నడిచేయి. ప్రక్కనున్న కొళాయిలో కడుపునిండా నీరుత్రాగి; బాటప్రక్కన గులాబీచెట్టులోంచి ఓ పువ్వు తీసుకుని; వాసనచూస్తూ; ఆ బాటకు మరోప్రక్కనే ఉన్న ఓ వేపచెట్టుక్రింద నడుమువాల్చాడు.

ఫ్లిమత్ కారులోంచి దిగి నారాయణరావు శాంతిభవన్‌లో అడుగు పెట్టేడు. భర్తకోసం నిరీక్షిస్తున్న శ్యామల నవ్వు మొహంతో ఎదురు వచ్చింది. "ఏమండోయ్-! ఎంతసేపు మీ కొరకు నిరీక్షించడం-! బర్త్-డే పార్టీకి పోవాలన్న సంగతి మరచిపోయారనుకుంటున్నాను." అతను కట్టుకున్న టైని మృదువుగా సవరిస్తూ అంది శ్యామల.

"దేవిగారు ఆజ్ఞాపించడం; ఈ భర్తగారు కాదనడం-! ఏనాడైనా జరిగిందా-!" అని మృదువుగా ఆమె చుబుకంమీద చిటక వేశాడతడు. శ్యామల సిగ్గుతో కుంచించుకొని; తుర్రున పారిపోయింది. నారాయణ "శ్యామా-శ్యామాఁ" అంటూ వెంట పరుగెత్తాడు. ఏదో బల్లి చిటారుకొమ్మనుండి సరిగ్గా నారాయణ ముఖంపై పడింది. నారాయణరావు తత్తాలున లేచి; కనులు నులుముకొని పరిసరాలు గుర్తించాడు. నెత్తిపైబడిన బల్లి గబగబా చెట్టుపైకి ప్రాక్కుంటూ వెళుతూ కనిపించింది. "ఛీఁ-! పాడుకలలు; ఒక్కటైనా నిజమవుతేనా-?" అని విసుక్కొని మరలా కళ్లు మూసుకున్నాడు దరిద్రపు నారాయణరావు.

తిరిగీ శ్యామల గుర్తొచ్చింది నారాయణరావుకి; 'అవును-శ్యామల-ఛ్ఛ-ఏనాడైనా కలసి తిరిగిందా-ఆడుకుందా-?' ఆ అందమైన కళ్ళలో అహంభావం కొట్టొచ్చినట్లు కన్పడేది. ఆమె భావాలు - శరీరతత్వం ఓరకం. అయితే ఆమె భావాలు అతని భావాలతో జతకలిసేవి కావు. చిన్ననాడే తండ్రిని, కొస్త జ్ఞానం వచ్చాక తల్లిని పోగొట్టుకొని ఎటూ తోచనిస్థితిలో సతమతమవుతున్న నారాయణరావుని; మేనమామయి ఉండి అంతకష్టస్థితిలో ఆదుకోలేకపోయాడని లోకులు నిందవేస్తారనే నెపంతో, అతని మేనమామ తన పంచలోకి చేరదీశాడు. కాలం కలసిరాకుంటే ఎవరికైనా కష్టాలు తప్పవు అనేమాట నారాయణరావు విషయంలో తుచ తప్పకుండా, జరిగేవి. ప్రపంచంలో మూడువంతులు కష్టాలు; అప్పుడప్పుడు అమృత వర్షంలా కొద్దిపాటి సుఖాలు చవిమాచేడు నారాయణరావు. స్వశక్తితో; కృషితో; చదువులో విజయం సాధించడమే అతనికి లభించిన సుఖం. పేదతనం అతన్ని ఓ వేదాంతిలా మార్చివేసింది. మస్తిష్కంలో ఎప్పుడూ ఆలోచనా తరంగాలు ఉప్పెనలాపొంగి పొరలుతుంటాయి. అతని లోతు కనులకు మానవత్వం; జీవితతత్వం ఎలాంటివో తెలుసు; అర్థం చేసుకుని మరోప్రాణి మనస్సులో బాధపడకుండా ప్రవర్తించడమే అతనిధ్యేయం. తనొక పెద్దకవి; గొప్పనటుడు, ఐశ్వర్యవంతుడు; మహా మేధావికావాలనేకోరిక,అతని కలల్లో ఒకటి.

శ్యామలకు; బావ తన్ను ప్రేమిస్తున్నాడని

తెలుసు; కానీ అతను ఆమెను బాహ్యంగా ఆకర్షించలేకపోతున్నాడు. ఆమె ఊహాలో తను ప్రేమించే వయసుకాడు చాలా అందంగా ఉండాలి; నవనాగరికత ఉట్టిపడేలా అలంకరించుకోవాలి. తన మనసుకు నచ్చేలా ప్రవర్తించాలి. ఆమె బావ విషయంలో, ఆమె ఊహాలన్నిటికి అతను విరుద్ధంగా నడుచుకుంటాడు. ఆమె ఎప్పటికప్పుడు అతని కళ్ళలో నూతనత్వంకోసం అన్వేషిస్తుంది. కానీ ఆ కంటిలో బరువుగా ఏదో ఆలోచనలు సాగిపోతుంటాయ్. కేవలం ఆకర్షణలోపం చేత అతనికి ఆమె హృదయంలో ప్రత్యేకస్థానం లేకపోగా ఒక రకమయిన కసి అతనిపై ఆమెకు ఏర్పడింది.

“శ్యామా అడిగోనే - నీబావ; వేషం వేసుకు వస్తున్నాడు చూడు” అంది ప్రసూన పరిహాసపు నవ్వు ఒకటి విసరి. ఎదురుగా వస్తున్న బావను దూరంనుండి ఈర్ష్యగాచూచి; “ఈ నాఢేం ఖర్మం-! గోజా వేసే వేషమేగా అది” అంది ఆమె భరించలేనట్టు ముఖంపెట్టి “నీవైనా చెప్పకూడదటే? కాస్త శుభ్రంగా దుస్తులు వేసుకు రమ్మని” అంది ప్రసూన. “నీకు తెలియదే-! ప్రసూ మన హెచ్చరికలు చెవిటాడుముందు శంఖూదినట్లుంది; ఆయన విషయంలో నలుగురిలో నా బావ అని చెప్పుకునేందుకు కూడా సిగ్గుచేటు; తలవంపులు పడలేక చస్తున్నాననుకో” అంది మూతి అష్టవంకర్లు త్రిప్పి శ్యామల.

“పోనీ మరోసారి చెప్పిచూడు” అన్న ప్రసూన మాటలు విని, ఏదో ఆలోచించి ‘సరేన’ంది శ్యామల. ఇంతలో నారాయణరావు ఆదారిన రానే వచ్చాడు. వంచిన తలఎత్తకుండానే వాళ్ళనుదాటి నాలుగడుగులు వేశాడో లేదో- “బావా... ఓ మాట-!” అన్న శ్యామల పిలుపు వినిపించిది. వేగంగాపోతున్నవాడల్లా ఒక్కసారి స్తబ్ధుడై నిలబడి వెనక్కి తిరిగి చూడాడు. శ్యామల సాధారణంగా రావును పలుకరించదు. “ఏదోజరిగి వుంటుంది”అని అనుకున్నాడు. శ్యామల అతని దగ్గరకు విసవిసా నడచి వచ్చింది.

“బావా-! నీ కెన్నిసార్లు చెప్పాను- ఈవేషంలో రావద్దని-?” ఒక్కసారి ఆమె కనులలోనికి దీర్ఘంగాచూచి నిట్టూర్చాడు రావు. “పేదవారికి ఇంతకన్నా మంచివెలావస్తాయ్-?” ఒక్కసారి ఆమె హృదయం కొద్దిగా బాధపడింది. అతనిమీద ఎంతదయగా ప్రవర్తించాలన్నా ప్రవర్తించలేకపోతుంది. ఆమె కతడు అపకారం ఎన్నడూ చేయలేదు; హద్దుమీరి ప్రవర్తించలేదు. అయినా అతడంటే ఆమెకు ఒక విధమైన కోపం, అదో రకం కసి. “ఇంటిలో గోళ్ళు గిల్లుకుంటూ కూర్చోకపోతే - నాన్నగారి నడిగితే కుట్టించి ఇవ్వకపోయారా.” “ఎంత తేలికగా చెప్పావు శ్యామా - నువ్వు నాన్నగారిసంగతి తెలిసుండీ నన్ను ఏడ్పించాలని ప్రయత్నిస్తున్నావా? అసలు నేను ఏ వేషంలోఉంటేం నీకేం నామోషి! ఎందుకు నామీద ఇంత కక్ష-? చెప్పు శ్యామా-చెప్పు-?” అన్నాడు ఆవేశంతో. ఆమెకు తెలియకుండానే ఆమెకు కోపం వచ్చింది. “ఇక్కడ నీతో ఎవరూ కక్షలు పెంచుకోడంలేదు. కాలేజీలో చేరిన తరువాత కాస్త ఇంగితజ్ఞానంతో ప్రవర్తించాలి. నువ్విలా తయారయి వస్తుంటే “ఇతడేనా -! నీ బావ- ?” అని ఎంతమంది గేలిచేస్తున్నారో నీకేమిటి తెలుసు-? నువ్వింత శుద్ధిలేని మొద్దువని అనుకోలేదు బావా” అంది అతని కళ్ళలోని భావాలు పరికిస్తూ. “క్షమించు శ్యామా ... కాలేజీ ఫీజు కట్టేందుకుకూడా మీ నాన్న సహాయం చేయలేదు. నేను, ఏదో నలుగురికి ట్యూషన్లు చెప్పుకోవడం వలన ఆ[illegible]ండం గడిచింది. అటువంటి మీ నాన్నను నావిషయం గురించి అడగడం నాకే నామోషి అని ఊరుకున్నాను. నువ్వు ఊహించేవిధంగా విలువగలదుస్తులు ధరించడం నాబోటివాడికి అసంభవం. కేవలం అందంలో జ్ఞానం ఉందని, అశుభ్రంలో అజ్ఞానం ఉంటుందని భావించకు. జ్ఞానం,

నాగరికత; అనేవి నివురుకప్పిన నిప్పులాంటివి; వాటిని తాకితేకాని వాటి ప్రభావం తెలియదు. ఇంక ఎంతోకాలం మిమ్మల్ని బాధ పెట్టను శ్యామా-! ఈ బి. ఏ. అయిన వెంటనే ఏదైనా ఉద్యోగం చూచుకొని మీకు నాభారం తగ్గించా అని అనుకుంటున్నాను." అని అనేసి తిరిగి చూడకుండా వెళ్ళిపోయేడు. పోతున్న బావను అలాగే చూస్తూ నిల్చుండిపోయింది శ్యామల.

సాయంత్రం బీచినుండి తిరిగి వస్తున్న ప్రసూన, శ్యామలలు ఎదురుగా వస్తున్న రిక్షాను ఆపేరు. రిక్షా ఆమెదగ్గరకు వచ్చి ఆగింది. పరధ్యానంగా ఏదో ఆలోచిస్తున్న రిక్షావాలా శ్యామలను గుర్తించాడు. క్షణంపాటు అతనిహృదయం కుంచించుకుంది. నేరంచేసిన దోషిలా తలవంచుకున్నాడు నారాయణరావు. "ఏయ్ రిక్షా - ఈపని ఎన్నాళ్ళనుండి" అంది కటువుగా శ్యామల. "నీవు నాకు హితబోధ చేసినప్పటినుండి" అతని పెదవులు అస్పష్టంగా మాటలు వెలువరుస్తూ వణికేయి. "కుటుంబ గౌరవం మంటకలపా లనుకున్నావా - ?" అంది ఆమె తీక్ష్ణంగా. రావుకు కొద్ది ఆవేశం వచ్చింది. "కనీసపు అవసరాలు తీర్చుకోలేని పరువు ఉంటేనేం - లేకుంటేనేం - ?" అన్నాడు ఆమెకంటే మరీ తీక్షణంగా.

"ఛీ - ః - పరువులేని బ్రతుకు బ్రతకడంకన్నా చావడం నయం" అంటూ ఆమె చరచరా వెళ్ళిపోయింది ప్రసూనతో; ఆమె నడకలో నల్లత్రాచు బుసలుకొడుతూ వెళ్ళేదృశ్యం అతను ఊహించుకున్నాడు. లేనిదాని గురించి గేలి చేస్తారేకాని లేమిని పోగొట్టేందుకు ప్రయత్నించరేం వీళ్ళు-!" అని సణుగుకున్నాడు రావు.

"నీకీ ఇంట్లో ఉండటం ఇష్టంలేకపోతే ఇంటినుండి వెళ్ళబ్బాయ్-! అంతేకాని పరువు-ప్రతిష్ట మంటకలిపి అందరి మనసులు బాధపెట్టకు" కాళ్ళీడ్చుకుంటూ ఇంటికి చేరితే వాకిటగుమ్మంముందే సీతారామయ్యస్వరం కంచుగంటలా ఖంగున ధ్వనించింది. ఏది-పరువు-? ఏది ప్రతిష్ట. తన అవసరాలు గడుపుకునేందురు రిక్షా త్రొక్కాడు. ఇంత మాత్రానికి వాళ్ళకుపోయే పరువేమిటి-? అంతగా పరువు - ప్రతిష్టలమీద ఇష్టమున్న మనిషియితే తనకు కావలసిన ధనసహాయం చేయకూడదూ" అనుకున్నాడు రావు కోపంగా. కానీ సమాధానంగా ఏమీ చెప్పలేక తలవంచుకు నిల్చున్నాడు. "ఇప్పుడే ఖాళీచేసి వెళితే బాగుండు" ననిపించిదతనికి. కానీ తను హృదయంలో ఏదో మారుమూల ఆమెమీద ఆశలు పెంచుకొని ఉండటం వలన ఇంకా కొద్దికాలం ఓపికపడుదా మనుకున్నాడు రావు. అతని స్వప్నజగత్తులో శ్యామల అతన్ని ఆరాధించి ప్రేమిస్తుంది. అదే వాస్తవ జగత్తులో అతను ఆమెకు పాదపూజచేసి ఆరాధించినా ఆమెప్రేమ లభ్యంకాదు. ఇదే రెండు జగాల మధ్య ఉన్న తారతమ్యం.

నారాయణరావు ఓల్డ్ బుక్‌షాపుకో అమ్మివేసిన పుస్తకాలన్నిటిని; శ్యామల ఏదో పనిమీద అక్కడకు వెళ్ళి తిరిగి బుక్‌కీపరుకు డబ్బు తిరిగి ఇచ్చివేసి ఇంటికి తీసుకవచ్చేసింది. నల్లగా, పొగచూరుకట్టి; అంటీ అంటని సున్నంతో; సాలీళ్ళ అల్లికలతో; చెత్తా చెదారం నిండివున్న రూమ్‌లోనికి ప్రవేశించింది. ఎన్నడూ తనకు దర్శనం ఇవ్వని దేవి హఠాత్తుగా సాక్షాత్కరించేప్పటికి భక్తుడు ఆశ్చర్యపడి; సంభ్రమం; సందేహాలతో నిల్చున్నాడు. శ్యామల అతనికి ఆసమయంలో ఎంతో అందంగా కనిపించింది. ఆ అందంలోనే ఆమెలో కోపం గంభీరంకూడా కనిపించాయి. "ఇవిగో నీ పుస్తకాలు" అని అందించి అతని కంటిలోనికి సూటిగా చూచింది. ప్రత్యక్షమయిన దేవిముందర భక్తునిలా నిల్చున్నాడు రావు. దేవిలో అనుగ్రహపు చిహ్నాలేవి కనిపించడంలేదు. "బావా నన్నింత బాధపెట్టేకన్నా - నీవు ఈ ఇంటినుండి నిష్క్రమిస్తే మంచిది బావా-!" మరికొంత ఆశ్చ

ర్యంకలిగింది రావుకు. ప్రేమదేవతే తన్నిలా శాసించి నందు కతనిలో మూగవేదన ప్రారంభ మయింది.

"అంత బాధాకరంగా ప్రవర్తించానా - ? శ్యామా - ?" అన్నాడు బాధగా ఆమెవైపు చూడలేక ఎటో చూస్తూ. "నీ ప్రవర్తన అలాగే ఉంది; నేను ప్రోద్బలంచేసినా సంస్కరించుకోలేకపోయావు" అంది మందంగా. ఆమెకూడా కళ్ళనీళ్ళపర్యంతం కాబోతోంది. రావు కాసేపు దీర్ఘంగా ఆలోచించి గాఢంగా నిట్టూర్చి 'నేనూ ఇల్లువదలిపోదామనే అనుకుంటున్నాను'అన్నాడు. ఆమెకు కళ్ళనీళ్లు ఆగలేదు; పైటచెరగుతో కన్నీరు తుడుచుకొంటూ అనలేక, అనలేక "ఈపని తక్షణం జరిగితే...సంతోషిస్తాం" అంది. రావు తను చెప్ప వలసిన చివరిమాటలు చెప్పదలచి; హృదయాన్ని శిలగా మార్చుకొని "నీకు ఇష్టమైనపని ఏదోఒకటి నా జీవితంలో చేయదలిచాను శ్యామా; కాని నీకు ఒకే ఒక్కవిషయం చెప్పాలి. మనిషి బాహ్యంగా ఎలా అగుపించినా; అతనిలో అంతరతత్వాన్ని; మంచిని గుర్తించు శ్యామా - ! అహంభావంలో అజ్ఞానంలో మునిగి నీకు బాహ్యంగా కనిపించిందల్లా మంచిదని నమ్మకు; ఆత్మసౌందర్యాన్ని ప్రేమించటం నేర్చుకో శ్యామా" అని కండ్లు గట్టిగా క్షణంకాలం మూసికొని; కాలరును కసిగా నలుపుతూ; శ్యామల వెళ్ళిపోతున్నవైపు చూచాడు. రెండు కన్నీటిబొట్లు రాలి క్రింద పడ్డాయి.

మధ్యాహ్నం పన్నెండుప్రాంతంలో, దివాకరుడు నిప్పులు చెరిగేవేళ; అందమైన క్రొత్తబట్టలు వేసికొని; ఒక చేతిలో చిన్న సంచి; మరోకచేతిలో గులాబీ పట్టుకొని; శ్యామలగదిలోని కడుగుపెట్టేడు రావు. ఎటో చూస్తున్న శ్యామల గుమ్మంలో అలికిడి విని రావుదగ్గరకు వచ్చింది. 'నీ కోరికప్రకారం క్రొత్తగుడ్డలు కుట్టించాను శ్యామా. నీ దృష్టికి ప్రస్తుతం నేను అందంగా కనిపిస్తున్నాను కదూ!... ఎక్కడున్నా, ఏంజేస్తున్నా నీ క్షేమం కోరుతుంటాను శ్యామా. నీ బావచెప్పిన మాటలు...మరవకు; కడసారి వీడ్కోలు ఇవ్వు శ్యామా' తలుపు గట్టిగా పట్టుకొని ముఖం వాల్చేశాడు రావు. శ్యామలహృదయంలో ఏమూలో పరివర్తనం జరిగినట్లుంది. లోనికివెళ్ళి కాసేపటికి వచ్చి ఓ కవరం దించింది. "వెళ్ళు బావా" అని హృదయంలో కలిగే ఘోష భరించలేక; పరుగెత్తి మంచంమీద పడుకుని; దిండుక్రింద తలదాచుకుని విలపించింది. మూగవేదన గుండెను పిండుతుంటే భారమైన అడుగులు వేస్తూ ఆ యింటిని వదిలేడు రావు. "పీడా వదిలిందని" చేతులు దులుపుకుని హాయిగా ఊపిరి పీల్చాడు సీతారామయ్య.

కాకినాడలో అంతర్థానమయిన రావు మద్రాసు మహానగరంలో తలెత్తాడు. శ్యామల ఇచ్చిన కవర్లో 200 రూపాయలు తప్ప మరేం లేదు. అసమర్థులకు అదృష్టం ఎప్పుడూ కలసిరాదు. ఒకవేళ కలసి వచ్చినా వాళ్ళు అదృష్టాన్ని అనుభవించలేరు. అతనుచేసి వదలిపెట్టని చిన్న ఉద్యోగమంటూ లేదు. అతని నటనా సామర్థ్యానికి మెచ్చి గొప్ప వాళ్ళు ఇచ్చిన సర్టిఫికేట్లు ఏ సినిమాస్టూడియోలోను అతన్ని అడుగు పెట్టనివ్వలేదు. పాలనురుగులాంటి కాగితాలమీద సృష్టించిన కవితాస్వరాలు ఎడిటర్ చెత్తబుట్టకు దాఖలు చేయబడ్డాయ్ ! ఆశించిన ఆశయాలు; శిఖరాగ్రాలకు చేరుకోవాలని అతను నిర్మించుకున్న సోపానాలు కూలి శిథిలమయిపోయాయి. జీవితం భారమనిపించింది. మానవ జీవనం శోకపూరితమనిపించింది. "ధనం మూలం, మిదం జగత్". ఈప్రపంచంలో తినడానికి తిండి; కట్టేందుకు బట్ట; అడిగేందుకు నోరులేని అ అసమర్థుని, జీవితం కష్టసుఖాలలో బంధించి కబళిస్తోంది. అప్పటినుండి మాసినగడ్డం; చింపిరిగుడ్డలు; నిరాశాపూరిత హృదయంతో ప్రత్యక్షమయ్యాడు నారాయణరావు. అప్పటినుండి పగటి కలలతో అతను తన జీవితాన్ని సంతృప్తిపరుస్తున్నాడు. మార్కెట్టులో కుళ్ళిన ఆహారం; పంపునీళ్ళు అత

Winners of the NATARAJA Trophy
Intercollegiate Dramatic Competition, Waltair.

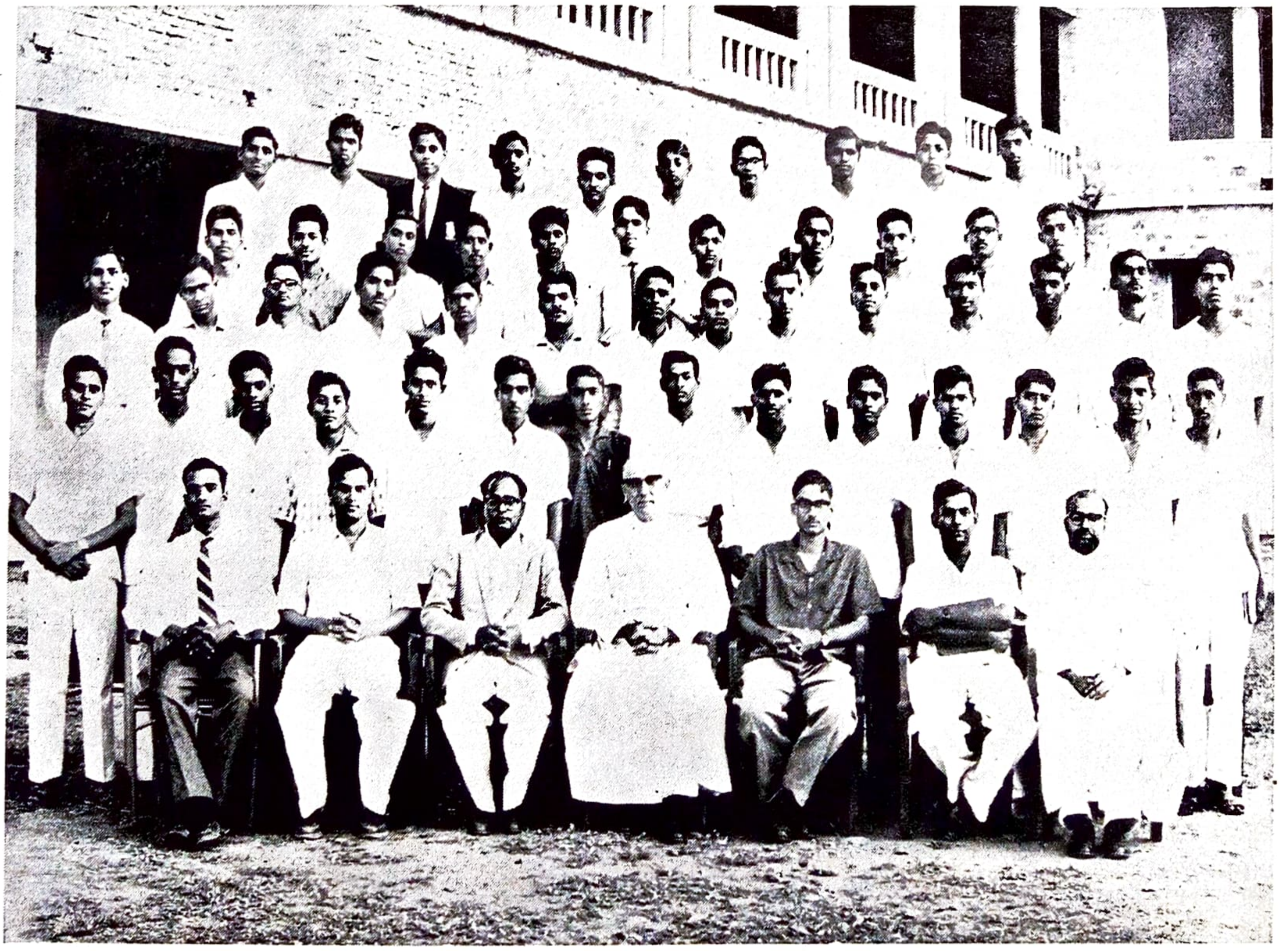

College Planning Forum & Social Service League

Final Year B. Sc. (M. M. P.)

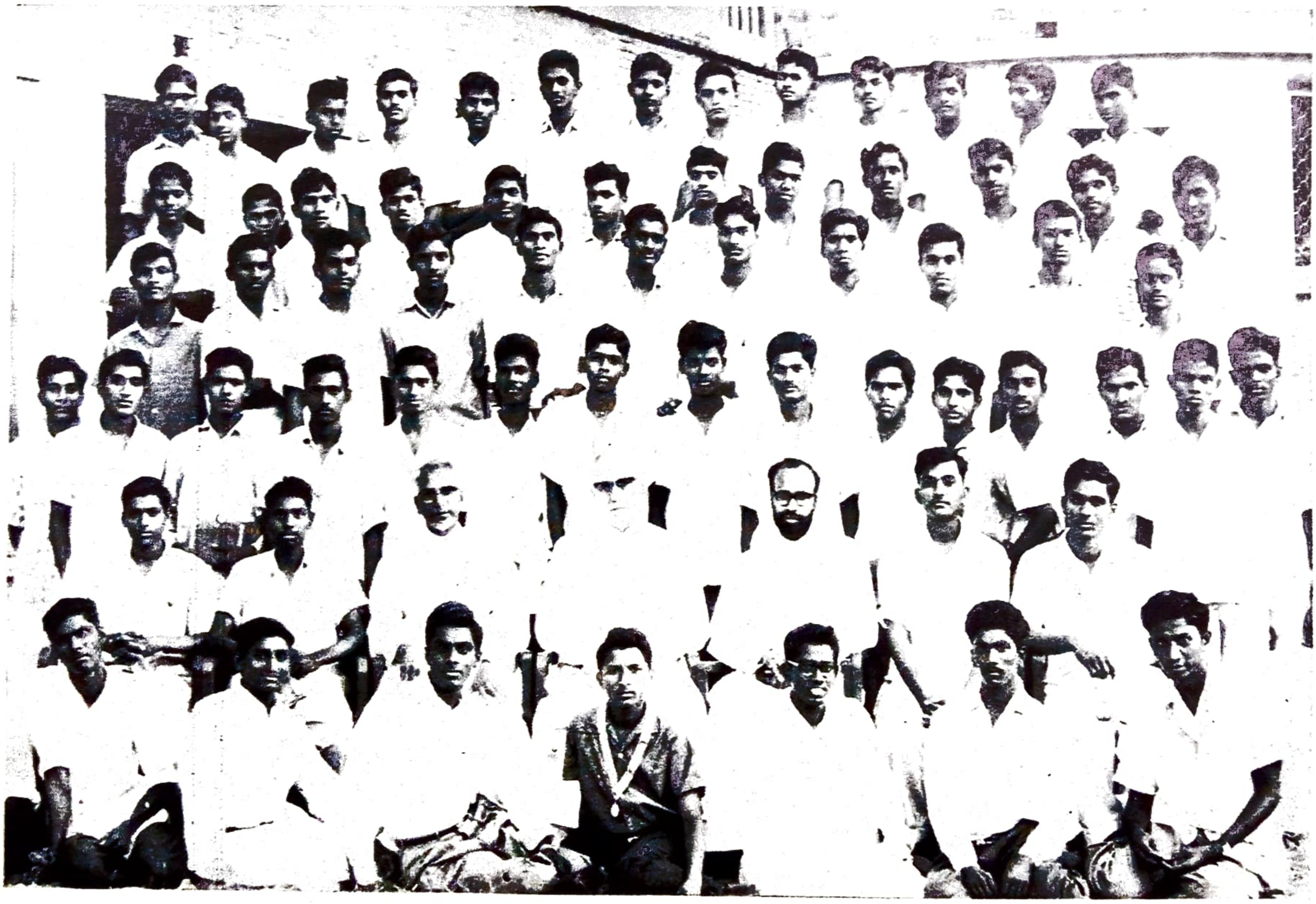

Sodality of the Blessed Virgin Mary

నికి జీవనాధారాలయ్యాయి. తన కలలు నిజం కావాలని నారాయణరావు ఆశిస్తాడు. వాటికీ వాస్తవ జీవితానికీ లంకె కుదరదు.

పదిరోజులనుండి అతనికి తిండిలేదు; శుష్కించి, శోషించిపోయాడు రావు. వీధిలో విస్తళ్ళయినా దొరుకుతాయని అతని ఆశ. ఆ ఆశను నిరాశగా చేస్తూ వీధి కుక్కలు సాగనీయడం లేదు. అందుకని రావుకు కుక్కలమీద కసి; మానవులమీద కసి;... కాదు...కాదు...మానవత్వం మీద కసి. అతని పగటికలలే నిజమయితే నిరుద్యోగంతో; భగభగ, మండే కడుపులు తడుముకుంటూ బ్రతికే మానవుల బాధలు తీర్చేవాడు భగవంతు డతని విషయంలో ఎంతో నిర్దయచూపేడు.

చనిపోవాలనుకుంటూనే బ్రతుకు తున్నాడు రావు. రావుకు మరలా మెలకువ వచ్చింది. లేవాలనుకుని లేవలేకపోయాడు. జవసత్వాలు పూర్తిగా సన్నగిల్లిపోయాయి. తిరిగి దప్పిక వేసింది. గొంతు ఎండిపోయింది. నాలుకతో పెదిమలు తడుపుకుని "దా...హం-!" అని అరచేడు గట్టిగా నోటిలోంచి శబ్దం దాటి రాలేకపోయింది. ఇంతలో ఒక ఫాదరు; మరొకవ్యక్తి ఆ దారిలోపోతూ ఇతను చేసే సైగలు గమనించి ఇతనివద్దకు వచ్చారు. దాహమంటూ సైగచేశాడు రావు. ఫాదర్‌తో వచ్చిన వ్యక్తి నీరు తెచ్చేందుకు వెళ్ళేడు. ఫాదర్ రావు తలను తన తొడమీద పెట్టుకుని అతను చెప్పేదేవిటో వినేందుకు చెవివంచాడు. "శ్యామ...అన్యాయం...చేసిం..." అని వినీ వినపడని స్వరంతో అస్పష్టంగా గొణిగేడు రావు. ఆ శ్రోత కిదేమీ అర్థం కాలేదు. సూర్యుడు అస్తాద్రికి చేరేడు. దాహం తీర్చుకోకమునుపే శాశ్వతంగా నిద్రపోయాడు రావు. అతని చేతిలో వాడిన గులాబీ పూవు ఎండి బీటలు వారిన అతని బ్రతుకును సూచించింది. ఆ చెట్టుమీదనుండి ఓ పక్షి భయంకరంగా అరుస్తూ ఎగిరిపోయింది.

"ఎటుచూచినా - కనిపించే నిజమిదేరా -

కానలేవురా నీతి-ఇంతేనురా లోకరీతి-" అని రేడియోలో మానవాళికి మేలుకొలుపు గీతం వినవస్తోంది. నారాయణరావుకోసం; మునిసిపాలిటీ బండితో శవవాహకులు వస్తున్నారు. నారాయణరావు గాలిలో నిర్మించిన పేకమేడలు గాలికి కొట్టుకుపోయాయి.

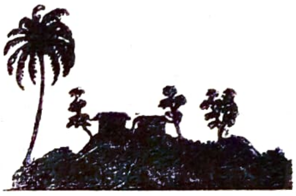

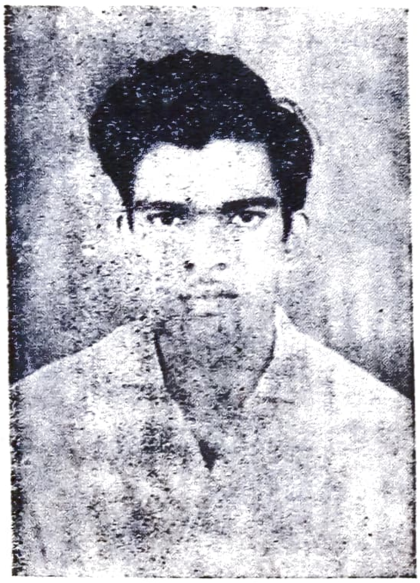

దేశంకోసం

అట్లూరి శరత్‌బాబు,
బి. యస్.సి. (ద్వితీయ)

కుమార్ చిన్నప్పటినుండి ధైర్యసాహసాలు గల వ్యక్తి కాలేజిలో అడుగుపెట్టగానే ఎన్. సి. సి.లోచేరి ఉత్తమ కాడెట్‌గాపేరొంది 'అండర్ ఆఫీసర్' అయ్యాడు. 'భారతదేశం మన దేశం. మాతృదేశరక్షణకు ప్రతియువకుడు సైన్యంలోచేరి దేశసేవ చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది' అంటూ ముఖ్యమంత్రిగారిచ్చిన ఉపన్యాసం వినగానే కుమార్ ఉడుకురక్తం ఉప్పొంగినది. దుష్టచైనా సేనలను చీల్చి చెండాడాలన్నభావంతో అతనిమేను పులకరించినది. తన తండ్రి తన అభిప్రాయంతో ఏకీభవించుతాడో లేదో నన్న అనుమానంతోగూడిన ఆలోచనలతో సతమతమవుతూ ఇంటికి వెళ్ళాడు. కుమార్‌కి ఉన్నది తండ్రి ఒక్కడే. తల్లి చిన్నతనంలోనే చనిపోయింది. ఆలోచనలతో గంభీరమైన కొడుకు ముఖం చూసి 'ఏం నాయనా, అలాగున్నావు' అంటూ కారణం అడిగాడు సీతారామయ్య. 'మన భారతదేశంపై చైనా సామ్రాజ్య కాంక్షతో దండెత్తింది. శత్రువునైనా మిత్రునిగా ఎంచమని, శాంతి మార్గాలతో విజయం సాధించమని భారత ప్రజానీకానికి పూజ్య బాపూజీచేసిన ఉద్బోధను అక్షరాలా పాటించుతున్నది మనదేశం. అయితే సిరిసంపదలతో, భోగభాగ్యాలతో తులతూగే సంపన్నసమాజ నిర్మాణకృషిలో నిమగ్నమైవున్న భారతదేశంపై చైనా కత్తి కట్టింది. మన భారతదేశం ఐక్యరాజ్య సమితిలో చైనావారికి కూడా స్థానం ఇవ్వాలని చైనా తరఫున వాదించినది. కాని చైనా పయోముఖ విషకుంభంవలె తిన్నఇంటివాసాలు లెక్కపెట్టింది. అక్రమంగా, అన్యాయంగా భారత దేశంపై దండెత్తి, సస్యశ్యామలంగాఉన్న భారత దేశంలో కల్లోలం లేవదీసింది. ఈ క్లిష్టపరిస్థితులలో మన శాయశక్తులా సేవచేసి మన మాతృదేశభక్తి నిరూపించుకోవాలి' అంటూ చిన్న ఉపన్యాసమిచ్చాడు కుమార్.

"నిజమే కుమార్, నీవు చెప్పింది అర్థమైంది. దేశరక్షణనిధికి సహాయం చేయటానికి మనం కోటీశ్వరులము కాదుగదా" అన్నాడు సీతారామయ్య. "దేశానికి సేవచేయాలంటే అది ఒక్క

ధనరూపేణా మాత్రమేనని భ్రమపడుతున్నావు నాన్నా. మనకు ధనంలేకపోవచ్చు. అయితే నాకు గుండెబలం, కండబలం ఉన్నవి. నేను సైన్యంలో చేరి దుష్టచైనాను తరిమికొడ్తాను. నా ఈ కోరికను అంగీకరించి, నన్ను దీవించి పంపు నాన్నా'' అంటూ ప్రార్థనాపూర్వకంగా తండ్రివైపు చూశాడు కుమార్. అంతవరకు ఆసక్తిగావింటున్న సీతారామయ్యముఖం ఒక్కసారిగా గంభీరంగా మారిపోయింది. "ఏమైనాసరే వీల్లేదు. నువ్వు నాకు ఒక్కగానొక్క కొడుకువి. నీ ఎడబాటును భరించలేను. మోసానికి అపరశకునులవంటి ఆ చైనావారు నిన్ను బ్రతుకనీయరు. ఇటువంటి పిచ్చికోరికలు ఎన్నడూకోరకు'' అంటూ విసురుగా వీధిలోకి నడిచాడు సీతారామయ్య. కుమార్ మిగుల నిరాశ చెందాడు. దేశసేవచేయాలన్న కోరిక అతన్ని గాఢంగా పట్టుకొని పీడించసాగినది. చివరకు ఒక నిర్ణయానికివచ్చి తన గదిలోకివెళ్ళి తన బట్టలను ట్రంకులోకి సర్దుకొని ఒక కాగితంమీద ఉత్తరం వ్రాయసాగాడు.

ప్రియమైన తండ్రిగారికి,

నేను మీ అంగీకారము లేకుండా సైన్యంలో చేరాలని వెళ్ళుతున్నందులకు మీకు నాపై చాలా కోపంరావచ్చు. కాని, నా మాతృదేశానికి సేవ చేయాలన్న కోరిక నన్ను గాఢంగా పీడించుచున్నది. కనుక మీతో చెప్పకుండా వెళ్లుతున్నందులకు నన్ను మన్నించ ప్రార్థన.

ఇట్లు,
మీ కుమార్.

అని వ్రాసి భోజనం ముగించి, నిద్ర కుపక్రమించాడు కుమార్. అర్ధరాత్రి నిద్రనుంచి మేల్కొన్న కుమార్ తను వ్రాసిన ఉత్తరము తన గదిలోని టేబిల్‌పై తండ్రికి కనబడేలాఉంచి, తన పెట్టెను చేతబట్టుకొని చివరిసారిగా తండ్రికి నమస్కరించి గాఢనిశీధిలోకి నడచిపోయాడు.

కుమార్ ఎన్. సి. సి. సర్టిఫికేట్లుచూసి వెంటనే సైన్యంలో చేర్చుకొన్నారు. ఇతని ఉత్సుకతను, శక్తిని, పట్టుదలనూ గమనించిన అధికారులు కుమార్‌ని యుద్ధరంగానికి పంపారు. లెక్కకు ఒక్కడైనప్పటికి దెబ్బకు పదిమంది చైనీయులను చంపుతున్న కుమార్‌ని చూసి అధికారులు అతనిని మేజర్‌గా నియమించారు. ఆరోజు నీఫాయుద్ధరంగానికి రక్షణమంత్రిగారు స్వయంగా పరిశీలించి భారతసేనలో శౌర్యధైర్యాలు నూరిపోయటానికి వచ్చారు. అసమానమగు ధైర్యసాహసములుగల మేజర్ కుమార్‌ని మంత్రిగారి పరిరక్షణకు నియమించారు. మంత్రిగారి డేరా, సైనికుల డేరాలకు కొంచెము దూరంలో ఉన్నది. మంత్రిగారి డేరా బయట ఏకాంతముగా కుమార్ తనను గురించి తన తండ్రి ఏమనుకుంటున్నాడోనని ఆలోచిస్తూ, మరుసటిరోజు తన క్షేమసమాచారములు తెల్పుతూ లేఖ వ్రాయాలని నిశ్చయించుకొన్నాడు. ఇంతలో అతని వెనుక ఏదో అలికిడి కాగా వెనుతిరుగబోయాడు. కాని అతని తలపై బలమైన కర్రదెబ్బ పడింది. ఆ దెబ్బకు తట్టుకోలేక స్పృహతప్పి పడిపోయాడు కుమార్. ముగ్గురు చైనా ముష్కరులువచ్చి కుమారుని మోసుకుపోసాగారు. కొంతదూరము తీసుకొనివెళ్ళిన తర్వాత వారిలో ఓ వ్యక్తి 'భాయ్ చీనాంగ్ నువ్వు త్వరగా వాడిబట్టలు ధరించి మంత్రివద్దకువెళ్ళు' అంటూ కుమార్ దుస్తులు ఊడదీసి, వాటిని చీనాంగ్‌చే ధరింపజేసి అతనిని మంత్రిగారి డేరా వద్దకు పంపించారు. స్పృహతప్పిఉన్న కుమార్ కాళ్ళు, చేతులు త్రాళ్ళతోకట్టి, అతని నోటిలో గుడ్డలుకుక్కి వారు వెళ్ళిపోయారు. కొంతసేపటికి కుమార్‌కి స్పృహవచ్చి చుట్టూ కలియజూచాడు. కుమార్ యూనిఫారమ్ చైనీయులు తీసివేయడం చేత చలికి ఒళ్ళు గడ్డకట్టుకుపోతున్నది. చైనీయుల మోసం గుర్తించి, మంత్రిగారి కాపదరాకుండా కాపాడాలని తన బంధనాలు విప్పుకోటానికి ప్రయత్నించసాగాడు. దొర్లుకుంటూ ఒకపెద్ద

రాతివద్దకువెళ్ళి తన రెండుచేతుల మధ్యనున్న త్రాటిని దానికేసి రుద్దసాగాడు. చేతులు విపరీతముగా నొప్పులు పుట్టినప్పటికి లెక్కచేయక రుద్దగా, రుద్దగా త్రాడు కొంచెము కొంచెముగా విడిపోసాగింది. చేతులుత్రాడు పూర్తిగా తెగిన తర్వాత సంతోషముతో నోటిలోని గుడ్డలను తీసివేసి కాళ్ళకున్న బంధములను విడిపించాడు. చేతులనుండి కొద్దిగా రక్తం వస్తున్నప్పటికి లెక్కచేయక మంత్రిగారి డేరావైపు వేగంగా పరిగెత్తసాగాడు మేజర్ కుమార్.

ఇక్కడ నిద్రపోతున్న మంత్రిగారి గుండెలకు తుపాకి ఆనగా వారు ఉలిక్కిపడిలేచి ఆ వ్యక్తిని తేరపారచూచారు. 'మర్యాదగా లొంగిపొండి మంత్రిగారు ఇకమీరు మా చైనాదాసులు. ఇండియాను మా బానిసదేశంగా చేసుకుంటాము' అంటూ వికటాట్టహాసం చేశాడా ఆగంతకుడు. "మోసం నువ్వు మా మేజర్ కుమార్‌వి కావా? ద్రోహం" అంటూ ఆ వ్యక్తిని పరిశీలించి కుమార్ దుస్తులలో ఉన్న చైనీయుడని నిర్ధారణ చేసుకొన్నారు మంత్రిగారు. "హూ! మాటలు చాలించు. యుక్తితో శత్రువులను జయించటం మా చైనీయులకు వెన్నతో బెట్టిన విద్య. ఇక మిమ్మల్ని విడిపించటం ఎవ్వరికీ శక్యంకాదు" అంటూ మంత్రిగారిని ముందుకు త్రోశాడు ఆ చైనీయుడు.

ఇంతలో కుమార్‌వచ్చి ఆ చైనీయునితో కలబడ్డాడు. అర్ధనగ్నంగా, గాయాలతోనున్న కుమార్‌ని చూచి సంభ్రమాశ్చర్యములతో నిల్చుండిపోయారు మంత్రిగారు. వారిరువురు కొద్దిసేపు భీకరపోరాటాన్ని సాగించిన పిదప కుమార్ కొట్టిన బలమైన దెబ్బలకు ఆ చైనీయుడు మరణించాడు. రక్తసిక్తమైన శరీరంతో గాయాలతో కుమార్ లేచి "మోసం చేసేవారిగతి ఇంతే" నని మంత్రిగారికి జరిగిన వృత్తాంతమంతా చెప్పి అక్కడే చలన రహితంగా పడిపోయాడు. కుమార్‌ని తేజ్‌పూర్ ఆస్పత్రిలో చేర్పించారు. క్రమంగా కుమార్ కోలుకొని మామూలుమనిషి అయ్యాడు. రక్షణమంత్రిగారిప్రాణాలు కాపాడినందులకుగాను కుమార్‌కు "మహావీరచక్రము" నిచ్చి సత్కరించినది భారతప్రభుత్వం. తనతండ్రిని చూడాలనే ఉత్సాహంతో కుమార్ తన స్వంత ఊరు ప్రయాణమయ్యాడు. ఇంటికివెళ్ళి తండ్రి కాళ్ళమీదపడి "నీ మనస్సును కష్టపెట్టినందుకు క్షమించునాన్నా" అంటూ అశ్రువులు రాల్చాడు. "లే నాయనా నీవు చేసిన ఘనకార్యం పేపరులో చదివాను. నీ వంటివాడు నా కొడుకు కావటం నా పూర్వజన్మ సుకృతం" అంటూ కుమార్‌ని లేవనెత్తి గాఢంగా హృదయానికి హత్తుకున్నాడు తండ్రి సీతారామయ్య. తండ్రి కౌగిలిలో తనువును మరచి పరవశించాడు తనయుడు.

విషవలయం

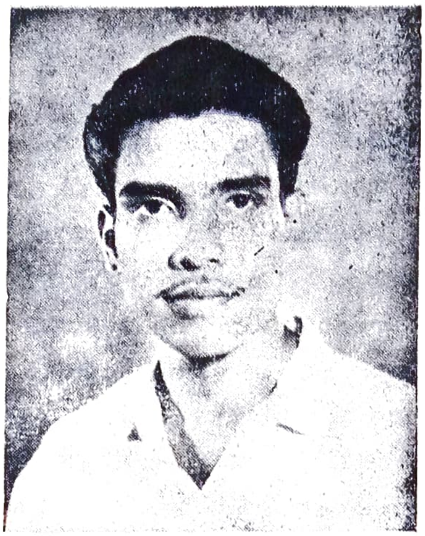

రచన : ఏ. వి. బి.
బి. యస్. సి. (తృతీయ కక్ష్య)

సాయం సమయం దాటిపోయింది. నగరమంతా మత్తుగా దీపాలు వెలిగాయి! కొలబాదీవి రోడ్డుపై జనం ఎప్పుడూ ఎక్కువే. అక్కడి ప్రదేశం రంగురంగుల దీపాల కాంతితో, వింత శోభతో ప్రకాశించుతున్న జనంతో విలసిల్లుతోంది. బొంబాయిరోడ్లు అందంగా కనిపించుతాయి రాత్రిళ్లు.

నున్నగావున్న రోడ్డుపై కారు ప్రశాంతంగా వెళ్తోంది. కారుదీపాలు వీధిదీపాలతో పోటీపడి చిత్తవుతున్నాయి. వెళ్తున్న కారు యాంత్రికంగా ఆగిపోయింది.

'హల్లో రాజ్ ఆవ్...ఆవ్' అంటూ కారులో నుండి పిలుపులు పిలిచాయి. కారు తిన్నగా రాజు వద్దకు వచ్చింది.

రాజు మధును చూడక దాదాపు ఎనిమిది సంవత్సరాలు దాటాయి. రాజు వూహకు అందలేదు మధు. తెలియని చిన్నతనపు బాంధవ్యం మనసును కౌగలించుకుంది. మధు జీవితపు కొద్ది పరిచయం రాజు మనసులో మెదలింది.

మధు పుట్టగానే తండ్రిని కోల్పోయాడు. మిడిల్ స్కూలు జీవితంవరకు తల్లితో వున్నాడు. తరువాత తల్లి ప్రేమకు కూడా నోచుకోలేదు. తనకున్న రెండెకరాల ఆస్తితో మేనమామ ఇంట్లో వుంటూ స్కూలుఫైనలువరకు వచ్చాడు. స్కూలులోనే తనతో పరిచయమైంది. అదే స్నేహంగా మారింది. స్కూలుఫైనల్ లో స్కూలులో మొత్తంపై మంచిమార్కులతో పాస్ అయ్యాడు. తరువాత కాలేజీలో చేరాలనే సంకల్పంతో మేనమామను చదివించమనికోరాడు. అందుకు మధు మామ వున్న ఆస్తి హస్తగతం చేసుకొని ఖర్చుల క్రింద అయిపోయిందని ప్రచారం లేవదీసి మధుని ఇంట్లోనుండి వెళ్ళగొట్టాలని ప్రయత్నించాడు. కాని మధు లెక్కలు చూపమని ఇరుగు పొరుగు సమక్షాన అడిగి చివరకు మూడువేలరూపాయలతో ఆ కూపంనుండి బయటపడ్డాడు.

తనతోపాటే కాలేజీలో ఇంటర్ లో చేరాడు. కళలంటే మధుకి విపరీతమైన అభిలాష. చిత్రలేఖనం, ఫొటోగ్రాఫి విడిగా నేర్చుకున్నాడు. రెండు సంవత్సరాలు గడిచిపోయాయి. ఇంటర్ ఫస్టు క్లాసులో పాస్ అయ్యాడు. తరువాత పైచదువులకు వెళ్ళాలనుకున్నాడు కాని, డబ్బులేకపోవడం వల్ల ఆ కోరిక కోరికగానే నిలచిపోయింది. డబ్బులేనివాని తెలివిచూసి వుద్ధరించేవాళ్ళెవరుంటారు?

ఉద్యోగానికై అన్వేషించాడు. తేలికగా

వుద్యోగాలు దొరికేకాలం పోయిందని తెలుసుకున్నాడు. నిరుద్యోగిగా వుండలేకపోయాడు. ఎక్కడికైనా వెళ్ళాలని నిశ్చయించుకొని తన వద్దకు వచ్చి కొద్దిపైకం అర్థించాడు. తను కాదనలేకపోయాడు. తన వద్దనున్న పైకం ఇచ్చి, తాత్కాలిక పరిస్థితులతో జీవితాన్ని పాడుచేసుకోవద్దని సలహాయిచ్చి బాధతో సాగనంపాడు. కొన్ని రోజులవరకు మధు గురించి తనకేమి తెలియదు. ఉన్నట్లుండి ఒక నెల తరువాత మనియార్డరు వచ్చింది. ఆశ్చర్యంగా తీసుకున్నాడు. మధు పంపించాడు. వెనక త్రిప్పిచూడగా 'మధు. బాంబే' అని వుంది. తను వూహించని ప్రదేశానికి వెళ్ళినందుకు బాధతో స్తబ్ధుడైనాడు తాను. అంతే! తరువాత మధు ఏమైనాడో తనకు తెలియదు.

"ఏరా! అలా ఆలోచిస్తూ చూస్తున్నావేమిటి? నేనురా! రాజు! మధునురా... కార్లో ఎక్కు" అంటూ మెత్తగా కండ్లు తెరుస్తూ చూచి మధు రాజును కార్లోకి లాగాడు.

అతని ఆలోచనలు ఆగిపోయాయి.

రాజు వెనకసీట్లో కూర్చోక తప్పింది కాదు. మధు చేతిలోవున్న స్టీరింగు అతని ప్రక్కనవున్న యువతి తీసుకుంది.

ఆమె అందంగా తెల్లగా వుంది. స్లీవ్ లెస్ బ్లౌజు. దానికితగ్గ అందమైన ఖరీదైన టెరిలిన్ చీరలో వుంది ఆమె.

మధు అందమైన విలువైన సూటులో ఆకర్షణీయంగా వున్నాడు.

"ఎన్నాళ్ళకు కనిపించావు? ఎంతగా మారిపోయావు" అన్నాడు రాజు పట్టరాని ఆనందంతో ఆశ్చర్యంతో.

"దానికేంగాని! అసలు నీ వెందుకు వచ్చావు బాంబేకి?" మత్తువాసన గుప్పుమంది తియ్యగా.

"ఏదో హిందుస్థానీ కంపెనీలో ఇంటర్వ్యూకి రమ్మంటేను".

"ఇంకా ఉద్యోగ ప్రయత్నాల్లోనే వున్నావన్నమాట!?"

"కాదురాబాబూ! ఉద్యోగం చేస్తున్నాను ఇంకొంచెం పెద్దఉద్యోగమని"

"ఛీ! వుద్యోగాల్తో బాగుపడే రోజులా ఇవి. వుద్యోగంచేస్తే లంచం తీసుకొని, వ్యాపారంచేస్తే ప్రజల్ని డిసీవ్ చేసి సంపాదించాలి డబ్బు. కాలం మారింది. మంచికి విలువ వుండడంలేదురా భాయ్!"

"అసలు నీ విక్కడేం చేస్తున్నావు?"

"పెద్ద బిజినెస్ చేస్తున్నాను కాని భయంకరమైంది."

గట్టిగా నవ్వాడు మధు.

రాజుకు అర్థమవలేదు. సందిగ్ధంలో పడ్డాడు.

అట్టే వేగంలేకుండా కారు ప్రశాంతంగా వెళ్తూంది. కారు నడుపుతున్న యువతి మెల్లగా మెడను త్రిప్పి రాజువైపు అదోలాచూసి... అందంగా నవ్వి అడిగింది.

"యే ఆఫ్ కా నయా ఏజంట్, సాయాద్?"

("ఇతను మీ క్రొత్త ఏజంటు అనుకుంటా?")

"నోనో! యే మేరా బచ్ పన్ కా దోస్త్ హై."

(లేదు ఇతను నా చిన్నప్పటి స్నేహితుడు.")

అన్నాడు మధు. ఆమె నవ్వి వూరుకుంది.

రాజులో సందేహాలు అలుముకున్నాయి. కాని వాటికి అతీతుడు కాకుండా మధుని ప్రశ్నించాడు చిన్నగా ఆమెకు వినిపడకుండా, "ఈమె ఎవరు?"

"ఫరవాలేదు! గట్టిగా మాట్లాడు ఈమెకు తెలుగురాదు. ఈమె మా బిజినెస్ ప్రొప్రయిటర్. నేను మేనేజర్ని, ప్రస్తుతం ఈమె నేను కలిసే వుంటున్నాం."

రాజుకు మధూవాలకం అవగతమవలేదు. అర్థమవలేదు. అతన్ని గురించి తెలుసుకోవాలనే వాంఛ విపరీతమైంది. మళ్ళీ ప్రశ్నించాడు. మధు రాజువైపు అదోలా చూశాడు.

చిన్ననాటి జీవితం కష్టాలతో దాటింది. ప్రస్తుతం సుఖాలబోటులో ప్రపంచపు తటాకంలో విహరిస్తున్నట్లనిపించింది మధుకు.

జీవితమంతా వలయమైతే దానిచుట్టూ తిరిగి, చివరకు కండ్లుకానక విషపుమార్గాన్ని అనుసరిస్తాడు మానవుడు.

మధుకుకూడా అలానే అనిపించింది.

"చెప్తాను కాని! నీవు ఎవ్వరికి చెప్పనని మాట ఇవ్వాలి."

సరేనని ఒప్పుకున్నాడు రాజు.

మధు పైపుముట్టించి తన స్వీయకథ చెప్పడం మొదలెట్టాడు.

"చాలా కష్టంమీద బొంబే చేరుకున్నాను. కాని ఉద్యోగం దొరకడం ఒక సమస్యగా మారింది. చివరకు ఒక ప్రెస్‌లో కంపోజర్‌గా కుదిరి ప్రెస్‌వర్కు బాగా నేర్చుకున్నాను. కాని బొంబేలో ప్రెస్ ప్రొప్రయిటర్ ఇచ్చే నూటా యాభైలో బ్రతకడం దుర్భరమైంది. బొంబే జీవితాన్ని కష్టాలతోనే అవగాహనం చేసుకున్నాను. దాదాపు ఒక సంవత్సరం గడిచింది...

ఒకనాడు చౌపాతి బీచ్‌లో షీలాతోను, ఆవిడ వెంటవున్న సింగ్‌తోను విచిత్రంగా పరిచయమైంది. వారు ఫోటో దీసుకోడానికి కెమెరాతో వచ్చారు. నేను వారిదగ్గర్లో హ్యాంగింగ్ గార్డెన్సు వద్ద చతికిలపడి ఏదో నా జీవితాన్ని గురించి ఆలోచిస్తున్నాను. అంతలో వారు నన్ను కేకవేశారు రమ్మని. సందిగ్ధంలో వారివద్దకువెళ్ళి విషయం అవగాహనం చేసుకొని ఒకఫోటోకి బదులు నాలుగు ఫోటోలుతీసి నేనే డెవలప్‌చేసి, ప్రింట్‌చేసి ఇస్తాను ఏదైనా స్టూడియోకు తీసుకొని వెళ్ళండని అర్థించాను. మిస్ షీలా కరుణతో నా కోరిక తీర్చింది. సింగ్ నా గురించి అడుగగా అంతా పూసగ్రుచ్చినట్లు తెలుపుకున్నాను. పిదప సింగ్ తనవద్ద వుండి దొంగనోట్లు చెలామణి చేయమని చెప్పారు. మొదట భయపడ్డాను. కాని చివరకు పరిస్థితుల ప్రాబల్యంమూలాన ఒప్పుకున్నాను. వారి బిల్డింగ్‌కు తీసుకొనివెళ్ళి అంతా ట్రయినింగ్ ఇచ్చి ఇతర రాష్ట్రాలకు అనుభవజ్ఞులైన ఏజంట్ల వెంట పంపారు. అలా ఏజెంటుగా నాలుగు సంవత్సరాలు హాయిగా జీవితం గడిపాను..." అంటూ ఒక్కక్షణం ఆగి మళ్ళీ తల భారంగా వుంది తరువాత చెప్తాను. మొదట మా రెసిడెన్సుకి రా" అంటూ మధు తన గత జీవితాన్ని సగంలో ఆపాడు.

రాజు తెల్లబోయి వింటున్నాడు.

మధు మాటను కాదనలేక పోయాడు.

డ్రైవింగ్ చేస్తున్న మిస్. షీలా చిన్నగా నవ్వింది. కారు మార్గంమారింది.

తిన్నగా కారు ఒక భవనంముందు శబ్దం చేసుకుంటూ పోర్టికోలో ఆగింది. చుట్టుప్రక్కల అందమైన మొక్కలతో, చెట్లతో అందంగా వుద్యానవనంలా వుంది. తియ్యని ఇంగ్లీషు సంగీతం భవనంనుండి వినిపిస్తూంది.

రాజు మధువెంట కారులోనుండి దిగాడు. షీలాముందుగా నడుస్తూంది, రాజు మధులు ఆమెను అనుసరించారు. భవనంముందు భాగం అందంగా దీపాలతో అలంకరించబడివుంది. గోడలకు నోటీసులు కూడా వున్నాయి. మెట్లెక్కి తిన్నగా పై భాగాన్ని చేరుకున్నారు. అది ఒక క్లబ్ గదిలా విశాలంగా వుంది. దానిలో టేబుల్స్, కుర్చీలు అమర్చి వున్నాయి. అక్కడక్కడ తూలుతూ యువకులు కొందరు కూర్చొని సంగీత మాధుర్యాన్ని ఆస్వాదిస్తూన్నారు. కొంతమంది యువకులు తూలుతూ ముందుకువచ్చి

"గుడ్‌నైట్ మధుజీ!"

"గుడ్‌నైట్ మేడమ్!" అంటున్నారు.

మధు షీలా మూడవభాగంపైకి చేరుకున్నారు.

రాజు వాళ్లను అనుసరించాడు అయోమయంగా.

మూడవ అంతస్తు అద్దాలతో, దీపాలకాంతిలో అందంగా విరాజిల్లుతున్నది.

హాలు తరువాత గదిలోనికి ప్రవేశించారు అందరు.

రాజు ఆశ్చర్యంతో అంతా పరీక్షగాచూస్తు న్నాడు. షీలా మధు ఒకరిప్రక్క ఒకరు కూర్చు న్నారు. వారికి ముందున్న సోఫాను రాజు ఆక్ర మించాడు.

మధు ఎవరినో కేక వేశాడు.

పెద్దహోటల్ లో మాదిరిగా బేరర్ లాంటివాడు బ్రాందీసీసాలు గ్లాసులు ఒక ట్రేలో పెట్టుకొని ప్రత్యక్షమయ్యాడు.

టేబుల్ పై గ్లాసులు వుంచి బ్రాంది పోస్తు న్నాడు...

బ్రాంది కమ్ సెప్టెంబరు సంగీతంలా, అమ్మా యిల అందమైన నవ్వులా శబ్దంచేస్తూ గ్లాసుల్లో నిండిపోయింది.

మధు ఒక గ్లాసు సేవించాడు.

రాజుకు ఒక గ్లాసు ఆఫర్ చేశాడు.

కాని రాజు తనకు సహించదు అలవాటు లేదని నిరాకరించాడు.

షీలా మధు గట్టిగా నవ్వారు.

"క్యా అజబ్ ఆద్మీహై" అన్నది షీలా.

తిరిగి రెండవగ్లాసు ఖాళీ చేశాడు మధు.

రాజు విస్తుపోయిచూస్తూ పూరకుండిపోయాడు.

"మై చెల్తి హుం డార్లింగ్" అంటూ లేవ బోయింది షీలా. మధు చేయిపట్టి ఆపి రాజును షీలాకు పరిచయం చేశాడు హఠాత్తుగా జ్ఞాపకం వచ్చిన వాడిలా.

మిస్. షిలా నవ్వుకుంటూ తనగదిలోకి వెళ్ళింది.

మధు రాజులమధ్య నిశ్శబ్దం తాండవిస్తూంది. పైన ఫ్యాను రివ్వున తిరుగుతూ చల్లనిగాలి ప్రసా దిస్తుంది.

"ఇది..." అన్నాడు రాజు సందేహంగా.

"ఇదే మేముంటున్న యిల్లు ఏం బాగులేదా?"

"చాలా బాగుంది. క్రింద క్లబ్ లా వుందే".

"అవును! ఇదే మా బిజినెస్. బ్రాందీ అమ్మడం బయటికి తెలిసే బిజినెస్." అంతలోనే ఫలహా రాలు వచ్చాయి. ఇద్దరు సేవించారు.

కొద్ది క్షణాలు తర్వాత ఒకడు వచ్చి.

"బాస్ అరుణ్ వచ్చాడు."

"యస్ కమిన్."

"బాస్! వహీద్ పట్టుబడ్డాడు బాస్." అన్నాడు వణుకుతున్న కంఠంతో ఆ వచ్చినవ్యక్తి. మధు ఉగ్రుడయ్యాడు.

ఇప్పుడేంచేయమంటావు? ఎందుకు అంత నిర్ల క్ష్యంగా ప్రవర్తించారు...వాట్ కెన్ ఐ డూ నా?...గో అండ్ హేంగ్ యువర్ సెల్ఫ గెట్ అవుట్" అన్నాడు అధికార స్వరంతో.

వచ్చినవాడు బెదురుతూ వెనక్కి వెళ్ళి పోయాడు.

మధులేచి పచార్లుచేస్తూ ఆలోచిస్తున్నాడు.

"నేను వెళ్తున్నాను మధు." అంటూ వెళ్ళి బోయాడు.

మధు మత్తు సాంతం దిగిపోయింది. స్నేహితుని చేయి పుచ్చుకొని కూర్చోపెట్టాడు. పైపు వెలిగించి

ఇది మామూలే! మాకేం కొత్తకాదు! భయ పడకు."

చాలావరకు ఇద్దరు నిశబ్దంగా వున్నారు. రాజు నిశబ్దాన్ని భేదించుతూ నీ గత జీవితం సగంలో ఆపావు" అన్నాడు,

"అవును! కాని అంతా అయోమయంగా వుంది."

"........."

"చూశావుగా! క్రయిం బ్రాంచిలో కొత్త ఇన్ స్పెక్టర్లు వచ్చారు. మా ఏజెంట్సుని పసి గట్టారు. కొంతమంది పట్టుబడి పోతున్నారు." అన్నాడు చిరాగ్గా విచారంగా పైపుపొగ వదుల్తూ తిరిగి ప్రారంభించాడు అటూ ఇటూ తిరుగుతూ...

"నేను బాస్ వద్ద అనగా సింగ్ గారివద్ద నాలుగు సంవత్సరాల అనుభవం సంపాదించాను. మాదొంగ నోట్లనుబాగా చెలామణి చేశాను. గట్టివాణ్ణి అని పించుకున్నాను. కాలం ఒకమాదిరిగా నడవగా

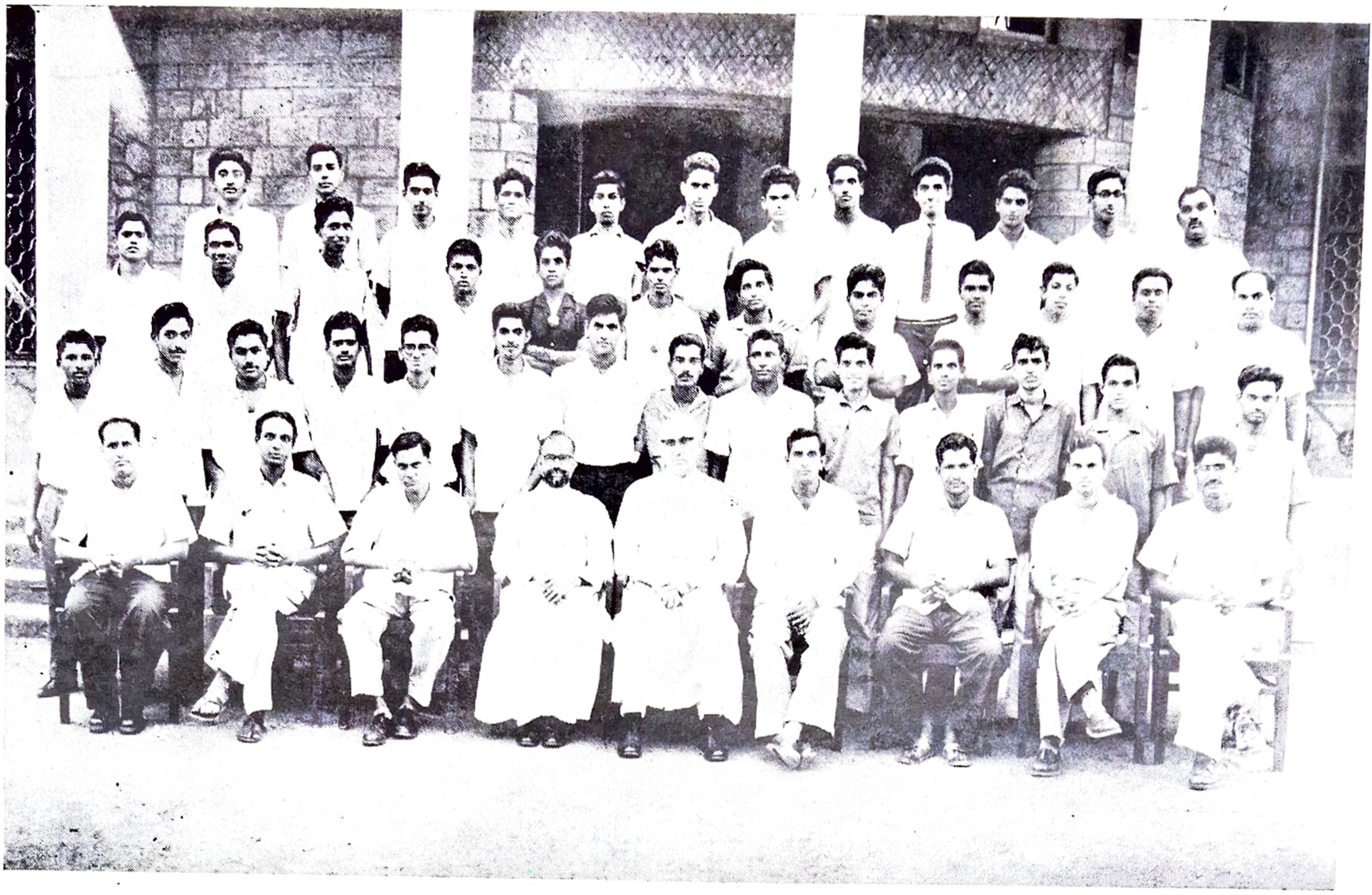

Final Year B. Com.

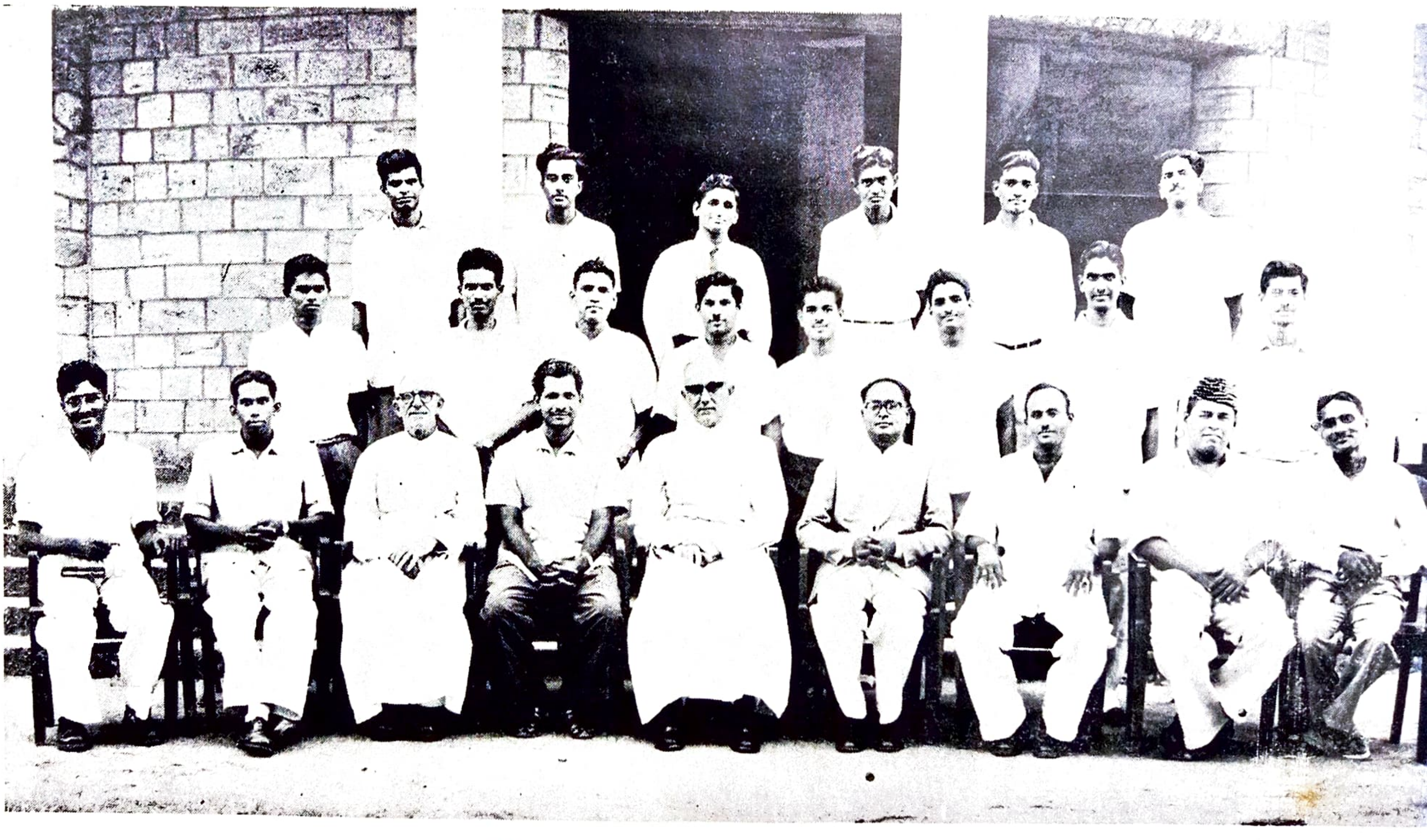

Final Year B. A. (Economics)

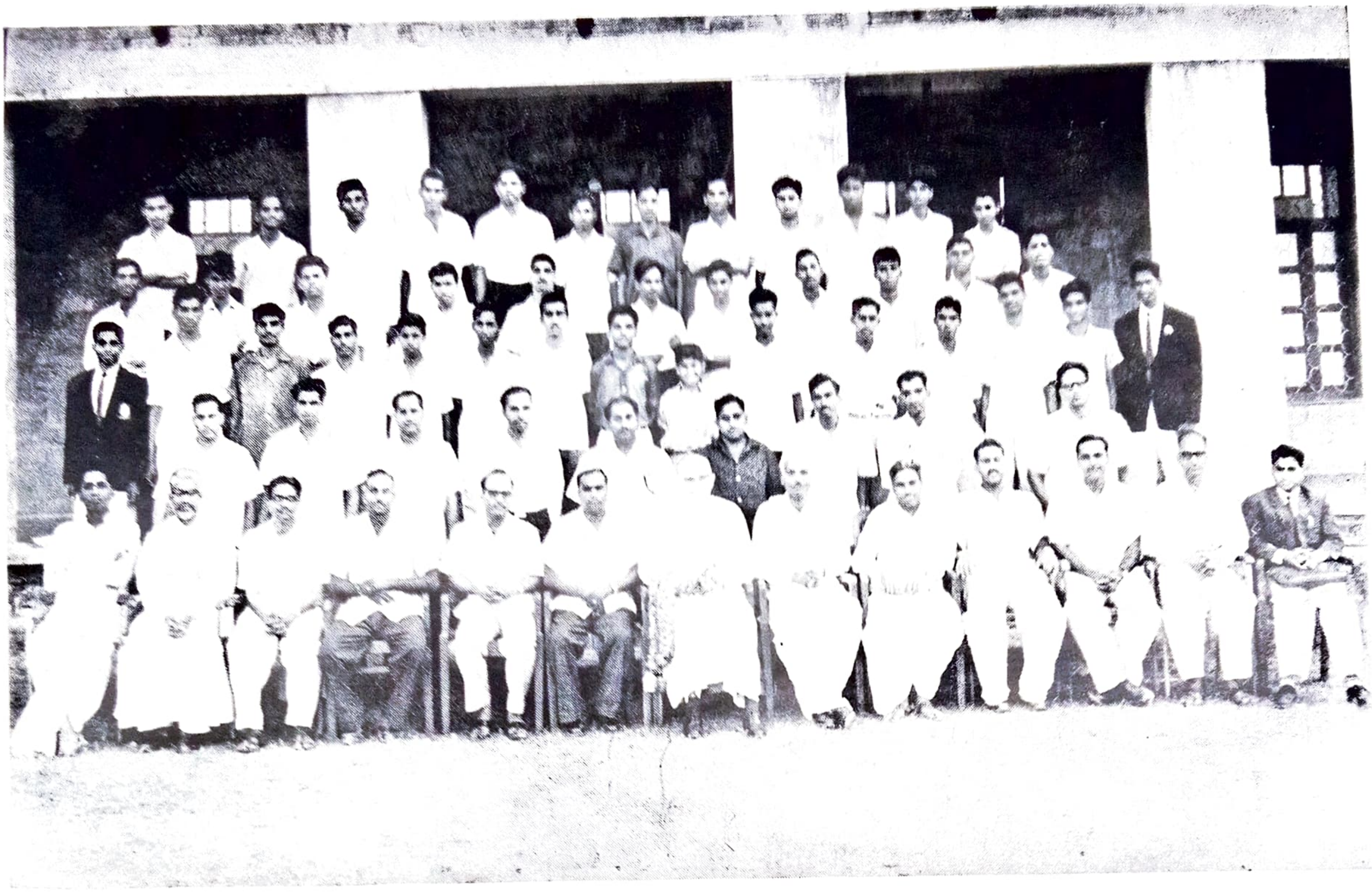

Final Year B. Sc. (M. P. C.) Section I

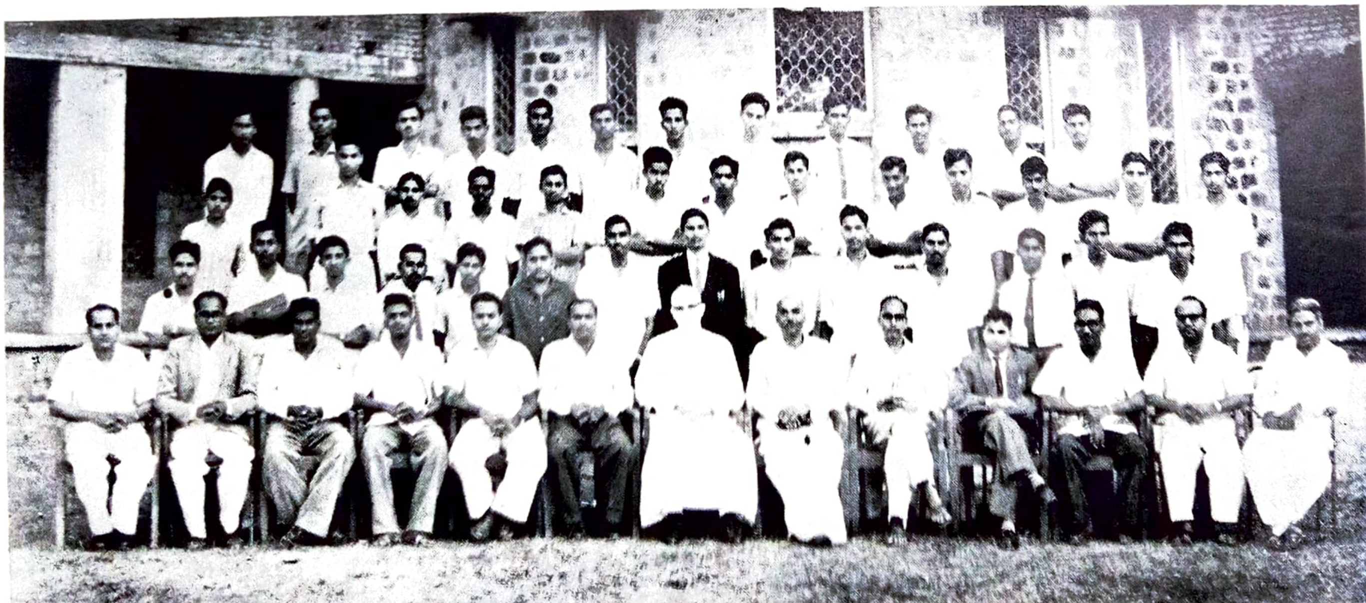

Final Year B. Sc. (M. P. C.) Section 2

నాకు షీలాకు మధ్య మొదటినుండి ఒక విధమైన అనురాగం, అప్యాయత, ఆత్మీయత అంకురించి క్రమముగా రూపొందాయి.

నాకు ఒక యువతితో సంబంధం ఏర్పడింది. ఆమెతో తిరగవద్దని ఆమె సి. ఐ. డిపార్టుమెంటు నియమించిన యువతి అని ఆదేశించాడు బాస్. కాని ఆమె సాంగత్యాన్ని వదులుకోలేకపోయాను. బాస్ నన్ను ఉద్యోగం నుండి తీసేయాలను కున్నాడు. కాని వుద్యోగంనుండి తీసేస్తే తను గుట్టు బయటపెడతానేమోనని అంతం చేయాలని నిశ్చయించుకున్నాడు. ఈ విషయం తరువాత షీలావల్ల తెలిసింది.

ఒక రోజు రాత్రి షీలా నేను రాత్రి ప్రొద్దు పోయేవరకు మాట్లాడుతూ వున్నాము. దాదాపు ఒకటిదాటి వుంటుంది. తప్పతాగి బాస్ షీలాగది లోకి ప్రవేశించాడు. నేను అక్కడ ఉండడం చూసి ఉగ్రుడయ్యాడు. కొట్టబోయాడు. తప్పించు కొని వెళ్ళిపోయాను. కాని రెండవరోజు షీలా చెప్పింది. తమపై అపోహపడి రాత్రి తన్ను కొట్టా డని నన్ను రాత్రికి పిలిపించి చంపాలను కున్నా డని కూడ చెప్పింది. నేను సిద్ధంగానే వున్నాను. రాత్రికి బాస్ ఆజ్ఞప్రకారం వెళ్ళాను. లెక్కలు చూపించమన్నాడు. నా ఫైలు తీసి దొంగనోట్లు, వాటిని మార్చిన నోట్ల లెక్క చూపెట్టాను. కాని దాదాపు నాలుగువేలు లెక్క తేలలేదు. ఆ సొమ్ము ఏదన్నాడు. లేదన్నాను. ఖర్చయిందన్నాను. దానిపై ఒకదానికి ఒకటి ఘర్షణపడి, వివాదం పెరి గింది. మొదటే ప్లాను వేసుకొనివుండడం మూలాన పిస్టల్ తీసి గురిచూసి పేల్చాడు. నేను తప్పించు కొని తిరిగి పేల్చాను. అంతే! బాస్ గుండెల్లో నుండి బుల్లెట్ దూసుకొనిపోయింది. చివరిదశలో నన్ను దగ్గరగాపిలిచి "వ్యాపారం గుట్టుగా నడప మని, తను షీలాకు చాలా అన్యాయం చేశానని, తన తరువాత పోలీసుల చేతుల్లో పడకుండా కాపాడమని" చెప్పి ప్రాణాలు వదిలాడు. నేను

షీలా బాస్ పైపడి దుఃఖించాము. తరువాత శవాన్ని నగరానికి దూరంగాచేర్చి తిరిగి మా గృహానికి వచ్చేశాము. ఇప్పటివరకు అపరాధ పరిశోధన శాఖవాళ్లు సింగ్ చావు గురించి అన్వేషిస్తూనే వున్నారు.

నాకు అంతవరకు మిస్ షీలా గురించి వివరంగా తెలీదు. ఆమె బెంగాలియువతి. ధనవంతురాలు. బాస్ సింగ్ వెంట కలకత్తానుండి బొంబేకి చాల ధనంతో వచ్చేసింది. అతన్తో సుఖపడిం దేమిలేదు. పైపెచ్చు భయంకర జీవితాన్ని గడిపింది. బాస్ తరువాత బాస్ అంతవాణ్ణి నేనే గనుక నన్ను షీలా బాస్గా ప్రకటించింది. అప్పటినుండి షీలా నాతోనే వుంటున్నది.

నేనే ప్రస్తుతం దొంగనోట్లు ముద్రిస్తున్నాను. వ్యాపారం మెరుగునపడింది. కాని సి.ఐ. శాఖవారు మా ఉనికి తెలుసుకొన్నారు. మా ఏజెంట్లు చాలా మంది పట్టుబడ్డారు. ప్రస్తుతం కొంతమందే వున్నారు. అంచేతే నిన్ను చూచినపుడు షీలా కొత్త ఏజెంటా అని ప్రశ్నించింది". కొద్దిక్షణాలు ఆపితిరిగి ప్రారంభించాడు.

"ఈ వ్యాపారం సముద్రంలో సుడిగుండం లాంటిది, ఈ ఐశ్వర్యానికి లోబడి ఈ విషవల యంలో దూకితే ఇక బ్రతుకంతా మునుగుతూ తేల్తూ గుండ్రంగా తిరుగుతూ అధః పాతాళానికి దిగజారిపోవలసిందే!! కాని ఈ వలయంనుండి బయట పడరాదా? అంటావేమో! దీనివల్ల నా ఏజెంట్లకు ముఖ్యంగా షీలాకు ద్రోహంచేసినవాడ నవుతాను. నేను చేస్తున్నది శిక్షార్హమైన పని. కాని వున్న నాలుగురోజులు ఈ జీవితాన్ని ఇలానే గడపాలనుకున్నాను...ఇప్పటికే సి. ఐ. శాఖ వారికి మా ఉనికి తెలిసిపోయింది. త్వరలో నేను కూడా పట్టుపడవచ్చు...నేను నా భయంకర జీవి తాన్ని ఎవరికైనా విన్నవించుకుందామను కొన్నాను. కాని ఆత్మీయులెవరూ లేరు. ఈ నాటికి నా చిన్ననాటి స్నేహితుడివి నీవు నా

జీవితకథను విన్నావు. నాకు చాలా తృప్తిగా వుంది, నా మనసు తేలికగావుంది'' అన్నాడు మధు తెలియని తృప్తితో. రాజుకు మధు జీవితం బోధ పడింది. ఆ జీవితం ఎంత భయంకరమైందో ముందే అతడు గ్రహించాడు. ఆ దారినుండి తొలిగించా లనే ఆశతో "చూడు మధు! చిన్నప్పటినుండి నీ జీవితమార్గం విచిత్రంగా సాగింది. నీవు పరిస్థి తుల ప్రభావంవల్ల ఈ వలయంలో చిక్కు కున్నావు. అలాంటప్పుడు చేసినదానికి పశ్చా త్తాపపడుతూ బయట పడడం నీ విధి, నీ ధర్మం. నీవల్ల ఏమి ఎరుగని ప్రజలు, దొంగనోట్లవల్ల పట్టు బడుతున్నారు. నీ ఏజెంట్లు నీవు చూపే ధనాన్ని ఆశించి జీవితాలు నాశనం చేసుకుంటున్నారు. నీ వల్లె నీ బాస్ ప్రాణాలు వదిలాడు. వదులుకో మధూ! ఈ పాపపు ఐశ్వర్యాన్ని వదులుకొని నీ మార్గాన్ని మార్చుకో.'' అన్నాడు.

"విడువలేనురా, ఈ ఐశ్వర్యాన్ని వదలలేను.'' అన్నాడు మధు బాధగా.

"నేను వెళ్తున్నాను,'' రాజు లేచాడు.

"ఎక్కడికి?''

"నేను వుంటూవున్న లాడ్జికి, రేపే బొంబే నుండి వెళ్ళిపోవాలి.''

"ఇవ్వాల్టికి ఇక్కడే వుండిపో.''

"నీ ఆతిథ్యానికి సంతోషించాను. పైపెచ్చు నీ జీవితాన్ని తెలుసుకోగలిగాను చాలు కడుపు నిండింది,'' అంటూ ముందుకు కదిలాడు రాజు.

"రాజు ఆగరా! ఇదో సూట్ కేసులో చాలా ధనం వుంది. నీకన్న నాకు దగ్గరవాళ్ళు ఎవరు లేరు తీసుకో'' అంటూ అమాయకంగా గదిలో నుండి తీసుకొనివచ్చి ఇవ్వబోయాడు మధు. మధు స్వభావానికి ఆశ్చర్యపోయాడు రాజు! భయంగా మధువైపు చూశాడు!

"ఇవి దొంగనోట్లనుకున్నావా! కాదు... కాదు మంచివి నా మాటమీద నీకు నమ్మకము లేదా?'' వణుకుతున్న కంఠంనుండి బాధగా మాటలు వినపడ్డాయి. రాజు అదోలా భయంగా చూశాడు.

"నీ ఆతిధ్యానికే కృతజ్ఞుణ్ణి, పైపెచ్చు ఇవెం దుకు వద్దు...చాలా థ్యాంక్స్'' అంటూ మెట్లు దిగి చకచక వెళ్ళిపోయాడు రాజు.

మధు స్తబ్ధుడై అక్కడే నిలబడ్డాడు. అప్పుడే వచ్చిన షీలా అతనివెనకే నిలబడిచూస్తూ వుండి పోయింది.

* * * *

కొద్దిరోజుల తర్వాత...ఒకనాటి ఉదయం...

పేపరు చూస్తున్న రాజు ఆశ్చర్య చకితు డయ్యాడు.

"ఘరానా దొంగనోట్లు ముద్రిస్తున్న మధు మరియు మిస్. షీలా అనే యిద్దరు తమంతట తామే వచ్చి పోలీసులకు లొంగి పోయారు''అని పెద్ద అక్షరాల్లో ఫొటోలతోసహావున్న వార్తను చూశాడు రాజు. తన ప్రయత్నం ఫలించినందుకు ఒక క్షణం అతడు గర్వించాడు. తర్వాత మారి పోయిన తన స్నేహితుని తలచుకొని అతడు బాధగా నిట్టూర్చాడు.

అమరప్రేమ

టి. సుబ్బారావు, I B. Sc.

తలుపుమీద దబదబ మోదిన చప్పుడైంది. నిద్రపోతున్న సుశీల ఉలిక్కిపడి లేచింది. తన నడుంమీద వున్న చిట్టిచేతిని నెమ్మదిగా తీసి, చప్పుడు చేయకుండా మంచంమీంచి దిగి, తలుపు తీసేసరికి ఒక్కసారిగ తూలుతూ సుశీలచేతులపై వాలిపోయాడు మూర్తి. సుశీలముఖం (ఒక్కసారిగ) మారిపోయింది. కళ్లు అశ్రుధారలు వర్షిస్తున్నాయి.

ఏమండీ! మళ్ళీ...మళ్ళీ... త్రాగారా! తడబడుతూ ప్రశ్నించింది. "ఠట్" అంటూ ఒక్కవూపుతో సుశీలను తోసి మంచంమీద వాలిపోయాడు మూర్తి. "ఎవడన్నాడు నేను తాగానని? నేను... త్రాగలేదు. అమృతంలేదూ, ... దాన్ని సేవించాను". నోటికొచ్చినట్లు వాగుతున్న మూర్తిని సుశీల బ్రతిమాలసాగింది. 'ఏమండీ! ఆ మంచంమీద చిట్టి పడుకుందండీ! దాన్ని లేపకండి, మీకు పుణ్యముంటుంది. లోపల గదిలో మీకు పక్కవేశాను. వెళ్ళి అక్కడ పడుకోండీ!' ఎందువల్లోకాని మూర్తి ఆమె ప్రార్థన నీసారి ఆలకించాడు. నెమ్మదిగా తూలుతూ లేచి లోపలిగదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు. సుశీల తలుపు గడియవేసి లోపలి గదిగుమ్మం దగ్గరకువెళ్ళి చూసింది. మూర్తి మంచంమీద పడుకొని వున్నాడు. నిశ్శబ్దంగా నిట్టూర్చి ఆమె మంచంమీదకు వచ్చి కూర్చుంది. చీరచెరగామె అశ్రుధారల నరికట్టాలని నిష్ఫల యత్నం చేస్తోంది. ఆమె మన సయిదుసంవత్సరాల వెనక్కు పరుగెత్తింది.

"అవును. పెళ్ళయినకొత్తలో తామెంత ఆనందంగా జీవితం గడిపారు! తమ ఆనంద ఫలితం కాదా రెండేళ్ళచిట్టి! ఈ ఆనందాన్ని భగ్నం చేయడానికా అన్నట్లు, కొద్దిరోజులక్రితమే తమ జీవితంలో కేశవ్ ప్రవేశించాడు!!"

కేశవ్! ఆ పేరు తలుచుకోగానే ఆమె నేత్రాలరుణ వర్ణపూరితాలయ్యాయి. అగ్నిని వర్షించనారంభించాయి.

"కేశవ్‌ను తానెంత అభిమానించింది! అన్నయ్యగా ఆదరించింది!! చెల్లెలికా తనొసగిన ప్రతిఫలమేమిటి? సుగుణ సంపన్నుడని తాను మురిసిపోయే తన...తన...భర్తకు త్రాగుడు అలవాటు చేశాడు. అంతే! అతన్ని మళ్ళీ తన గడప తొక్కవద్దని శాసించింది. కాని...తన భర్త అలవాటును మాత్రం మాన్పించలేకపోయింది. ఈ

ఆలోచన ఆమె హృదిని కలచివేసింది. చీరచెరగుతో కళ్ళు తుడుచుకొంది. గడియారం 'ఠంగ్' మని మ్రోగింది ఆమె ఆలోచనలకు ఆనకట్ట కడుతూ! నిశ్శబ్దంగా నిట్టూర్చి ఆమె మంచం మీదకు జారింది.

తెల్లవారింది. మూర్తి కళ్ళు విప్పిచూశాడు. ఎదురుగాఉన్న గోడగడియారం 6-10 ని.లు చూపుతోంది. మంచంమీంచి దిగి కాఫీకోసం వంటింట్లోకి తొంగిచూచాడు. సుశీల దేవునిపటం ముందుంచుకుని కన్నీరు కారుస్తోంది. విసుగ్గా మూర్తి వెనుదిరిగాడు. 'ఆ దేవుడో పిచ్చాడు. వాణ్ణి యీ పిచ్చివాళ్ళారాధించడం ఏమిటో వొరగబెడతాడని. ఈ పిచ్చికసలు మందేలేదు.' తనకు తానే చెప్పుకుంటున్నట్లు మాట్లాడేస్తున్నాడు మూర్తి. "మందు...ఆ! మందు. నాకూ కావాలి...కాని యెలా! చేతిలో పైసాలేదే!" చటుక్కునలేచి పిచ్చెత్తిన్నట్లు మంచంకింద, టేబుల్ మీద వెతికాడు. పైసా కూడ దొరకలేదు. నిరాశగా నిట్టూర్చి, చివరి ఆశగ టేబిల్ సొరుగు లాగాడు. ఓమూలపడున్న చిన్న కవరు అతనిదృష్టి నాకర్షించింది. గబగబతీసి తేది చూశాడు. అయిదేళ్ళనాటి వుత్తరం అది. మరి తన కెందుకందలేదు? ఇక్కడెలా పడుంది? తలపంకించి, గబగబా చదవడం ప్రారంభించాడు.

మద్రాసు

ప్రియమైనమూర్తీ! 16-10-59

నిన్నేమని సంబోధించాలో నాకర్థం కావడం లేదు. మన మిద్దరం కలసి మూడేళ్ళు చదివామన్న మాటేకాని, నేను మనసువిప్పి మూడుమాటలు కూడా నీతో మాట్లాడలేకపోయాను. నేను విజయను. జ్ఞాపకం వచ్చా ననుకుంటాను.

మూర్తీ!

కన్నీళ్ళు వస్తున్నాయి. కాని నిగ్రహించుకోవాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. స్త్రీలు బేలహృదయ లనుకోవడం పొరపాటు. స్త్రీకూడ అనవసరంగా కన్నీరు కార్చదు. ముఖ్యంగా నేను...నీ వివాహశుభలేఖ అందింది. నాకు హృదయమంటూ ఒకటి వుంటే, దాన్నది ముక్కలుచేసింది మూర్తీ! ముక్కలు...చేసింది... నేనీ ఉత్తరం ఎంతబాధతో వ్రాస్తున్నానో అంతా చదివితే తెలుస్తుంది. నేను నిన్ను...ప్రేమించాను మూర్తీ! ...మనసారా... నిండుహృదయంతో ... ప్రేమించాను. నీలో ఐక్యమైపోవా లనుకున్నాను. కాని యీ దురదృష్టవంతురాలి కావిషయం నీతో చెప్పే అవకాశం కూడా లేకుండా చేశాడు భగవంతుడు. ఎన్నోమార్లావిషయం నీతో చెపుదా మనుకున్నాను. కాని స్త్రీ సహజమైనసిగ్గు చెప్పనిచ్చింది కాదు. నీవు నా హృదయం అర్థంచేసుకోగలవని మనస్ఫూర్తిగ భావించాను. కాని ఆ ఆశ నిన్నటితో తీరిపోయింది. నీవు మద్రాసు వీడిపోయే టప్పుడైనా నీతో మనసువిప్పి మాట్లాడాలని ఆశించాను. కాని నేనూళ్ళో లేనిసమయంలో నీవు వెళ్ళిపోతావని కలలోకూడా ఊహించలేదు. పోనీ ఆ విషయం! నేను విధిచే వంచింపబడ్డాను. నేనొక నిర్భాగ్యురాలను మూర్తీ! ... నిర్భాగ్యురాలను.

నీకు తెలుసో, తెలియదో కాని, తెలియదనే అనుకుంటాను, నా స్నేహితురాలు 'జయ'కూడా నిన్ను ప్రేమిస్తోంది. అంతకంటె 'కామిస్తోంది' అంటే బావుంటుందేమో! క్షమించు యీ మాట వాడినందుకు. స్త్రీ సహజమైన ఈర్ష్యవల్ల నేనిది వ్రాయలేదు. ఇది నిజం. ఆమె నీరూపాన్నిచూచి ఆకర్షితురాలైంది. ఆమెకీ అందింది నీ వివాహ శుభలేఖ. ఆమెపై నీ లేఖప్రభావా న్నూహించగలవా? ఊహించలేవు. నాకు తెలుసు. ఆమె నీపై ... పగ ... బట్టింది మూర్తీ? నిన్ను జీవిత సౌఖ్యానికే దూరంచేస్తానని ప్రతినబట్టింది. తిరస్కరింపబడిన స్త్రీ హృదయావేదన నీ కర్థంకాదు మూర్తీ! ఆమెను ప్రేమిస్తున్న నిర్భాగ్యుడు, ఆ

కేశవ్ ఆమెకు తోడునీడన్న విషయం నీకు తెలియదేమో! నేనొకటి నిన్ను హెచ్చరిస్తున్నాను. కేశవ్ విషపు పురుగు. అతనికి దూరంగవుండడం నీకు క్షేమకరం. లేనినాడు ... నే నూహించలేను మూర్తీ! నీలో పరిణామాన్ని నే నూహించుకోలేను.

నీ దాంపత్యజీవితం సుఖమయంగా సాగిపోవాలని నిండుహృదయంతో ఆకాంక్షిస్తున్నాను. నీ జీవితసహభాగిని, సుశీలకు నా అభివందనలు.

ప్రేమ అమరమైనది మూర్తీ! అది యేనాటికైనా త్యాగాన్నాశ్రయిస్తుంది కాని ద్వేషాన్ని కాదు. ఈ విషయం మరచిపోకు. నీకీ ఉత్తరం అందేటప్పటికి నా ఈ పాంచభౌతికదేహం అసూయాద్వేషాల కౌలవాలమైన యీ లోకాన్ని విడిచిపెడుతుంది. G...o...o...d....B....y....e.

ఎప్పటికీ నిన్ను నావానిగతలచే,

నీ 'విజయ'

ఈ వుత్తరం మూర్తి మనసుపై అమిత ప్రభావం చూపింది. 'సుశీలా !' గట్టిగా అరిచాడు. అదరిపడ్డ సుశీల తెరుగుతూన్న కూర వదలిపెట్టి గబగబా ఆ గది గుమ్మం దగ్గరగ వచ్చింది. నిర్ఘాంతపోయి అక్కడే నిలబడిపోయింది.

"ఆ ఉత్తరం ...మీరు...చూశారా !"

"చూశాను సుశీలా ! చూశాను". నెమ్మదిగా అడుగులువేస్తూ భార్యదగ్గరకు వెళ్ళాడు మూర్తి.

"ఈ ఉత్తరం అప్పుడే నాకెందు కివ్వలేదు ?" గట్టిగా ప్రశ్నించాడు. అతని కళ్ళల్లో ప్రజ్వలిస్తున్న కోపాని కామె అమితంగా భయపడిపోయింది. 'క్షమించండి. ఇవ్వకపోవడమే మంచిదనుకున్నాను' తడబడుతూ అనగలిగింది. 'అయ్యో ! సుశీలా !' తలపట్టుకు రోదిస్తున్నాడు మూర్తి. 'నేను నీచుడిని. మూర్ఖుడిని. నేనెందుకు బ్రతకాలి? ఎవరికోసం బ్రతకాలి? విజయప్రేమ గుర్తించలేకపోయాను. కేశవ్ దురాలోచన గుర్తించలేకపోయాను. నన్ను నేనే నాశనం చేసుకుంటున్నాననే విషయమే గుర్తించలేకపోయాను సుశీలా ! గుర్తించలేకపోయాను.' అపరిమితమైన బాధ త్వరలోనే అతని హృదయంపై తనప్రభావం చూపింది. స్పృహతప్పి పడిపోయిన భర్తశరీరంపై పడి రోదిస్తున్న సుశీల వెక్కివెక్కి ఏడుపు విన్పించడంతో వెనుదిరిగి చూచింది. గుమ్మందగ్గరొక స్త్రీ నిలబడి కన్నీరు కారుస్తోంది. 'మీరు...' ప్రశ్నార్థకంగా ఆగిపోయింది సుశీల. 'నేనమ్మా జయను. మీ జీవితాలను నాశనంచేసిన పాపిని ... నా ప్రతిన నెరవేర్చుకున్నానే కాని అది నన్నే సమూలంగా నాశనం చేస్తుందనుకోలేదు...నన్ను క్షమించగలవా సుశీలా ! భోరున యేడుస్తూ జయ వచ్చి మూర్తి పాదాలమీద వాలిపోయింది. సుశీల కేంచేయాలో తోచలేదు. గబుక్కునలేచి 'మీరిక్కడే వుండండి. వారి కీమధ్య తరచు గుండెనొప్పి వస్తోంది. వెళ్ళి డాక్టరుగారిని పిలుచుకొస్తాను'. సమాధానంకోసమైనాచూడకుండా పరిగెట్టింది సుశీల. పావుగంట గడిచింది. సుశీల రాలేదు. జయకాందుర్దా ఎక్కువైపోయింది. క్షణక్షణానికి మూర్తినాడిచూస్తోంది. నీరసంగా కొట్టుకుంటూన్న అతని నాడి ఆమె భయాన్నధికంచేసింది. హఠాత్తుగా అతని శరీరం చల్లబడిపోయింది. ఆ విషయం గుర్తించిన జయ 'మూర్తీ' అని పిచ్చికేక వేసి అతనిపై వాలిపోయింది. ఆమె మరి లేవలేదు.

లోపలి కడుగిడబోతున్న సుశీల ఆమె కేకవిని వెర్రిదానిలా నుంచుండిపోయింది. ఆమెతో వచ్చిన డాక్టరుగారు నిశ్చేష్టులై నిలబడిపోయారు.

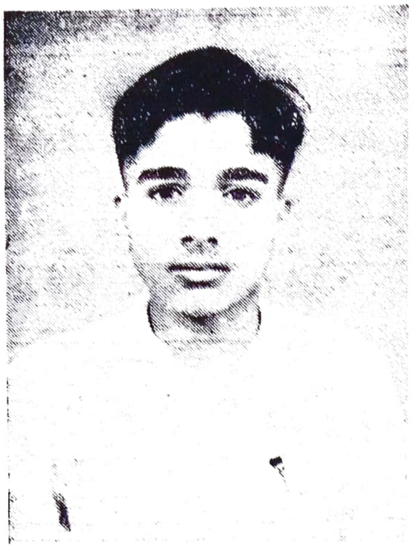

भारत की जवाहर ज्योति, —

— बुझ गई जीवन ज्योति !

ए. राम कृष्णा रावु,
बि. एस. सी. (प्रथम)

१) स्वदेश की आशा ज्योति,
अन्य देशों की स्नेह ज्योति,
बाल बच्चों की प्रेम ज्योति,
अब नहीं है जवाहर ज्योति !

२) है लगता अब भी मन में,
है हम सब के बीच में,
भारत माँ का प्यारा लाल,
चला गया जवाहरलाल !

३) बहादुरी में, देश भक्ति में,
ममता सहित निर्मलता में,
कोई नहीं समान उनके,
पुलकित है भारत माँ इससे !

४) विश्वकवि रवींद्र बताते हैं,
कि "जवाहर में मूर्तिमान ऋतुराज है,
उनमें यौवन है, उल्लास है,
स्वतंत्रता के लिये निष्ठा अचल है !

५) कर्तव्य-पथ को हम कभी न भूलें,
आदेश जवाहर के पालन करें,
देश के लिये सर्वस्व अर्पण करें,
हर भारतीय यह कभी न भूलें !

"शृंगनादम"

१) आंध्र के किसी एक गाँव में
आयी जीरा की कमी किसी जमाने में
सही दुगुनी सी पीडा हर एक ने
पर पूरा न किया वादा दाता ने ॥

२) बन बैठी यह जीवन समस्या
बढ गयी सी आज की समस्या
जान न सके कोई सोसइटियों के बारे में
मिल न पाया कहीं कुछ काले बाजार में ॥

३) आखिर लोगों ने देखा – व्यापारी बैठा
समझ गये उस को भगवान का बेटा
कहीं जीरा लाने भेजा प्रतिनिधि के रूप में
पहचान कर व्यापारी ने किया कर्तव्य के रूप में ॥

४) निकला व्यापारी "बेडा" में संतोष से
वापिस लौटा आखिर जीरा ले हर्ष से
गूँज उठा 'जीरा' 'जीरा'बार बार श्रृंगों में
बिकने लगा जीरा, मिट गया अकाल देश में ॥

५) तंग आये लोग उस आवाज से
कम हुआ उस का आदर कालांतर में
होने लगा वह अर्थ साधारण रूप में
"सिंगिनादम जीरा" की लोकोक्ति बनी लोक में ॥

यन्. श्रीनिवासाचार्युलु,
बी. एस. सी. (द्वि. व)

CONGRATULATIONS

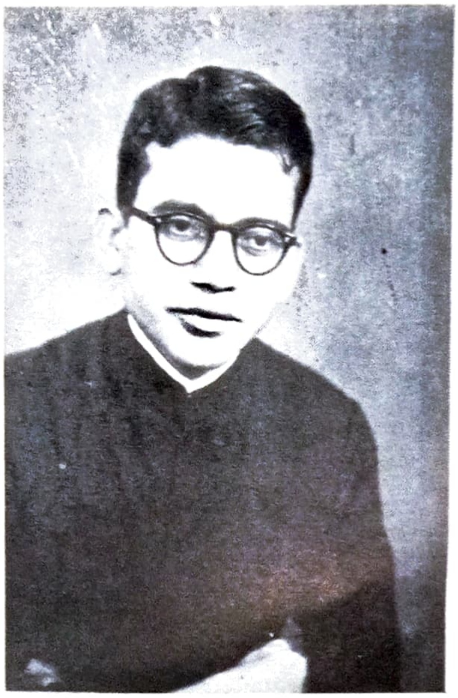

REV. FR. P. JOJAIAH, S. J.
Asst. Warden and Lecturer in Telugu
(1961 - 62)
Ordained Priest on 29 3-'65.

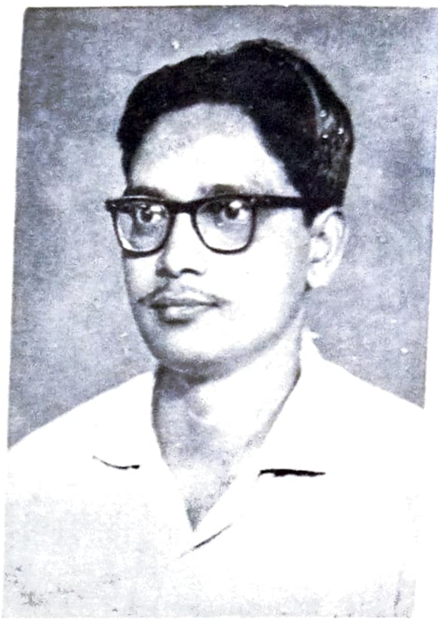

SAHITYA RATNA
K. RAJASESHAGIRI RAO, M. A
Hindi Dept., Andhra Loyola College,
who was awarded the Doctorate
by Agra University for his thesis,
"Folk Songs of Andhra Pradesh"

Old Boys at Saugar

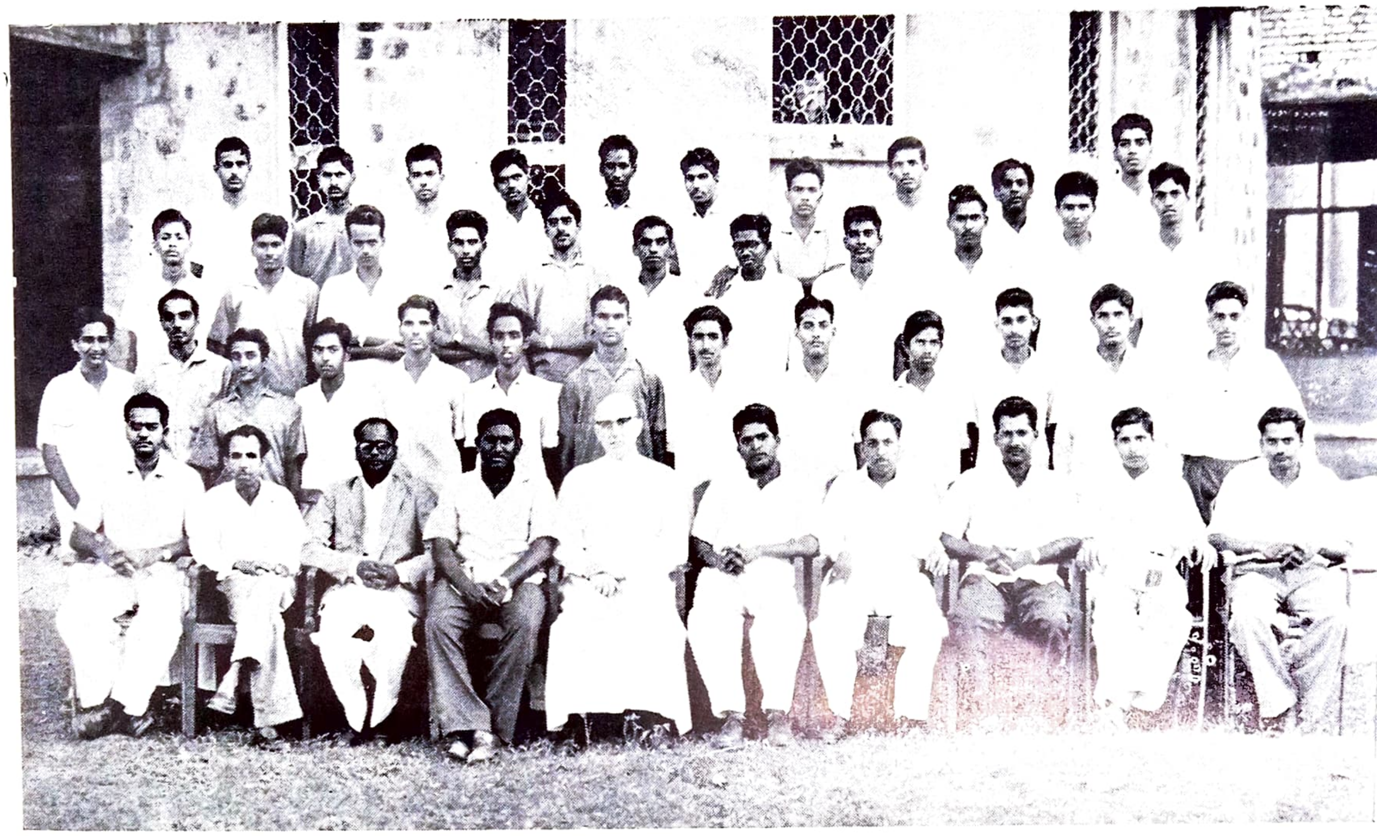

III B. Sc. (C.B.Z.) Section 1

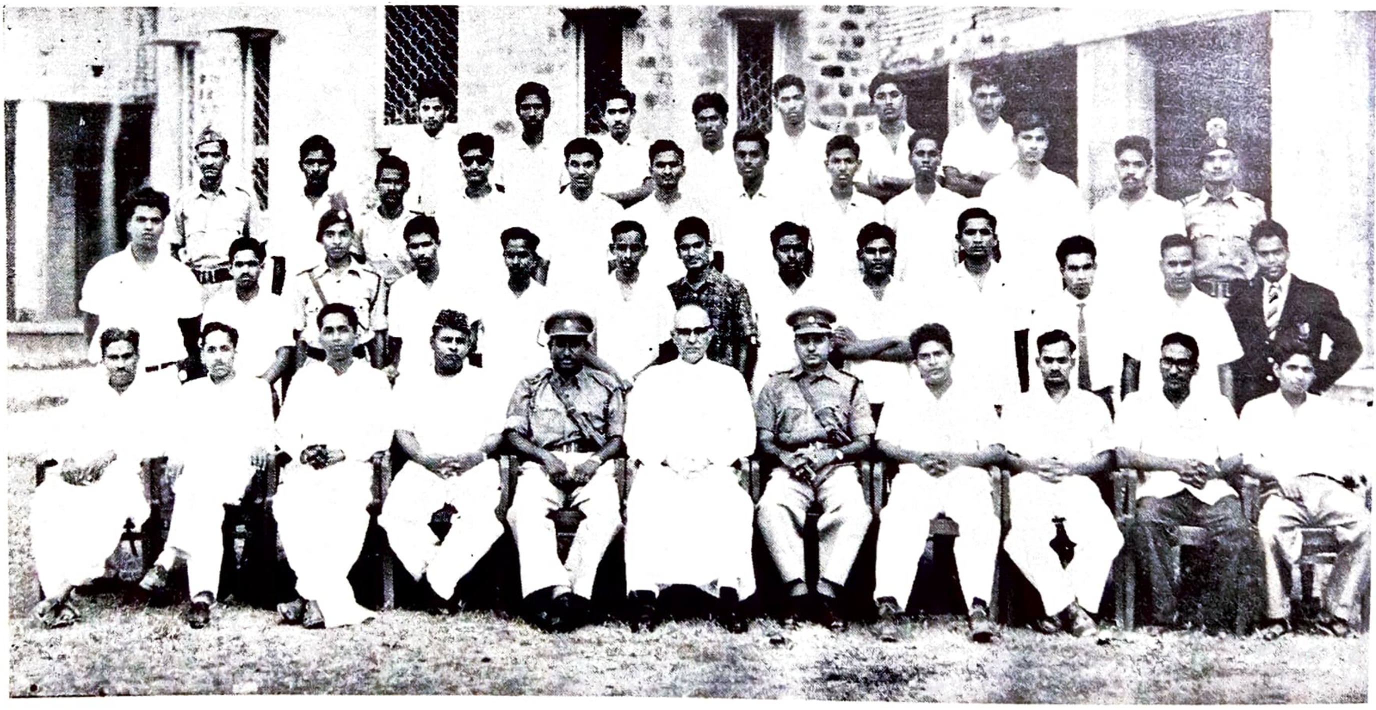

III B. Sc. (C.B.Z.) Section 2

हमारा भारत

भारत हमारा है, भारत हमारा है ।
पुण्य भारत देश हमारा है ।
राम, कृष्ण पूज्य पूरुषों का देश है ।
प्यारा देश हमारा है ।।

गंगा, यमुना, कृष्ण, गोदावरी
विंध्य हिमालय बंगाल खाडी
काश्मीर नीलगिरि सुंदर पर्वतावृत
लसित कन्य कुमारी चरणामृत

पंद्रह अगस्त पुण्ण दिन है हमारा ।
तीन रंगों का झंडा पवित्र है हमारा ।
जन गण मन है गीत राष्ट्रीय हमारा ।
मयूर है राष्ट्रीय पक्षी हमारा ।।

जय जय बोलो अवतार पुरुषों की ।
जय जय बोलो भारत के वीरों की ।
जय जय बोलो भारत की सती नारियों की।
जय जय बोलो पुण्य भारत माता की ।।

पी. एल. एन. शास्त्रीं,
२ बी. काम.

"गजल"

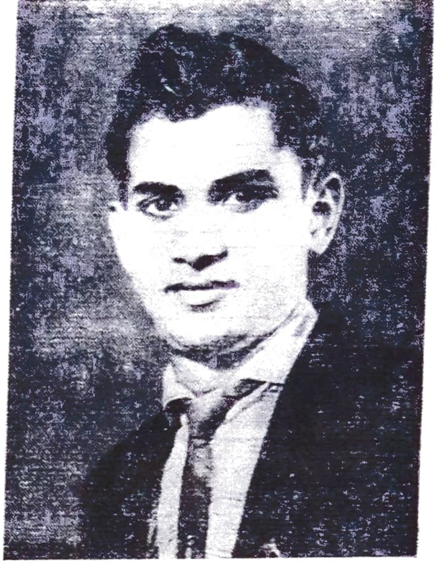

धनपत राज मेहता,
बी. एस. सी. (द्वितीय वर्ष)

न मुझको किसी से खिजा है,
न मुझको किसी से प्यार है ।
गम का मारा हुआ मैं,
मुझको गम से प्यार है ॥

प्यार लेकर मैं किसी का,
क्या खुशियाँ उसको दे सकूँगा ।
गम के झूले पर मैं लटका,
खुशियाँ न उसको दे सकूँगा ॥

गम ही मेरी जिंदगी है,
गम ही है मेरा तराना ।
गम की आहों में मैं उलझा,
गम ही है मेरा आसियाना ॥

गम के कारण मैं ने अपने,
अश्कों की अब आस ली ।
प्यार को न पा सका मैं
गम की मैं ने आस ली ॥

भूल जा मुझको यही कि,
मैं कभी भी था यहाँ,
खुशियों को न ले सका मैं,
गम का दरिया ले लिया ॥

ओं मेरे दिल के सितम,
मुझको उतना भास दे,
गम को मैं न भूल जाऊँ,
जब खुशी का एहसास हो ॥

चिडियाँ

सूरज की चाल-चलन की सी है
चिडियों के जीवन का भ्रमण

पूरब में जब सूरज निकलता है
तभी उठ जाती हैं वे आकाश में
जाते समय कहती हैं बिदा के वाक्य
जैसे मानव अपनी संतान से कहता

सूरज की चाल-चलन की सी है
चिडियों के जीवन का भ्रमण ।।

उठती हैं एक साथ, गाती हैं एक साथ
इन में भेद भावना कोई नहीं हैं
और मानव से बढती इस दृष्टि में
चिल्लाना, लडाना वे नहीं जानती
कभी या कहीं वे एक साथ जाती हैं

सूरज की चाल-चलन की सी है
चिडियों के जीवन का भ्रमण ।।

जब दुनिया अंधकारमय होती है
चिडियाँ गीत गाती लौट आती हैं
जो मधुर मंजुल शब्द वे गाती हैं
जिस उत्कृष्ठ उत्कंठा से वे उडती हैं
देखो उसके होता हमको आनंद

सूरज की चाल-चलन की सी है
चिडियों के जीवन का भ्रमण ।।

घोंसलों में प्रतीक्षा में हैं वे संतान
चिल्लाती हैं अपने माँ-बाप को देखकर
गाती हैं तुतली-पुतली बातों में
और खाती हैं जो वे लायी हैं

किल्लारु हनुमंतराबु,
१ बी. एस. सी.

हमारा देश

भारत देश हमारा है
हमें बहुत यह प्यारा है
अच्छे अच्छे खेत यहाँ हैं
फूल फलों से भरा हुआ है।

सुंदर देश हमारा है,
हमें बहुत यह प्यारा है।
जितना है आराम यहाँ,
मिल सकता है और कहाँ ?

हम सब इस के बच्चे हैं,
औ' वचन के सच्चे हैं;
यहीं हमारा काम बडा,
रहे देश का नाम बडा !

यम. शिवराम कृष्ण,
(पी. यु. सी.)

विश्व शाँति

वि. अरुण कुमार,
द्वितीय वर्ष (बी. एस-सी)

विज्ञान से मानव की बुद्धि विकसित होती है। मानव बुद्धि के बल पर आज अणुशक्ति का प्रयोग कर रहा है। अणुशक्ति के द्वारा आज संसार का सर्वनाश हो रहा है। आज विश्व में शाँति नहीं है।

संघर्ष से विश्व में शाँति नहीं होती। समन्वय ही विश्वशाँति का आधार है। विभिन्न देशों की परिस्थितियों के परिशीलन से यहीं मलूम होता है कि दूसरे महायुद्ध का तो अंत हो गया है, लेकिन युद्ध के कारण ज्यों का त्यों बने हुए हैं। पाश्चात्य देशों के लोग भौतिक वादी हैं। वे विज्ञान में आगे बढ़ रहे हैं पर वे आध्यात्मिक दृष्टि से बहुत पीछे हैं। पूर्व देशों के लोग विज्ञान में पीछे पड गए हैं पर आध्यात्मिक जीवन में आगे बढे हुए हैं। इसलिये डाक्टर राधाकृष्णन कहते हैं कि पाश्चात्य लोगों को आध्यात्मिक जीवन अपनाना चाहिए और पूर्व लोगों को भौतिक जीवन अपनाना चहिये। तभी विश्व में शाँति विराजमान हो सकती है।

नैतिक विकास या आध्यात्मिक उन्नति का अर्थ है — मानवता की एकता का अनुभव। इस एकता की भावना को जब तमाम देशों के लोग महसूस करेंगे तभी मानव समाज में विश्व शाँति होगी। यही एकता की भावना विश्व की एकता की तरफ ले जायगी। आज हमें यह बात अच्छी तरह हृदयङ्गम कर लेनी चाहिये कि इस आटमबम् और स्फुटिनक के युग में हिंसा के द्वारा शाँति की स्थापना करने के लिए प्रयत्न करना हवा में मकान बनाने के समान है। क्यों कि हिंसा से प्रतिहिंसा बढेगी और उससे रक्तपात होगा। आज एक तरफ येंग्लो अमरीकन दल और दूसरी तरफ रूस चाइना दल अपने अपने प्रभाव की व्याप्ति और अपनी सैनिकशक्ति की अभिवृद्धि के लिए आपस में होड कर रहे हैं। इन

दोनों दलों के बीच आज भारत ऐसा शक्तिमान बन गया है जो दुनिया के तमाम राष्ट्रों के शाँतिप्रिय लोगों की दृष्टि को अपनी तरफ आकर्षित कर रहा है ।

आधुनिक युग विज्ञान का युग है । ज्यों ज्यों मानव का विकास होता, जाता है — उसकी बुद्धि भी बढ़ती जाती है । विज्ञान का एक महत्वपूर्ण आविष्कार अणुशक्ति है । यह मानव जाति के लिए विज्ञान का वरदान है । इस अणुशक्ति के द्वारा आज तक जो असाध्य प्रतीत हो रहे हैं — वे भी साध्य बन रहे हैं । मानव इस अणुशक्ति का सदुपयोग करना चाहिये । विज्ञान और धर्म, व्यक्ति और समष्टि के समन्वय से विश्व में शाँति होती है । धर्म के नाम पर आज विश्व में संघर्ष हो रहा है । हमें यह बात मन में सदा रखना है कि धर्म और मानव का परस्पर संबंध है । जब हम लोगों में मानवता की एकता की भावना बढ़ेगी तो हमारे विभिन्न धर्मों के आजकल की तरह वैमनस्य न होगा ।

विनोबाजी कहते हैं कि आज राजनीति का प्रभाव विज्ञान पर अधिक है । इसलिये विश्व का नाश हो रहा है । बाह्य प्रकृति की विजय से मनुष्य को तभी लाभ पहुँच सकता है जब वह अपनी आँतरिक का गुलाम न रहे । बाह्य - प्रकृति पर विजय पाने पर भी वह आँतरिक-प्रकृति का या अपने मनस्तत्वों का गुलाम बना रहे तो उसका वही परिणाम होगा जो आज वियतनाम, इन्दोनीशिया और अलजीरिया में हो रहा है । 'जियो और जीने दो' यही आधुनिक सभ्यता का सार है । इस पर विश्व का उज्वल भविष्य निर्भर है ।

भारत के जवाहर

बी. श्री. रानडे,
(पी. यु. सी.)

बिजिली जैसी स्फूर्ति, घोर कर्मठता, सिद्धांत शूरता, महान त्याग, चट्टान। जैसी दृढता, और अत्यंत विनोदप्रियता; इन समस्त गुणों का एकत्र सामंजस्य यदि कहीं देखना था, तो वह स्वर्गीय नेहरूजी में देखने को मिला। जवाहर में जहाँ बुद्धि, महावीर, अशोक का राजसी ऐश्वर्य था वहाँ दयानंद, गांधी, भावे का संयम भी था। उन्होंने अपने जीवन के २६ वर्ष कारावास में बिताकर भारत को विदेशी शासन के पंजों से मुक्त किया और आजादी दिलायी।

उनका जन्म सन् १८८९ में प्रयाग के एक परिवार के यहाँ हुआ। अपना पालन-पोषण सुखी तथा आडंबरपूर्ण परिस्थिति में हुआ। नेहरूजी ने १९०५ में हैरो कालेज में प्रवेश किया। दो साल के बाद उन्होंने कैंब्रिज विश्वविद्यालय के ट्रिनटी कालेज में प्रवेश किया। यहाँ उन्होंने जंतु विज्ञान, वनस्पति विज्ञान तथा रसायन शास्त्र में बी. ए. पास किया। आपकी असाधारण प्रतिभा से प्रसन्न होकर बिना परीक्षा लिये ही आपको एम. ए. की उपाधि दी। तदनन्तर 'इनर टेमपल' में भर्ती हुये और बैरिस्टरी पास होकर वे भारत लौट आये।

उनका मन वकालत में नहीं था। भारत की आजादी के प्रति उनका हमेशा लक्ष्य था। भारतीय अंग्रेजों के हाथों में गुलाम थे। उनकी महान आत्मा कोई विशेष कार्य के लिये छटपटा रहीं थी। अतः आप वकालत छोडकर राजनीति में कूद पडे। उन्होंने अपने सभी राजनीतिक कार्य उत्साह तथा आशावादी भावना से किये। गांधीजी के विदेशी बहिष्कार और खिलाफत आंदोलन में उन्होंने खुलकर भाग लिया। १९२८ में आपने स्वाधीनता संघ (इंडियन लीग) की स्थापना की जिसका लक्ष्य पूर्ण स्वाधीनता प्राप्त करना

था। १९२९ में लाहौर किांग्रेस में पूर्ण स्वाधीनता का प्रस्ताव पास किया गया। वे कई बार कांग्रेस के सभापति बने और कई बार गिरफतार किये गये। देहरादून के जैल में ही "मेरी कहानी" और "विश्व इतिहास की झलक" लिखकर साहित्य की सराहनीय सेवा की। जब वे द्वितीय गोल मेज परिषद के लिये इंगलैंड गये तब उन्होंने, प्रतिष्ठित व्यक्तियों से मिलकर भारत के प्रति सहानुभूति उत्पन्न की। जब गांधीजी ने "भारत छोडो" प्रस्ताव पास किया तब नेहरू, आजाद जैसे कई देशभक्त गिरफ्तार किये गये। अंत में जब १९४६ भारत स्वतंत्र हुआ तब आपने ऐतिहासिक लालकिला में एक प्रभावशाली तथा सरल भाषण दिया। वे भारत के प्रथम प्रधान मंत्री बने।

उन्हें 'भारत रत्न' जैसा महान् पुरस्कार भारत सरकार से मिला। प्रथम एसियाई देशों का सम्मेलन बुलाकर आप समस्त एशिया के नेता बन चुके थे। भारत सरकार के पंचवर्षीय योजनाओं की स्थापना में आपका बडा हाथ था। आपने विदेशों की सैर करके भारत और विदेशों के बीच अच्छे संबंध स्थापित किये। आपने सब प्रकार की गुटवंदी से अलग रहकर सामग्र मानव जाति के कल्याण तथा समानता के अधिकार प्राप्त करने की चेष्ठा की। वे बच्चों के प्रति अपार प्रेम दिखाते थे, इसलिये उनके स्मारक के लिये उनका जन्म दिन 'बाल दिन' कहला जाता है। वे भारत - पाकिस्तान मिलता के लिये सदा प्रयत्न करते थे। जब अक्टोबर २९६२ में चीनियों ने लडाख में अधिकार ज़माया तब उन्होंने भारतीयों को सचेत किया और हिम्मत बंधाकर भारतीय सेना ने चीनियों को अपनी मातृभूमि से हटा दिया।

वे जनवरी १९६४ में भुवनेश्वर के गोपबधनगर में कांग्रेस सभा में भाग लेते थे तब उनकी तंदुरस्ती अचानक बिगड गयी। २३ मई १९६४ को देहरादून आराम के लिये गए। जब २६ मई १६९४ को वे नयी दिल्ली लौट आए तब वे बहुत उत्साह दिखाई पडते थे। २६ मई १९६४ में दो पहर कें दो बजे वे इस दुनिया से स्वर्ग यात्रा के लिए गये। इस खबर से सारी दुनिया शोकसागर में डूब पडी, मानो कोई बडी दुर्घटना हुई। "विधि को भी दया नहीं आयी"। भारत के प्यारे जवाहर सदा के लिये चले गये। उनकी काया सिर्फ चली गयी मगर उनकी आत्मा भारत में अमिट रहेगी। उनके देहांत से भारत के उच्च नायकों में एक जगह खाली है। जो सैकडो सालों तक भरी नहीं जाने की संभावना है। नये व प्रभावशाली प्रधान मंत्री शास्त्रीजी ने कहा, "यदि हम स्वर्गीय नेहरूजी का उचित रूप में स्मरण करना चाहते है तो हमें उनके महान सिद्धांतों तथा आदर्शों को कार्यों में परिणत करना चाहिये।

LIST OF EXCHANGES 1964 - 65

1.	St. Aloysius, College,	Mangalore.
2.	St. Albert's College,	Ernakulam.
3.	Andhra Christian College,	Guntur.
4.	Campion High School,	Tiruchirapalli.
5.	St. Francis Xavier's High School,	Tuticorin.
6.	St. Gabriel s Higher Secondary School	Kazipet.
7.	The Hindu College,	Guntur.
8.	The Hindu College,	Machilipatnam.
9.	Holy Cross College,	Tiruchirapalli.
10.	St. Paul's Regional Seminary,	Tiruchirapalli-I.
11.	St. Joseph's Boys High School,	Calicut.
12.	St. Joseph's College,	Davagiri, Calicut.
13.	St. Joseph's H. S. School,	Trivendram.
14.	St. Joseph's Apostolic Seminary,	Kerala.
15.	St. Joseph's Interdiocesan Seminary,	Mangalore.
16.	St. Joseph's College,	Tiruchirapalli.
17.	St. Joseph's College,	Bangalore.
18.	St. Joseph's Convent,	Guntur.
19.	The Maharajah's College,	Vizianagram.
20.	Mar Ivanios College,	Bethany Hills.
21.	St. Mary's High School,	Madurai.
22.	Mount Carmel College,	Bangalore.
23.	St. Paul's High Scool,	Phirangipuram.
24.	St. Thome High School,	Madras-4.
25.	Madras Loyola College,	Madras.
26.	Stella Maris College,	Madras.
27.	The Sacred Heart College,	Thevara
28.	The Sacred Heart High School,	Tiruchirapalli-4.
29.	Sacred Heart Hostel & Boarding,	Tiruchirapalli.

30. Sophia College, Bombay.
31. Subbaraya & Narayana College, Narasaraopet.
32. V. R. S & Y. R. N. College, Chirala.
33. St. Xavier's College, Palayamkottai.
34. St. Xavier's College, Ahamedabad.
35. The Government Training College, Nellore.
36. The P. B. N. College, Nidubrolu.
37. Rangaraya Medical College, Kakinada.
38. E. C. K. Magazine, Kakinada.
39. Sir C. R. Reddy College, Eluru.
40. St Mary's High School, Dindigul.
41. St. Francis de Sales College, Nagpur.
42. A. M. A. L. College, Anakapalli.
43. St. Xavier (The Blue & Gold) Jaipur.
44. Maris Stella College, Vijayawada-8.
45. St. Teresa's College, Ernakulam.

★

1965